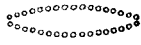

КОЙТО ИМА НЕВЕСТАТА

БЕСЕДИ
XII СЕРИЯ
ТОМЪ II.

СОФИЯ. 1935.

Който има невестата.

„Който има невестата, женихъ е.“*

Въ свѣта, отъ памти вѣка още, съществуватъ известни институти, известни учреждения, произходътъ на които е неизвестенъ. Такива институти и учреждения, такива навици и чърти съществуватъ и въ живата природа, въ всички живи, разумни същества, а най-много въ разумнитѣ хора. За да разбере известна идея, известенъ институтъ или известно учреждение, човѣкъ първо трѣбва да разбира неговия дълбокъ вътрешенъ смисълъ. Това разбиране не се постига само съ теоретизиране. Теорията сама не разрешава въпроситѣ. Запримѣръ, въ математиката се казва, че $a + b = c$. Това равенство още не разрешава задачитѣ. Колкото пжти и да напишете това равенство, или както и да го замѣствате съ живи числа, или каквито пермутации да правите съ даденитѣ величини, това пакъ нѣма да разреши въпроситѣ. Има само единъ начинъ, по който може да се разреши тази задача. Кой е този начинъ? — Истината. Само истината освобождава човѣка. И действително, който следва истината, той е свободенъ човѣкъ. Това значи $a + b = c$.

Всички съвременни учени следватъ истината, а при това никой отъ тѣхъ не е свободенъ. Казватъ, че който има знания, наука, той е културенъ, свободенъ човѣкъ. Така ли е въ сжщностъ? Отъ памти вѣка е имало учени хора, философи, а при все това пакъ не сж били свободни. Ще кажете, че за да бжде свободенъ, човѣкъ първо трѣбва да уреди работитѣ си. Работитѣ на много хора сж уредени, но тѣ пакъ не сж свободни. Значи, свободата не зависи отъ това, дали работитѣ на човѣка сж уредени, или не. Работитѣ на хората могатъ да бждатъ уредени, могатъ да бждатъ неуредени, а при това тѣ пакъ не сж свободни. Значи, за да бжде свободенъ, човѣкъ трѣбва да е придобилъ истината, да знае нѣщо. Докато е младъ, човѣкъ идеализира нѣщата, представя си ги въ такъвъ видъ, въ какъвто не сж. Ако започне да мисли за възлюбената си, той си я представя като божество, пише ѝ прекрасни писма, колѣнничу предъ нея, обещава ѝ добъръ животъ, щастие, богатство,

---

*) Иоана 3 : 29.

само да се съгласи да отиде при него. Той мисли, че съ нея заедно, ще влѣзе въ Царството Божие. Безъ нея животътъ му се обезсмисля. Докато се оженятъ, всичко е добро; щомъ се оженятъ, и двамата започватъ да се чудятъ, защо не идва Царството Божие между тѣхъ. Тѣ започватъ да съжаляватъ, че сж се оженили, и казватъ: Не струва човѣкъ да се жени. — Щомъ не струва човѣкъ да се жени, това показва, че тази женитба не е отъ Бога. Защо? — Защото всѣка задача, която не може да осмисли живота, тя не е за живота. Ето защо, човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ онѣзи задачи, които могатъ да му дадатъ начинъ, методъ за разрешаване основнитѣ принципи на живота. Много задачи ще се дадатъ на човѣка, които той правилно трѣбва да разреши.

Съвременнитѣ хора трѣбва да знаятъ, че всичко, което става въ живата природа, е разумно. Мнозина мислятъ, че външнитѣ условия сж главнитѣ фактори въ живота. Наистина, външнитѣ условия сж фактори въ живота, но тѣ не сж единствени и най-важни. И човѣкъ е факторъ, макаръ че мнозина мислятъ, какво тѣ не могатъ да направятъ нищо. Ако е вѣрно, че външнитѣ условия сж единствени и най-главни фактори въ живота, питамъ: защо е дошълъ човѣкъ на земята? Защо тогава не се примири съ всички външни условия, безъ да разсждава, безъ да търси начини и средства за подобряване на тия условия? Ще кажете, че човѣкъ е робъ на условията. Щомъ съзнава това, нека търси начинъ да се освободи. Какъ може човѣкъ да придобие свободата си? — Който иска да придобие свободата си, той трѣбва да следва истината. За тази целъ човѣкъ не трѣбва да грѣши. Щомъ не грѣши, той ще се освободи отъ дълговетѣ, които сж го заробили. Нѣкой казва: Азъ не трѣбва да правя дългове. — Съ това въпросътъ не се разрешава. Лесно е да се каже така. То е все едно да се затвори човѣкъ нѣкжде и да каже, че нѣма да прави дългове. Другъ пъкъ казва, че прави много грѣхове. — Той върши грѣхове, защото отъ вѣкове още е складиралъ въ себе си много неестествени желанія, които сега се бушуватъ въ него и го каратъ да грѣши. Той ще престане да грѣши, когато съзнае, че неестественитѣ желанія въ него сж чужди капитали, съ които не трѣбва да работи. Нѣкой се влюбилъ и мисли, че той е родилъ тази любовъ. — Любовта не принадлежи на никого. Виждате, че едно животно се влюбило и постоянно тича подиръ своята възлюбена. И въ любовта на животнитѣ има етикеции, учтивостъ. Хората мислятъ, че само

тъ иматъ любовъ и подобна на тѣхната нѣма. — Не, всички живи същества, колкото малки да сж, иматъ любовъ. И растенията, и животнитѣ иматъ любовъ. Любовта на растенията се проявява по различенъ начинъ отъ тази на животнитѣ; любовта на животнитѣ пъкъ се проявява различно отъ тази на хората. Както да се проявява любовта на различнитѣ същества, тя все е любовъ. Въ този смисълъ, хората трѣбва да обичатъ истината, да разглеждатъ нѣщата обективно, безъ да се заблуждаватъ. Защо ще се заблуждаватъ? Ще каже нѣкой, че всичко може да направи. Щомъ каже това, той трѣбва да се подложи на опитъ. Нека се опита да дигне камъкъ отъ сто килограма тежестъ, да види, дали всичко може да направи. Ако не може да дигне този камъкъ, ще разбере, че не може всичко да направи.

Единъ отъ европейскитѣ владетели билъ много хваленъ отъ придворнитѣ си, но като разуменъ и мждъръ, той не се подавалъ на тѣхнитѣ ласки, и решилъ да имъ докаже своята сила и мощъ на опитъ. Тѣ го хвалили, че всичко може да нагръви, че може да спре духането на вѣтъра и движението на морето. „Твоята дума, господарю, на две не става.“ Той решилъ да ги изобличи, да имъ докаже, че не може всичко да напрази, затова ги накаралъ да изнесатъ трона му и да го поставятъ на брѣга на морето, дето ставали най-голѣмитѣ приливи и отливи. Самъ той седналъ на трона си и наблюдавалъ, какъ идвали и се връщали вълнитѣ. Когато започнали силни приливи на вълнитѣ, придворнитѣ му казали: Ваше Величество, приливи идватъ, трѣбва да се отдрѣпнете! — Не се страхувайте, вие знаете, че азъ мога да заповѣдвамъ на морето. Тѣ пакъ му казали: Ваше Величество, приливи идватъ! — Заповѣдвамъ на морето да се отдрѣпне! Обаче, морето не се отдрѣпнало. — Както виждате, морето не ме слуша. Значи, всичко не ми се подчинява. По този начинъ царътъ поставилъ въпроса ребромъ и доказалъ на своитѣ придворни, че тѣхнитѣ хвалби не почиватъ на действителността.

Следователно, всѣки човѣкъ трѣбва да постави трона си край морето, да види, подчинява ли му се приливътъ на вълнитѣ, или не. Ако приливътъ не му се подчинява, той трѣбва да постави трона си далечъ отъ морскитѣ вълни. Това показва, че отношенията и възможноститѣ на човѣка въ живота сж съвсемъ различни отъ тия, които той може да си въобрази. Животътъ на съвременнитѣ хора не е случаенъ, и трѣбва да се знае, че случайнитѣ нѣща сж ра-

зумни, а обикновенитѣ — неразумни. Това, което постоянно става, е човѣшко; това, което случайно става, е разумно, следователно — Божествено. Когато изследватъ природнитѣ явления, ученитѣ казватъ за нѣкой фактъ, или за нѣкое явление, че е случайно. Обаче, тѣ трѣбва да знаятъ, че случайнитѣ нѣща, именно, сж Божествени. Тѣкмо когато човѣкъ мисли, че нѣма изходенъ пѣтъ въ положението, въ което е попадналъ, вижда, че „случайно“ се намира предъ такъвъ. Викатъ лѣкарь да прегледа нѣкой боленъ. Лѣкарьтъ дохожда при болния, пипа пулса му и констатира, че споредъ правилата на медицината, следъ 24 часа болниятъ ще свърши. Споредъ правилата на медицината е така, този човѣкъ не може да живѣе повече отъ 24 ч., той непременно ще свърши, и никой не може да му помогне. Случава се, обаче, по нѣкакъвъ неочакванъ обратъ въ болестъта, болниятъ се подобрява и оздравява. Много такива примѣри има въ живота.

За изяснение на мисълта си ще приведа следния примѣръ. Единъ американецъ милионеръ ималъ млада, красива жена, която много обичалъ. По едно време жената на милионера заболѣла сериозно. Той извикалъ най-виднитѣ лѣкари, дано ѝ помогнатъ, но всички вдигали рамене, не знаели, какво да правятъ. Тѣ се събрали на консултъ, и всички единодушно решили, че болестъта е неизлѣчима, и младата жена ще замине за другия свѣтъ. Като добросъвестни лѣкари, тѣ решили да предупредятъ мъжа на болната за удара, който сждбата му готви, а същевременно той да съобщи на жена си, че часътъ ѝ е наближилъ и да се приготви да изпие горчивата чаша. Мъжътъ се наскърѣилъ, натъжилъ, но нѣмало какво да прави; влѣзълъ въ стаята на жена си и внимателно ѝ съобщилъ, какво я чака. Очитъ на младата жена се напълнили съ сълзи, но следъ единъ моментъ тя се окопитила и казала на мъжа си: Нѣма какво да правя, освенъ да се подчиня на сждбата си. Ще отида на онзи свѣтъ, безъ да зная съществува ли такъвъ, или не. Искаше ми се още да поживѣя съ тебе, но не съмъ господарка на сждбата си. Понеже много пѣти си ми казвалъ, че ме обичашъ, искамъ да ми обещаешъ нѣщо. Кажй, моля ти се, можешъ ли да ми дадешъ обещание за нѣщо, което да изпълнишь?—Кажй, какво искашь? Ако мога, ще изпълня молбата ти, но предварително нищо не обещавамъ. Азъ искамъ да постѣпя като разуменъ, като честенъ човѣкъ предъ тебе, а не като лъжець. — Искамъ да ми обещаешъ,

че следъ смъртта ми нѣма да се оженишъ за друга, ще ми останешъ вѣренъ за винаги. — Вижъ, това не мога да обещаю. Може да срещна нѣкоя млада, красива жена като тебе, да се влюбя въ нея и да се оженя. Трѣбва ли тогава да излѣза лъжецъ предъ твоята паметъ? — Тѣй ли? Тогава и азъ нѣма да умра! И наистина, това потенциално желание на тази млада жена да не се раздѣля съ мъжа си, било въ състояние да я спаси. То предизвикало обратъ въ нейнитѣ сили, и въ продължение на 24 ч. тя се почувствувала по-добре: станала отъ леглото и започнала да се разхожда изъ стаята си. Като дошли при нея, лѣкаритѣ останали изненадани отъ това, което видѣли. Следъ десетина дѣня младата жена била вече напълно здрава.

Казвамъ: едно мощно желание, колкото дълбоко да е скрито въ човѣка, е въ сила да го избави отъ смъртта; съ него той може да преодолѣе всички препятствия, които се изпрѣчватъ на пътя му. Въ тази жена се събудила ревностъ къмъ мъжа ѝ! Тя искала отъ него да се не жени за друга, да не обича друга жена. Толкова силно било това чувство въ нея, че тя могла да преодолѣе смъртта. Но престѣпление е човѣкъ да изисква отъ нѣкого той да не обича другъ, освенъ него. Любовта е непреривенъ процесъ, тя не може да се прекъсва.

Съвременнитѣ хора търсятъ нѣщо велико въ живота си, искатъ да се домогнатъ до любовта, да я придобиятъ, но лѣкаритѣ, както и хората на старитѣ разбирания, казватъ, че не струва да се живѣе, че животътъ на човѣка е кратъкъ, въ 24 ч. той може да замине за другия свѣтъ. Въ нѣкои индуски книги се казва, че не струва да се живѣе. — Това е кривъ преводъ. Не струва да се живѣе, само когато човѣкъ се отклонява отъ правия пътъ, отъ пътя, въ който има растене и повдигане. Иначе, животътъ е красивъ и къмъ него всички се стремятъ. Мнозина казватъ, че животътъ създава страданията. — И това не е вѣрно. Може да има въ живота нѣкои елементи, които създаватъ страдания, но тия елементи не представятъ живота. Какъ е възможно това, което обичаме, да ни създава страдания? Невъзможно е онзи, който ви обича, да ви създава страдания. Известно е, че любовта ражда живота. Следователно, ако животътъ създаваше страданията, тогава той не би ималъ никаква основа. Причинитѣ за страданията сж въ самия човѣкъ, но не въ живота. Отъ книгата „Бхагаватъ Гита“ е преведено на английски следното изречение:

„Free from the bonds of action is that man who by means of Spiritual Knowledge hath attached himself to Wisdom and thus torn asunder the illusion of doubt—he indeed is free.“

Всички хора говорятъ за свободата, казватъ, че всѣки трѣбва да бжде свободенъ. — Свободенъ човѣкъ е онзи, който не се влияе въ действията си отъ външнитѣ условия. Нѣкой иска да направи едно добро, но се влияе отъ външнитѣ условия. Този човѣкъ е робъ на външнитѣ условия. Той трѣбва да се освободи отъ това робство. Кой може да го освободи. — Знанието. Чрезъ знанието човѣкъ се свързва съ мъдростъта. Щомъ се свърже съ мъдростъта, човѣкъ е въ състояние вече да разкъса връзкитѣ, булото на иллюзиитѣ, които го правятъ робъ. Мнозина мислятъ, че могатъ да постигнатъ известни блага безъ любовта, безъ мъдростъта въ живота, вследствие на което очакватъ всичко на готово. — Не, всѣки трѣбва да приеме въ себе си основното положение, че безъ любовъ животътъ не съществува. Любовта ражда живота. Освенъ това, между любовта и мъдростъта има тѣсна връзка. Следователно, докато не постави любовта и мъдростъта за основа на своя животъ, човѣкъ всѣкога ще се натъква на противоречия.

„Който има невестата, женихъ е.“ — Кой е женихътъ въ природата? — Слънцето. Деньтъ пъкъ е невестата. Ние сме приятелитѣ на слънцето и се радваме, че слънцето се жени за деня. Следователно, ние всѣки день присъствуваме на сватба, ядемъ и приемъ, веселимъ се, защото слънцето се жени. То всѣки день изгрѣва и се жени за деня. Казва нѣкой: И азъ бихъ желалъ да имамъ този женихъ, да бжда негова невеста. — Лесна работа. Стани день, ще се оженишъ за слънцето. Докато си човѣкъ, ти никога не можешъ да се оженишъ за слънцето. И тъй, като знаете, какво нѣщо е деньтъ, и какво — слънцето, вие имате вече представа, какъвъ процесъ е сватбата. Какво представя сватбата за съвременнитѣ хора? — Срещнатъ се двама души, влюбятъ се, пишатъ си приятни, хубави писма, докато се оженятъ. Щомъ се оженятъ, започватъ да се биятъ и каратъ помежду си. Защо се каратъ? — Мжжътъ не е доволенъ, че жената не е наготвила добре. Жената не е доволна отъ мжжа, че не е купилъ, каквото искала. — Тази женитба нѣма смисълъ. Обаче, женитбата на слънцето за деня има смисълъ, защото отъ изгрѣвъ до залѣзъ има ядене и пиене на общо основание. И вечеръ, като се върнете отъ сватбата, разправете на близкитѣ си, че сте били на сватба, че сте яли и пили, че сте

се веселили: птичките весело чуруликали, пѣсни и музики сте слушали — навредъ веселие и радостъ. Кой не би пѣлъ, когато слънцето се жени? Това значи истинска женитба! Какво би станало, ако слънцето за единъ день само би престанало да грѣе, т. е. да се жени? Когато женихътъ идва, всѣки день носи по едно любовно писмо. Толкова години вече, какъ слънцето и деньтъ се познаватъ! Тѣ всѣки день се срѣщатъ, всѣки день има ядене и пиене, музика и пѣсни, въ честъ на тѣхнитѣ срѣщи.

„Който има невестата, женихъ е.“ Радвайте се, когато нѣкой се жени. Не чакайте само вие да се жените, че тогава да се радвате. Ако не се радвате на щастието на другитѣ, вие никога не бихте могли да направите връзка съ природата и ще казвате, че женитбата е глупава работа. Едно време хората сж се женили, като възрастни, като стари, а сега гледатъ, колкото е възможно по-млади да се женятъ. — Може ли старъ човѣкъ да се жени? — Старитѣ хора, именно, се женягъ, а не младитѣ. — Ами нали млади момии и момци се годяватъ и женятъ? — Не, въ природата не съществува такъвъ законъ. Апостолъ Павелъ казва: „Сгодихъ ви за Едного.“ Това показва, че нѣкои християни сж сгодени отъ две хиляди години насамъ. Така трѣбва да си обяснявате нѣщата. Ако не ги обяснявате така, вие ще опозорите единъ институтъ, какъвто е връзката ви съ Христа, връзката ви съ разумната природа. Въ човѣшкия умъ, въ човѣшкото сърце, въ човѣшката душа има свещени нѣща, които трѣбва правилно да се изяснятъ, за да порасне човѣкъ въ себе си. Така само човѣкъ може да придобие свободата си, да стане свободенъ, да не грѣши. Всѣки трѣбва да бжде пионеръ за свободата, да ратува за нея, но не само за себе си, а за всички живи същества. Трѣбва ли въ днешнитѣ времена да се подържа робството? Какво донесе робството за човѣка? — Страдания и нещастия. Нима можетъ не могатъ да поправятъ своитѣ погрѣшки? Нима женитѣ не могатъ да поправятъ своитѣ погрѣшки? Нима учителитѣ не могатъ да поправятъ своитѣ погрѣшки? Нима свещеницитѣ не могатъ да поправятъ своитѣ погрѣшки? — Всички хора сж въ състояние да поправятъ своитѣ погрѣшки. Недоразуменията между хората произтичатъ отъ малки причини. Случвало се е любовта между двама млади да се развали за малко червенъ пиперъ. — Какъ? — Младата булка турила въ яденето малко повече червенъ пиперъ, отколкото трѣбвало, вследствие на което любовта между нея и

възлюбения се развалила. При другъ случай младата булка турила въ яденето повечко масло, отколкото трѣбвало, и любовта между двамата се развалила. Щомъ любовта може да се разваля отъ такива дребни, малки поводи, това не е любовъ. Това сж чувства, настроения, разположения, но не и любовъ. Вие трѣбва да си съставите ясна представа за човѣшкитѣ чувства, за човѣшкитѣ мисли и постѣпки; вие трѣбва да разбирате проявата на ума, на сърцето и да ги различавате. Вие трѣбва да разбирате човѣшкитѣ способности, да ги различавате и, като художници, да поставите всѣка способностъ на своето мѣсто. Затова, именно, сте изпратени на земята да се учите, да придобиете велика наука.

Казвате: До кога ще учимъ? — И на 120 г. да станете, пакъ ще учите и нѣма да се подпирате на тояга. Съвременитѣ хора взиматъ единъ периодъ отъ 45 — 50 г., и като стигнатъ тази възраст, казватъ: Остарѣхме вече, главата ни побѣлѣ, не можемъ да учимъ. — Въ кой кодексъ на Свещената книга е писано, че като остарѣе, човѣкъ не може вече да учи? — Никжде не е писано такова нѣщо. При това, никжде въ Божествената книга не е писано, че старитѣ, или младитѣ ще наследятъ Царството Божие. Следователно, въ духовенъ смисълъ, подъ думата „дете“ се разбира човѣкъ, който има пластиченъ, подвиженъ умъ и душа, пълна съ стремежъ за придобиване на знания, които да прилага въ живота си, за да го изправя и повдига. Въ това отношение съвременнитѣ хора трѣбва да представятъ изворъ, който постоянно да дава и да възприема. Тѣ не трѣбва да спиратъ теченията на своя животъ, да образуватъ блата. Водата въ тѣхъ трѣбва да има вѣншенъ излазъ, да изтича навънъ и да се втича навътре. Това значи придобиване на любовта навътре и предаване на любовта навънъ. — Де и какъ ще употребимъ любовта, като я придобиемъ? — Много нещастни хора има въ свѣта, които очакватъ отъ никжде да имъ дойде помощъ. Ето, срѣщате, запримѣрь, двама влюбени, но Господъ не ги благославя. Защо? — Защото не използватъ правилно любовта, която имъ е дадена. Тѣ се чудятъ, какви подаръци да си даватъ единъ на другъ. — Нѣма защо тѣ да се даряватъ помежду си. И безъ това тѣ сж дарени, иматъ най-голѣмия даръ — Любовта. Подарѣцитѣ трѣбва да се даватъ на беднитѣ, на сиромаситѣ. Това е Божествена постѣпка. Казвате, че Богъ живѣе въ всички хора, а при това не се обичате. Срещате нѣкого и му казвате, че трѣбва да ви обича. — Щомъ казвате, че

Богъ живѣе въ васъ, само по себе си ще се обичате, защото казано е, че Богъ е Любовь. Да изисквате хората да ви обичатъ, това е насилие. — Любовьта не търпи абсолютно никакво насилие. Въ любовьта човѣкъ е абсолютно свободенъ. Следователно, като човѣкъ, дълбоко въ душата си, азъ трѣбва да съзнавамъ любовьта и самъ да я прилагамъ, безъ никакво външно насилие. Всѣки трѣбва да бже искренъ въ любовьта си. Не е въпросътъ да обичате хората, но да проявявате любовьта си, и то всѣки по свой специфиченъ начинъ. Тѣй щото, хората се различаватъ единъ отъ другъ по своя специфиченъ начинъ на извяване на любовьта, по своя специфиченъ пжтъ на развитие.

И затова казвамъ: Дойдете ли въ известни отношения помежду си, не се отклонявайте единъ другъ отъ пжтя, който Богъ ви е начърталъ, но помагайте си въ този пжтъ. Двама души могатъ да се срещнатъ въ единъ общъ центъръ. Какво трѣбва да направятъ? — Ще се спратъ за малко, ще си поговорятъ и ще продължатъ пжтя си. Пжтищата имъ се кръстосватъ, безъ да си прѣчатъ единъ на другъ. Следъ време ще се срещнатъ на другъ общъ центъръ: пакъ ще спратъ за моментъ, ще се поздравятъ, ще си поговорятъ малко и ще продължатъ пжтя си. Не е нужно дълго време да се спиратъ на разговоръ, нито пъкъ да се отклоняватъ отъ пжтя си: всѣки ще следва точно своя пжтъ безъ никакво отклонение. Злото въ свѣта се заключава въ това, че другитѣ хора отвѣнъ искатъ да опредѣлятъ пжтя на човѣка, като му казватъ: Така трѣбва да мислишъ, да чувствувашъ и да постѣпвашъ! Кой трѣбва да опредѣля пжтя на човѣка? — Човѣкъ на човѣка не може да опредѣли пжтя, защото той не му е далъ нито ума, нито сърцето, нито тѣлото. Тогава, какъ може да си задържа тази привилегия да опредѣля пжтя на човѣка? Ако човѣкъ има задължения къмъ нѣкого, то е къмъ Първичната Причина, която му е дала всичко, но не и къмъ онзи човѣшки богъ, въ името на когото се вършатъ редъ престѣпления. Всѣки човѣкъ има право да върва въ нѣкакъвъ свой богъ, но въ края на краищата той ще се увѣри, че съществува Единъ Богъ, Който е опредѣлилъ съдбинитѣ на хората и начърталъ пжтя на тѣхното движение. Великъ и дълготърпеливъ е Той, оставя всѣки човѣкъ свободно, да върши, каквото иска. Ако човѣкъ върши престѣпления, единъ тихъ гласъ отахтре му нашепва: Това, което вършишъ, е престѣпление отъ него нищо нѣма да придобиешъ. — Ама еди-кой

си философъ е казалъ другояче. — Щомъ искашъ да по-
стѣпишъ споредъ философията на този ученъ, свободенъ
си. Безъ да мисли по-нататъкъ, човѣкъ извършва престѣп-
лението, но после започва да плаче. — Защо плаче? — Ско-
чилъ отъ високо мѣсто и се ударилъ. — Кой го накаралъ
да скочи? — Неговата възлюбена. Той се качилъ на високо
нѣкѣде, но неговата възлюбена го накарала да скочи, за
да ѝ покаже, че я обича, и да отиде при нея. Той скочилъ,
доказалъ ѝ, че я обича, но като не знаелъ да скача, счу-
пилъ крака си. Следъ това възлюбената му съзнала, че на-
правила погрѣшка и тръгнала да търси лѣкаръ да му по-
прави крака. Той пъкъ съзналъ своята погрѣшка, че се
отклонилъ отъ пѣтя си. Като миналъ тази опитностъ, той
пише на възлюбената си, която го заставя да слѣзе при
нея: О, любезна моя! Моятъ пѣтъ не минава презъ това
мѣсто. Азъ съмъ на канарата горе и не мога да слѣза при
тебе. Другъ пѣтъ ще се срещнемъ, и тогава ще си пого-
воримъ.

Съвременнитѣ хора искатъ да имъ се каже нѣщо се-
риозно, съ което да оправдаятъ свѣта. — Нима досега не сж
говорени сериозни работи? Нима досега не сж дър-
жани сериозни, строги проповѣди? Какви ли епитимии не
сж налагани на хората, какви ли затвори не сж сжществу-
вали, колко глави сж отнети, но въпрѣки това свѣтътъ
още не се е оправилъ. Защо? — Не е този пѣтътъ, по кой-
то свѣтътъ може да се оправи. Не е този пѣтътъ, по който
човѣчеството може да се подобри. Хората се намиратъ
предъ голѣми противоречия, безъ да знаятъ, че причината
за тѣзи противоречия сж тѣ сами. Нѣкой скача, играе, дига
прахъ около себе си и мисли, че този прахъ е нѣвсѣкѣде.
Чуди се той, кой е дигналъ този прахъ. — Прахътъ е само де-
сетина метра около него, и той самъ го е създалъ. Така
мислятъ и пѣтниците, които минаватъ презъ нѣкои прашни
мѣста въ пустинята. Тѣ се чудятъ, какъ да се освободятъ
отъ този прахъ. — Спрете движението, и прахътъ ще се ута-
ложи. Престани да човъркашъ, да ровишъ нѣщата, и всичко
ще се уреди. — Ама какъ ще оздравѣя? Дали ще оздравѣя
нѣкога? — Вѣроятността, че ще оздравѣешъ, е толкова го-
лѣма, колкото и вѣроятността, че нѣма да оздравѣешъ. Сто
на сто можешъ да оздравѣешъ, и сто на сто можешъ да
не оздравѣешъ. Това сж две възможности, две вѣроятности;
отъ тебе зависи, коя отъ дветѣ ще приемешъ. Ако прие-
мешъ първата, ще оздравѣешъ; ако приемешъ втората, нѣ-

ма да оздравѣешъ. Това е законъ, въ който нѣма никакво изключение. Ако кажешъ, че 90% можешъ да оздравѣешъ, само 10% ще има изключение; ако кажешъ, че 90% нѣма да оздравѣешъ, пакъ 10% ще има изключение. Сжщото се отнася и до вѣрата. Когато нѣкой казва, че не може да вѣрва въ нищо, това подразбира изобщо, че той не може да не вѣрва, но не вѣрва въ нѣщо специално. Вѣрата подразбира вѣра въ Първичния Божественъ законъ. Човѣкъ вѣрва само въ Божественото, а въ човѣшкото може да има само вѣрвания. Когато вѣрата се отнася до Божественото, тамъ нѣма никакви изключения. Но понеже науката казва, че нѣма правило безъ изключения, тогава изключенията по отношение на Божествения законъ се заключаватъ въ това, че човѣкъ може да умре. Правилото е, че човѣкъ живѣе, а изключението е, че човѣкъ умира.

Въ дрезността нѣкога единъ адептъ се влюбилъ въ една царска дъщеря. Името на адепта нѣма да кажа, да не го смущавамъ. Когато съобщаваме имената на духоветъ, ние ги смущаваме. Ако кажа името му, ще го изложя. Затова, нека той слуша, какво се гозори, какво е станало съ нѣкой адептъ, безъ да съобщавамъ името му. Той билъ беденъ, набоженъ човѣкъ и си мислилъ, че като напише едно хубаво писмо, царската дъщеря ще му обърне внимание. Написалъ своето първо любовно писмо, но царската дъщеря го върнала назадъ. Той се обърналъ къмъ Бога съ гореща молитва, Господъ да му покаже начинъ, какъ да обърне внимание на царската дъщеря да го обикне. Следъ дълги и продължителни молитви, учителятъ му най-после дошълъ при него да му покаже начинъ, чрезъ който царската дъщеря да му обърне внимание. Адептътъ си мислилъ, че учителятъ му ще го превърне въ левентъ момъкъ, съ богатство и сила на магъ, който ще може съ магическата си пръчица да прави, каквото пожелае, та по такъвъ начинъ да застави царската дъщеря да се влюби въ него. Обаче, учителятъ му казалъ: Азъ ще те превърна въ хубавъ скъпоцененъ камъкъ, въ диамантъ, голѣмъ като орѣхъ, и винаги ще седишъ на врата на своята възлюбена. Освенъ това, презъ цѣлия си животъ ти ще мислишъ само за нея, ще се грижишъ да я освободишъ отъ всички злини, които могатъ да ѝ се случатъ, и ще ѝ съдействувашъ въ всѣко добро, което тя пожелае да постигне. Ако тя обикне нѣкой, и въ това ще ѝ съдействувашъ. Казано и свършено: адептътъ се превърналъ въ голѣмъ диамантъ и се видѣлъ

на врата на царската дъщеря. Отъ очитѣ на адепта се търкулили две сълзи и си казалъ: Дотамъ ли дойдохъ, че трѣбваше да се превърна на камъкъ? Царската дъщеря не знаела, отде е дошълъ този диамантъ, но всѣка вечеръ, като го сваляла отъ врата си, тя го милвала, гладила и казвала: Обичамъ те, макаръ да не зная историята ти. Кой знае на каква дълбочина си билъ въ земята! Нищо не зная за тебе, но те обичамъ. Така се разговаряла царската дъщеря всѣка вечеръ съ своя диамантъ, а той мълчалъ. Това е изкуство! Да седишъ на врата на царската дъщеря, тя да се разговаря съ тебе, а ти да мълчишъ. Да се качишъ на бунището, като пѣтела, и да изкукуригашъ, да изплѣскашъ съ криле, това още не разрешава въпроса. Пѣтелътъ казва, че безъ него не съмва, но така ли е въ сжщностъ? — И безъ пѣтли съмва, но ако има пѣтли и не пѣятъ, земетресения ставатъ. Що е пѣтелътъ? — Пѣтелътъ е умътъ, съ който човѣкъ трѣбва да мисли. Ако въ всѣка работа човѣкъ не вложи ума си, да обмисли добре, какво да прازی, пакъ ще съмне, но земетресение ще стане. Що е земетресението? — Фалитъ, фалиментъ.

Ученикъ отива на училището, но съ непригответени уроци. Той прочелъ само една страница отъ зададенитѣ уроци, и предварително отишълъ на черкова, да се помоли, дано му се падне тази страница, която прочелъ. Помолилъ се, но работата не излѣзла, както очаквалъ. Защо? — Невъзможно е да стане това, което той желае. И вие всѣки день вадите страницата, която сте прочели, но работитѣ ви не вървятъ напредъ. Защо? — Животътъ не се състои само въ една страница. Смисълътъ на живота не седи въ разрешеното, но въ неразрешеното. Не сж важни радоститѣ въ живота, но важни сж мъчнотиитѣ и страданията, съ които трѣбва да се справяме. Страданията носятъ щастието на човѣка. Като не разбирате философията на страданията, хората бѣгатъ отъ тѣхъ, не искатъ да страдатъ. Ако Богъ, Който е великъ, мощенъ, намираше, че може безъ страдания, Той би създалъ единъ свѣтъ безъ страдания. Страданията и мъченията, които хората преживяватъ, се дължатъ на благата, съ които тѣ разполагатъ. За какво убиватъ богатиятъ? — Заради неговитѣ пари. Имашъ красива жена, за която ти завиждатъ. Ти си сждия нѣкъде, но ако не задоволишъ една отъ странитѣ, могатъ да те убиятъ. Значи, вашитѣ блага сж причина за страданията ви. — Това не е животъ, нито разбиране на живота. Трѣбва ли човѣкъ

да носи юларъ на главата си и да казва: Нѣма какво да се прави, ще се живѣе. Такъвъ е животътъ, такива сж условията. — Не, смисълътъ на живота не е въ юлара. Да се оставишъ съзнателно да ти турятъ юларъ и да мълчишъ, да мислишъ, че това е животъ, не е право. Смисълътъ на живота не е въ това да турятъ юларъ на главата ти и да орешъ като волъ. Ако трѣбва да орешъ, направи това отъ любовъ. Нѣмашъ ли любовъ, извади рогата си, измъкни главата си отъ юлара и бѣгай въ гората на свобода. Когато господарътъ ти дойде при тебе и те потупа по гърба, ти ще му работишъ отъ любовъ, и то само четири часа. Следъ това ще напустнешъ работата, ще отидешъ въ гората да изпълнешъ нѣкои свои задължения, да присѣдствувашъ на сватба. На другата сутринъ пакъ ще посрещнешъ слънцето, ще присѣдствувашъ на неговата сватба и ще продължишъ работата си. Но тъй, да уреждашъ живота си, да очаквашъ хората да те облагодетелствуватъ, за това не мисли. Разуменъ трѣбва да бже човѣкъ, да разбира смисъла на живота! Следователно, природата забавлява глупавитѣ хора; умнитѣ хора учи, а на мждритѣ открива своитѣ тайни. Който иска да се забавлява, той ще знае, къмъ коя категория спада; който е уменъ, и той ще знае категорията си, а който е мждъръ, той ще разбере великитѣ тайни на природата. Така разпредѣлени хорзта, по категории, никой не може да заеме друго мѣсто, освенъ това, което природата му е опредѣлила. Никакво размѣстване не може да става — всѣки отива въ съответната за него категория.

И тъй, всѣки трѣбва да направи вжтрешенъ подборъ на своитѣ мисли, чувства, постѣпки и да ги постави на съответнитѣ имъ мѣста. Всѣки трѣбва да има ясна представа за пжта, по който върви, за капитала, съ който разполага. Съ други думи казано: всѣки трѣбва да има връзка съ Великото, ако иска да бже свободенъ. Великото, което свързва човѣка, едновременно му дава свобода, прави го свободенъ. Свободниятъ човѣкъ е постояненъ, устойчивъ. Каквито и да сж външнитѣ условия, този човѣкъ остава всѣкога единъ и сжщъ. Той външно само се измѣня, но вжтрешно остава неизмѣненъ. Този е Божествениятъ законъ, който всички признаватъ, но малцина изпълняватъ.

„Който има невестата, женихъ е.“ Сега ще направите преводъ, кое у васъ отговаря на слънцето и кое — на деня. Животътъ ви, това е вашиятъ день. За слънцето вие сами ще си отговорите. Едно трѣбва да знаете, че на земята са-

мо слънцето се жени за деня. Месечината, звездитѣ, хората могат само да се радват на слънцето, т. е. на жените и на неговата невеста. Наистина, ние можем само да се радваме на тази сватба, на този вътрешен процесъ, чрезъ който се внася въ свѣта нѣщо велико и радостно. Когато нѣкой се оплаква отъ своитѣ нещастия, причината за това е, че той никога не е присѣствувалъ на сватбата на слънцето. Ако има нещастни между васъ, азъ ги поканвамъ още утре на сватбата на слънцето. Само по този начинъ тѣ ще се обновятъ, ще намѣрятъ истината, която ще ги направи свободни. Веднѣжъ живѣя, мисля и съмъ свободенъ, това е истината за мене. Трѣбва ли сега да ми се доказва, какво нѣщо е истината? — Ама трѣбва да те науча, какъ да живѣешъ. — Ако си майсторъ, готовъ съмъ да те слушамъ. Ако си майсторъ цигуларъ, или великъ художникъ, готовъ съмъ да се уча при тебе. Най-добриятъ учителъ, обаче, е природата. Тя обновява, тя носи миръ за всички живи същества. Стремете се всѣки день да придобивате по нѣщо, колкото малка да е тази придобивка. Въ нея има растене, подемя. Учителътъ пита ученика: Колко е $1 + 2$? Ученикътъ отговаря: $1 + 2 = 3$. Какво е разрешилъ ученикътъ съ тази задача? — Нищо не е разрешилъ, защото той не знае отношенията между тия числа. Той казва само, че $3 - 1 = 2$, или $3 - 2 = 1$. Значи, като се намѣрите въ известно противоречие, ще започнете да вадите, за да изправите погрѣшката си.

Мнозина мислятъ, че като отидатъ на небето, между ангелитѣ, между възвишенитѣ същества, ще придобиятъ знания. — За онѣзи, които вѣрватъ въ това, така е, но какво ще кажатъ тия, които не вѣрватъ въ съществуването на ангелитѣ? Тѣ поне вѣрватъ, че въ свѣта има мъдри, учени хора. Мислите ли, обаче, че ако единъ неспособенъ човѣкъ отиде при единъ мъдъръ, при единъ ученъ, че той ще се занимава съ него? Ще му каже: Моля, освободете ме, заетъ съмъ, имамъ важна работа. Ученикътъ хора сж като англичанитѣ, не се извиняватъ много на гоститѣ си. Щомъ отидете на гости въ дома на нѣкой англичанинъ, ако е заетъ, той поглежда часовника си, взима шапката си и казва: Извинете! — и си излиза. Никакви обяснения не дава той, че е заетъ, че обещалъ нѣкому срѣща, и не се интересува, ще останете ли въ дома му, или ще си отидете. Българинътъ постѣпва точно обратно: и да е заетъ нѣщо, и да е обещалъ нѣкаква срѣща, щомъ му дойдатъ гости, готовъ е

всичко да отложи. Ако не може да отложи, ще обяснява, ще се извинява. Така постъпва и младата мома. Тя има нѣкакво вѣру, вѣрва въ Бога, но щомъ срещне нѣкой младъ момъкъ, влюбва се въ него и се отказва и отъ вѣрата си, и отъ Бога — за нея е важно да живѣе добре съ този момъкъ. И момъкътъ се отказва отъ своето вѣру заради момата. Но и двамата не успѣватъ въ живота. Нищо не очаквайте отъ човѣкъ, който е готовъ да се откаже отъ своето вѣру, отъ своето убеждение. Споредъ мене, ето какъ трѣбва да постъпи момъкътъ, когато види, че заради него момата е готова да се откаже отъ убежденията си. Той трѣбва да ѝ каже: Понеже ти се отказвашъ отъ убежденията си, азъ не мога да се оженя за тебе, защото утре още ти ще се откажешъ и отъ мене. — Ако е въпросъ човѣкъ да се откаже отъ несжщественото, отъ преходното въ своя животъ — разбирамъ, но да се откаже отъ идеала на своята душа — не разбирамъ.

Една мома срещнала единъ момъкъ и му казала: Слушай, азъ имамъ мораль, отъ който никога не отстъпвамъ. Той е следниятъ: Главата си никога не мѣня; очитѣ си никога подъ наемъ не давамъ; езикътъ си никога на пазаръ не прашамъ. Ако и ти имашъ сжщия мораль, съгласна съмъ да се оженя за тебе; иначе, не се съгласявамъ да живѣя съ тебе. Казвамъ: всичко въ свѣта може да се промѣни, но главата на човѣка — никога. — Ама снели главата на едикого си. — Ако нѣкой може да снесе главата ти отъ раменетѣ, ти не си човѣкъ. И сто пжти да снематъ главата ти, тя пакъ трѣбва да отиде на мѣстото си. Това значи човѣкъ! Разбойници срещнали единъ адептъ и му казали: Дай скоро паритѣ си! — Не мога да ги дамъ. — Главата ти ще снемемъ! — Можете, опитайте се! Единъ отъ разбойниците махналъ съ ножа си и отсѣкъль главата на адепта. Той се навелъ, взелъ главата си отъ земята и я турилъ на мѣстото ѝ. — Дай скоро паритѣ си! — Не мога, тѣ сж опредѣлени за другъ. Разбойникътъ пакъ махналъ съ ножа, свалилъ главата на адепта. Последниятъ се навелъ, взелъ главата си и я турилъ на мѣстото ѝ. Колкото пжти разбойникътъ отсичалъ главата на адепта, толкова пжти той я поставялъ на мѣстото ѝ. Най-после, когато ржката на разбойника отмалѣла, той се отказалъ да се бори съ адепта. Адептътъ му казалъ: Колкото пжти да сваляшъ главата ми, ще знаешъ, че паритѣ си никога нѣма да ти дамъ. — Това значи смѣлость! Питамъ: колцина отъ съвременнитѣ хора, като ви-

дятъ, че главата имъ ще слѣзе отъ раменетѣ, нѣма да дадатъ съкровището си, което Богъ имъ е далъ? Смѣлостъ, решителностъ, безстрашие се изисква отъ васъ. Вие искате сега да ви се говори научно. Питамъ: съ езика на коя наука искате да ви се говори — съ езика на човѣшката, или съ езика на Божествената наука? Каква наука е тази, която внася страхъ и трепетъ въ човѣка и го кара да се бои отъ сѣнката си?

Съвременната наука върви по единъ Божественъ пѣтъ. Отъ невидимия свѣтъ сж пратени на земята хиляди и милиони хора да работятъ въ науката, като прилагатъ Божественитѣ принципи. Има учени, които не прилагатъ тия принципи, затова и тѣхнитѣ теории пропадатъ. — Не, човѣкъ трѣбва да работи съ Божественитѣ принципи, да ги прилага въ живота си, да бжде носителъ на истината.

„Който има невестата, женихъ е.“ Тази беседа е необходима за васъ, да можете правилно да разрешавате мъжнотиитѣ си. Не чакайте да остарѣете, че тогава да станете учени. Учете се презъ цѣлата вѣчностъ. — Трѣбва да се живѣе! — Не мислете за това. Мислете само за днесъ, а не и за утре. Като станете сугринъ, пригответе се вътрешно, да отидете на сватба. Считайте, че сте сватбаръ и се радвайте на жениха, който има невестата. Днесъ слънцето грѣе, и сватбарътъ, женихътъ е отгоре. Радвайте се! — въ това седи великото учение. Този е пѣтътъ, по който могатъ да дойдатъ всички блага въ свѣта. Този е пѣтътъ, по който могатъ да се развиятъ дарбитѣ въ човѣка. Учителътъ по цигулка може дълго време да разправя на ученика си, какъ трѣбва да свири, но това не е достатъчно. Учителътъ трѣбва да вземе цигулката си и да покаже на ученика, какъ да свири. Има нѣща, които не могатъ да се предаватъ устно. Следователно, и въ такава беседа, като днешната, всичко не може да се предаде, но който мисли правилно, той може да се ползува.

Ученикъ срѣща на пѣтя учителя си — великъ мъдрецъ, и вижда, че следъ него вървятъ много ученици: единъ иска едно, другъ — друго. Ученикътъ достига учителя си и му казва: Моля, дайте ми адреса си. Учителътъ му казва само една дума. Ученикътъ разбира смисъла на тази дума, благодарни и се отдалечава. Другитѣ ученици продължаватъ да вървятъ следъ учителя си, блѣскаятъ се единъ другъ, искатъ му нѣщо, но не разбиратъ, какво имъ отговаря. Казвамъ: искате ли нѣщо отъ учителя си, самъ ще отидете при него,

ще му кажете само една дума и като ви отговори, ще се отдалечите. Има нѣща, които човѣкъ самъ трѣбва да извърши. Той самъ ще отиде на сватбата, самъ ще яде, самъ ще диша, самъ ще гледа. Ако ти самъ не ядешъ, ако самъ не дишашъ, ако самъ не гледашъ, кой другъ ще извърши тази работа заради тебе? Който диша, който яде, който гледа, той е човѣкътъ. Ако чакате хората да свършатъ вашата работа, де оставате вие? Дето има ядене, дишане, радост и веселие, тамъ е сватбата. Кой може да присѣтствува на сватбата? — Само онзи, който се е приготвилъ за сватба. А приготвленията за сватбата, това сж мъжнотиитѣ и страда-нията, презъ които човѣкъ неизбежно трѣбва да мине.

„Който има невестата, женихъ е.“ Една сватба има на свѣта, и малцина сж поканени на нея, защото не вѣрватъ. Ще дойде великиятъ день, когато всички хора ще бждатъ поканени на голѣмо угощение. За този день Христосъ е казалъ: „Идете, повикайте ги да напълнятъ стаята, да присѣтствуватъ на угощението!“ Тогава майката ще приближи до леглото на детето си и ще каже: Ставай скоро, че слънцето ще изгрѣе! За онѣзи, които мъчно се събуждатъ, които дълбоко спятъ, има единъ смѣшенъ анекдотъ.

Ще ви приведа този анекдотъ да се посмѣете. Единъ американецъ милионеръ обичалъ да си поспива повечко, пѣкъ и дълбоко спѣлъ, та често закѣснѣвалъ и си създавалъ голѣми неприятности. Като си лѣгалъ вечеръ, казвалъ на слугата си да го събуди, да не закѣснѣе за работа. Сутринъта слугата влизалъ внимателно въ стаята на господаря си и започвалъ да го събужда. Ядосанъ на слугата си, че го безпокои, той ставалъ набързо отъ леглото си, набивалъ го добре, изпъждаалъ го вънъ и отново лѣгалъ да спи. Такавъ билъ обичаятъ му, но затова и слугитѣ често се смѣняли. Най-после дошълъ единъ едъръ, снаженъ, смѣлъ слуга, който внушавалъ респектъ дори и на господаря си. Единъ день господарьтъ му казалъ: Слушай, ще ти плащамъ месечно по сто долари, но ако можешъ всѣка сутринъ да ме събуждашъ на време, за всѣко събуждане ще ти давамъ още сто долари. Ако не успѣешъ да ме събудишъ, ти ще ми дадешъ тази сума. Приемашъ ли това условие? — Приемамъ. На сутринъта слугата влѣзалъ въ стаята на господаря си и започналъ да го събужда. Господарьтъ скочилъ отъ леглото си, ударилъ една плесница на слугата, и по обичая си, легналъ отново да спи. Обаче, слугата казалъ: Тѣй ли, ще ме изнудвашъ мене? Той се хвърлилъ

върху господаря си и му ударилъ една плесница. Започнала се една борба подъ юрганя: господарьтъ удря, и слугата удря, докато най-после господарьтъ станалъ, далъ стотъ долари на слугата си и му благодарилъ, че могълъ да го събуди.

Казвамъ: всѣки човѣкъ има такива характерни чърти, като тия у този господарь. Ще станете отъ леглото си, ще ги разтърсите, а отгоре на това ще дадете на слугата си сто долари. И следъ това, щомъ слънцето се покаже, веднага ще бждете готови за работа. Има нѣщо въ човѣка, съ което трѣбва да се бори юнашки, но разумно, безъ да се обезсърдчава. Този е пжтьтъ. Злото въ свѣта е лошиятъ господарь, който има обичай да бие слугитъ си. И ако вие не знаете, какъ да се справите съ това зло, то ще снемемъ кожата отъ гърба ви. Ако знаете, какъ да се справите, ще вземете стотъ долари отъ него. Като види, че имате убеждения, че сте разумни, злото ще каже: Заслужава да се живѣе добре. Толкова кожи досега съмъ снелъ, но отсега нататъкъ вече отстъпвамъ. И въ злото има жестъ, и то може да възнаграждава.

„Който има невестата, женихъ е.“ А приятелитъ негови се радватъ, че участвуватъ заедно съ жениха на сватбата.

---

7. Беседа отъ Учителя, държана на 17 мартъ, 1929 год.
София. — Изгрѣвъ.

Самъ Отецъ.

„Защото самъ си Отецъ ви любя,
понеже мене възлюбихте и повървахте,
че азъ отъ Бога излъзохъ.“ *)

„Защото самъ си Отецъ ви любя.“ — Този е единъ отъ мъжнитъ въпроси за разбиране и за асимилиране. Нѣма по-лесна работа отъ тази, да разберешъ любовта, но и нѣма по-мъчна работа, да възприемешъ любовта и да повървашъ въ нея. Казвате, запримѣръ, че вървате въ нѣщо. Днесъ вървате, утре не вървате, измѣняте на вашата вѣра. Днесъ вървате въ Бога, утре не вървате. Това показва, че не сте установени въ тази, тъй наречена, Абсолютна реалност. Това се дължи на обстоятелството, че човѣкъ минава презъ три различни състояния: Единъ день той живѣе въ главата си, и тогава е мислещо същество. На другия день слиза въ сърцето си и започва да чувства. На третия день слиза въ стомаха си, и тогава всичкитъ му работи се разбъркватъ, всичко става на каша. Той намира, че разбиранията му не сж такива, каквито сж били вчера; чуди се, защо хората сж станали толкова лоши, толкова неразбрани. — Причината за това разбъркано състояние въ него не сж хората, но като слѣзаль въ стомаха, въ кашата на своя животъ, той мисли, че тази каша е вѣнъ нѣкъде. Този човѣкъ разсждава, спори, сжди хората и мисли, че има нѣкаква велика философия. — Има той философия, но философия на стомаха. Следователно, има три вида философия: философия на стомаха, философия на сърцето и философия на ума.

Учитель по философия преподавалъ на ученицитъ си урокъ върху принципитъ на живота. Следъ това запиталъ едного въ какво върва. Ученикътъ отговорилъ: Азъ вървамъ въ човѣкъ, който има една глава и две ржце. — Че човѣкъ има една глава, това е важното, но че има две ржце, това не е толкова съществено. Учителътъ му казалъ: Азъ пъкъ вървамъ въ човѣкъ, който има една глава и две очи. — Кой отъ двамата е правъ: учительтъ, или ученикътъ? — Учителътъ е на правата страна. Защо? — Защото, като има

---

*) Иоана 16 : 27.

глава и две очи, човѣкъ ще опредѣли посокитѣ на своята мисль, на своитѣ чувства и на своитѣ движения. После учителтъ казалъ: Азъ вѣрвамъ въ човѣкъ, който има едно тѣло и две рѣце. Ученикътъ отговорилъ: Азъ пѣкъ вѣрвамъ въ човѣкъ, който има едно сърце и два крака. — Едва на края ученикътъ казалъ истината.

Защо учителтъ е казалъ едно, а ученикътъ е казалъ друго, това сж задачи, върху които трѣбва да мислите. Вие сами трѣбва да разрешите тѣзи задачи, а тѣ не се решаватъ лесно. Когато нѣкой казва, че разбира числата, разбира аритметика, трѣбва да имате предъ видъ, че сжществуватъ степени въ разбирането. Има числа, които сж качествени; има числа, които не сж качествени, нѣматъ никакво качество въ себе си. Въпрѣки това, и еднитѣ, и другитѣ сж числа. Казвате: Какви сж качественитѣ числа? Запримѣрь, имате единъ диамантъ и единъ простъ, обикновенъ камѣкъ, еднакви по голѣмина. И въ двата случая имате числото едно, но първото число, първата единица е качествено число, а втората — обикновено число, обикновена единица. Съ първата единица можете да обиколите свѣта, да свършите наукитѣ си; съ втората единица и десетъ крачки не можете да извървите. Казвате, че имате голѣми познания за свѣта. — Можете ли съ тѣзи знания да обиколите свѣта? — Не можемъ. — Тогава нѣмате никакви знания. Ако имате положителни знания, съ тѣхъ трѣбва да обиколите свѣта. Ако имате знания за небето, съ тѣзи знания трѣбва да отидете на небето и тамъ да продължите учението си. — Ние не знаемъ, преди всичко, има ли небе, или нѣма. — Щомъ не знаете това, вие имате единъ простъ, обикновенъ камѣкъ, едно просто число, проста единица, която сто пѣти можете да напишете на дъската, и сто пѣти да я заличите. Нѣкой напише на дъската числото 1566. — Какво означава това число? — Имамъ да взимамъ толкова лева, но съмъ готовъ да ги простя. Другъ пише числото 1755. — Какво означава това число? — Имамъ да давамъ толкова лева, но нѣма да ги дамъ. — Ето, и двамата пишатъ числа, но единиятъ прощава, а другиятъ не е готовъ даже своя дългъ да изплати. Разбирания сж това.

„Защото самъ си Отецъ ви люби, понеже мене възлюбихте и повѣрвахте.“ — Този стихъ е мѣченъ за разбиране. Защо? — Защото казвате, че любите Бога, а не вѣрвате въ Него. Това е неразбиране. Любовта не се изявява въ време и пространство. Често казвате: Азъ любихъ единъ човѣкъ

цѣла година. — Невъзможно е да любите чсвѣка цѣла година. Вие не можете да го обичате нито цѣлъ месецъ, нито цѣлъ день, нито цѣлъ часъ, нито цѣла минута. Да се говори така, това значи неразбиране на любовта. Любовта се из-
явява извънъ времето и пространството. Това може да е противоречиво на вашитѣ разбирания, но нека съществу-
ватъ противоречия. Неизбѣжни сж противоречията въ живота.

Седите нѣкжде замисленъ и покрай васъ минава единъ вашъ неприятель — удря ви по крака съ тоягата си и про-
дължава пѣтя си. Неприятельтъ ви само единъ пѣтъ ви е
ударилъ съ тоягата си, но вие дълго време усещате бол-
ката. День, два, три, седмица и повече вие се оплаквате отъ
болка въ крака. Тѣй щото, това, което наричате любовъ, е
последствие, отражение на онзи ударъ, който любовта ви
е причинила. Тя единъ пѣтъ само ви е посетила, а вие дъл-
го време помните нейното посещение. Като не разбира лю-
бовта, човѣкъ казва: Изгорѣ ми сърцето отъ любовъ! —
Каква любовъ е тази, която гори сърцата на хората? Ако
наистина любовта гори сърцата на хората, какъ могатъ да
любятъ съ изгорѣли сърца? Когато изгори, сърцето не е
годно вече за любовъ. Другъ се оплаква, че любовта го
уморила. — Каква любовъ е тази, която уморява хората? Кой-
то умира отъ любовъ, той не разбира любовта. Слушате
нѣкой да казва, че като умре, иска неговата възлюбена да
дойде на гроба му, да пролѣе две сълзи за него и да му
посади поне едно цвѣте, което да разнася своето благоуха-
ние. — Това сж възгледи на народа за любовта, отъ които
се вижда неговото умствено и духовно разбиране за живота.
Какъвъ прогресъ можете да очаквате отъ народъ, отъ об-
щество, или отъ човѣкъ, които иматъ такива разбирания?
Следъ всичко това хората ще говорятъ за усилията, които
сж правила за преодоляване трудноститѣ въ живота. — Ни-
какви усилия не сж правила. Тѣхнитѣ усилия съставятъ едва
една хилядна частъ отъ секундата, т. е. единъ краткъ мо-
ментъ отъ времето. И това усилие е дало резултати, но хо-
рата трѣбва да продължаватъ въ това направление, да не
спиратъ. Като правятъ усилия, тѣ ще се домогнатъ до
смисъла на живота. Смисълътъ на живота седи въ вътреш-
ното разбиране и прилагане на закона на любовта. Три
велики закона управляватъ битието: Законътъ на абсолю-
тната реалностъ, законътъ на абсолютната разумностъ и за-
конътъ на абсолютната материя.

Какви сж съвременнитѣ разбирания за материята, за си-

лата — оставямъ настрана. Не е лошо човѣкъ да има различни философски възгледи за нѣщата, но много отъ тѣхъ сж детински възгледи, и тѣ сами ще напуснатъ човѣка. Малко момиченце играе съ куклички, но трѣбва ли, като порасне, като стане 21 годишна мома, да ѝ казваме да напусне куклитѣ? Тѣ сами ще я напуснатъ. Когато казвамъ, че куклитѣ сами ще ви напуснатъ, разбирамъ, че като се ожени човѣкъ и роди деца, следъ време децата му сами ще го напуснатъ. Децата ти, това сж твоитѣ кукли, съ които си игралъ, които си кжпалъ въ коритото, които си обличалъ и събличалъ, които си идеализиралъ. Като пораснагъ, твоитѣ кукли ще те напуснатъ, ще отидатъ въ странство да учатъ, безъ да помислятъ за тебе. Какво лошо има въ това, че куклитѣ ти те напуснали? Тѣ бѣха писма отъ невидимия свѣтъ, изпратени до тебе да ги четешъ и да се учишъ отъ тѣхъ. Въ тѣзи писма имаше скрито богатство, но ти не се сѣти да ги отворишъ, да прочетешъ онова, което е написано въ тѣхъ. Тѣзи писма останаха затворени книги за тебе, отъ които не можа да се възползувашъ. Всѣки човѣкъ носи въ себе си нѣщо хубаво, дълбоко скрито въ гънкитѣ на неговата душа. Ние виждаме само външния човѣкъ, който постоянно се мѣни. Въ какво седи тази промѣна? — Листата на книгата на неговия животъ постоянно се обръщатъ. Като гледате само външната страна на тѣзи промѣни, вие казвате, че човѣкъ расте, развива се, остарява, докато единъ день умре. Това показва, че листата на неговата книга всѣки день се обръщатъ. Мждрецътъ, който чете отъ тази книга, като я свърши, затваря я, взима я съ себе си, а ти плачешъ, страдашъ, че детето ти умрѣло. Казвашъ: Взеха детето ми! — Какъ е възможно да вземе нѣкой твоето дете? Ако е твое, никой не може да го вземе. Щомъ сж го взели, това дете не е било твое. То е твое хранениче, изпратено при тебе само да го отгледашъ и изучишъ. Единъ день неговитѣ майка и баща дохождатъ да си го взематъ. — Ама азъ съмъ го отгледалъ, изхранилъ, харчилъ съмъ за него. — Колко ви струва всичко? Детето е живѣло на земята десетъ години. Ако всѣка година сте харчили по десетъ хиляди лева, изразходвали сте всичко сто хиляди лева. Ето, вземете сто хиляди лева, а ние ще си вземемъ детето.

Днесъ всички хора се разочароватъ отъ живота. Защо? — Защото не го разбиратъ. Щомъ се натъкнатъ на страдания, на нещастия, тѣ казватъ: Свѣтътъ не е добре създаденъ. — Дали свѣтътъ не е добре създаденъ, или ти не го

разбирашъ, това е въпросъ. Ти мислишъ само, че свѣтътъ не е добре създаденъ. Ако мислишъ, че свѣтътъ не е добре създаденъ, ти си мждрецъ; пъкъ ако мислишъ, че великиятъ свѣтъ не е добре създаденъ, ти си глупецъ. Кое отъ двѣтъ положения е вѣрно: глупецъ ли си, или мждрецъ? На този въпросъ всѣки самъ ще си отговори.

„Защото самъ си Отецъ ви любя. — Въ този стихъ Христосъ изнася една истина безъ да я доказва. По-нататкъ Той продължава: „Понеже мене възлюбихте и повѣрвахте, че азъ отъ Бога излѣзохъ.“ — Тази е една реална истина, изказана въ нейнитѣ взаимни отношения. Всѣка майка и всѣки баща биха ви залюбили, ако вие вземете тѣхното изгубено дете и го приютите къмъ себе си, въ своя домъ. Родителитѣ на това дете ще ви благодарятъ, ще залюбятъ не само васъ, но и дома ви. Детето ще ви разправя за своитѣ майка и баща, а вие ще вѣрвате въ това, което ви говори. Има хора, които отъ две хиляди години насамъ не могатъ да повѣрватъ, че Христосъ е излѣзалъ отъ Бога. Тѣ искатъ да имъ се докаже това. Питамъ: ако започна да ви доказвамъ това, на моитѣ думи ли трѣбва повече да вѣрвате, или на Христовитѣ? Ще вземе нѣкой да разпитва, кой съмъ, отде съмъ дошълъ. Моитѣ думи ли ще бждатъ повѣрни, или Христовитѣ? Ако не вѣрвате въ думитѣ на Христа, цѣлиятъ свѣтъ не би могълъ да ви убеди, че Христосъ е отъ Бога излѣзълъ. Нито пъкъ вие можете да опровергавате, че този, който отъ Бога е излѣзалъ, въ сжщностъ не е отъ Бога излѣзалъ. За всѣки даденъ случай нѣщата могатъ да бждатъ, или да не бждатъ.

„Защото самъ си Отецъ ви любя, понеже вие повѣрвахте, че азъ отъ Бога излѣзохъ.“ — Този стихъ изразява състояние на чистата душа, която приема нѣщата тъй, както сж въ действителностъ. Обаче, съвременнитѣ учени сж голѣми скептици и казватъ, че ако човѣкъ не се съмнява, науката не може да прогресира. Да се твърди това, то е все едно да се доказва, че ябълка безъ червей не може, че домъ безъ димъ, безъ огънь не може, че животъ безъ гладъ не може и т. н. — Това сж твърдения, които не могатъ да се доказватъ. Това сж твърдения, които не издържатъ критика. Азъ оспорвамъ твърдението, че домъ безъ огънь не може. Човѣшкиятъ домъ не може безъ огънь, защото човѣкъ познава огъня, но какво ще кажете за дома на другитѣ животни? Птицитѣ, рибитѣ, млѣкопитаещитѣ употребяватъ ли огънь? Следователно, нашиятъ огънь е отно-

сително нѣщо, той не е абсолютно реаленъ, той не е необходимъ за всички живи същества. Обаче, има единъ огънь, безъ който никой домъ не може. Той е огънятъ на слънцето, огънятъ на живота. При този огънь всичко живѣе, всичко съществува. Ако този огънь изчезне, съ него заедно изчезва и животътъ. Следователно, ако човѣшкиятъ огънь искате да направите вѣченъ, вие заставате на една фалшива философия, която, сама по себе си, не е вѣчна. Едно отъ свойствата на човѣшкия огънь е, че той постоянно се запалва и загасва. Свойство на Божествения огънь е, че като се запали веднѣжъ, никога вече не загасва — той е вѣченъ огънь. Мѣстото около човѣшкия огънь е много малко, тѣсно, вследствие на което се явява споръ между хората, кой да бѣде по-близо до него, кой — отдѣсно на огъня, кой — отлѣво и т. н. Мѣстото около Божествения огънь е неограничено, вследствие на което всѣки може да седне, дето иска. Божествениятъ огънь не създава никакъв споръ, никакви недоразумения и противоречия между хората.

Сега направете преводъ на огъня, да видите, на какво представя символъ. Съвременнитѣ хора едва сега сж започнали да изучаватъ огъня на любовта. Тѣ още не сж стигнали до областта, въ която функционира огъня на любовта. Тѣ още не сж достигнали до свѣта, отъ който любовта слиза. Тѣ още не сж разбрали и изучили степенитѣ на този огънь на любовта. Има любовъ, на чийто огънь може да се свари яйце; има любовъ, на чийто огънь може да се свари бобъ; има любовъ, на чийто огънь може да се опече агне; има любовъ, на чийто огънь може да се опече цѣлъ човѣкъ; има любовъ, на чийто огънь човѣкъ може да се стопи, или да обезумѣе. Обаче, има любовъ, на огъня на която човѣкъ може да изживѣе най-голѣмитѣ радости. За да се изпита този огънь, човѣкъ трѣбва да е чистъ.

Сегашнитѣ хора сж дошли до положение, при което трѣбва да се подложатъ на вътрешно чистене. Вътрешното чистене означава отваряне поритѣ на душата. За тази цель човѣкъ трѣбва да диша правилно. Докато човѣкъ се сърди, съмнява, завивда, не може да търпи хората, поритѣ на неговата душа всѣкога ще бѣдатъ затворени. При това състояние човѣкъ всѣкога ще бѣде боленъ; щомъ е боленъ, той ще има криво разбиране, крива философия за живота. Докато човѣкъ е боленъ, единъ следъ другъ лѣкаритѣ ще го посещаватъ, ще му правятъ инжекции, ще му даватъ лѣкарства, и той все ще страда, ще се оплаква отъ живота. —

Какво трѣбва да направите съ този човѣкъ, за да оздравѣе? — Дайте му условия да се изпоти, да се отворятъ поритѣ на тѣлото му. Той страда отъ подпушване. Такъвъ примѣръ имаме съ единъ младъ селянинъ, синъ на богатъ български чорбаджия отъ Ново-пазарско. Този младъ селянинъ заболялъ сериозно и го изпратили на лѣчение въ варненската болница. Лѣкаритѣ го лѣкували седмица-две, събирали се на консултъ, но констатирали, че този човѣкъ нѣма да се излѣкува. Той билъ толкова силно подпушенъ, че нищо не било въ състояние да го спаси. Затова, като дошълъ баща му, единъ отъ лѣкаритѣ го извикалъ настрана и му казалъ: Нѣма защо да криемъ. Положението на сина ти е много сериозно. Вземи го поне въ село, тамъ да умре. Едва ли ще поживѣе още десетина деня. Бащата се натжилъ, заплакалъ, но нѣмало какво да прави, взелъ сина си отъ болницата и го завелъ въ селото. Въ Варна го лѣкували мже лѣкари, по тѣхната наука и философия, но като го завели въ село, започнали да го лѣкуватъ баби, по тѣхната наука. Събрали се 12 баби на консултъ; гледатъ момъка младъ, хубавъ, искатъ да му помогнатъ. Какви сж били имената на 12-тѣ баби, нѣма да казвамъ. Ако започна да ги изреждамъ, беседата ще отиде.

Първата баба извадила отъ торбата си бобъ и дала на момъка да вземе само едно зрънце. Той извадилъ едно зрънце и го далъ на бабата. Тя погледнала зрънцето, помислила малко и го турила пакъ въ торбата, при другитѣ зрънца. Следъ това тя започнала да гледа на бобъ. Като свършила гледането, казала: Позволено ми е да лѣкувамъ този момъкъ. Той ще оздравѣе. Втората баба извадила отъ торбата си половинъ килограмъ воскъ. Стопила го, излѣла го въ студена вода, следъ което започнала да гледа на момъка и казала: Този момъкъ ще оздравѣе, ще се заема да го лѣкувамъ. И останалитѣ десетъ баби се произнесли, всѣка по свой начинъ, че момъкътъ нѣма да умре, и започнали да се съветватъ помежду си, какъ да го лѣкуватъ. Тѣ си казали: Знаемъ, че ечемикътъ кара конетѣ да скачатъ. Болестъта на този момъкъ е конска, затова да го лѣкуваме съ ечемикъ. Казано и свършено: тѣ взели единъ голѣмъ котелъ пълень съ вода. Турили въ водата ечемикъ, и поставили котела на сгъня, докато водата възври. Следъ това излѣли ечемичената вода въ голѣмо корито, и оставили водата малко да истине. Потопили младиятъ момъкъ въ коритото, докато се изобилно изпоти. Повторили и потре-

тили тази баня, и следъ две недѣли болниятъ билъ съвършено здравъ, на крака. И до днесъ този човѣкъ е живъ и здравъ, има си жена, деца, радва се на живота. Както виждате, тѣзи баби, кое съ бобъ, кое съ восъкъ, кое съ ечемикъ опредѣлили диагнозата на болния и го излѣкували. Казвате: наученъ ли е този методъ? — Ако съ даденъ методъ можете да излѣкувате човѣка и да му върнете живота, той е наученъ методъ; ако не можете съ този методъ да го излѣкувате и да му върнете живота, той не е наученъ. Ако съ известенъ методъ можете да просветите човѣка, той е наученъ; ако нищо не можете да постигнете съ него, той не е наученъ методъ.

„Защото самъ си Отецъ ви люби.“ — Човѣкъ трѣбва да върва! — Въ какво? Въ любовта, която носи живота. Ако прочете тѣзи думи и повѣрва въ тѣхъ, и при най-голѣмото си обезсърдчение, човѣкъ може да се насърдчи. Ще кажете, че вървате въ Бога. — Не е достатъчно само да вървате въ Бога, но трѣбва да ви залюби Той, и вие да Го залюбите. Казано е въ Писанието: „Понеже повѣрвахте, че азъ отъ Бога излѣзохъ.“ Не е достатъчно да повѣрвате, че човѣкъ има една глава и две очи, но трѣбва да повѣрвате, че той има едно тѣло и две рѣце, а сжщо така и едно сърце и два крака. Човѣкъ се движи главно въ три свѣта: въ свѣта на своята глава, въ свѣта на своитѣ гърди и въ свѣта на своя стомахъ. Като се заговори за стомаха, мнозина го считатъ доленъ животъ. — Така е, но животътъ започва отъ стомаха. Докато стомахътъ е здравъ, и човѣкъ е здравъ. Щомъ стомахътъ се разстрои, човѣкъ заболява. Нѣкои наричатъ стомаха търбухъ. — Не, стомахътъ не е търбухъ. Стомахътъ не трѣбва да се смѣсва съ търбуха. Търбухътъ представя желанята, апетититѣ на човѣка къмъ външни, временни нѣща. Въ този смисълъ мѣстото на търбуха е съвсемъ другаде, не е въ стомаха. — Не може ли безъ стомахъ? — Докато живѣе на земята, човѣкъ не може безъ стомахъ, но той трѣбва да живѣе и да се храни съобразно законитѣ, които управляватъ стомаха. Когато обработи храната, стомахътъ я изпраща въ по-високитѣ свѣтове. Следователно, той изпълнява една функция на взимания и давания. Тази функция трѣбва да става правилно. Ако не става правилно, стомахътъ заболява. Наистина, ако между функциитѣ на човѣшкия организъмъ и външния свѣтъ не става правилна обмѣна, човѣкъ е осжденъ на заболяване въ физическия, умствения или духовния свѣтъ. Подъ „външенъ

свѣтъ“ разбирамъ съвкупностъ отъ разумни, възвишени същества. Когато функционира правилно, стомахътъ изпраща обработенитѣ сокове въ бѣлитѣ дробове, които сжщо така изучаватъ закона на щедростта. Оттамъ соковетѣ отиватъ въ мозъка. По такъвъ начинъ се храни цѣлото тѣло. Понѣкога човѣкъ се индивидуализира, иска да живѣе само за себе си и постепенно се изолирва отъ външния свѣтъ.— Това е невъзможно. Човѣкъ не може и не трѣбва да се изолира отъ хората. Други казватъ, че искатъ да създадатъ отношения съ всички хора.— И това е невъзможно. Човѣкъ трѣбва да има правилни отношения съ хората, но това не подразбира, че трѣбва да има отношения съ всички хора. Следователно, човѣкъ самъ не може да живѣе, но и съ всички хора не може да живѣе.

„Самъ си Отецъ ви люби.“ — Защо ви люби? — Защото вие повѣрвахте, че азъ отъ Бога излѣзохъ. Отецъ е първиятъ, Христосъ е вториятъ, а Богъ, отъ Когото излѣзохъ, е третиятъ. Това сж три принципа, които трѣбва да проникнатъ въ ума на човѣка, за да може всѣка негова идея да се реализира, да има успѣхъ въ свѣта. При това положение човѣкъ може да бжде напълно нормаленъ, външно и вътрешно. Не е достатъчно само да познаваме външното устройство на човѣка, да знаемъ, че има глава, ржце, крака, мозъкъ, дробове, стомахъ и т. н. Ние трѣбва да го познаваме и психически. Защо? — Защото, както познаваме човѣка, ще познаваме и вселената, понеже човѣкъ е създаденъ споредъ законитѣ, по които е създадена великата вселенна. Следователно, като изучава себе си, едновременно съ това човѣкъ изучава и вселената. Затова, именно, човѣкъ е нареченъ малка вселена или микрокосмосъ. Когато казвате, че трѣбва да изучавате характера на човѣка, вие имате предъ видъ да изучите законитѣ, по които той е създаденъ, а не характера. Невъзможно е да се изучи характера на човѣка. Да изучите характера на човѣка, това значи да изучите свойствата на водата, която слиза отъ височинитѣ. Въ време на своето движение, тази вода претърпява много промѣни, вследствие на което не можете да кажете, че вие сж нейнитѣ свойства. Водата може да бжде ту бистра, ту мътна, ту изобилна, ту по-слаба. И вие трѣбва да знаете, че ставатъ тѣзи промѣни съ водата. Ако е мътна или бистра, това се дължи на почвата, презъ която минава. Ако изобилна, това се дължи на мѣстността, отъ която из-

вира. Такива промѣни ставатъ и съ човѣшкия характеръ. Следователно, мжно се изучава характера на човѣка.

И тъй, промѣнитѣ, които ставатъ въ живота на човѣка, се дължатъ на сжщитѣ причини, които измѣнятъ водитѣ въ природата. Когато притоцитѣ на човѣшкия животъ се втичатъ въ общия резервуаръ, въ великия океанъ — въ цѣлокупния животъ, човѣкъ е идеалистъ. Щомъ тѣзи притоци се отбиятъ отъ своя пжть и започнатъ да криволичатъ надѣсно, налѣво, настрани, тѣ изгубватъ своята чистота, и човѣкъ става материалистъ. Достатъчно е единъ нечистъ притокъ да влѣзе въ вашата вода, за да намали нейната чистота. Достатъчно е една странична идея да влѣзе въ вашия умъ, за да измѣни живота ви. — Какво трѣбва да направите? — Да филтрирате идеитѣ си. — Ама безъ пари, безъ хлѣбъ, безъ кжща не може да се живѣе. — Така могатъ да мислятъ децата само, а не и хората, които следватъ Христа. Не може да се мисли така. Има богати хора, но тѣхно ли е богатството? Има търговци, земеделци, на които хамбаритѣ сж пълни съ жито, но тѣхно ли е житото? Богатството, житото принадлежатъ на Бога. Житото е слѣзло отъ слънцето. Има учени хора въ свѣта, но знанието не е тѣхно. То е слѣзло отгоре. Днесъ се говори за право, за закони. — И правото е слѣзло отгоре. Има едно право, което се прилага за вѣчни времена. То е Божественото право. Човѣшкото право, обаче, е временно, непостоянно. Запримѣръ, римското право се е прилагало известно време, а днесъ вече е излѣзло отъ употреба. Съвременнитѣ хора се хвалятъ съ своитѣ училища. — Че кога не е имало училища? Училищата сж сжществували преди създаването на човѣка. Ще кажете, че това е неразбрано за васъ. — Така е, неразбрано е, защото се говори за нѣща, които вие не знаете. Докато ви се говори на български езикъ, вие разбирате. Щомъ ви заговорятъ на английски, вие преставате да разбирате. Обаче, ако сжщото нѣщо се говори на англичани, тѣ всичко ще разбератъ. Не е само български езикъ, на който може да се говори. Много езици има, на които хората се разговарятъ и разбиратъ. Тѣ сж: английски, нѣмски, френски, италиански и др. Обаче, има единъ езикъ, който всички хора трѣбва да изучаватъ, и на който трѣбва да се разговарятъ. Той е езикътъ на живата природа, той е ангелскиятъ езикъ, той е езикътъ на любовта. Който не знае този езикъ, той е осжденъ на голѣми страдания.

Като ме слушате да говоря така, ще си помислите, че

много сте закжсали. Другъ ще каже, че работата му е оцапана. Трети ще каже, че съвсемъ объркалъ работитѣ си. Четвърти ще каже, че досега се залъгвалъ само и т. н. — Това сж термини, които трѣбва да се преведатъ. Запримѣръ, думата „залъгвамъ“ въ български езикъ е съвсемъ изопачена. Другъ е билъ първоначалниятъ смисълъ на корена на тази дума. Характерътъ на много думи е така изопаченъ, както е изопаченъ характерътъ на нѣкои хора, които сж станали престѣпници и разбойници. Така сж постѣпвали и съ нѣкои праведни хора, но не сж успѣли да изопачатъ характера имъ. Турятъ единъ праведенъ човѣкъ въ затворъ, облѣкатъ го съ халатъ, обковатъ краката и ржцетѣ му съ вериги и го считатъ вече за престѣпникъ. — Не, не е престѣпникъ. Той е праведенъ, мждръ човѣкъ. Че е въ затворъ, това е изпитъ за него. Той погледне веригитѣ си, усмихне се и казва: Нищо не представятъ тѣзи вериги за мене. Тѣ нищо не могатъ да ми направятъ. Той съзнателно се е ограничилъ, оставилъ се е въ ржцетѣ на хората, да правятъ съ него, каквото искатъ, да мине за обикновенъ човѣкъ.

Въ древността нѣкога, единъ мждрецъ отишълъ между лилипутитѣ, да види, какъ живѣятъ. Всички лилипути се събрали заедно, да решатъ какъ да победятъ този човѣкъ, понеже чели въ единъ отъ своитѣ вестници, че между тѣхъ се явилъ опасенъ човѣкъ. Тѣ си казали: Ако можемъ да победимъ този човѣкъ, ние ще станемъ великъ народъ. Казано и свършено: всички се събрали на едно мѣсто, хванали опасния за тѣхъ човѣкъ, затворили го, вързали го съ вжжета и се радвали, че могли да го победятъ. Така го държали цѣлъ месецъ. По едно време забелязали, че концитѣ на вжжетата, съ които билъ вързанъ този човѣкъ, започнали сами по себе си да се кжсатъ. Най-слабото по-мръдване отъ страна на мждреца, било въ състояние да скжса концитѣ. Всички лилипути влѣзли въ затвора при мждреца, качили се на гърба му и започнали да играятъ, да скачатъ върху него, съ цель да го омаломощатъ. Той се оставилъ да правятъ съ него, каквото искатъ, за да може следъ това да имъ даде добъръ урокъ. Докато се радвали и веселили, че го победили, той направилъ едно движение, отъ което всички лилипути нападали на земята. После той взелъ една мрежа, събралъ лилипутитѣ и ги турилъ въ мрежата, съ която ги занесълъ на другитѣ мждреци, да видятъ,

какво нѣщо сж тия сжщества, съ каква мждрость и знание разполагатъ.

Ще кажете сега, че вие не сте като лилипутитѣ. — Въ своята сжщина, човѣкъ е подобенъ на Бога. Но дребнави-ятъ, малкиятъ човѣкъ, който се е отдѣлилъ отъ Цѣлото, отъ Великото, отъ Красивото, той е подобенъ на лилипутитѣ. Единъ день и той ще претърпи такъвъ крахъ отъ нѣкой мждрецъ, какъвто сж претърпѣли лилипутитѣ. Най-после този мждрецъ събралъ всички лилипути около себе си, държалъ имъ една поучителна речъ и ги пусналъ да си отидатъ. Той имъ казалъ: Когато между васъ дойде нѣкой философъ, или великъ мждрецъ, не го затваряйте, не го вързвайте съ вжжета и не скачайте по гърба му, но слушайте го, какво ще ви говори. Вие го затваряте, пренасяте го отъ едно мѣсто на друго, но нещастията неизбѣжно ви следватъ. Следователно, когато единъ народъ се оплаква, че го сполетѣли голѣми нещастия, казвамъ: Причината за нещастията на този народъ се дължатъ на тѣхното неблагоразумие. Единъ мждрецъ ги е посетилъ, а тѣ сж го вързали и скачатъ на гърба му. Кой народъ досега е билъ свободенъ отъ нещастия? И римлянитѣ, голѣмъ, великъ народъ, имаха свои нещастия. И българитѣ иматъ свои нещастия. Всѣки народъ е осжденъ на страдания и нещастия поради своето коравосърдечие и неразбиране, какъ да постъпи съ онзи великъ мждрецъ, който е изпратенъ всрѣдъ него да го поучава.

„Самъ си Отецъ ви люби.“ — Като не съзнавате това, вашиятъ животъ е пълненъ съ безпокойствия, съ съмнения, съ противоречия, съ редъ отрицателни прояви. Безпокойствието, невѣрието, умразата не разрешаватъ въпроситѣ въ живота. Противоречията сжщо не разрешаватъ въпроситѣ. Колкото да се оплаквате отъ трудноститѣ въ живота, съ това животътъ не се подобрява. Има единъ методъ, чрезъ който човѣкъ може да подобри своя животъ. Този методъ седи въ това, да изправи човѣкъ отношенията си къмъ Първата Причина, да започне да мисли, да чувствува и да действа като Бога. Дойде ли до това положение, всички противоречия въ неговия животъ ще изчезнатъ. И тогава, каквото Богъ му каже, той ще бжде готовъ да го направи, безъ никакво колебание. Той първо ще действа, а после ще мисли. Де е погрѣшката на хората? — Погрѣшката имъ седи въ това, че преди още да сж разбрали, преди да сж свършили училище, тѣ искатъ да бждатъ щастливи. — Не, докато учи, човѣкъ не може да бжде щастливъ. Щастието

е резултатъ на нѣщо. Следователно, докато учите, никакво щастие не очаквайте. Щомъ свършите училището, щастieto само ще дойде. Когато се ражда, човѣкъ не може да бжде щастливъ; като умре, тогава може да бжде щастливъ. Това е противоречие, но въ сжщностъ е така. Защо? — Защото следъ смъртъта, човѣкъ се освобождава отъ задълженията си. Щомъ се освободи отъ задълженията си, щастieto дохожда при него. — Защо трѣбва да умре човѣкъ? — За да бжде щастливъ. Като умре, той се освобождава отъ всички полици, отъ всички задължения, отъ всички противоречия, които сжществували въ ума му. Нѣкой човѣкъ има хиляда полици, но единъ день успѣва да ги изплати. Не е ли мъртавъ този човѣкъ вече? — Мъртавъ е, но за какво? — За полицитѣ, за своитѣ кредитори. Тѣ повече не го търсятъ; този човѣкъ е умрѣлъ за тѣхъ. Така разбираме ние смъртъта, а не въ този смисълъ, както хората я разбиратъ.

Казвамъ: Каквъ умрѣлъ е този, който не е скжсалъ връзкитѣ съ своитѣ взимания и давания? Той не е умрѣлъ, той е живъ още въ своето нещастие. Много хора сж умрѣли за близкитѣ си, а живи за дълговетѣ си. Други пъкъ сж умрѣли за дълговетѣ си, а живи за близкитѣ си. Тѣ сж щастливитѣ, свободнитѣ хора на земята. Казано е въ Писанието: „Ние нѣма да умремъ, но ще се измѣнимъ.“ Следователно, всички хора се стремятъ да се освободятъ отъ своитѣ задължения. — Това е естествено, вжтрешно разбираше за живота. Човѣкъ трѣбва да бжде свободенъ отъ своитѣ дългове, но като се стреми къмъ това освобождаване, да не се натѣква на противоречия. Че нѣкой бие нѣкого, или че нѣкой обира нѣкого, какво ви интересува това? Трѣбва ли да плачете за него? Ако вашитѣ сълзи могатъ да му помогнатъ, разбирамъ. Ако вашето знание може да стопи веригитѣ на затворника и да го освободи, това знание има смисълъ. Ако вашето знание може да стопи пушката на стражаря, то има смисълъ. Може ли човѣкъ съ такова знание да бжде затворенъ? — Не може. Той ще стопи всичко около себе си. Когато нѣкой отиде на онзи свѣтъ, близкитѣ му се запитватъ: Де ли е нашиятъ баща сега, или де ли е нашата майка? — Тамъ е нещастieto на покойницитѣ, на заминалитѣ за онзи свѣтъ, че тѣ дълго време още обикалятъ около васъ.

Ще ви приведа единъ примѣръ за потвърждение на факта, че вашитѣ близки покойници сж всѣкого около васъ. Единъ старъ българинъ, голѣмъ богаташъ, но и голѣмъ

скжперникъ, умрѣлъ отъ нѣкаква сериозна болестъ. Като се върнали отъ погребението, дъщеритѣ му казали: Слава Богу, че се освободихме отъ този сатрапъ, отъ този фараонъ, отъ този деспотъ. Сега вече свободно ще ядемъ и ще пиемъ. Тѣ поканили много гости, сложили богата трапеза и започнали да ядатъ и да пиятъ. Гоститѣ насѣдали около трапезата, но останали очудени, когато видѣли, че вилицитѣ, лъжицитѣ, ножоветѣ, чиниитѣ, които били сложени на масата, започнали да се хвърлятъ на една и на друга страна. Всички скочили отъ столоветѣ си уплашени и започнали да се озѣртатъ налѣво-надѣсно, да търсятъ причината на това явление. Колкото да разсжждавали, тѣ не могли нищо положително да кажатъ и се разотишли по домоветѣ си. Следъ нѣколко деня пакъ ги поканили на угощение, но и този пжтъ се повторила сжщата история. Най-после една стара, но умна баба разбрала, коя е била причината за това таинствено явление и казала на дъщеритѣ на богатия покойникъ: Баща ви е недоволенъ отъ васъ, че като се събирате на угощение, не каните и него. — Какво трѣбва да направимъ, за да го задоволимъ? — Ще сложите на масата единъ приборъ за него и ще кажете: Заповѣдай, татко! Ще видите, че той ще престане да се изявява по такъвъ начинъ. И наистина, като поканили трети пжтъ гоститѣ на обѣдъ, дъщеритѣ сложили единъ приборъ и за баща си и, като седнали всички да ядатъ, казали: Заповѣдай, татко, хапни си, каквото искашъ. Отъ този моментъ бащата престаналъ да се проявява по такъвъ начинъ. Така и бащата присжтствувалъ на угощението.

Съвременнитѣ хора казватъ, че тѣзи обяснения не сж научни. — Вѣрно е, че не сж научни, но какво ще кажете за предположенията на ученитѣ, че между слънчевитѣ петна отъ една страна и между явленията въ живота и природата отъ друга, има нѣкаква зависимостъ, нѣкаква връзка? Научни ли сж тѣзи твърдения? Запримѣръ, тѣ казватъ, че подъ влиянието на слънчевитѣ петна, които се намиратъ на грамадно разстояние отъ земята, сж потопени 4520 кораба въ Атлантическия океанъ. Тѣ подържатъ още, че подъ влиянието на тѣзи петна се явявали голѣми бури и урагани. Питамъ: каква връзка има между петната на слънцето и потъването на параходитѣ?

Много отъ нещастията на хората се дължатъ на тѣхни неприятели отъ невидимия свѣтъ. Срѣщате нѣкой човѣкъ и намирате, че работитѣ му вървятъ добре; каквото започне,

всичко се нарежда добре. По едно време виждате, че работитѣ му постепенно оставатъ назадъ. Чуди се този човѣкъ, коя е причината за неуспѣха му. Той не знае, че въ миналия си животъ още ималъ единъ неприятелъ, който постоянно му правилъ пакости. Отъ дълго време неприятелѣтъ му го търсилъ, и най-после, като се научилъ, че е нѣкжде въ България, проследилъ го и започналъ да му пакости. Отъ този день всичко му тръгнало назадъ: въ търговията му не върви, домашнитѣ му работи се забъркватъ. Жена му, децата му заболяватъ, умиратъ, и въ скоро време цѣлата му къща запустяла. Силенъ е неговиятъ неприятелъ. Какъ ще си обясните това нѣщо? Страшно е да живѣе човѣкъ безъ любовь! Това сж последствия на животъ безъ любовь. Цѣлиятъ свѣтъ страда отъ безлюбие. Безлюбието умъртвява хората. Ние препоръчваме любовьта като животворещъ огънь. Ние препоръчваме любовьта като носителъ на живота, като носителъ на здравето, на щастieto, на богатството — на всички блага. Следователно, ако търсятъ богатата на живота, хората трѣбва да се обичатъ. Въ каквото общество влѣзе любовьта, между религиозни, или учени — всички трѣбва да я приематъ. Тя произвежда цѣлъ превратъ въ сърцата, въ умоветѣ и въ душитѣ на хората. Дето любовьта влѣзе, тамъ се разкриватъ причинитѣ и последствията на нѣщата.

Христосъ казва: „Самъ си Отецъ ви люби.“ Иде часъ, когато всички хора ще минатъ по пътя на Христа. Всички хора ще минатъ презъ Неговитѣ страдания и изпитания. Мнозина сж говорили и говорятъ за изпитанията и страданията на Христа, но тѣ не знаятъ причинитѣ, поради които Той е билъ подложенъ на тия изпитания. Ако ви обясня причинитѣ за Христовитѣ страдания, съ години не бихте могли да освободите съзнанието си отъ тѣзи страдания. Нѣкой иска да изпита силата на микробитѣ. Ако въ кръвта на нѣкой юнакъ се пуснатъ нѣколко отъ тия микроби, въ продължение на 24 ч. той ще изпита такива страдания, че никжде не би могълъ да си намѣри мѣсто. Микробитѣ сж въ състояние да обезсилятъ и най-голѣмия юнакъ. Който иска да знае, какво нѣщо е грѣхътъ, той ще се свърже съ него така, че въ продължение на четири поколения нѣма да се освободи отъ последствията му. Сила, грѣбнакъ трѣбва да има онзи, който иска да изучава грѣха. Не разисквайте върху грѣха. Сгрѣшите ли, кжсайте връзката съ грѣха — нищо повече! Нѣкой направилъ една по-

грѣшка, и веднага близкитѣ, приятелитѣ му се отказватъ отъ него, не го обичатъ вече. — Ако не обичатъ брата си, кого ще обичатъ? Ще кажете, че трѣбва да обичате Бога. — Какъ ще обичате Бога? Де ще Го намѣрите? Богъ живѣе въ съзнанието на всички хора. Следователно, като обичате хората, ще обичате и Бога. Когато кажете, че не трѣбва да обичате хората, вие не сте на правата страна. Ами ако кажатъ и за васъ така? Ако всички хора дойдатъ до това съзнание, какво ще придобиятъ? Каквото да говорятъ, както и да философствуватъ, безъ любовъ нѣма животъ, и безъ страдание нѣма спасение. Хората очакватъ щастieto и спасението по механически начинъ. И да го придобиятъ по такъвъ начинъ, то нѣма да бжде за дълго време. За да придобие своето щастие, човѣкъ трѣбва да направи вътрешна връзка съ любовта, съ живата природа, въ нейната цѣлокупность. Само по този начинъ човѣкъ ще дойде до вътрешно разбиране на противоречията, които съществуватъ въ живота и въ природата. Има единъ вътрешенъ, разуменъ езикъ, на който трѣбва да говорите, ако искате природата да ви разбере. Щомъ ѝ говорите на този езикъ, тя ще ви разбере и ще ви отговори. Които сж изучавали този езикъ, тѣ сж дошли до вътрешна връзка съ природата. И каквото сж поискали отъ нея, тя винаги имъ е отговаряла.

„Самъ си Отецъ ви люби.“ — Знаете ли, какво представя любовта на вашия Отецъ? Най-хубавото, най-великото въ живота ни е, именно, любовта на нашия Отецъ. Тази любовъ е канара на нашия животъ. Тя ни крепи, тя внася дълбочина въ съзнанието ни. Божията Любовь е вътрешно течение, което прониква нашето подсъзнание, но не и тѣлото ни. Богъ не може още да се прояви въ тѣлата на съвременнитѣ хора. Защо? — Понеже тѣ съдържатъ много непотрѣбни, излишни елементи. Като погледнете окото на нѣкой човѣкъ, ще видите въ него голѣма сухота. Погледнете окото на другъ човѣкъ — тамъ виждате много влага. Погледнете окото на трети човѣкъ, то е мъгливо, замрежено. Окото на човѣка не трѣбва да бжде нито сухо, нито влажно, нито замъглено. Окото на човѣка трѣбва да изразява радостъ, доброта и любовъ. Като те погледне такъвъ човѣкъ, той веднага познава отъ какво имашъ нужда и съ какво може да ти бжде полезенъ. Ако не разбирате тия нѣща, като ученици, какъ ще намѣрите Учителя си? Ако и Учителътъ не разбира тия нѣща, какъ ще познае ученика

си? Учителѣтъ познава ученика си по очитѣ. По какво познавате добрата свѣщъ? — По ярката ѣ свѣтлина. Свѣтлината привлича човѣка. Може ли незапалената свѣщъ да привлѣче човѣка? Може ли изгасналия огънь да привлѣче човѣка? Често въ свѣтлината на свѣщъта и въ топлината на огъня се крие известна илюзия, която човѣкъ трѣбва да различава. Тази свѣтлина и тази топлина сж дали нѣщо на хората, но тѣ сж приготвление за нѣщо по-велико. Всички култури на миналото, както и сегашната, сж приготвление за бждещето. Нѣма да мине много време и отъ сегашната култура нѣма да остане поменъ. Отъ сегашната култура и наука нѣма да остане нито една прашинка. Може ли да остане прахъ върху тѣпана, който барабанчикътъ бие? Когато тѣпанътъ престане да бие, прахътъ отново се наслоява. Когато хората престанатъ да мислятъ, прахътъ се наслоява върху мозъцитѣ имъ. Щомъ започнатъ да мислятъ, прахътъ отлетява.

„Самъ си Отецъ ви любѣ, понеже повѣрвахте, че азъ отъ Бога излѣзохъ.“ — Дветѣ важни думи въ този стихъ сж: Отецъ и Богъ. Значи, две важни положения има въ този стихъ: Отецъ ви любѣ; и отъ Бога излѣзохъ. Христосъ е съединителната нишка между тѣзи две положения. Това показва, че всѣки човѣкъ трѣбва да има отношения къмъ Отца, къмъ Христа и къмъ Бога. Като прекарате тѣзи три думи въ ума си, вие ще намѣрите тѣхния дълбокъ смисълъ. Нѣкой казва: Азъ вѣрвамъ въ Бога. — Щомъ каже така, азъ знамъ вече, че той въ нищо не вѣрва. Защо? — Защото думитѣ „азъ вѣрвамъ въ Бога“ сж архаични. Всѣки вѣрва въ нѣщо. Единъ вѣрва въ Бога, другъ — въ Христа, трети — въ Отца. Това не е никаква вѣра. Докато не съедините тритѣ положения — Отецъ, Христосъ и Богъ — въ едно, вашата вѣра не е пълна, не е истинска. Отецъ е началото отдето започва проявата на човѣшкото съзнание. Христосъ е живата природа въ човѣка, която работи за неговото развитие. Богъ е мѣстото, отдето се взиматъ всички материали за съграждане на бждещето. Богъ представя складъ на живата, вѣчната природа, отъ който вие черпите, за да съградите своето бждеще. Всѣки човѣкъ трѣбва да се ползува съ кредитъ отъ природата. Но кой ще го кредитира? Ще каже, че отъ този — отъ онзи все ще получи нѣщо. — Не, човѣкъ трѣбва положително да знае, кой ще го кредитира.

Вие трѣбва да имате разбиранията на Мойсея, когато е минавалъ своето първо посвещение въ Египетъ. Когато

го прекарвалъ презъ това посвещение, Учителътъ му, Азраимъ, му казалъ: Ще бждешъ смѣлъ и благоразуменъ! Следъ първото си посвещение, Мойсей се наелъ съ задачата да освободи израилския народъ. Скоро на Мойсея се отдалъ случай да покаже своята смѣлостъ. Той видѣлъ, че единъ египтянинъ бие единъ евреинъ: нахвърлилъ се върху египтянина и го убилъ. Мойсей мислилъ, че никой не видѣлъ престѣплението му. Обаче, единъ день двама евреи се биели. Мойсей се приближилъ къмъ тѣхъ, съ намѣрение да ги освободи, да не се биятъ. Но единъ отъ тѣхъ се обърналъ къмъ него съ думитѣ: Да не мислишъ и мене да убиешъ като египтянина? Тѣзи думи били на Учителя му. Мойсей се уплашилъ и избѣгалъ въ пустинята. Съ убийството на египтянина, Мойсей прояви смѣлостъ, но не прояви благоразумие, и за това Учителътъ му каза: Сега ще отидешъ въ пустинята да пасешъ овцетѣ. Тукъ ще покажешъ своето благоразумие. Огънь нѣма да палишъ, но ако видишъ запаленъ огънь, нѣма да го гасишъ. Еврейската история разправя, какъ Мойсей пасѣлъ овце цѣли 40 години въ пустинята, безъ да кладе огънь. Знаете ли, какво нѣщо е да бждете овчаръ безъ да палите огънь? Защо не трѣбва да кладете огънь? — Да ви не види неприятелътъ. Когато войницитѣ сж въ окопитѣ си, тѣ никога не кладятъ огънь. Ако накладываютъ огънь, неприятелътъ имъ ще ги види и ще ги нападне. Ако нѣкъде имало запаленъ огънь, тѣ бързо го изгасвали. Когато неприятелътъ ви преследва, вие трѣбва да загасите огъня, да не ви намѣри. Мойсей прекара цѣли 40 години въ пустинята, за да изкупи своя грѣхъ, и да научи закона на жертвата. Като видѣлъ, че кжпината гори, той се зарадвалъ, защото 40 години не виждалъ огънь. Когато се отправилъ къмъ мѣстото, дето видѣлъ огъня, единъ тихъ гласъ му казалъ: „Събуй обущата си, защото мѣстото, на което стоишъ, е свето!“ Тогава Богъ му казалъ: „Чухъ плача и страданията на моя народъ. Иди да му помогнешъ!“

Като ималъ предъ видъ своята опитностъ отъ смѣлостта си, Мойсей казалъ: Господи, тази работа не е за мене. Не ме връщай въ първото ми положение. Освенъ това, нали знаешъ, че съмъ гъгнивъ? Пъкъ не съмъ и много благоразуменъ. — Наистина, гъгнивиятъ човѣкъ е смѣлъ и решителенъ, но не е отъ много разумнитѣ. Да говори човѣкъ, това значи да знае, да разбира дълбокия смисълъ на нѣщата. Мойсей отказа, да приеме задачата, която му се даде, но Богъ му каза: Ти ще свършишъ тази работа. Ти имашъ

достатъчно смѣлость, а благоразумието лесно ще придобиешъ. Азъ ще ти покажа, какъ да приложишъ благоразумието си. Мойсей прие най-после задачата да освободи израилския народъ, и много пжти показва своето благоразумие. Докато не се освободи отъ своитѣ земни връзки, човѣкъ не може да мине въ по-високъ свѣтъ. Да живѣешъ между хората съ връзки, е едно нѣщо. Да живѣешъ безъ връзки, е друго нѣщо. Докато си свързанъ на земята, ти не можешъ да бждешъ разуменъ. Щомъ се освободишъ отъ всички връзки и живѣешъ, между хората, ти вече си разуменъ. И напусна Мойсей пустинята, отиде да изпълни възложената му отъ Бога мисия.

Що е огънятъ? — Огънятъ е любовта, която ще запали сърцата на хората. Щомъ сърцето ви пламне отъ огъня на любовта, бждете готови да правите всичко, каквото тя ви казва. — Ами ако любовта ми каже да цѣлуна нѣкого? — Любовта не се занимава съ цѣлувки. — Ако ми каже да дамъ нѣкому пари на заемъ? — Любовта съ пари не се занимава. Тя пари на заемъ не дава. — Ако ми каже да възкрѣся нѣкого? — Любовта не възкрѣсява хората. Понеже любовта не умъртвява хората, нѣма защо да ги възкрѣсява. Любовта носи животъ. Тя носи съзнателния животъ, който се развива правилно. Който чуе разумния гласъ, гласа на любовта, той ще я последва. Животътъ, който любовта носи, иде отвътре. Животътъ и възкресението сж два противоположни процеса. Казано е въ Писанието, че и грѣшнитѣ ще възкрѣснатъ, само че грѣшнитѣ ще възкрѣснатъ въ осжждение, а праведнитѣ — въ животъ. Защо ви е възкресение въ осжждение? За праведнитѣ е казано: „Тѣ ще чуятъ гласа ми, ще станатъ, ще оживѣятъ и ще възкрѣснатъ.“ Нѣкои разбиратъ думата „ставане“ по физически начинъ, въ обикновенъ смисълъ. Такова ставане подразбира волята на човѣка. Оживяването подразбира сжщината на живота. Възкресението подразбира разумността въ живота. Животътъ представя главата на човѣка. Ставането и възкресението представятъ очитѣ, ржцетѣ и краката на човѣка.

Когато разберете сжщината на живота, ще дойдете до положение, всѣка изговорена дума да представя частъ отъ васъ, отъ вашето естество. Тогава вие ще използвате правилно и нейната динамическа сила. Когато кажете думата „възкресение,“ вие трѣбва така да я почувствувате, че моментално да оживѣете. Това значи думата да стане частъ отъ

васъ. Вие говорите за любовта, за мъдростта, за истината, но тѣзи думи не ви трогватъ. Щомъ не ви трогватъ, вие нѣмате още тѣзи добродетели въ себе си. Следователно, който иска да бжде смѣлъ и благоразуменъ, той не трѣбва да гаси своя огънь, своето щастие. Нѣкой казва: Мина вече моето време! Какъвъ огънь горѣше едно време въ сърцето ми! Никакъвъ огънь не гори вече въ мене! — Коя е причината за това? Този човѣкъ се е отказалъ да отиде въ Египетъ да освободи израилския народъ. Когато приятелътъ ви се разсърди, ще знаете, че причината за сърденето е въ васъ.

Ще приведа единъ примѣръ изъ живота, случилъ се нѣкъде въ Европа. Една богата, капризна мома искала да изпита любовта на своя възлюбенъ. За тази целъ тя му казала: Ако искашъ да се увѣря, че наистина ме обичашъ, ще хвърля ржавицата си въ една менажерия, а ти ще влѣзешъ да я извадишъ оттамъ. Тогава ще приема ржката ти. Съгласенъ ли си на това условие? Той се съгласилъ, приелъ условието. Единъ день, заедно съ възлюбената си отишълъ въ една менажерия, за да изпълни обещанието си. Той далъ известна сума на звѣроукротителя, да му позволи да влѣзе между звѣроветъ. Тогава тя хвърлила ржавицата си въ една отъ клетките на звѣроветъ и останала да гледа, какво ще направи възлюбениятъ ѝ. Той влѣзълъ между звѣроветъ, навелъ се да вземе ржавицата и благополучно излѣзълъ навънъ. Следъ това се приближилъ до възлюбената си, поклонилъ се, подалъ ѝ ржавицата и казалъ: Ето, ржавицата си ще имашъ, но мене нѣма да имашъ. Той не поискалъ вече ржката ѝ. — Не, любовта не се изпитва по този начинъ. Защо трѣбваше тази мома да изпитва любовта на възлюбения си така? Ако искала да разбере сърцето му, не можа ли да го прати между бедни хора, да имъ направи нѣкакво добро, да имъ помогне, а трѣбваше да го праща между звѣроветъ?

Такова нѣщо представя и философията на съвременнитѣ хора. И тѣ изпитватъ Бога по сѣщия начинъ. Хвърлятъ ржавицата си въ менажерията и очакватъ Богъ да я извади оттамъ и да имъ я подаде. Това е глупава философия! По-глупава, по-долно нѣщо отъ това нѣма. Да изпитватъ Бога по този начинъ, това е срамъ, позоръ за хората! Ако е въпросъ да изпитвате Бога, изпитвайте Го съ нѣщо разумно, да научите, да придобиете нѣщо. Ако азъ бихъ решилъ да изпитвамъ Бога, щѣхъ да се обърна къмъ Него съ следнитѣ думи: Господи, азъ искамъ да направя нѣщо

за Тебе. Затова, каквато работа имашъ изоставена, дай я на мене. И най-долната да е, готовъ съмъ да я свърша. Споредъ мене, този е най-правилниятъ методъ, съ който можемъ да си послужимъ. Тръбва ли да определяме, каква работа искаме отъ Бога? Тъй както съвременнитъ хора постъпватъ, това е начинътъ, по който младата мома изпита своя възлюбенъ. Тя хвърли ржавицата си между звъроветъ и прати възлюбения си да ѝ я донесе.

Това сж противоречия, които съществуватъ навсѣкжде въ живота. Вследствие на тия противоречия, човѣкъ не може да добие абсолютни познания за живота, но придобива само относителни познания. Какъ ще добие вѣчното знание, когато той постоянно се безпокои за себе си? Това безпокойствие хвърля сѣнка върху красивитъ и правилни форми, и по този начинъ ги изопачава. Добре е човѣкъ да не се съблазнява, но да издържа, да устоява на всичко. Нѣкой ме пита, какво мнение имамъ за него. Казвамъ: азъ имамъ мнение само за себе си, но не и за хората. За хората имамъ само научно мнение, а не свое собствено. Да се интересувамъ отъ хората, това не влиза въ моята специалностъ. Много хора се интересуватъ отъ личния животъ на другитъ, а това, което трѣбва прѣмо да ги интересува — тѣхниятъ животъ, тѣ оставятъ настрана, съ него не се занимаватъ. Когато не изучаватъ своя животъ, тѣ се натъкватъ на противоречия между своя животъ и този на напредналитъ същества. Тѣзи два живота сж диаметрално противоположни единъ на другъ. Запримѣръ, на земята децата започватъ отъ първо отдѣление и постепенно вървятъ нагоре, докато свършатъ университетъ. Въ невидимия свѣтъ е точно обратно: тамъ започватъ отъ университетъ и свършватъ съ първо отдѣление. Въ тамошното четвърто отдѣление тѣ изучаватъ отношенията между всички разумни същества; въ трето отдѣление изучаватъ закона на свободата; въ второ — закона на мъдростта, а въ първо — закона на любовта. Въ първо отдѣление на земното училище децата изучаватъ азбуката и взаимно си помагатъ. Колкото по-нагоре отиватъ, тѣ все повече и повече се индивидуализиратъ, докато дойдатъ до университета, дето всѣки мисли за себе си — готви се за живота. Така, именно, хората изгубватъ красивото, дѣтинското въ себе си. Когато слиза отъ невидимия свѣтъ, ученикътъ минава презъ закона на инволюцията, т. е. той инволюира, като навлиза все повече и повече въ гжстата материя, дето постепенно губи знанието си и става все

по-грубъ. Като дойде до отдѣленията, влѣзе въ четвърто отдѣление, той започва да разбира, че животътъ на земята не е такъвъ, какъвто си го е представялъ горе, но има въ него нѣщо, което ограничава всички сщщества. Какъвто е човѣкъ въ отдѣленията на земята, такъвъ трѣбва да бже и въ университетта на небото. Въ отдѣленията на небото се учатъ велики работи. Казвате: Отдѣленията сж само за децата, тѣ сж дребна работа. — Не, отдѣления сществуватъ и въ природата. Нашитѣ отдѣления се равняватъ на университетитѣ въ невидимия свѣтъ.

„Самъ си Отецъ ви люби.“ — Думитѣ, които Христосъ е вложилъ въ този стихъ, сж диаметрално противоположни на нашитѣ разбирания. За да се разбератъ правилно, трѣбва да се направи вътрешенъ преводъ. Ако този преводъ е правиленъ, той ще внесе въ умоветѣ ви свѣтлина и свобода, въ сърцата ги оживяване, а за тѣлата ви подмладяване. Англичанитѣ употребяватъ израза „вѣчно възобновяване на живота.“ Това означава „вѣчно производство.“ Ако този процесъ не се разбере, и любовта нѣма да се разбере. Любовта не е нѣщо статическо, тя е процесъ на разширяване. Всѣки день, всѣки моментъ любовта трѣбва да внася нѣщо ново въ душата на човѣка. Който разбере любовта, той постоянно ще се разширява. Който не я разбере, той нищо нѣма да придобие. Колкото по-голѣмъ брой разумни сщщества влизатъ въ кржга на вашата любовъ, толкова по-голѣма интелигентностъ и доброта ще придобиете. Тѣ сж притоци на живота. Ако излѣзешъ като рѣка отъ нѣкой голѣмъ източникъ и не придобиешъ изъ пжтя си никакви притоци, ти скоро ще изсъхнешъ. Ако имашъ притоци, ти постоянно ще се увеличавашъ, докато единъ день пакъ се влѣбешъ въ Божественото море, въ източника на своя животъ.

Какво представя Божественото учение? — Божественото учение ни учи, какъ е създаденъ козмоса, какъ трѣбва да живѣемъ, какъ трѣбва да се развиваме. — Какво представя любовта на земята? — Тя опредѣля вътрешнитѣ отношения, които сществуватъ между хората. Мнозина мислятъ, че иматъ голѣма любовъ. — Това сж тѣхни разбирания. Преди всичко ние трѣбва да изучаваме огъня на любовта. Всички религиозни хора на миналото сж изучавали този огънь. И вие трѣбва да изучавате свойствата на този огънь. Този огънь има висока температура, но никакво изгаряне не причинява. Който влѣзе въ този огънь, той ще почувствува приятна топлина, около 40° — 50°, и веднага ще се

оживи, ще се обнови отъ него. Ако внесете въ този огънь парче отъ злато и платина, които се топятъ при висока температура, тѣ веднага ще се стопятъ и превърнатъ въ течностъ. На човѣка, обаче, този огънь се отразява като мека, приятна топлина. Той е алхимическиятъ огънь, който ученитѣ сж търсили въ древнитѣ времена още. Ако иска да постави за основа на своя животъ философскиятъ камѣкъ, който алхимицитѣ сж търсили, човѣкъ непременно трѣбва да носи въ себе си огъня на любовта. Този огънь носи животъ. Свѣтлината на този огънь се коренно различава отъ електрическата свѣтлина. Отъ електрическата свѣтлина читѣ отслабватъ, а отъ свѣтлината на огъня на любовта, не само че не отслабватъ, но постепенно се усилватъ. И на стогодишния човѣкъ могатъ да се усилятъ читѣ, ако той непреривно живѣе въ огъня на любовта. Дали вѣрвате въ това, или не, то е другъ въпросъ.

Съвременнитѣ хора вѣрватъ само въ онова, което може да се докаже. Питамъ: какъ вѣрватъ въ това, което се говори за месечината, за слънцето? Ще възразите, че ученитѣ хора сж казали известни истини за слънцето и за месечината, затова може да имъ се вѣрва. — Да, но това, което тѣ твърдятъ, не е доказано на опитъ. Запримѣръ, ученитѣ, мждритѣ хора казватъ, че на месечината има вода. При това, по високитѣ мѣста на месечината, водата е замръзнала, достига около стотина метра дебелина. Въ дълбокитѣ мѣста водата е толкова чиста, приятна, напомня нашата вода, която пиемъ. Вѣрвате ли въ това? Вие вѣрвате дотолкова, доколкото вѣрвате въ Христовитѣ думи, изказани въ стиха: „Самъ си Отецъ ви люби, понеже повѣрвахте, че азъ отъ Бога излѣзохъ.“ Ученитѣ казватъ, че на месечината нѣма вода, но била покрита съ снѣгъ. При това, тѣ твърдятъ, че презъ деня температурата се увеличавала, вследствие на което снѣгътъ се топѣлъ. Чудно нѣщо! Какъ е възможно, снѣгътъ да се топи, а вода да нѣма на месечината? Щомъ снѣгътъ се топи, предполага се, че тамъ има хубава, чиста вода. Сега азъ нѣмамъ намѣрение да споря съ ученитѣ, но като отида на месечината, ще пия вода — нищо повече! Месечината е емблемъ на духовнитѣ вѣрвания на хората. Както на високитѣ мѣста на месечината става голѣмъ студъ, поради нейната рѣдка атмосфера, така и въ духовния животъ има голѣмъ студъ. Духовнитѣ хора трѣбва да знаятъ това нѣщо. Тѣ ще станатъ студени като месечината, затова трѣбва да придобиятъ голѣма дълбочина,

по-голѣма отъ тази, която съществува въ земята. Духовниятъ човѣкъ трѣбва да бжде дълбокъ, понеже има опасностъ всичко въ него да замръзне.

Когато станатъ религиозни, хората започватъ да се измѣнятъ и се чудятъ, защо едно време сж били по-добри, а сега сж станали по-лоши. — Това е само илюзия. Въ сжщно стъ, тѣ не сж станали по-лоши, но сж станали по-студени. Защо? — Като се намиратъ подъ влиянието на месечината, атмосферата имъ става по-рѣдка, голѣма частъ отъ топлината имъ се излъчва, и тѣ ставатъ по-студени. На месечината има студъ 200° подъ нулата. Студътъ на месечината служи като протекция на адепитѣ, които живѣятъ тамъ, да ги запазва отъ сжщества, които биха ограбили богатствата имъ. Който отиде на месечината да краде, каквото хване въ ржцетѣ си, моментално ще го изпусне, ще се скове отъ студъ. Следователно, голѣмиятъ студъ запазва месечината отъ крадци. И слънцето има своя фотосфера, която го предпазва отъ атакитѣ на крадцитѣ. Температурата на слънцето е отъ три милиона градуса нагоре. Никакви войски, никакви адепти не сж въ състояние да завладѣятъ слънцето. Въ вътрешната страна на слънцето, обаче, живѣятъ възвишени сжщества, които прекарватъ отличенъ животъ, пълненъ съ красота и величие. Когато нѣкои покойници, влѣзатъ въ слънцето, тогава тѣ ще разбератъ, какво нѣщо е Царството Божие. Тамъ ще разбератъ, какво нѣщо е висока планина. На слънцето има планини, по-високи отъ Хималаитѣ. Казвате: Вѣрно ли е всичко това? — Вѣрно е. Така говорятъ и ученитѣ хора. Тѣ подържатъ, че повърхността на слънцето има много висока температура. — Азъ се съгласявамъ съ мнението на ученитѣ, но тѣ не се съгласяватъ съ моето мнение. Азъ подържамъ, че има животъ въ вътрешността на слънцето, при много по-благоприятни условия отъ тия на земята. Които не вѣрватъ на думитѣ ми, тѣ могатъ да провѣрятъ това. Нѣкои учени подържатъ, че температурата на слънцето е около 35 милиона градуса. Азъ казвамъ, че температурата на слънцето е много по-висока отъ 35 милиона градуса. Чрезъ тази температура, слънцето е запазено отъ всички изненади, които биха могли да го сполетятъ. То не може се да завладѣе. Досега сж правени много опити да завладѣятъ слънцето, но всички сж излъзли безрезултатни. Голѣма борба има въ природата за завладяване на слънцето. Въ една легенда се разправя за първия опитъ, който Луциферъ направилъ, за да завладѣе слънцето,

но се търкулилъ оттамъ и падналъ на земята, дето и до днесъ се намира.

„Защото самъ си Отецъ ви любя, понеже мене възлюбихте и повървахте, че азъ отъ Бога излѣзохъ.“ — Нека тѣзи думи, въ всичката имъ пълнота, останатъ въ съзнанието ви. Христосъ казва: „Всичко, каквото Отецъ ми има, мое е.“ Тогава, ако вървате въ Христа, и вие можете да кажете: „Всичко, каквото Христосъ има, наше е.“ Лесно е да се каже, че всичко, каквото Христосъ има, е наше, но който каже това, той трѣбва да е готовъ да изпълни волята на Христа. Христосъ е емблемъ на Великата Любовь въ свѣта.

---

8. Недѣлна беседа отъ Учителя, държана на 24 мартъ, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Вързано и развързано

„Каквото вържете на земята, вързано ще бжде и на небето; и каквото развържете на земята, развързано ще бжде на небето. *)

Въ своята първична проява, животът е започналъ съ вързване и развързване. Тѣзи процеси се извършватъ и въ природата. Който не разбира вътрешния смисълъ на тѣзи процеси, мисли, че като направи нѣкжде вжзелъ, като върже нѣкой разбойникъ, или като върже езика на нѣкой човѣкъ, той е наистина въ процеса на вързането. И свѣтскитѣ, и религиознитѣ хора се хвалятъ съ това, че ще вържатъ нѣкой човѣкъ, да го направятъ безопасенъ. Тѣ съ години вързватъ, но въ края на краищата, сами вързани оставатъ. Тѣ научиха процеса на вързането, но не научиха процеса на развързването. Тѣ нѣматъ предъ видъ, че като вързватъ хората, съ тѣхъ заедно вързватъ и себе си. Когато параходътъ влѣзе въ пристанището, вързватъ го; щомъ излѣзе отъ пристанището, веднага го развързватъ. Следователно, не е достатъчно само да те вързватъ, но трѣбва и да те развързватъ. Като влизашъ и излизашъ отъ живота, ти трѣбва да научишъ, какво нѣщо е свободата, какво значи вързване и развързване. Казвате на нѣкого: Ти трѣбва да имашъ установена мисль! — Това е вързване. Този човѣкъ влиза въ пристанището. — Ти трѣбва да имашъ свободна мисль, да влѣзешъ въ външния свѣтъ, да напуснешъ пристанището. — Това значи развързване. — Ти не мислишъ право. — Да, азъ съмъ въ морето, не съмъ въ пристанището.

Може ли параходътъ да върви въ морето по правъ пжтъ? Може ли аеропланътъ да лети въ пространството по права линия? Дали ще бждете въ морето, или въ пространството, има точно опредѣленъ пжтъ, по който можете да вървите, но това не значи, че този пжтъ е непременно права линия. При това, този пжтъ е опредѣленъ само за онзи, който знае, който разбира законитѣ на природата. Който иска да намѣри опредѣления, правия пжтъ въ морето, или въ пространството, той трѣбва да бжде ученъ човѣкъ, да познава изкуството на плаване и на летене, да познава

---

*) Матей 18 : 18.

звездитѣ и тѣхното движение, да разполага съ нужнитѣ инструменти за изчисления, да знае, какви препятствия може да срещне на пътя си и какъ да ги избѣгва. И морякъ да си, не е лесна работа — трѣбва да знаешъ да смѣташъ. И войникъ да си, и тамъ се иска смѣтане, да знаешъ, какъ да се биешъ. Ако не знаешъ да се биешъ, както трѣбва, ще те биятъ. За да не те биятъ, трѣбва да научишъ това изкуство. Съвременнитѣ войни ставатъ по единствената причина да покажатъ народитѣ помежду си, кой е по-силенъ, коя култура е по-висока и т. н. Когато започнаха да ставатъ културни, народитѣ проявиха юмручното право. Обаче, това е проява на физическа култура, а не на духовна. Едно време голѣмитѣ, предисторическитѣ животни, които разполагаха съ грамадна сила, гледаха на хората като на малки, дребни сжщества; обаче, тия малки, но разумни сжщества и до днесъ останаха на земята да изучаватъ коститѣ на голѣмитѣ животни и да търсятъ причината за тѣхното изчезване. Желанията у хората за голѣмство, за величие сж архаически останки отъ тия голѣми животни и растения, които вече сж изчезнали отъ лицето на земята.

Чрезъ страданията, природата обръща внимание на съвременнитѣ хора да се освободятъ отъ своитѣ грандиозни желания, и да спратъ вниманието си върху своето духовно развитие. Иначе, тѣ дълго време още ще бждатъ вързани въ пристанището. А вие знаете, колко скъпо плащатъ параходитѣ за престояването си въ пристанището повече време, отколкото е нужно. Ако единъ параходъ прекара въ пристанището половинъ година, половината му стойностъ ще отиде; ако прекара цѣла година, цѣлиятъ параходъ ще отиде. — Азъ искамъ да седа. — Можешъ да седишъ седмица, две, най-много година, но прекарашъ ли въ седене повече отъ година, цѣлиятъ ти животъ ще отиде. — Азъ искамъ да влѣза въ пристанището. — Всички хора обичатъ тихитѣ, спокойни пристанища, но тѣ не могатъ да останатъ тамъ за дълго време. Колкото да е тихо и спокойно въ душата, дълго време не можете да останете тамъ. Бързо ще разтоварите стоката си и наново ще тръгнете за пътъ. Които не знаятъ законитѣ за движението на параходитѣ, тѣ мислятъ, че като влѣзатъ въ пристанището, тамъ ще останатъ за винаги. Вие трѣбва да знаете, колко време ще пжтувате, и колко време ще прекарате по пристанищата.

„Вързване и развързване.“ — Вързването е процесъ за разумнитѣ сжщества. Понѣкога и обикновенитѣ хора оби-

чатъ да се вързватъ, но като се вържатъ веднѣжъ, не знаятъ после, какъ да се развържатъ. Тѣзи хора мязатъ на немирни, палави деца, които удрятъ кюнцитѣ на нѣкоя чешма съ камъни. Щомъ кюнцитѣ се пукнатъ, водата започва силно да тече, и като не знаятъ, какъ да я запушатъ, тѣ се изплашватъ и бѣгатъ назадъ. По-смѣлитѣ отъ тѣхъ взиматъ калъ, пѣськъ, искатъ да я запушатъ, но водата изхвърля всичко навънъ. Като видятъ, че не могатъ да спратъ водата, и тѣ казватъ: Бѣжъ да ни нѣма!

„Вързано и развързано.“ Какво е това, което се вързва на земята, знаемъ. Но какво е това, което се вързва на небето, не знаемъ. Казано е, обаче, въ Писанието: „Каквото вържете на земята, вързано ще бѣде и на небето; каквото развържете на земята, развързано ще бѣде на небето.“ Въ прочетената глава се говори за онзи длѣжникъ, който ималъ да дава на господаря си десетъ хиляди таланта. Той взималъ отъ господаря си, но нищо не плащалъ, и по този начинъ се вързалъ. Като видѣлъ, че не може да изплати дълга си, той отишълъ при господаря си, падналъ на колѣне предъ него и започналъ да го моли, да остане за известно време при него, докато се напълно изплати. Обаче, господарьтъ му простилъ всичкия дългъ. Като излѣзълъ отъ господаря си, той срещналъ едного, който му дължалъ само сто пенязи и му казалъ: Скоро да плащашъ дълга си! Иначе, ще те дамъ подъ сѣдъ, да те турятъ въ затворъ. Длѣжникътъ му падналъ на колѣне предъ него и започналъ да му се моли, но той не искалъ да чуе молбата му. — Ще платишъ! Азъ не освобождавамъ никого отъ задълженията му, никого не развързвамъ. Всѣки самъ трѣбва да се развързва. Като видѣли това, слугитѣ отишли при господаря си и му разправили цѣлата история. — Доведете го при мене! Като дошълъ при господаря си, последниятъ казалъ: Азъ простихъ всичкия ти дългъ, но понеже ти не бѣше готовъ по сѣщия начинъ да постѣпишъ съ своя длѣжникъ, и за такава малка сума го тури въ затвора, сега и ти ще отидешъ при него. И двамата били вързани и заведени въ затвора, докато изплатятъ дълговетѣ си. Кой отъ двамата ще излѣзе по-скоро отъ затвора? — Който ималъ да дължи само сто пенязи. Кой може да развързва? — Който прощава. Законътъ е следниятъ: Който прощава, той е въ състояние да развързва. Въ естеството на Бога е да прощава. Достатъчно е да се помоли човѣкъ чистосърдечно, за да му прости Богъ всичкитѣ дългове. Когато Богъ е про-

стиль веднѣжъ, и той трѣбва да прощава. Това значи да върва човѣкъ въ Бога.

Всички, които следватъ правия пътъ въ живота, трѣбва да иматъ готовностъ да изправятъ погрѣшкитѣ си. Това значи: всички трѣбва да бждете готови да развържете вжзела, който сами сте направили. Ако не искате да го развържете, ще се върнете при него. Вжзлитѣ сж последствия на вашето минало. Атавизмътъ не е нищо друго, освенъ натѣкване на тия вжзли отъ миналото. Като се натѣкне на нѣкои отъ тия вжзли, човѣкъ сжщевременно се натѣква и на редъ противоречия, които го ужасяватъ. Мнозина обясняватъ тия вжзли съ закона на възмездieto, или съ закона на кармата, но каквито обяснения да се даватъ, въ края на краищата, нѣкои отъ вжзлитѣ оставатъ неразвързани. — Нѣма ли нѣкакъвъ начинъ, по който човѣкъ да се развърже напълно? — Има единъ начинъ — той е законътъ на любовта. Като живѣете по този законъ, вие ще се развържете напълно. Това значи: вървете въ правата посока на живота, която води къмъ ония вжзли, които сами нѣкога сте вързали. Щомъ дойдете до тѣхъ, вие ще заплатите на господаря си всичко, каквото му дължите, и той ще ви освободи. Казвате: Нали човѣкъ има свободна воля? Нали е свободенъ да прави, каквото иска? — Свободата на човѣка се заключава въ вързването и развързването. Свободенъ е само онзи, който може съзнателно да се вързва и развързва. Който не знае, какъ да се вързва и развързва, той не е свободенъ. Който знае само да вързва, а не знае да развързва, той е наполовина свободенъ. И който знае само да развързва, а не знае да вързва, и той е наполовина свободенъ. Има семейства, въ които мъжътъ вързва, а жената развързва. Запримѣрь, за нѣкакъвъ дългъ мъжътъ става причина да се затвори длѣжника му за известно число години въ затворъ. Жената започва да моли мъжа си да освободи този човѣкъ, да му прости поне половината отъ дълга. Тя бие на чувствата на мъжа си, като му казва, че и тѣ иматъ деца, не се знае нѣкой день да не се случи и съ тѣхъ нѣщо подобно. Мъжътъ най-после се съгласява да прости половината отъ дълга на длѣжника си. После жената започва да се моли да прости и другата половина отъ дълга. По този начинъ длѣжникътъ се освобождава отъ дълга, т. е. развързва се. Въ нѣкои семейства се случаватъ обратното: жената завързва, а мъжътъ развързва. Ако и мъжътъ и жената завързватъ, този домъ е осжденъ на

смърт, т. е. на затворъ. Вързването и развързването иматъ дълбокъ вътрешенъ смисълъ. Да завързвашъ, това значи да завързвашъ връзките на злото. Да развързвашъ, това значи да развързвашъ връзките на доброто.

При сегашнитѣ условия, отъ всички хора се изисква да потърсятъ въ себе си възможности да проявятъ онзи животъ, който Богъ имъ е далъ. Следъ това само тѣ ще пожънатъ плодоветѣ на този разуменъ животъ. Щастието е плодъ на разумния животъ. Този животъ не почива на закони, каквито съвременнитѣ хора познаватъ. Запримѣръ, за доброто, като законъ, хората иматъ съвсемъ своеобразни разбирания. Казва се въ Писанието, че като ялъ отъ забранения плодъ, Адамъ прозрѣлъ. Който приема тия нѣща буквално, ще излѣзе, че преди да яде отъ забранения плодъ, Адамъ билъ слѣпъ, а после очитѣ му се отворили. Очитѣ на човѣка се отварятъ, само следъ като той започне да разбира отношенията, които съществуватъ между доброто и злото. Това може да се постигне чрезъ закона на послушанието. Послушанието е вързване, а непослушанието — развързване. Който е непослушенъ, той ще бжде развързанъ. Адамъ развърза на земята това, което Богъ бѣше вързалъ на небето. Той развърза Божия законъ, но съ това заедно завърза и жена си. Адамъ бѣше поученъ отъ Ева, той не трѣбваше да я оставя сама въ райската градина. Той трѣбваше да я заведе при забраненото дърво и да ѝ каже: „Отъ всички плодове на дърветата можешъ да ядешъ, но не и отъ дървото за познаване на доброто и злото.“ Ева по никой начинъ сама не би яла отъ плодоветѣ на забраненото дърво, но змията дойде при нея и я изкуси.

Сега ние нѣма да тълкуваме, какво представя змията, но казвамъ: Всѣки, който се е доближилъ до това дърво, той все е билъ изкушаванъ отъ змията. Повечето отъ сегашнитѣ хора сж суевѣрни, лековѣрни; тѣ сж готови да повѣрватъ на всѣки, който би имъ казалъ, че ако ядатъ отъ плодоветѣ на забраненото дърво, ще станатъ учени като Бога. Човѣкъ е готовъ да вѣрва на всѣко нѣщо, къмъ което има разположение. Запримѣръ, ако дойде нѣкой при васъ и ви предложи единъ лотариеенъ билетъ, който печели 500,000 лева, вие веднага сте готови да заплатите за билета, колкото ви поискатъ. Защо? — Вѣрвате, че можете да спечелите. Като се тегли лотарията, виждате, че билетътъ ви нищо не печели. Вие знаете, че вѣроятността да спечелите е много малка, но все пакъ искате да вѣрвате, че

можете да спечелите. Обаче, ако дойде нѣкой и ви каже, че разбойници се готвят да ви обератъ, ще започнете да разсждавате, какъ е възможно това, нали има полиция, нали има обществена охрана и т. н. Ако дойде нѣкой и ви каже, че тази вечеръ ще заминете за онзи свѣтъ, пакъ ще разсждавате, ще отричате възможността за това и т. н. Защо въ последнитѣ два случая не вѣрвате на това, което ви се казва? — Защото не искате да се сбъдне казаното. Обаче, въ всѣки човѣкъ има известна доза суевѣрие, макаръ и да не го изразява външно. Отива единъ безвѣрникъ по работа, но на пѣтя си срѣща черна котка. Той казва, че не вѣрва въ нищо, но изведнѣжъ започва да се озѣрта налѣво-надѣсно, смущава се, че може да му се случи нѣщо лошо. Селянинъ впрегналъ воловетѣ и отива на нивата си да оре. Срѣща на пѣтя си селския попъ, и веднага се връща дома си: Нѣма да отида днесъ на нивата! — Защо? — Срещнахъ нашия попъ. — Суевѣренъ е този селянинъ. Той мисли, че ще му се случи нѣщо лошо. Щомъ мисли така, наистина ще му се случи нѣщо лошо. Този селянинъ е пропусналъ времето, когато е трѣбвало да отиде на нивата. Трѣбвало е да излѣзе отъ дома си най-малко единъ часъ по-рано, отколкото е излѣзалъ, и тогава никой нѣмаше да го срещне, и нищо лошо нѣмаше да му се случи. Който не иска да срѣща на пѣтя си черна котка, нито попъ, той трѣбва да става рано и да започва работата си, когато всички спятъ. Има единъ часъ, когато всички спятъ: и котката, и вълкътъ, и лисицата. Започнете този часъ работата си. Тогава никой нѣма да ви попрѣчи.

Ние привеждаме тия примѣри, за да покажемъ, че въ всѣки човѣкъ има атавистически мисли и чувства, останали отъ миналото още. Запримѣрь, съмнението е атавизъмъ въ човѣка; то не почива на никакви научни данни. И при научни данни, и при доказани факти, човѣкъ пакъ се съмнява. Даватъ му една пѣсенъ, която той знае добре. Погледне я и казва: Не е тази пѣсенъта, която познавамъ. После пакъ я вземе, погледне внимателно и казва: Тази е пѣсенъта. Въ човѣка има единъ критически умъ, който подлага всичко на провѣрка, но сжщевременно въ него има съмнение, което не се подава на никакви доказателства.

„Каквото вържете на земята, вързано ще бѣде и на небето.“ — Какво трѣбва да вържете на земята? — Красивото, великото, Божественото. Щомъ вържете Божественото на земята, ще го вържете и на небето. „Каквото развър-

жете на земята, ще бжде развързано и на небето.“ Това значи: каквото правите на земята, друго същество, заради васъ, ще прави същото на небето. Както живѣте на земята, така ще живѣе и това същество на небето. Небето и земята, сж двата полюса на живота. Ако живѣте лошо на земята, друго същество въ ада ще живѣе по сжщия начинъ. То ще черпи сила отъ васъ, ще расте, ще стане грамадно същество, и единъ день ще дойде на земята. Ако живѣте добре на земята, друго същество на небето ще живѣе като васъ. Това означаватъ думитѣ: Човѣкъ е творецъ на своята съдба. Не мислете, че живѣте за себе си. Човѣкъ живѣе най-малко за още две същества: едното е, въ ада, а другото — на небето. И въ Писанието е казано, че никой не живѣе за себе си. Ако правите добро на земята, не само едно същество, но хиляди добри същества на небето ще правятъ същото заради васъ. По този начинъ тѣ ще ви помагатъ. Следователно, каквото правите на земята, това ще правятъ и за васъ на небето. Отъ това гледище, именно, произтича отговорността на всѣки човѣкъ за дѣлата му. Като знаете това, ще разберете, че човѣкъ не живѣе за себе си. Въпрѣки това, мнозина мислятъ, че живѣятъ само за себе си и, като придобиятъ знание, богатство, сила, тѣ считатъ, че сж осигурени. Учени сж, но достатъчно е единъ камѣкъ да ги удари по главата, за да изгубятъ знанието си. Силни сж, но достатъчно е една тежка болестъ да ги нападне, за да изгубятъ силата си. Богати сж, но достатъчно е да претърпятъ фалитъ, за да изгубятъ всичкото си богатство.

Какъ се познава силниятъ човѣкъ? — Като влѣзе една микроба въ организъма му, той започва да се разговаря съ нея и я отправя вѣнъ отъ тѣлото си. Такова нѣщо представятъ и лошитѣ, нечиститѣ мисли. Силниятъ човѣкъ може да се разговаря съ тѣхъ, както съ микробитѣ, и да ги изпраща навѣнъ, като неканени гости. За да придобие силна мисълъ, човѣкъ трѣбва усилено да работи върху себе си. Нѣкои искатъ да прекаратъ лекъ животъ, безъ грижи, за нищо да не мислятъ. — Не, лекиятъ животъ нищо не допринася. Такъвъ човѣкъ се намира само предъ едно повторение на нѣщата. Той е подобенъ на изкуствено цвѣте, което, като цѣвнѣ веднѣжъ, никога не извѣхва, но никога не завързва. Естественото цвѣте цвѣти, извѣхва, но плодъ завързва. Истинскиятъ животъ е животъ на смѣни. Въ смѣната е красотата на живота. Нѣкой иска да бжде

красивъ. Да бждешъ красивъ, това значи да цъвнешъ. Цътенето трае известно време. Следъ това то трѣбва да се замѣсти съ друго нѣщо, пакъ тъй красиво и желанно. Това е вързането, узрѣването, даване плодъ. Плодътъ, това е доброто въ свѣта. Но и доброто трѣбва да се замѣсти съ друго нѣщо. Всичко въ живота е подложено на постоянни и вѣчни промѣни.

Значи, има нѣщо по-велико отъ доброто. Какъ мислите, кое е по-велико отъ доброто? Доброто може да се замѣсти съ друго нѣщо. Какъ се изразява доброто на земята? — Въ нѣкаква услуга, въ нѣкаква помощъ. Следъ като направите добро на нѣкого, въ какво трѣбва да се превърне това добро? — Въ благодарностъ, въ признателностъ. Признателенъ, благодаренъ може да бжде само разумниятъ човѣкъ, който разбира причинитѣ и послѣдствията на нѣщата. Който не може да бжде признателенъ, той не разбира, какво нѣщо е доброто. Той мисли, че хората сж длъжни да му правятъ добро. — Не, никой не е длъженъ да прави добро. Човѣкъ трѣбва да прави добро по своя воля, а не по задължение. Онзи, на когото се прави добро, трѣбва да бжде признателенъ, защото това, което чрезъ доброто се вързва на земята, вързано ще бжде и на небето. Ако доброто, което правите, не се признава, то остава за смѣтка на онзи, който го прави; а този, на когото е направено, остава вързанъ въ ада, дето той храни друго нѣкое същество. Щомъ е така, всички негови благодетели постепенно се отказватъ да му правятъ добро, и той започва да страда, да се измъчва. Днесъ адътъ се подържа повече отъ небето. Кой отъ васъ не е изпращалъ баници въ ада? Не само баници, но различни сладкиши, торти се изпращатъ въ ада. Знаете ли, какво ще бжде положението на съвременнитѣ хора, когато видятъ единъ день тия сладки работи въ ада? Тѣ ще видятъ, че адътъ е свѣтъ, създаденъ отъ самитѣ тѣхъ. Следователно, когато мине въ задгробния свѣтъ, човѣкъ първо ще види онзи свѣтъ, който той самъ е създалъ, и ще прекара въ него известно число години. Следъ това той ще мине въ по-високъ свѣтъ, дето ще се запознае съ духовнитѣ, съ Божественитѣ работи.

Ще ви приведа единъ примѣръ за единъ овчаръ, който минавалъ за светия. Той се наричалъ дѣдо Димитъръ, но билъ известенъ на всички подъ името „светиятъ овчаръ.“ Той билъ добъръ, благочестивъ човѣкъ. Когато влизалъ въ нѣкое село, ималъ обичай да влиза вечеръ, а не сутринъ.

Като го запитвали, защо пристига вечерь въ селата, той отговарялъ: Страхувамъ се да не ме види змѣятъ. Като правихъ своитѣ обиколки изъ България, срещнахъ този светия овчарь, дѣдо Димитъръ, и се запознахъ съ него. Наистина, той бѣше интересенъ старецъ, отличавахе се съ своята голѣма чистота: самъ си варѣше ядене, ушавъ, бобъ, самъ миеше чиниитѣ, тенджеритѣ си, не даваше на никого да ги пипа. Единъ день ме срещна и започна да ми разправя единъ свой интересенъ сънь. Сънувалъ една вечерь, че билъ на едно високо, красиво мѣсто, дето била сложена богата, голѣма трапеза съ много прибори. Всичко блестѣло отъ чистота. Той разбралъ, че се намира на небето, между свѣтли, възвишени сжщества. На трапезата имало само едно празно мѣсто, оставено за нѣкой българинъ. Азъ, казва той, мислѣхъ, че съмъ известенъ на небето между свѣтлиѣ сжщества, но какво бѣше очудването ми, когато всички минаваха-заминаваха покрай мене, като че не ме познаваха. По едно време се даде знакъ, че обѣдътъ ще започне. Изведнѣжъ на столоветѣ насѣдаха много поканени гости, всѣки предъ своята чиния. Тръгнахъ и азъ къмъ масата, седнахъ на стола предъ празното мѣсто, безъ чиния, безъ никакви пособия. Погледнахъ къмъ другитѣ и видѣхъ, че пристигатъ готвачи съ сждове, пълни съ ядене, и сипватъ всѣкому въ чинията. Погледнахъ предъ себе си и какво да видя? На масата предъ мене, вмѣсто чиния, седатъ два скжсани цървула. Не смѣя да кажа нѣщо, не смѣя да ги пипна. Пристигатъ готвачитѣ при мене и се готвятъ да ми сипятъ ядене въ скжсанитѣ цървули. — Почакайте малко, моля ви се! Нѣмате ли една чиния? — Нѣмаме. Това си изпратилъ отъ земята, въ него ще ти сипемъ да ядешъ. Малко оставаше да ми сипятъ ядене въ скжсанитѣ цървули, но азъ се стреснахъ и се събудихъ. После ми дойде едно прозрение. Казвамъ му: Дѣдо, ти мислѣше, че си светия, а като отиде горе, видѣ, въ какво положение се намирашъ. — Слушай, синко, да ти разправя историята на скжсанитѣ цървули. Преди години азъ служехъ въ единъ манастиръ. Бѣхъ беденъ човѣкъ. Единъ день игуменътъ видѣ, че цървулитѣ ми сж скжсани и ми подари нови, хубави цървули. Азъ пъкъ дадохъ своитѣ скжсани цървули на другъ беденъ калугерь въ сщия манастиръ. Тѣзи бѣха цървулитѣ, въ които искаха да ми сипятъ ядене на небето. Значи, това бѣше единственото добро, което съмъ направилъ на земята.

Ако разказвате този сънь на свѣтски хора, тѣ ще ка-

жaтъ, че това сж халюцинации. — Има сънища, които сж халюцинации, но много сънища сж истински предсказания, които се сбждват. Има нъща, които считате за реални, за истински, а въ сжщностъ нищо не излиза отъ тъхъ. Има нъща, обаче, които на видъ сж въображаеми, нереални, а излизатъ действителни. Тамъ е чудното! Много въображаеми нъща, много халюцинации, както мнозина ги наричатъ, се сбждватъ, а истинскитъ, действителнитъ, реалнитъ нъща не се сбждватъ. Какво показва това? — Това показва, че сжщността, или действителността на нъщата въ живота се заключава въ онъзи прояви на съзнанието, въ които участвуватъ нашиятъ умъ, нашето сърце, нашата душа и нашиятъ духъ. Въ това се заключава интензивността на нашето съзнание. Интензивността, будността на нашето съзнание пкъ опредля реалността на нъщата. Докато човкъ яде, облича се, говори или прави добро нъкому съ съзнание, дотогава той живбе въ реалността. Вънъ отъ съзнанието никаква реалностъ не сжществува.

Сегашниятъ животъ на хората е поставенъ на кривъ пжтъ, на несигурна основа. Тази е причината, задето съвременнитъ хора живбятъ повече въ своето минало, отколкото въ настоящето. Тб носятъ последствията на онова, което сж вършили въ миналото, а едва сега се заражда въ тбхъ желание да служатъ на Бога. Ще кажете: Нима досега не сме служили на Бога? — Ако служенето на Бога е подобно на служенето на войника за своето отечество, това служене не е доброволно. Войникътъ е заставенъ да служи на отечеството си. Учителътъ доброволно ли е заелъ своята служба? — Той е станалъ учителъ, защото му се плаща. Орачътъ отива на нивата, защото е заставенъ по този начинъ да си изкарва прехраната. Всичко, каквото съвременнитъ хора работятъ и предприематъ, се върши насилствено, а не по добра воля. Нъкакъвъ другъ, по-силенъ мотивъ ги заставя да вършатъ това или онова. Това е работа, която се върши подъ натиска на остена. Като имъ покажатъ остена, тб трбватъ на работа. Искатъ не искатъ, работятъ. Тб се движатъ по закона на необходимостта, а не по закона на любовта.

Следователно, за да дойде до съзнателния животъ, човкъ трбва да се освободи отъ закона на необходимостта. Не е необходимо човкъ да оре по цбли дни на нивата. Ако доброволно отиде да оре, това е другъ въпросъ. При това, не е нужно човкъ цблъ день да оре. Като оре три-

четири часа на день, това е достатъчно. Хората искатъ да живѣятъ добре, но въ какво седи добриятъ животъ, не знаятъ. Тѣ казватъ, че трѣбва да ядатъ, но колко трѣбва да ядатъ, не знаятъ. Тѣ казватъ, че трѣбва да бждатъ богати, но колко богати трѣбва да бждатъ, не знаятъ. Това показва, че хората нѣматъ опредѣлена мѣрка, нѣматъ опредѣлена норма, съ която да мѣрятъ нѣщата. Желанието на хората да забогатяватъ е неограничено. И милиони, и милиарди да иматъ, тѣ всѣкога ще се стремятъ къмъ все по-голѣми и по-голѣми богатства. Желанието на хората да забогатяватъ никога нѣма да престане.

Запитали единъ американски милионеръ, колко милиона има. Той отговорилъ: Колко милиона имамъ, това не ме интересува. Колко и какво се втича всѣки день въ касата, и това не ме интересува. Азъ се интересувамъ отъ малкото, което печеля всѣки день съ труда си. Тритѣ лева, които всѣки день спечелвамъ съ труда си, ми доставятъ по-голѣма радостъ отъ многото, което всѣки день се втича въ касата ми.

Съвременнитѣ учени, икономисти казватъ, че за живота сж нужни знания, богатства, сила. — Това сж условия въ живота, които могатъ да се използватъ само отъ разумнитѣ, отъ способнитѣ хора. Какво ще ви ползува знанието, богатството, силата, ако не знаете, какъ да ги употребите? Какво ще ви ползуватъ църквитѣ и училищата, ако не можете да се повдигнете съ тѣхъ? Каква полза, че имате църкви, ако чрезъ тѣхъ се носятъ заблуждения? Каква полза, че имате училища, ако отъ тѣхъ излизатъ зле възпитани деца? Каква полза, че се създаватъ семейства, ако се раждатъ болни, хилави деца? И църкви, и училища сж се съграждали, и домове сж се създавали, но човѣчеството не е излѣзло отъ своитѣ заблуждения. Време е вече хората да спратъ вниманието си върху сжщественото въ живота, да обърнатъ новъ листъ отъ книгата на своя животъ. Какво значи да обърнете новъ листъ на своята книга? Днесъ страдате — това е единъ листъ отъ вашата книга. Щомъ прочетете този листъ, не стойте повече предъ него. Веднага обърнете новъ листъ. Новиятъ листъ е листъ на радостта. Прочетете този листъ, използвайте го и обърнете новъ листъ. Новиятъ листъ ще бжде пакъ листъ на страданието. Бързо го прочетете и минете напредъ. Обръщайте листъ следъ листъ, изучавайте радостта и скръбта като полюси на живота, като пжтища, които водятъ къмъ Вѣчния Жи-

вотъ. Какво правятъ съвременнитъ хора? Тѣ отворятъ листа на страданието, прочетатъ го, поплачатъ върху него и де ко-го видятъ, запитватъ: Знаете ли, какво нѣщо е страданието? Чели ли сте, какво пише въ листа на страданието? — Оставете тия въпроси настрана. Всички познаватъ страданието, колкото и вие го познавате. Обърнете новъ листъ и четете за радостта.

Единъ светия посетилъ единъ беденъ човѣкъ съ намѣрение да му направи едно добро. Като влѣзълъ въ колибата му, бедниятъ човѣкъ се зарадвалъ, приелъ го добре, нагостилъ го, съ каквото ималъ, и легнали да спятъ. На сутринята светията тръгналъ да си отива и като се сбогувалъ съ домакина на колибата, цѣкналъ кремъка си, скрилъ се задъ колибата и я запалилъ. Сжщевременно той оставилъ на бедния човѣкъ една бележка съ следното съдържание: Когато започнешъ да правишъ нова колиба, дигни пода на старата и разрови това мѣсто надълбоко; тамъ ще намѣришъ скрито богатство. Не съжбявай за старата колиба! Обаче, като видѣлъ, че колибата му гори, бедниятъ човѣкъ казалъ: Това значи да направишъ добро! Азъ приехъ въ колибата си този светия, нагостихъ го добре, а въ замѣна на това той запали колибата ми. Както плачелъ за колибата си, настрана отъ нея той намѣрилъ бележката, оставена отъ светията, прочелъ я и започналъ да дига пода на колибата си. Започналъ да копае дълбоко въ земята, дето намѣрилъ голѣмо количество злато. Взелъ златото въ ржцетъ си и благодарилъ на светията отдалечъ, че му направилъ такова голѣмо добро.

Казвамъ: Копайте дълбоко въ земята! Възможно е и вашитъ колиби да сж запалени вече. Възможно е и вашитъ фантазии за това-за онова да сж запалени вече и нищо да не е останало отъ тѣхъ. И така да е, не се обезсърдявайте. Копайте дълбоко въ земята! Тамъ ще намѣрите заровено голѣмо количество злато. Причината, задето нѣкои ваши желаня не се реализиратъ, е тази, че колибата ви е запалена, а съ нея заедно сж изгорѣли и желанята ви. Има желаня, които могатъ да се реализиратъ, никакъвъ огънь не може да ги изгори. Като чета обещанията, които младитъ си даватъ, или като чета мечтитъ, които подхранватъ помежду си, радвамъ се, че сжществуватъ такива хубави нѣща. Тѣзи нѣща сж записани въ духовния свѣтъ. Това се продължава, докато се оженятъ. Щомъ се оженятъ, всичко се свършва: и мечтитъ, и приятелскитъ разговори. И тѣзи

млади започват да се разговарят на особенъ езикъ. Раждатъ имъ се деца, и тѣ се разговарятъ на сѣщия езикъ. Де отидоха мечтитѣ? Де отидоха приятелскитѣ разговори? — Тѣ изгорѣха заедно съ запалената колиба. И най-после тѣзи млади хора казватъ, както е казалъ Иоанъ Веслей, знаменитъ английски реформаторъ, три деня следъ сватбата си: Не струва човѣкъ да се жени! Докато се ожени, той избиралъ тази-онази мома, и най-после се спрѣлъ на една умна англичанка, която на третия день още го хванала за брадата и го развъртѣла изъ стаята. Той казалъ: Колкото да ме въртишъ, азъ нѣма да измѣня нито на йота, отъ своя животъ.

Единъ день при Иоанъ Веслей дошълъ единъ младъ момъкъ отъ неговото общество да се посѣветва по единъ важенъ въпросъ. Момъкътъ казалъ: Среccнахъ въ нашето общество една млада мома, добра християнка. Влюбихъ се въ нея и сега искамъ да я взема за своя жена. Какъвъ съветъ ще ми дадете? — Не прави сѣщата грѣшка, каквато азъ направихъ. Тази мома може да е много добра християнка; тя може да живѣе добре съ Христа, но не и съ тебе. Ако се оженишъ за нея, ще видишъ, че работата нѣма да излѣзе така, както си очаквалъ.

Като говоря така, онѣзи, които не разбираатъ законитѣ, ще помислятъ, че жената е най-страшното, най-лошото сѣщество въ свѣта. — Каквато е жената, такъвъ е и мъжътъ. Има една поговорка, която изразява тази мисль съ следнитѣ думи: „Търкулило се гърнето, намѣрило си капака.“ Това значи: каквото е гърнето, такъвъ ще бѣде и капакътъ му. Злото не е нито въ мъжа, нито въ жената, то е извънъ човѣка. Ако злото бѣше въ човѣка, имаше смисль да се разисква върху него. Щомъ е вънъ отъ него, човѣкъ трѣбва да го познава, за да се предпазва отъ него. Често хората се подаватъ на влиянието на чужди мисли и чувства, и дълго време не могатъ да се освободятъ отъ тѣхъ. Особено е опасно, когато тѣзи мисли и чувства сж отрицателни. Който разбира закона, той лесно може да се освободи отъ тѣхъ.

Ще ви приведа единъ примѣръ, отъ който ще видите, че всички живи сѣщества могатъ да влѣзатъ въ връзка помежду си, да си помагатъ взаимно, да се освобождаватъ отъ труднитѣ условия на живота. Азъ често съмъ говорилъ, че между хората и растенията може да се създаде връзка, да влѣзатъ помежду си въ разговоръ. Единъ нашъ прия-

тель пожелалъ да провѣри това нѣщо. Отишълъ единъ день въ Борисовата градина, приближилъ се до една ябълка, съсърдоточилъ се и се обърналъ мислено къмъ нея да каже, каква услуга иска отъ него. Поседѣлъ малко, концентриралъ се и чакалъ да разбере, какво ще му каже ябълката. Той си помислилъ, че ябълката ще пожелае да я полѣе съ една кофа вода. Какво било очудването му, когато възприелъ отъ ябълката следната мисль: Моля ти се, наведи се долу при коренитѣ ми и ще видишъ, че единъ тель отъ дълго време ме обвива и притѣснява. Извади този тель и го хвърли настрана. Той се навелъ и видѣлъ, че наистина единъ тель обвивалъ ябълката близо до корена ѝ. Развилъ тела и го хвърлилъ настрана. Така той я освободилъ отъ притѣснението, което тельтъ ѝ причинявалъ. Както виждате, между ябълката и човѣка се създава връзка, и ябълката проговорила на човѣка, изказала му нуждитѣ си.

Както разумното сщество, човѣкътъ, можа да освободи ябълката отъ затруднението ѝ, така и за васъ трѣбва да дойде нѣкое разумно сщество да ви освободи отъ внушенията, на които се подавате, съзнателно или несъзнателно. Опасно нѣщо е внушението. За да се предпази отъ сщества по-низки отъ него, човѣкъ трѣбва да бжде буденъ, да не спи, или да не е пиянъ. Когато вниманието на човѣка се отклони, или разсѣе, лесно може да му се внушава. Седи нѣкой човѣкъ и си размишлява. Въ това време дохожда при него другъ единъ и му показва едно количество отъ злато, около 50,000 стерлинги. Този човѣкъ веднага отклонява вниманието си и спира погледа си върху паритѣ. Онзи, който му показва паритѣ, използва неговата разсѣянность, за да му внуши, каквато мисль иска. Значи, когато съзнанието на човѣка не е будно, лесно може да му се внуши нѣкаква мисль. Така постъпватъ хората отъ свѣта. Тѣ си внушаватъ единъ на другъ, и по-силниятъ казва: Знаете ли, кой съмъ азъ? Така тѣ се вързватъ, и много време трѣбва да се мине, докато дойде нѣкой да ги развърже.

„Вързано и развързано.“ Какво печелятъ хората, като се вързватъ и развързватъ? — Като се вързватъ и развързватъ, между тѣхъ се създаватъ лоши навици. Нѣщата се вързватъ само на земята и въ ада, но не и на небето. „Каквото вържете на земята, вързано ще бжде и на небето. И каквото развържете на земята, развързано ще бжде и на небето.“ Не се казва обратното, но се казва, че каквото на-

правишъ на земята, това ще получишъ и на небето. Това се отнася за тѣзи, които вѣрватъ въ Бога, които иматъ любовъ къмъ Него. Въ природата сжществува следниятъ законъ: Каквото помислятъ или пожелаятъ хората, животнитѣ и растенията, всичко става. Нѣкога плѣховетѣ сж пожелали да се размножатъ, и днесъ сж се размножили толкова много, че културна Англия не знае, какъ да се освободи отъ тѣхъ. И въ Русия, между болшевицитѣ, плѣховетѣ сж се размножили, но руснацитѣ сж намѣрили начинъ да се освободятъ отъ тѣхъ. Тѣ ги държатъ гладни 10 — 15 деня, следъ което пушатъ при тѣхъ други гладни плѣхове, които се нахвърлятъ едни върху други и се самоизяждатъ. По този начинъ тѣ изопачаватъ тѣхното естество. Нѣкога и човѣкъ е представялъ безопасенъ плѣхъ, но впоследствие и той е станалъ месоядецъ; има опасностъ да се нахвърля върху брата си. Дали и за човѣка не е дошло болшевишкото време?

Време е вече хората да се върнатъ къмъ миналото, да намѣрятъ причинитѣ и следствиата за лошитѣ условия въ живота. Ще кажете, че Господъ е създалъ свѣта такъвъ. — Не, Господъ не е създалъ този свѣтъ. Кой застави плѣховетѣ да се самоизяждатъ? — Болшевицитѣ. Едно време термититѣ застрашаваха цѣла Европа, но тя се спаси благодарение на ледения периодъ. Този периодъ дойде на време; иначе, цѣла Европа щѣше да бжде унищожена. И други условия благоприятствуваха за спасението на Европа, но ледената епоха бѣше едно отъ важнитѣ условия. Затова се казва: „Ела зло, че безъ тебе ще дойде по-голѣмо зло.“ При сегашнитѣ условия на живота, топлината причинява по-голѣми злини, отколкото студътъ. При топлината се вършатъ по-голѣми престѣпления, отколкото при студа. И ако днесъ температурата на земята се измѣня, причината за това е злото, което се върши въ свѣта. Досега невидимиятъ свѣтъ си служеше съ топлината и видѣ, какво направи тя. Въ бждеще той ще си послужи съ студа. Епохата, която предстои да дойде, ще си служи съ студъ около 270°. Всичко, каквото днесъ виждате на земята, ще изчезне. Съ своето упорство хората не могатъ да измѣнятъ законитѣ на природата. Земята е създадена отъ Бога, а хората, които сж дошли да живѣятъ на нея, сж дошли да учатъ. Единъ день, като свършатъ учението си, тѣ ще се върнатъ въ своето отечество, кой отдето е дошълъ. Земята не е наше отечество, нито бащинъ домъ. Земята е времененъ приютъ за хората, а небето е бащинъ домъ за насъ — тамъ трѣбва

всѣки да се върне. Казано е, че земята ще бжде наследена отъ праведнитѣ. Това не подразбира грѣшната земя. Земята, на която сега живѣемъ, ще мине презъ огънь, да се пречисти. Като се пречисти, тя ще се прости съ хората и ще имъ каже: Вие сгрѣшихте, и азъ сгрѣшихъ. Вмѣсто мене ще дойде нова земя, която ще се насели съ праведни хора.

„Каквото вържете на земята, вързано ще бжде и на небето.“ Ще кажете, може би, че свѣтътъ трѣбва да знае това нѣщо. Мислите ли, че хората отъ свѣта не знаятъ да вързватъ? Голѣми майстори сж тѣ въ вързането! Тѣ отдавна познаватъ закона на внушението и си служатъ съ него. Достатъчно е да вземе нѣкой кобура въ ржка, за да внуши на човѣка страхъ и трепетъ. Като му каже „горе ржцетѣ!“ — той е готовъ всичко да даде. Единъ търновски адвокатъ пжтувалъ отъ Търново за Севлиево. Той носилъ въ джоба си два кобура. По пжтя го срещнали разбойници, спрѣли го и започнали да търсятъ въ сребжетъ му пари. Като напипали кобуритѣ му, запитали го: Защо носишъ тѣзи два кобура? — За зоръ заманъ. — Ами по-голѣмъ зоръ отъ този какъвъ може да бжде? — Забравихъ да си послужа съ тѣхъ. — Религиознитѣ хора иматъ едно или друго вѣрую, но като се намѣрятъ предъ нѣкакъвъ зоръ заманъ и имъ кажатъ „горе ржцетѣ!“ — тѣ всичко забравятъ. Каква по-голѣма сила за религиозния отъ вѣрата? Вѣрата е мощна сила, съ която човѣкъ може да се защитава. Като се намѣри предъ нѣкаква опасностъ, нека извади този кобуръ — вѣрата, и неприятельтъ ще се уплаши и ще избѣга. Ако неприятельтъ е силенъ, той ще цѣка, ти ще цѣкашъ, той отгоре, ти отдолу, или ти отгоре, той отдолу, докато най-после победишъ.

Казвамъ: Лесно е да се справи човѣкъ съ външния неприятель, но често той е изложенъ на вътрешни изкушения и мжчения, при които трѣбва да се бори съ себе си. Той трѣбва да се бори съ друго сжщество, съ друго съзнание въ себе си, докато победи. Когато се подчини на Божествения принципъ въ себе си, човѣкъ ще победи, ще завърши борбата си съ успѣхъ. И тогава, ако е вързалъ нѣщо на небето, ще дойдатъ сжщества оттамъ да му помагатъ. И на земята да сте, ще дойдатъ сжщества отъ небето да ви помагатъ. Вие знаете примѣра за апостолъ Петъръ, който билъ затворенъ въ тъмница. Когато приятелитѣ му се помолили за него, ангелъ Господенъ слѣзълъ отъ небето

и го освободилъ. Ще кажете, че това е било едно време. — И едно време е било, и сега става. Каква въра имате тогава, ако не можете да измолите единъ ангелъ да слѣзе отъ небето и да ви освободи отъ затвора? Трѣбва ли да живѣете само съ опитността на другитѣ хора? Всѣки човѣкъ може и трѣбва да има свои опитности, отъ които да се ползува. Има опитности, които не е нужно да изпитате. Тѣзи опитности не сж за васъ. Единъ младъ момъкъ отивалъ въ гората да сѣче дърва. Той срещналъ на пѣтя една баба, която му казала: Синко, спри се малко да ти бая да не те яде мечка. — Не, бабо, по-добре ми бай да не ме срѣща мечка, а не да не ме яде мечка.

„Вързано и развързано.“ Вие трѣбва да изучавате вътрешния законъ на развързването. Този законъ се отнася до онѣзи, които иматъ вътрешно разбиране. Ако остане да се водите по пѣтищата и разбиранията на сегашнитѣ хора, никакъвъ прогресъ не можете да имате. Работете непрекъснато. Че нѣкои отъ васъ сте на възраст 50 — 60 години, работете безъ спиране. Сега, именно, човѣкъ трѣбва да бжде по-деятеленъ. И на смъртно легло да е, той пакъ трѣбва да работи. Тогава ще извика приятелитѣ си, ще ги нагости, ще се прости съ тѣхъ и ще имъ каже: Днесъ заминавамъ, но утре пакъ ще се видимъ. И Христосъ каза на ученицитѣ си: „Азъ отивамъ при Отца си, но пакъ ще ви видя.“ Ето, две хиляди години се изминаха отъ това време, но Христосъ не е престаналъ да се явява на хората.

Разправятъ за единъ българинъ отъ Видинъ, ученъ човѣкъ, свършилъ въ странство, следния случай. Той обичалъ да се подиграва съ всички ония, за които чувалъ, че вѣрватъ въ Христа. Една сутринъ го видѣли, че плаче. — Защо плачешъ? — Оставете се, снощи сънувахъ, че бѣхъ на черкова. По едно време видѣхъ, че Христосъ излѣзе отнѣкъде, дойде при мене и ми удари две плесници, но толкова силно, че и досега ушитѣ ме болятъ. — Не се минали две седмици отъ този день, и учениятъ българинъ заминалъ за другия свѣтъ. Както виждате, днесъ Христосъ си служи съ плесници, а едно време си служеше съ камшикъ. Трѣбва да знаете, че всѣко нѣщо си има своитѣ граници. Ако искате да ограничите злото въ свѣта, вие трѣбва да се стремите къмъ възвишенъ и благороденъ животъ. Едно отъ дветѣ се иска отъ хората: или да ограничатъ злото въ себе си, или да се развържатъ отъ него. Какъ ще се развържете отъ злото? — Като прилагате знанието и доброто. — Трѣбва

ли да ни се говори това, щомъ ние вѣрваме въ Бога и Го обичаме? — Щомъ вѣрвате въ Бога и Го любите, не остава нищо друго, освенъ да изпълнявате Неговата воля. Какво се иска отъ детето, което обича майка си и баща си? — Нищо друго, освенъ да слуша и да изпълнява тѣхната воля.

„Каквото вържете на земята, вързано ще бжде и на небето; и каквото развържете на земята, развързано ще бжде на небето.“ Това значи: развържете се отъ всички неправилни връзки и предайте свободно сърцето и душата си на Бога. Следъ това направете нови връзки съ добритѣ, съ чистосърдечнитѣ хора. Много има да се развързвате, и много има да се вързвате, но трѣбва да знаете, какъ да се развързвате и какъ да се вързвате. Четете нѣкоя хубава книга — направете връзка съ нея. Четете нѣкоя лоша книга — развържете се отъ нея. По този начинъ човѣкъ ще преобрази живота си. А въ това, именно, се заключава само възпитанието. Да развързвашъ и да завързвашъ правилно — ето де седи новата наука, човѣкъ става щастливъ, богатъ. Когато придобие богатството, той не трѣбва да бжде слѣпъ за него, но да знае, какъ да го употребява; когато придобие свѣтлината, мисълта, той не трѣбва да бжде безъ умъ; когато придобие доброто, той не трѣбва да бжде безъ сърце. Богатството, мисълта, доброто сж въ връзка съ добрия животъ. Тѣзи нѣща излизатъ отъ любовта, отъ мъдростта и отъ истината. Тѣ сж главнитѣ източници, отъ които всичко извира. Като знаете това, вие трѣбва да цените всѣки, който черпи отъ тѣзи източници. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не се ползува отъ тѣзи източници. Въ това отношение никой не е оригиналъ. Всѣки копира отнѣкъде. Оригиналътъ е единъ.

„Вързано и развързано.“ Развържете сърцата и умоветѣ си отъ онова, което ги ограничава и заробва. Като се освободите отъ тѣзи връзки, направете нова връзка съ Божията Любовъ, съ Божията Мъдростъ и Божията Истина. Каквато връзка направите на земята, такава ще бжде връзката ви и на небето. Тази е истинската връзка, която прави живота красивъ и щастливъ. Тази връзка дава абсолютна свобода на човѣка. Въ нея нѣма никакво вързване и развързване.

Той е речениятъ.

„Защото той е речениятъ отъ пророка Исаия.“ *)

„Той е речениятъ.“ — Когато пророкътъ казва нѣкаква истина, тази истина има дълбокъ смисълъ. Пророкътъ не е невежа. Мнозина мислятъ, че пророцитѣ сж излѣзли отъ народа и сж били прости хора. — Не, пророцитѣ сж били най-ученитѣ хора на времето си. Тѣ били посветени въ тайнитѣ на битието. Заблуждение е да се мисли, че простиятъ човѣкъ може да стане пророкъ или светия. Простиятъ човѣкъ не може да стане нито пророкъ, нито светия, нито праведенъ. Тѣй щото, за да разбере истината, човѣкъ непременно трѣбва да бжде праведенъ.

Има два вида истини въ свѣта: еднитѣ сж човѣшки, т. е. относителни, а другитѣ сж Божествени, т. е. абсолютни. Тѣзи истини се различаватъ въ последствията си. Който живѣе въ човѣшкитѣ истини, той започва като царь, свършва като просекъ; започва като младъ, свършва като старъ; започва като ученъ, свършва като последенъ невежа. Който живѣе въ Божественитѣ истини, той започва като простъ, като обикновенъ човѣкъ, свършва като царь; започва като старъ, но въ края се подмладява; започва като невежа, свършва като ученъ. Това сж две положения диаметрално противоположни едно на друго. Когато живѣе по човѣшки, огньтъ на човѣка ту пламва, ту загасва, не е непрерывенъ. Когато живѣе по Божествено, огньтъ на човѣка постоянно се разгорява. Когато говоря за огъня на живота, подразбирамъ свѣтлината на човѣшкото съзнание, или силата на неговата любовъ, или възвишеното, красивото, великото, за което човѣшкиятъ духъ копнѣе. Въ Божествения животъ има отношения на братство, на равенство, а въ човѣшкия животъ такива отношения не сжществуватъ. Когато нѣкой дойде при тебе и пожелае да го поставишъ на стѣпалото, на което ти се намирашъ, този човѣкъ трѣбва да се запита, подобенъ ли е на тебе, за да види, има ли право да изисква това мѣсто. Споредъ Божествения законъ, всѣки ще заеме това стѣпало, което отговаря на неговото развитие.

---

*) Матей 3 : 3.

Когато се борят за братство и равенство, хората трѣбва да знаят, че братството и равенството сж величини, които принадлежат на Божествения свѣтъ. Неравенство и отсѣгъствие на братство срѣщаме само въ човѣшкия животъ. Когато срещнете неравенство между хората, ще знаете, че сте попаднали въ свѣтъ, който борави съ неопредѣлени, съ измѣнливи величини. Запримѣръ, въ математиката, споредъ правилата за изваждане, ние вадимъ малки числа отъ голѣми, а не обратно. Обаче, има случаи, когато отъ малки числа вадимъ голѣми. Хората знаятъ това нѣщо въ обикновения животъ, додето се простиратъ тѣхнитѣ търговски отношения на взимане и даване. Щомъ дойдатъ до психическия, до идейния животъ, тази математика спира, и тѣ се намиратъ предъ една областъ, наречена „terra incognita.“

Съвременнитѣ учени и философи се натъкватъ на области изъ науката и живота, които наричатъ „terra incognita,“ и като кажатъ „terra incognita,“ считатъ, че много нѣщо сж казали. Има „terra incognita,“ т. е. непозната земя въ свѣта, но тя е само за проститѣ, за невежитѣ хора. Когато запитватъ нѣкого по известенъ въпросъ отъ науката, той казва: Азъ не зная нищо, Господъ знае, какъ е поставенъ този въпросъ. — Така е, но за насъ не е важно само това, което Богъ знае; за насъ не е важно да знаемъ, че Богъ е създалъ свѣта, но да знаемъ, какъ е създаденъ свѣтътъ, върху какви закони е построенъ и какъ да спазваме тѣзи закони. Хората създаватъ свои закони, свои разбирания и теории и се мжчатъ да подчинятъ природата на своитѣ закони и теории. Отъ хиляди години насамъ човѣчеството се е отклонило, вследствие на което всички хора и до днесъ още продължаватъ да правятъ сжщитѣ погрѣшки, каквито сж правили тѣхнитѣ предшественици, дѣди и прадѣди. — Какво трѣбва да се прави сега? — Всички хора трѣбва да се върнатъ назадъ, да дойдатъ до мѣстото на своето отклонение и да поематъ правия пѣтъ, отъ който сж се отклонили. Съвременнитѣ хора сж дошли вече до края на пропастьта, и ако направятъ още една крачка, ще се намѣрятъ въ пропастьта, въ гжстата материя, отдето мжно могатъ да излѣзатъ. Тази пропасть не е нищо друго, освенъ тѣй наречената 13 сфера, най-гжстата материя въ свѣта, въ която попадне ли човѣкъ веднѣжъ, мжно излиза на бѣлъ свѣтъ. Ето защо, всички разумни сили, които ржководятъ човѣчеството, спиратъ го тамъ и казватъ, че трѣбва да се покае. Какво нѣщо е покаянieto? — Покаянieto подразбира човѣкъ да

престане да върши онова, което води къмъ пропастъта. Ако не престане да върши това нѣщо, той е осъденъ да изгуби живота си. Може ли следъ това да се нарече уменъ човѣкъ онзи, който не мисли право и изгубва живота си?

„Той е речениятъ отъ пророка Исаия.“ — Кой е той? — Две предположения могатъ да се направятъ: или че речениятъ отъ пророка Исаия е Йоанъ Кръстителъ, или че е Христосъ. Външно погледнато на въпроса, може да се говори, че речениятъ е или Йоанъ Кръстителъ, или Христосъ, но вътрешно погледнато, не може да се говори така. Защо? — Защото учението на Йоанъ Кръстителъ и това на Христа коренно се различаватъ едно отъ друго. Методитѣ имъ сж свършено различни. Йоанъ кръщаваше съ вода, а Христосъ — съ огънь. Когато дохождаше нѣкой при Йоана, той му казваше: Понеже не си достатъчно измитъ, т. е. не си кръстенъ, както трѣбва, ще се кръстишъ отъ мене съ вода. Който иде следъ мене, той ще те кръсти съ огънь. Добро нѣщо е да се измие човѣкъ съ вода, но когато болниятъ се измие съ вода, а болестъта му остане въ него, измитъ ли е той, както трѣбва? Когато великиятъ животъ влѣзе въ насъ и внесе въ душитѣ ни радостъ и веселие, това значи, че сме минали презъ животворната вода, кръстили сме се въ нея и сме оживѣли.

Това е новото разбиране, което всѣки човѣкъ трѣбва да има. Който има това разбиране, той е уменъ човѣкъ, той разбира Божиитѣ пѣтища. Не е въпросъ, какво човѣчеството знае. Каквото цѣлото човѣчество знае, това и отдѣлниятъ човѣкъ знае. Човѣчеството съдържа всички възможности на отдѣлния човѣкъ, но той трѣбва да работи, да даде възможности на всичко, което е вложено въ него, да се прояви, и тогава да познае себе си, да познае и цѣлото човѣчество. Ябълчната семка прилича ли на ябълката? — Не прилича. Обаче, за да видите, че отъ тази семка, именно, излиза ябълката, трѣбва да посадите семката въ земята, да израсте отъ нея дърво, да даде плодъ. Тогава ще разберете, че ябълката е произлѣзла отъ семката. Семката е съдържала въ себе си всички възможности, за да се развие отъ нея ябълка. Семката съдържа въ себе си онази динамическа сила, отъ която може да произлѣзе ябълката. За да стане това, семката трѣбва да се постави при условия да се прояви скритата динамическа сила. Въ това отношение човѣкъ представя семка, която съдържа въ себе си разумността, която чака благоприятни условия да се про-

яви. Ако не се постави въ благоприятни условия за нейното израстване, ябълчната семка може да запази своята форма съ години. Обаче, постави ли се при благоприятни условия за нейното проявяване, тя изгубва своята първоначална форма. Който иска да запази формата на ябълчната семка, той предварително я осждилъ на вѣченъ затворъ. Казвате, че човѣкъ трѣбва да се простира въ известни рамки, да не се проявява напълно. Това значи да остане вѣчно въ положението на ябълчната семка. Обаче, това е човѣшко учение. Наистина, човѣкъ може, и не трѣбва да се проявява, но кога? — Когато не обича. Ако се прояви този човѣкъ, ще ви направи голѣми пакости. Ако ви обича, посадете го въ земята, дайте му условия да се прояви, да израсте и да се развие, да познаете неговата любовъ.

Съвременнитѣ затвори сж пълни съ хора оковани въ вериги. Какво показватъ затворитѣ? — Затворитѣ сж каймактъ на човѣшкото учение, на човѣшката философия. Този каймакъ трѣбва да се махне, за да се яви Божественото учение. Това означава писаното въ Свещената книга, че вратитѣ на затворитѣ ще се отворятъ, и всички затворници ще излѣзатъ навънъ. — Какъ ще се оправи свѣта? — Единъ начинъ има, по който свѣтътъ може да се оправи. Той е Божественъ начинъ, достъпенъ за всички хора. — Може ли свѣтътъ да се оправи? — Невъзможното за човѣка е възможно за Бога. Това се отнася, обаче, за разумния човѣкъ.

Ще приведа единъ митически разказъ отъ времето на царъ Соломонъ-Ра, да видите въ какво седи разумността. Соломонъ-Ра ималъ една красива дъщеря, наречена Адита, за която се явили кандидати двама царски синове: единиятъ отъ тѣхъ се казвалъ Ариманъ-Дезъ, а другиятъ — Ели-Ра. И двамата били влюбени, трѣбвало да се състезаватъ за нея. Тя имъ казала: Който отъ двамата излѣзе по-ученъ, по-мждъръ, той ще бжде моятъ избранникъ. Тѣ хвърлили жребие, кой отъ двамата да започне пръвъ да се състезава. Жребието паднало на Ели-Ра. Състезанието започнало: Ели-Ра се превърналъ на шаранъ и влѣзълъ въ водата. Ариманъ-Дезъ се превърналъ на акула, влѣзълъ въ водата и започналъ да гони шарана. Като се видѣлъ на тѣсно, шаранътъ излѣзълъ отъ водата и се превърналъ на гължбъ. Акулата се преобразила на соколъ, който започналъ да гони гължба. Като видѣлъ, че и това положение нѣма да го спаси, гължбътъ слѣзълъ на земята и станалъ овца. Соколътъ пъкъ се превърналъ на вълкъ. За да избѣгне това положение

ние, овцата се превърнала въ кокошка, вълкът се преобразил въ лисица. За да стане невидимъ за неприятеля си, Ели-Ра се превърналъ въ житно зрънце. Ариманъ-Дезъ се превърналъ въ кокошка и се завтеклъ да клъвне зрънцето. Въ този моментъ Ели-Ра се превърналъ въ човѣкъ и хваналъ кокошката за главата. По този начинъ Ели-Ра победилъ Ариманъ-Дезъ. И двамата царски синове били адепти, единиятъ отъ които принадлежалъ къмъ Бѣлото братство, а другиятъ — къмъ черното.

Отъ този примѣръ се вижда, какво голѣмо състезание съществува въ свѣта. Въ това състезание се подчъртаватъ двата различни метода, съ които си служатъ Бѣлото и черното братства. Ако станешъ шаранъ, акула ще те гони; ако станешъ гълъбъ, соколъ ще те гони; ако станешъ овца, вълкъ ще те гони; ако станешъ кокошка, лисица ще те гони; ако станешъ зрънце, кокошка ще те гони. И най-после, отъ зрънце ще се превърнешъ на човѣкъ — своята първоначална форма, и ще уловишъ кокошката за главата. Тѣзи форми, презъ които минали двамата царски синове, сж символи, които правилно трѣбва да се преведатъ. Като дойдете до житното зрънце, то е последниятъ и спасителниятъ процесъ на самопожертвуване. Когато дойде до самопожертвуване, човѣкъ трѣбва да разбира Божиитѣ закони, за да може да работи съ тѣхъ. Това не значи, че сегашнитѣ хора не разбиратъ Божиитѣ закони, или че не вѣрватъ въ тѣхъ. Тѣ вѣрватъ въ Божиитѣ закони, вѣрватъ въ Бога, но като дойдатъ до приложението, да пожертвуватъ всичко за Бога, тамъ спиратъ. Казвате, че вѣрвате въ църквата, но като ви запитатъ готови ли сте да пожертвувате всичко за църквата, пакъ се спирате. Щомъ дойдете до нѣкакво препъстствие, спирате. Такова нѣщо представя човѣшката вѣра. Тя е относителна вѣра. Абсолютната вѣра предъ нищо не спира. Тя води човѣка въ абсолютенъ свѣтъ, дето съществува само радостъ, веселие миръ и любовъ. Съвременнитѣ хора се страхуватъ, че ако станатъ вѣрващи, ще изгубятъ живота си. — Това е човѣшко разбиране, човѣшка вѣра. Има човѣшко разбиране за нѣщата, има и Божествено разбиране; има човѣшка религия, има и Божествена религия. Тѣзи нѣща сж диаметрално противоположни едни на други. Въ това отношение, съществува свѣтски материализмъ, съществува и религиозенъ материализмъ. Ако се каже на съвременнитѣ проповѣдници да взематъ торбата и тояжката си въ ржка и да тръгнатъ отъ градъ въ градъ да пропо-

вѣдватъ Христовото учение безъ пари, отъ любовъ само, колцина отъ тѣхъ биха дигнали знамето за Христа? Тази е причината, поради която християнството днесъ не е въ сила да постигне своята задача. Днесъ християнството, християнската църква и разбиранията на съвременнитѣ хора се поставятъ на изпитъ да видятъ, какъвъ процентъ отъ всичко това ще издържи.

Преди две хиляди години евреитѣ се поставиха на изпитъ да се провѣри, доколко тѣ познаватъ Бога, но не издържаха. Тѣ срещнаха Христа на пѣтя си, но Го разпнаха. Презъ времето на общоевропейската война, съвременнитѣ християни се поставиха на изпитъ да се провѣри, доколко Христовото учение бѣше легнало въ основитѣ на тѣхния животъ, но и тѣ не издържаха. Тѣ бѣха въ състояние да предотвратятъ войната. Ако цѣлото духовенство и всички християни бѣха се обърнали къмъ Бога съ обща молитва, войната щѣше да бжде предотвратена — никаква война нѣмаше да стане. Мнозина подържатъ идеята, че войнитѣ се допуснали отъ невидимия свѣтъ съ цель да се изтребятъ грѣшнитѣ хора отъ земята. — Оставете този въпросъ настрана. За васъ е важно да вървате въ Божествената църква. — Де е тази църква? — Тя е въ Божествения свѣтъ, дето живѣятъ всички добри, праведни хора, всички адепти и светии, които сж завършили своето развитие на земята. Тази църква се нарича Царство Божие. Казано е: „Дето сж двама или трима събрани въ мое име, тамъ съмъ и азъ.“ Никжде въ Писанието не е казано, че Богъ благоволява въ тази или въ онази църква повече, отколкото въ другитѣ. Който върши волята Божия, той има Божието благоволение. Нима вълкътъ, като напада овцетѣ, върши волята Божия? Нима орелътъ, като напада малкитѣ птици, върши волята Божия? Нѣкои хора могатъ да кажатъ, че като се нападатъ едни-други, животнитѣ вършатъ волята Божия. — Не, това е отклоняване отъ правия пѣтъ. Това отклоняване се дължи на чрезмѣрното размножаване на всички животни, на всички птици. Месояднитѣ животни се явяватъ, за да спратъ голѣмото размножаване на птицитѣ. Вълцитѣ пѣкъ идватъ, за да спратъ голѣмото разплодяване на млѣкопитаещитѣ. Ако въ сегашния свѣтъ имаше разумность, трѣбваше ли да сжществуватъ вълци, лисици и соколи? Следователно, всички хищни, всички месоядни животни, се явяватъ съ единствената цель да ограничатъ излишното размножаване въ свѣта.

Сега, като говоря по този начинъ, мнозина мислятъ, че

казаното се отнася специално за нѣкого. Съвременнитѣ хора не сж толкова искрени, да разглеждатъ нѣщата обективно, да не се засѣгатъ. Тѣ не се запитватъ, защо сж дошли на земята, кой ги е пратилъ, иматъ ли нѣкаква задача и т. н. Тѣ знаятъ, че сж се родили, иматъ тѣло, съ което си служатъ, и нищо повече. Кой имъ е далъ това тѣло, кой имъ е далъ сърцето, ума, душата и духа — за това даже и не питатъ, не искатъ да знаятъ. Тѣ работятъ съ чуждъ капиталъ. Вие сте българи, англичани, или германци, но капиталътъ — вашето тѣло, не ви е даденъ нито отъ българитѣ, нито отъ англичанитѣ, нито отъ германцитѣ. Този капиталъ е Божественъ. Вие сте учени, но това знание не го дадоха ученитѣ хора. Ученитѣ хора сж само проводници на знанието, а самото знание иде отъ Единствения Източникъ на живота — отъ Бога. Следователно, всички хора иматъ отношение първо къмъ Бога, а после къмъ себе си и къмъ ближния си. Хората не сж дошли на земята да оправятъ свѣта, нито да се управляватъ едни-други. Има кой да управлява хората. Има кой да оправя свѣта. Оставете ли Богъ да се прояви чрезъ васъ, Той самъ ще оправя свѣта. Когато влѣзе да живѣе въ човѣка, Богъ ще разгледа първо, какъ е устроенъ неговиятъ животъ. И ако види, че този животъ е устроенъ споредъ Божиитѣ закони, ще каже: Ето една добре, модерно устроена държава! Животътъ на нейнитѣ поданици е съгласенъ съ закона на безсмъртието, или съ Вѣчния животъ. Вѣчниятъ животъ е организиранъ споредъ великитѣ закони на Битието. Когато казваме въ Господнята молитва: „Да бжде волята Твоя, както на небето, така и на земята“ — ние имаме предъ видъ работата на Божествения Духъ върху човѣка, въ неговия животъ на земята и на небето.

И тъй, като разглеждате нѣщата отъ Божествено становище, вие се намирате предъ множество проекти и перспективи. Докато сте въ човѣшкия животъ, вие се движите въ тѣсенъ кръгъ, грижите се само за личния си животъ. Щомъ влѣзете въ Божествения животъ, вие разширявате кръга на вашата деятелностъ и започвате първо да мислите за Божественитѣ работи, а после за вашитѣ. Който се движи само въ рамкитѣ на човѣшкото, въ края на краищата, той ще фалира. И търговецътъ може да фалира. Като се намѣри въ трудно положение, той започва да се оплаква, че изгубилъ паритѣ си, изгубилъ всичкото си богатство. — Отъ човѣшко гледище, човѣкъ може да изгуби паритѣ

си, но отъ Божествено гледище — никога. Тамъ нѣщата сж точно на своето време и мѣсто, и никой не може да ги вземе. Тамъ всичко се явява и скрива точно на време, както слънцето изгрѣва и залѣзва точно на опредѣления моментъ. Казватъ за англичанитѣ, че сж точни хора, издържатъ на думата си. — Точни сж англичанитѣ, но не като слънцето. По точностъ англичанитѣ държатъ първо мѣсто предъ всички народи. Въ това отношение българитѣ не могатъ да се похвалятъ. Тѣ не сж точни нито като англичанитѣ, нито като славянитѣ даже. Бихъ желалъ и тѣ да придобиятъ тази чѣрта. Нѣкога и тѣ ще станатъ точни, но работа се изисква отъ тѣхъ.

„Той е речениятъ отъ пророка Исаия.“ — Кой е той? — Христосъ. Следъ това ще започнатъ да разправятъ, че Христосъ е Синъ Божий, излѣзълъ отъ Бога и дошълъ на земята да спаси хората. Каква полза има отъ това, ако поданицитѣ на една държава се хвалятъ отъ своя царь, че билъ мждъръ, добъръ, а не изпълняватъ волята му? Каква полза допринася добротата и мждростята на този царь, ако въ държавата му непрекъснато се вършатъ престѣпления? Колкото добъръ и мждъръ е царьтъ, толкова добри и мждри трѣбва да бждатъ поданицитѣ му. Какъвто е царьтъ, такива трѣбва да бждатъ и неговитѣ поданици. Сега вие ще си кажете: Нима ние не сме добри? — Азъ не се спирамъ върху въпроса, дали хората сж добри, или лоши. И да отговоря на този въпросъ, другитѣ въпроси ще останатъ неразрешени. Азъ не се интересувамъ отъ злото. Първо доброто е сществувало въ свѣта, а после е дошло злото, като присадка на доброто. То е подобно на маслиненото дърво, което лесно се присажда. Злото нѣма условия да се развива самостоятелно. То е дошло въ живота чрезъ насилие, присадено отъ нѣкого. Какво трѣбва да направите, за да се освободите отъ злото? — Счупете присадката, и Божественото веднага ще поникне у васъ. Това значи да се освободи човѣкъ отъ заблужденията, отъ злото въ себе си. Безъ да сте постигнали това, вие искате хората да ви обичатъ. Ако искате хората да ви обичатъ, трѣбва да бждете богатъ и младъ. Ако сте богатъ, а не сте младъ, хората ще ви обикалятъ, но все ще ви намѣрятъ нѣкакъвъ недостатѣкъ. Обаче, почнете ли да раздавате богатството си, тогава всички ще ви харесватъ, ще намѣрятъ, че сте уменъ, добъръ и т. н. — Това е човѣшката страна на любовта. Любовъ съ пари

не се купува. Защо? — Защото, като изчезнатъ паритѣ, ще изчезне любовта, ще изчезне и почитанието.

Единъ американецъ, богаташъ, купилъ на пазара една пуйка и започналъ да се оглежда да намѣри човѣкъ, който да му я занесе до дома. Най-после видѣлъ единъ беденъ човѣкъ и му казалъ: Вземи тази пуйка да я занесешъ у дома. Ще ти дамъ четвъртъ доларъ. — Не, малко е четвъртъ доларъ. За два долара мога да я занеса. — Скъпо ми се вижда, не мога да дамъ два долара. Въ това време между публиката излѣзълъ единъ добре облѣченъ господинъ и казалъ на богаташа: Моля, азъ мога да ви услужа. Той взелъ пуйката и тръгналъ следъ господина. Като дошълъ до дома му, той снелъ пуйката отъ гърба си, подалъ я на богаташа, свалилъ учтиво шапката си и тръгналъ да си отива. — Моля ви се, чакайте да получите възнаграждението си. Богаташътъ извадилъ единъ доларъ отъ джоба си и го подалъ на човѣка, който му услужилъ. — Благодаря, нѣмамъ нужда. Той веднага извадилъ една своя картичка и я подалъ на богаташа. На картичката било написано името, а подъ него: „Председателъ на Съединенитѣ Щати.“ И съвременнитѣ хора постъпватъ като този богаташъ: купятъ си пуйка, дадатъ я на Христа да я носи, и плащатъ за труда му единъ доларъ. — Това е човѣшко разбиране. Председателътъ на Съединенитѣ Щати искалъ да даде примѣръ на богаташа, съ което да му каже: Ако председателътъ може да носи чужда пуйка, богаташътъ може да носи поне своята пуйка.

„Той е речениятъ отъ пророка Исаия.“ — Кой е той? — Онзи, който върши волята Божия; онзи, въ когото нѣма никаква лъжа. Той е речениятъ, човѣкътъ на Божията Любовъ, Мъдростъ и Истина. Той не може да ни каже всичко, той не може да изяви любовта си изведнѣжъ, но всѣки день ще ни дава по малко, както слънцето всѣки день дава по малко отъ своята свѣтлина и топлина. — Дали мисли слънцето за насъ? — Да, всѣки день мисли. Съ изгрѣването си още то започва да мисли за хората, но понеже бързо се движи въ своя пѣтъ, то спира вниманието си главно върху онѣзи, които го посрѣщатъ. Поглежда ги за мигъ само и продължава своя пѣтъ. Като търси нѣкого и не го намѣри, слънцето запитва: Де е еди-кой си човѣкъ? — Умрѣ той, заровиха го въ черната земя. — Нѣма нищо, азъ ще го възкрѣся. Сега, като говоря за слънцето, подразбирамъ Божественото въ човѣка. Богъ се интересува отъ човѣка и отъ неговия животъ. Той нѣма за целъ да наказва хората, но

чрезъ страданията Той иска да пробуди съзнанието имъ, да излѣзатъ отъ дребнавоститѣ на живота. — Какво трѣбва да правимъ, за да се освободимъ отъ дребнавоститѣ на живота? — Единъ начинъ има, по който можете да се освободите отъ тия дребнавости. Той е Божествениятъ начинъ.

Единъ господинъ пише на приятеля си: Искамъ да те посетя, да се видимъ и приятелски да си поговоримъ. Приятелътъ му отговаря, че ще го чака съ нетърпение. Писмото било писано презъ пролѣтътъ, но той могълъ да изпълни обещанието си едва къмъ есеньта. Тръгналъ при приятеля си, но понеже есеньта била дъждовна, той стигналъ до колѣне каленъ и нечистъ. Приятелътъ му излѣзълъ да го посрещне, но и той затъналъ до колѣне въ калъ. Второто си посещение той направилъ презъ зимата, когато земята навсѣкжде била покрита съ дълбокъ снѣгъ. Вънъ било студено и снѣжно. Третото си посещение направилъ презъ лѣтото, когато всичко било потънало въ прахъ. Есеньта, зимата и лѣтото представятъ тритѣ човѣшки начина, по които можете да посетите приятеля си, и той да ви приеме на гости. Невъзможно е да посетите приятеля си презъ есеньта безъ да се окаляте и двамата; невъзможно е да посетите приятеля си презъ зимата безъ да потънете и двамата до колѣне въ снѣгъ; невъзможно е да посетите приятеля си презъ лѣтото безъ да се засипете и двамата съ прахъ. Има само единъ начинъ, по който правилно можете да посетите приятеля си, и той да ви посрещне. Този начинъ е Божествениятъ — да посетите приятеля си презъ пролѣтътъ. Преди да го посетите, вие ще направите голѣмо пжтешествие, и щомъ дойде пролѣтътъ, ще го посетите. И наистина, презъ пролѣтътъ земята не е кална, не е покрита съ снѣгъ, нито е потънала въ прахъ. Щомъ пролѣтътъ дойде, земята се покрива съ зелена, росна трева, съ благоуханни цвѣта, и нѣма вече калъ, нѣма снѣгъ, нѣма прахъ; птички весело прехвъркватъ — навредъ пѣсни и веселби. Когато приятелътъ ви посрещне, ще каже: Сега носишъ нѣщо ново. Следователно, ако посрѣщате приятелитѣ си презъ есеньта, калъ ще има; ако ги посрѣщате презъ зимата, снѣгъ ще има; ако ги посрѣщате презъ лѣтото, прахъ ще има. Посрѣщайте ги по Божествения начинъ — презъ пролѣтътъ, когато нито калъ, нито снѣгъ, нито прахъ има. И тогава двамата заедно ще отидете при Бога. Защото, казано е: „Дето сж двама, или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и азъ.“

Сега азъ искамъ да ме разбирате добре. И калъта, и

снѣгътъ, и прахътъ сж потрѣбни, но на времето си. Българинътъ казва: Богатство безъ калъ не може. — Правъ е той, богатство безъ калъ не се придобива. Който иска да стане богатъ, той трѣбва калъ да гази. Който иска да стане ученъ, той трѣбва прахъ да диша. Който иска да си почине на земята, както трѣбва, той снѣгъ ще гази. Действително, когато се покриятъ съ снѣгъ, растенията почиватъ. Снѣжната зима е почивка за растенията. И за хората е добре зимно време: запалятъ огъня, завиятъ се добре и почиватъ. Дълги сж зимнитѣ нощи. Следователно, и калъта е потрѣбна, и снѣгътъ е потрѣбенъ, и прахътъ е потрѣбенъ. Когато се вдигне въ въздуха прахътъ, докарва дъжда. Калъта, снѣгътъ, дъждътъ сж изкуствени процеси, които предизвикватъ Божественото въ свѣта. Обаче, има единъ естественъ Божественъ начинъ, който е причина за проява на Божественото въ живота. Този начинъ е любовта, която вѣчно подмладява човѣка. Любовта е мѣстото, отдето започва животътъ, знанието и свободата. Този животъ, това знание и тази свобода иматъ начало, нѣматъ край. Въ това седи, именно, великото и красивото въ живота. При това положение, ние не можемъ да разглеждаме физическия животъ отдѣлно отъ общия. Дали ще говоримъ за физически, за сърдеченъ, или за умственъ животъ, това сж части на единъ и сжщъ животъ — на Божествения животъ.

Какъ и защо е създаденъ свѣтътъ? — Създаването на свѣта има дълбокъ вътрешенъ замисълъ. Богъ знае, защо е създалъ небето, земята, планетитѣ, както и цѣлата вселена. Въ бждеще вселената ще служи за развлѣчение на хората. Днесъ тѣ не могатъ да се плзватъ отъ нея. Единъ день, когато заслужатъ това, Богъ ще ги остави свободно да се разхождатъ изъ вселената, да я изучаватъ. Всички хора иматъ нужда отъ развлѣчения: свѣтски и религиозни, учени и прости, майки и бащи. Обаче, учениятъ ще има едни развлѣчения, простиятъ — други; свѣтскиятъ ще има едни развлѣчения, религиозниятъ — други. Въ края на краищата, всѣки ще научи нѣщо, ще придобие известна опитност. Всички свѣтове, които виждаме, сж създадени за развлѣчение на малкитѣ Божи чада. Подъ думата „развлѣчение“ ние разбираме пжтешествия. Човѣкъ трѣбва да пжтува по свѣтоветѣ, за да разбере реда и порядъка, който сжествува въ различнитѣ свѣтове, да разбере вътрешното съдържание на живота. Като изучи всички свѣтове, човѣкъ ще познае Божествения свѣтъ — главата на вселената. Нѣма по-

красиво, по-велико нѣщо въ свѣта отъ главата. Кое представя Божествениятъ свѣтъ въ човѣка? — Божествениятъ свѣтъ, това е главата на човѣка. Духовниятъ свѣтъ, това сж неговитѣ дробове, неговото сърце, което пулсира и движи кръвта, а физическиятъ, материалниятъ свѣтъ е човѣшкиятъ стомахъ. Човѣкъ трѣбва да яде по три пѣти на день, за да помни, че живѣе въ физическия свѣтъ. Той трѣбва да диша по 20 пѣти на минута, да знае, че живѣе въ духовния свѣтъ. Най-после, той трѣбва да мисли непреривно, да знае, че живѣе въ Божествения свѣтъ. Следователно, човѣкъ трѣбва да знае, че живѣе едновременно въ тритѣ свѣта.

„Той е речениятъ.“ — Кой е той? — Или Иоанъ Кръстителъ, или Исусъ Христосъ. Като се срещнатъ религиозни хора, първо ще се запитатъ единъ-другъ, вѣрватъ ли въ Христа. — Човѣкъ не може да вѣрва въ нѣкого, ако не го обича. — Е, тогава кажи, обичашъ ли Христа? — Не мога да Го любя, ако не е излѣзълъ отъ Бога. Хората се обичатъ, само ако сж излѣзли отъ Бога. Щомъ сж излѣзли отъ Бога, тѣ иматъ единъ и сжщъ баща, иматъ нѣщо общо помежду си. За да проникне Божията Любовь между хората, тѣ трѣбва да сж свързани съ единъ общъ елементъ — съ Христовия Духъ, съ Христовата кръвъ. Казано е въ Писанието: „Който има Духа Христовъ въ себе си, той ще бжде спасень. Който нѣма този Духъ въ себе си, той нѣма да бжде спасень.“ Христосъ каза на ученицитѣ си: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нѣмате животъ въ себе си.“ Като чуха тѣзи думи, ученицитѣ Христови се съблазниха. Тѣ ги приеха буквално. Съ това Христосъ искаше да каже: „Ако не приемете думитѣ ми по духъ, нѣмате животъ въ себе си.“ Съ други думи казано: Ако не дадете мѣсто на Божественото, вие нѣмате животъ въ себе си. Наистина, Божественото осмисля всичко. То е създало нашето тѣло, което отъ день на день става все по-красиво, по-съвършено. Следователно, когато се говори за спасението, трѣбва да знаете, че спасението не е цель въ живота, то е срѣдство. Стремезътъ на човѣка да живѣе е цель. Човѣкъ живѣе, за да постигне щастие. Той ще постигне щастieto, само ако придобие Божествения животъ. Веднѣжъ придобилъ щастieto, човѣкъ трѣбва да постави живота си на здрава основа — на Божията Любовь, на Духа Божий. Като се стреми къмъ щастие, едновременно съ това човѣкъ се стреми и къмъ красота. Той иска да бжде обичанъ. Колко пѣти се е поглеждалъ въ огледалото, да не би да е изгуби-

билъ красотата си! Ако види, че е красивъ, радва се. Ако намѣри, че е изгубилъ красотата си, скърби и въздиша. Нѣма човѣкъ, който да не е въздишалъ предъ огледалото. Защо? — Иска да бжде красивъ. Човѣкъ трѣбва да бжде красивъ! Преди да дойде красотата, той трѣбва да придобие нѣколко елемента, които съвременнитѣ хора не взиматъ въ внимание. Красотата не принадлежи на физическия свѣтъ. Тя се отнася къмъ метафизическия свѣтъ, т. е. къмъ свѣтъ, който е надъ физическия. Нѣкои подържатъ, че метафизическиятъ свѣтъ не билъ реаленъ. По този въпросъ и до днесъ още сжествува споръ между философитѣ; въпрѣки всички спорове, този свѣтъ сжествува.

Като дойдатъ до отвлѣченитѣ въпроси, хората започватъ да разискватъ върху въпроса, какво нѣщо е Богъ. Човѣшкиятъ умъ не може да опредѣли, що е Богъ, но той има само едно понятие, едно мнение, една абсолютна мѣрка за Него. Едно е важно: Всичко добро, всичко красиво, всички възвишени потици въ човѣка произтичатъ отъ Бога. Въ каквото положение да се намира човѣкъ, като ученъ или простъ, като беденъ или богатъ, това сж задачи, дадени отъ Бога за разрешаване. Тѣзи задачи сж временни, но трѣбва да се решатъ. Щомъ ги реши, човѣкъ излиза отъ това положение и минава въ нови условия, да учи, да се възпитава.

Една млада булка, македонка, поради тежкитѣ условия на живота, решила да напусне Македония, да дойде въ България. Една вечеръ тя избѣгала отъ Македония и тръгнала пешъ за България. Трѣбвало да мине презъ Родопитѣ, но случило се, че нощта била тъмна, почти непрогледна. Като стигнала до едно мѣсто, чула единъ гласъ, който ѝ казалъ: „Спри!“ Тя послушала гласа и спрѣла. По едно време завалѣлъ силенъ дъждъ, и тя се намѣрила въ още по-трудно положение, не знаела, какво да прави. Обаче, тя решила въ себе си, че докато сжщиятъ гласъ не ѝ каже, какво да прави, нѣма да мръдне отъ мѣстото си. Дъждътъ валѣлъ-превалѣлъ, тя останала на мѣстото си до сутринята. Като се съмнало, какво да види? Предъ нея се разкрила голѣма пропасть. Едва сега тя разбрала, кой билъ този гласъ, който ѝ казалъ да не върви по-нататкъ. Сега разбрала тя, защо трѣбвало да спре и да остане на мѣстото си до сутринята. Благодарила на Бога за грижитѣ къмъ нея и продължила пътуването си.

И днесъ Божественото казва на всѣки човѣкъ: Спри!

— Предъ какво? — Спри предъ престъпленията си! Спри предъ безумията си! Спри предъ кривитѣ си постъпки! И като се съмне, като изгрѣе слънцето, Божественото ще каже: Тръгни! Божественото казва на човѣка да тръгне сутринъ, когато слънцето изгрѣва, а не вечеръ, въ тъмнината. Докато е нощъ, докато е тъмнина, ще седишъ на едно мѣсто и ще чакашъ. Щомъ изгрѣе слънцето, ще тръгнешъ, ще вървишъ напредъ. Напредналитѣ знаятъ това, тѣ разбиратъ езика на Абсолютното. Първото положение, което Абсолютното изисква отъ човѣка, е да разбира неговия езикъ. Второто положение е да извърши поетата отъ него работа. Това задължение се символизира съ вѣнецъ. Такъвъ вѣнецъ поставятъ върху главитѣ на момъка и момата, когато ги вѣнчаватъ. Съ поставянето на този вѣнецъ върху главитѣ имъ, тѣ се задължаватъ да изпълнятъ поетата отъ тѣхъ задача. Който е миналъ презъ вѣнчило, той е опиталъ този вѣнецъ. Когато майкитѣ раждатъ, и на тѣхъ турятъ вѣнци. Хората не държатъ тѣзи вѣнци дълго време на главата си. Който върва въ този вѣнецъ, той е дошълъ до положение да придобие разумността, да разбира отношенията между всички живи същества. Това значи да стигне човѣкъ до духовния животъ, дето ангелитѣ живѣятъ. Кабалиститѣ наричатъ това състояние — състояние на мъдростъ.

Следъ мъдростта иде страхътъ. Мнозина мислятъ, че страхътъ въ човѣка е дошълъ най-после. — Не, страхътъ иде като начало на мъдростта. Казано е въ Писанието: „Страхътъ Господенъ е начало на мъдростта.“ Когато човѣкъ започне да различава доброто отъ злото, страхътъ иде, като последиствие на това различаване. Човѣкъ започва да се страхува, дали е въ правия пътъ, или не. Следъ страха иде милосърдието. Презъ тази фаза минава днесъ свѣтътъ. Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ милосърдие. Сега и който проси, и който дава, и двамата се нуждаятъ отъ милосърдие. Който проси, той всѣкога иска много. Който дава, той пкъ намира, че или много е далъ, или малко е далъ. И двамата си служатъ съ насилие. Просекътъ изнасилва онзи, отъ когото иска. Който дава, той насилва себе си. И въ единия, и въ другия милосърдието отсъствува. Желалъ бихъ да срещна просекъ, който да има милосърдие. Обаче, и досега не съмъ срещналъ такъвъ просекъ. Защо? — Невъзможно е милосърдниятъ човѣкъ да проси. Той може да дава, но не и да проси. Който само проси, той си служи съ

насилие. — Не трѣбва ли да просимъ отъ Господа? — Не, когато отивате при Господа, не трѣбва да просите, но кажете: Господи, научи ме, какъ да работя, какъ да изпълня Твоята воля. — Ама азъ съмъ бедень. — Не е въпросъ за беднотията. Дали е бедень, или богатъ, човѣкъ трѣбва да изпълнява волята Божия. Ако нѣкой отиде при Бога и Го занимава съ своята сиромашия, дълго време Божията врата ще бжде затворена за него. Хиляди хора има въ свѣта, които изпълняватъ волята Божия. Ако си бедень, иди при тѣхъ, тѣ ще ти помогнатъ. Богъ е раздалъ богатството си между хората, и отъ тѣхъ трѣбва да просите. Пъкъ ако сте разумни, ако сте мѣдри, ако живѣете споредъ закона на милосърдието, вие ще владѣете магическата пръчица; тогава нѣма да просите нито отъ хората, нито отъ Бога, но сами ще си доставяте, каквото ви е нужно. Ще вземете една лѣскова пръчица и съ нея ще откриете, де има въ природата богатство. Като намѣрите това съкровище, ще си вземете, колкото ви трѣбва, а останалото пакъ ще заровите въ земята. Който владѣе магическата пръчица, той разполага съ знание, нѣма защо да проси отъ хората. Само глупавиятъ човѣкъ проси, учениятъ — никога. Че нѣкой искалъ да ви подари нѣщо — това е другъ въпросъ. Че сте минали покрай нѣкоя градина и сте поискали разрешение да си откъснете единъ плодъ — това е другъ въпросъ. Единъ царъ писалъ на входа на своята градина: Който мине покрай градината ми, има право да си откъсне отъ единъ до три плода, но по никой начинъ да не хвърля на земята нито плода, нито костилката му.

Какво правятъ съвременнитѣ хора? — Тѣ взиматъ Словото Божие и Го хвърлятъ на свинетѣ, като казватъ, че това не е вѣрно, онова не е вѣрно; това нѣма смисълъ, онова нѣма смисълъ. — Когато Богъ е съ насъ, всѣко нѣщо има смисълъ. Ако Божественото е съ васъ, всѣка работа има смисълъ, всѣка работа се освѣтява. И слуга да сте, и господарь да сте, щомъ Божественото е съ васъ, нѣма разлика въ работата. При това положение всички работи сж почетни.

„Той е речениятъ отъ пророка Исаия.“ — Той е речениятъ, който ще покаже на хората, какъ да живѣятъ. Когато иска да каже нѣщо на хората, Богъ имъ говори отвѣтре, като изпраща затова Духа си. Понѣкога Той имъ говори чрезъ ангелитѣ, чрезъ светиитѣ, чрезъ праведнитѣ, или чрезъ нѣкои тѣхни заминали за онзи свѣтъ. Случава се

понѣкога нашата атмосфера да е толкова гъста, че ангелитѣ не искатъ да слѣзатъ на земята да се цапатъ. Тогава тѣ предаватъ Словото на светиитѣ. Ако и светиитѣ не искатъ да слѣзатъ до хората, тѣ предаватъ Словото на праведнитѣ. Ако и праведнитѣ не искатъ да слѣзатъ между хората, най-после тѣ предаватъ Словото на тѣхнитѣ дѣди и баби, тѣ да имъ кажатъ, какъ да живѣятъ, какъ да се исправятъ. Една госпожа отъ Самоковъ разправя своята опитностъ. Тази госпожа била богата, но бездетна. Тя имала само една сестра, женена, съ две малки деца. По едно време женената сестра заболѣла сериозно и умрѣла. Богатата сестра взела дветѣ деца, съ намѣрение да ги изгледа, защото нѣмало кой да ги вземе. Следъ известно време покойната се явила на сестра си и казала: Както виждамъ, ти не можешъ да изгледашъ дветѣ деца. Тѣ сж много за тебе, затова азъ ще взема едното при себе си, да облекча положението ти. Наистина, скоро следъ това, едното дете заболѣло и умрѣло.

Сега и вие се готвите за онзи свѣтъ, но като ви кажатъ, че трѣбва да заминете, веднага се уплашвате и започвате да треперите.

Една баба, негърка, която живѣла нѣкжде въ Америка, често се молила на Бога да я прибере на онзи свѣтъ, защото животътъ на земята ѝ дотегналъ, искала да се освободи отъ неговитѣ мъжки и страдания. Двама американски студенти, които били нейни съседи, често слушали, какъ тя се моли, и решили да ѝ устроятъ една шега. Една вечеръ и двамата се преоблѣкли, да не ги познае бабата, и тихо погрозали на вратата ѝ. — Кой е тамъ? — Азъ съмъ арахангелъ Михаилъ, дойдохъ да взема душата ти, казалъ единиятъ отъ студентитѣ. — Азъ пъкъ съмъ арахангелъ Гавраилъ. Богъ чу молитвата ти и ме изпрати да взема душата ти, казалъ вториятъ студентъ. — Кажете на Бога, че бабата, която търсите, не е тукъ. — Както виждамъ, и вие, като тази баба, говорите за онзи свѣтъ, оплаквате се отъ този, искате да си заминете, но щомъ дойде въпросъ за заминаване на онзи свѣтъ, вие се разтрепервате, скривате се и казвате: Кажете на Господа, че нѣма ни тукъ, не сме свършили още работата си.

Може ли човѣкъ съ такива ограничени разбирания да очаква нѣкакво щастие? Трѣбва ли той да счита, че, като напуска земята, умира и всичко съ него се свършва? Да напуснешъ земята и да отидешъ въ другия свѣтъ, това значи да съблѣчешъ старата си дреха, тѣлото, и да отидешъ

нѣкжде на гости, но облѣченъ въ нова, чиста дреха. Да заминешъ за онзи свѣтъ, това значи да се развържешъ отъ връзкитѣ на тѣлото си и да помолишъ нѣкой свой приятелъ да пази тѣлото ти, докато се върнешъ. Ще му кажешъ, че ако не се върнешъ въ срокъ отъ десетина деня, или най-много единъ месецъ, той е свободенъ да прави съ тѣлото ти, каквото намира за добре. — Възможно ли е такова нѣщо? — За глупавитѣ не е възможно, за умнитѣ, обаче, е възможно. Да се освободишъ отъ тѣлото си съзнателно, това значи да си придобилъ вътрешна свобода на живота. — Какъ се добива тази свобода? — Чрезъ чистъ животъ. Чистиятъ животъ е непреривенъ. Той не се придобива само съ една добра постъпка. Човѣкъ всѣки моментъ трѣбва да върши добро, но не за да придобие нѣщо, да се възнагради, а за самото добро. Радвай се, че правишъ добро безъ да очаквашъ нѣщо, безъ да държишъ смѣтка за направеното добро. Ако държишъ смѣтка за доброто, което си направилъ, съ това ти пакостишъ на себе си, пакостишъ и на другитѣ. Като правите добро, радвайте се само за това, че сте станали проводникъ на Божественото. Щомъ Божественото се е проявило чрезъ васъ, невъзможно е да не получите благодарностъ отъ онзи, на когото сте направили доброто.

Първото нѣщо, което ви се налага, е да се освободите отъ противоречията, които ви тормозятъ и да придобиете вътрешенъ миръ. Това не значи, че съвършено ще се освободите отъ противоречията. Каквото да правите, въ сегашния си животъ вие нѣма да избегнете отъ противоречията. Докато бѣше на земята, и Христосъ не бѣше свободенъ отъ противоречия. Следъ Него вървѣха фарисеи и садукее, които спорѣха, поставяха Го на редъ противоречия. Като видѣ, че евреи бѣха влѣзли въ храма и продаваха гълъби, Христосъ взе камшикъ въ ржката си и ги изпжди навънъ. Тѣ Го запитаха: Кой ти даде право да ни биешъ? Кой ти даде властъ да ни пждишъ навънъ? Казвамъ: Когато любовта дойде въ свѣта, тя знае, по какъвъ начинъ да възстанови нарушенитѣ Божии закони. Защо Христосъ не взе дърво и съ него да изпжди продавачитѣ на гълъби отъ храма, а взе вжжета и направи камшикъ, съ който ги прогони? Мнозина и досега не могатъ да отговорятъ на този въпросъ. При това търговцитѣ не дочакаха даже Христосъ да ги удари съ камшика. Тѣ веднага излѣзоха навънъ. Христосъ се възмути

отъ тѣхната търговия, отъ това, че позорятъ свещенитѣ работи, позорятъ и себе си.

Съвременнитѣ хора отглеждатъ кокошки, патици, овце, говеда и мислятъ, че иматъ право да се разполагатъ съ тѣхния животъ, както искатъ: да ги колятъ, да ги продаватъ и т. н. — Не забравяйте, обаче, че Христовиятъ камшикъ е за всички. Детето на нѣкой баща заболява, и той започва да се моли на Бога да оздравѣе детето му, да се смили на неговото положение. Въ този моментъ той взима ножъ и коли едно агне. — Мислите ли, че молитвата на този баща ще бжде чута? — Щомъ агнето стане жертва, и детето на този баща ще стане жертва. Невъзможно е тази молитва да бжде чута. Въ старо време хората сж принасяли въ жертва на Бога разни животни, но Той никога не се е нуждаелъ отъ тѣхнитѣ жертви. Хората се оправдаватъ съ пророцитѣ. Казватъ, че тѣ ги съветвали да принасятъ животни въ жертва на Бога, да Го омилоствиятъ, но има нѣщо криво въ жертвоприношението. Жертвоприношението е внесло престѣплението въ свѣта, отъ което и до днесъ още хората не могатъ да се освободятъ. Казано е въ Писанието: „Който дига ножъ, той самъ пада отъ ударитѣ на този ножъ.“ Само при единъ случай може да се позволи колене на животнитѣ. Ще хванете агнето, ще го потупате малко и ще го питате, съгласно ли е да се пожертвува за васъ. Ако започне да блѣе, да ви гледа жално, ще го пуснете на свобода. Следъ това ще хванете второ, трето и тѣхъ ще запитате сжщото. Ако нито едно отъ агнетата не е готово да се пожертвува за васъ отъ любовъ, ще ги пуснете на свобода. Намѣри ли се нѣкое агне, което е готово да се пожертвува за васъ, имате право да го заколите. Учениитѣ ще възразятъ, че поради голѣмото размножаване, ако не се колятъ животнитѣ, има опасностъ отъ увеличаване броя имъ. — Не се безпокойте за това. Има кой да свърши тази работа. Вълцитѣ ще свършатъ работата, за която вие се наемате. Когато хората зачитатъ живота на агнето, както зачитатъ своя, и му даватъ свобода да живѣе при тѣхъ безъ страхъ, настанало е вече между тѣхъ Царството Божие. Тѣзи хора сж влѣзли вече въ закона на любовта, искатъ да живѣятъ споредъ него. Този законъ изключва всѣкакво насилие. Който живѣе споредъ закона на любовта, нека се опита да види, може ли да заколи едно агне, или една кокошка.

Вие знаете примѣра за персийския царь, който издалъ

следния законъ: ако въ царството му се случи да умре нѣкой беденъ човѣкъ отъ гладъ, или отъ студъ, вмѣсто него да се накаже съ смъртъ единъ богатъ. Той се принудилъ да издаде този законъ, защото много бедни хора умирали въ царството му отъ гладъ и отъ студъ, а богатитѣ не искали да знаятъ за това, не се притичали на помощъ. Следъ този законъ числото на беднитѣ, които умирали отъ гладъ и отъ студъ, се намалило. Богатитѣ започнали да правятъ добро на беднитѣ, но отъ страхъ да не попаднатъ подъ този законъ. Тежко на човѣка, ако законъ го заставя да живѣе добре и да прави добро. Изкуство е човѣкъ да живѣе безъ законъ! Всѣки трѣбва да изпълнява волята Божия безъ законъ. За тази цель трѣбва да има образци. Всѣки народъ трѣбва да има помежду си хора, които да представятъ ядра, около които другитѣ да се групиратъ. Всѣко ядро трѣбва да съдържа въ себе си голѣма морална сила. Какво по-хубаво отъ това човѣкъ да има на своя страна разумния свѣтъ и да разполага съ богатствата на природата? Ще кажете, че трѣбва да искате тия богатства отъ Бога. — По въпроса за искането ние имаме особени понятия. Какво трѣбва да искате отъ слънцето? Или по какъвъ начинъ ще искате слънцето да ви даде нѣщо? Излѣзте вънъ, изложете се на слънчевитѣ лъчи — нищо повече. Щомъ излѣзете вънъ и се изложите на слънчевата свѣтлина и топлина, нищо друго не ви остава, освенъ да благодарите на Бога. Това се изисква отъ всички съвременни хора. Въ свѣта има преизобилно храна. Днесъ житото е толкова много, че всички хора могатъ да се хранятъ добре. Хамбаритѣ на богатитѣ хора сж пълни съ жито, което тѣ не продаватъ, защото чакатъ да се повдигне цената му и тогава да го продаватъ. Ако не могатъ да го продадатъ скжпо, тѣ го хвърлятъ въ морето. Дюкянитѣ на богатитѣ търговци сж пълни съ стоки, които чакатъ времето си да се продадатъ скжпо. Ако не успѣятъ въ това, тѣ хвърлятъ вече тѣзи стоки развалени, за нищо негодни. Ние трѣбва да благодаримъ на Бога за всичко, което всѣки день ни се дава и да се научимъ да преценяваме всичко това. Иначе, съ такива разбирания, каквито свѣтътъ има, нищо не може да се постигне.

Поетъ пише на своята възлюбена: О, мила моя, какъвъ бѣше този нещастенъ часъ въ моя животъ да те срещна на пжтя си, да ми причинишъ толкова страдания! — Не, истинскиятъ поетъ трѣбва да пише на своята възлюбена: Щастливъ съмъ, че те срещнахъ. И въ красотата ти, и въ грозо-

тата ти всѣкога ще бждешъ възлюбена за моята душа. И когато ми давашъ, и когато взимашъ отъ мене, ти всѣкога ще бждешъ възлюбена за моята душа. — Това значи самоотричане, това значи правилно разрешаване задачите на нашия животъ. Щомъ дойдете до страданията, викате къмъ Господа, искате да види, колко много страдате. Защо и при радоститѣ и при скърбитѣ, при красотата и грозотата въ живота не се обръщате къмъ Бога съ благодарностъ за всичко, което ви е далъ? Защо не носите и страданията, както носите радоститѣ? Една мома се оплаквала на едного, че много се измъчвала отъ любовъ. — Дай тази любовъ на мене, азъ ще се справя съ нея. — А, не я давамъ.

„Той е речениятъ отъ пророка Исаия.“ — Кой е той? — Иоанъ Кръстителъ. Радостта и скръбта, доволството и недоволството, учеността и невежеството, това сж контраститѣ въ живота, това е Иоанъ Кръстителъ. Следователно, ако човѣкъ не разбере контраститѣ въ живота, ако не разбере Иоанъ Кръстителъ, какъ ще разбере Христа? Иоанъ Кръстителъ казваше: Ще си гледашъ работата, ще си уреждашъ нѣщата, но и на бедни ще давашъ. Христосъ казва: „Продай всичкото си имане, раздай го на сиромаситѣ и ела, та ме последвай!“ Когато втори пътъ дойде на земята, Христосъ нѣма да позволи на поетитѣ и писателитѣ да пишатъ за любовта съ желѣзно перо. Който пише за любовта, той трѣбва да има на разположение златно перо. Ако имате диамантено перо, или перо отъ нѣкакъвъ скъпоцененъ камъкъ, още по-добре. Щомъ пишете за любовта съ желѣзно перо, написаното лесно ще изчезне.

„Той е речениятъ отъ пророка Исаия.“ Време е вече въ душитѣ на всички да стане превратъ, да просвѣтнатъ лицата ви, да станете едно съ Христа, едно съ Бога. За да се постигне това, необходимо е всѣки за себе си да разреши въпроситѣ на живота. Ако единъ българинъ разреши тѣзи въпроси за себе си, едновременно съ това той ги е разрешилъ и за цѣлия български народъ. Достатъчно е българитѣ да иматъ единъ представителъ само въ конгреса на ангелитѣ и светиитѣ, за да бжде свършена работата на цѣлия български народъ. Жалко е, че засега българитѣ нѣматъ още такъвъ представителъ въ невидимия свѣтъ. Кой ще ги защитава тогава? Тамъ не се допускатъ никакви адвокати, всѣки самъ се защитава. Когато се изправите предъ Божия сждъ, Христосъ нѣма да ви защитава, нито да ви препоръчва за праведни, но ще каже: Господи, когато

този човѣкъ вършеше престѣпления, и азъ бѣхъ тамъ. Затова, дай само половината отъ наказанието на него, а другата половина дай на мене. Понеже обича Сина си, Богъ поглежда ту къмъ престѣпника, ту къмъ Сина си и казва: Хайде, отъ мене да замине! — и прощава престѣпника. По никой начинъ Христосъ не може да направи грѣшника праведенъ. Той изнася фактитѣ, както сж въ действителность. Споредъ Божиитѣ закони, каквото е наказанието на престѣпника, такова наказание се налага и на онзи, който е билъ свидетелъ на престѣпленията му. Свидетелътъ понася половината отъ наказанието на престѣпника. Казано е въ Писанието за Христа: „И Той понесе грѣховетѣ на хората.“ — Това е награда за Неговото свидетелство. Такова е сждо-производството въ Царството Божие. Процедурата въ сжди-лищата на небето е точно обратна на тази, която се прилага на земята.

Сега, да се върнемъ къмъ Божественото, което представя идеалъ въ живота на човѣка. Ако искате да вървите въ правия пѣтъ, да напредвате, всѣки день трѣбва да придавате по нѣщо ново въ живота си. Както всѣка капка вода се стреми да се върне въ морето, отдето е излѣзла, така и всѣка душа трѣбва да се стреми да се върне къмъ Бога, отдето е излѣзла. Вие нѣмате представа, какво велико бждеще ви чака! Въ бждеще вие ще разполагате съ билетъ за всички планети, за всички слнца и системи. Но сега, каквото да се говори, съвременнитѣ хора не могатъ да се ползуватъ отъ такива билети. Тѣхнитѣ тѣла не сж пригодени за такива пѣтешествия. Не е лесно на съвременния човѣкъ да отиде днесъ до месечината. Казвате, че умрѣлитѣ отивали на небето, при Бога. — Въпросъ е доде може да стигне единъ умрѣлъ. Ясновидци казватъ, че като заминавали за онзи свѣтъ, праведнитѣ хора едва стигали първото поле на невидимия свѣтъ.

Въ една евангелска църква въ Англия единъ проповѣдникъ говорилъ на своитѣ слушатели за онзи свѣтъ и казвалъ, че като отиде нѣкой на онзи свѣтъ, той отивалъ направо при Бога. Въ това време единъ отъ слушателитѣ, богатъ англичанинъ, едва дочакалъ да се свърши проповѣдта, за да се срещне съ пастора и да го запита нѣщо за своята единствена дъщеря, която наскоро заминала за онзи свѣтъ. — Моля ви се, господинъ пасторе, кажете ми, де е сега моята дъщеря, която наскоро замина за онзи свѣтъ? — Съ положителность не мога да ви кажа, но навѣрно и тя е при

Бога, дето отиватъ всички заминали. Въ това време, до богатия англичанинъ седѣлъ единъ беденъ, благочестивъ човѣкъ и му казалъ: Господине, вашата дъщеря е около васъ. Тя седи, слуша проповѣдта и взима участие въ общата молитва. Следъ това той описалъ чъртитѣ на дъщеря му, желанието, което изказала къмъ баща си, отъ което той се увѣрилъ въ думитѣ на своя събеседникъ. — Така е, праведнитѣ отиватъ въ по-високитѣ полета на невидимия свѣтъ, а грѣшнитѣ дълго време обикалятъ земята, плачатъ, смущаватъ се, търсятъ изходенъ пѣтъ отъ тежкото положение, въ което се намиратъ. Тѣ не сж готови още за живота на онзи свѣтъ.

Ние оставаме настрана тѣзи противоречия и се спираме върху законитѣ на духовния свѣтъ. Всѣко дете, родено отъ здрава и разумна майка, е сжщо така здраво и разумно. Ако разбиранията ви сж здрави и разумни, и вие ще бъдете здрави, разумни хора. Това означава стиха: „Който се е родилъ отъ вода и Духъ, само той може да влѣзе въ Царството Божие.“ Както ви е родила майка ви по физически начинъ, така трѣбва да се родите изново отъ вода и Духъ, за да влѣзете въ Царството Божие. Това е проповѣдвалъ Христосъ на избранитѣ, които могатъ да разбиратъ тайнитѣ Божии. Които не ги разбиратъ, тѣ ще останатъ за други времена, за друга епоха.

„Той е речениятъ отъ пророка Исаия.“ — Той е речениятъ, за когото е казано, че ще ни покаже пѣтя, по който хората трѣбва да вървятъ и да се разбиратъ. Казвате, че страшно ще бжде на онзи свѣтъ. — Въ какво седи страшното? Какво страшно има въ това, че ще отидете при баща си? Какво страшно има въ това, че ще отидете при братята и сестритѣ си? Какво страшно има въ това, че ще отидете при ангелитѣ и светиитѣ? Докато сте на земята, тѣзи същества изглеждатъ страшни, но като отидете на небето, между тѣхъ, тѣ сж много любезни и внимателни, говорятъ тихо, кротко, както се говори на души. Щомъ отидете между ангелитѣ, първо ще ви угостятъ, безъ да ви питатъ, отде идете, отъ каква народностъ сте, какъ е името ви. Тѣзи нѣща не ги интересуватъ.

За да отидете на небето, между ангелитѣ, първо трѣбва да се освободите отъ противоречията и да намѣрите пѣтя къмъ Бога. Ще кажете: Къмъ кой Богъ трѣбва да намѣримъ пѣтя? — Много богове сж си създали хората, но единъ е истинскиятъ Богъ, отъ Когото животътъ е произлѣзълъ.

Всѣка земя, която не се подчинява на Божиитѣ закони, се унищожава. Всѣка култура, която не изпълнява волята Божия, се заличава. Всѣка държава, която не се подчинява на Божиитѣ закони, се унищожава. Всѣка държава, която се подчинява на Божиитѣ закони, се благославя. Така е било, и така ще бѣде. Четете Писанието, ще видите, че думитѣ ми сж вѣрни. Ако искате да получите Божието благословение, трѣбва да изпълните волята Му. — Не сме ли изпълнили досега волята Божия? — Това още не е изпълнение на волята Божия. Който изпълнява волята Божия, той владѣе магическата пръчица. И когато се намѣри предъ прага на сиромашията, той ще тропне съ пръчицата си, и сиромашията ще изчезне. Ако е обхванатъ отъ невѣрие, ще тропне съ пръчицата си, и невѣрието ще го напусне. При това положение, и десетъ деня гладенъ да ходи, той лесно ще се справи съ глада. — Защо? — Защото владѣе магическата пръчица. Достатъчно е веднѣжъ да тропне съ нея, и хлѣбътъ веднага ще дойде. Щомъ хлѣбътъ не иде, вие вървите въ пѣтя на обикновенитѣ хора, които не изпълняватъ волята Божия. Ще кажете, че сиромашията се дава за изпитание на хората. — И това е вѣрно. Да се справи човѣкъ съ сиромашията, това е единъ отъ тежкитѣ изпити, който се дава само на факири, на адепти. Каквито опитности придобиватъ отъ тежкитѣ изпити, тѣ не ги разправятъ на обикновенитѣ хора.

„Той е речениятъ отъ пророка Исаия.“ — Той е Йоанъ Кръстителъ, който показваше на хората пѣтя, по който ще намѣрятъ Христа. Всѣки трѣбва да намѣри Христа, защото Той внесе въ живота закона на любовта, който разрешава всички противоречия. Вие сте търсили щастieto въ калъта, въ снѣга и въ праха, но нийде не сте го намѣрили. Сега ви остава едно: да влѣзете въ Божествения пѣтъ, който е пѣтъ безъ калъ, безъ снѣгъ, безъ прахъ. Влѣзте въ този пѣтъ безъ прахъ, за да може умътъ ви да се освободи отъ всички смущения. Влѣзте въ този пѣтъ безъ калъ, за да се премахнатъ горчивитѣ чувства отъ сърцето на човѣка. Влѣзте въ този пѣтъ безъ снѣгъ, за да може грубата, желѣзна воля на човѣка да отстъпи предъ любовта. Днесъ желѣзната воля управлява и изтезава хората. Влѣзте въ пѣтя на любовта, дете нѣма калъ, снѣгъ и прахъ; седнете на зелената росна трева, при ароматнитѣ цвѣта, и се унесете въ гласа на пойнитѣ птички и благословението на ангелитѣ и светиитѣ, които живѣятъ и проповѣдватъ Живия Господъ.

Този е пътът, по който могат да се разрешат социалните въпроси на живота. При това положение никой няма да се страхува от бъдещето, от това, което го очаква. Всъщност ще бъде Синът Божий и каквато работа започне, ще я свърши успешно. За праведния не е важно, какъв трябва да бъде и с какво ще се занимава. За него всяка работа е на мястото си. Той всичко може да бъде, всичко може да прави, и всички мъдрости са достъпни за него. Той ще разполага и с знанието, до което съвременната наука е достигнала. Обаче, има нещо, което и съвременната наука не е придобила. Това е благо, което всички хора търсят — благо на праведния.

„Той е речението от пророка Исаия.“

Желая и на вас да бъдете пророци.

-
10. Недълна беседа от Учителя, държана на 7 април 1929 г.
София. — Изгръв.

И огорчи се въ сърцето си.

„И разкая се Господъ, защото направи челоуѣка на земята, и огорчи се въ сърцето си.“ *)

Ще прочета две глави отъ Писанието: една отъ Стария, а друга отъ Новия Завѣтъ. Отъ Стария Завѣтъ ще взема 6 гл., 6 ст. отъ Битие: „И разкая се Господъ, защото направи челоуѣка на земята, и огорчи се въ сърцето си.“

Отъ Новия Завѣтъ ще взема 6 гл., 6 ст. отъ Посланието къмъ Ефесянитѣ: „Не предъ очи само да работите като челоуѣкоугодници, но като раби Христови изпълнявайте отъ душа волята Божия.“

Между всички явления въ свѣта, както и въ природата, сжествува известень паралелъ, известно съотношение. Дали хората забѣлязватъ това съотношение, то е другъ въпросъ, но сжествува такова съотношение. Въ зависимостъ отъ това съотношение, сегашниятъ животъ на хората е резултатъ на тѣхното минало, а бждещиятъ животъ ще се яви като резултатъ на настоящия. Предъ очитѣ на светията, който е завършилъ своето развитие, всички страдания, мъчнотии и противоречия, които преживяватъ хората днесъ, сж ясни, както казватъ, като бѣлъ день. За онзи, който има очи и вижда ясно, тѣ сж като бѣлъ день; за онзи, който нѣма очи, тѣ сж като черенъ, тъменъ день. Светията, просвѣтениятъ живѣе едновременно и въ миналото, и въ настоящето, и въ бждещето. Той вижда и разбира връзката между всички явления. Нѣкои отъ явленията сж важни, като вѣрую, общо за всички живи сжщества. Значи, има едно вѣрую, което е общо и за хората, и за животнитѣ, и за птицитѣ, и за рибитѣ, и за растенията, и за минералитѣ. Но има едно вѣрую, въ което и хората, и животнитѣ се различаватъ. Общото вѣрую за всички е, че и хората, и животнитѣ, и растенията се хранятъ, пиятъ вода и дишатъ. Чрезъ храната, чрезъ водата и чрезъ въздуха се втича животътъ въ всички сжщества по лицето на земята. Въ общото вѣрую за всички живи сжщества влиза топлината и свѣтлината, въ малкъ или въ голѣмъ размѣръ. Сжщо така всички живи сжщества усѣщатъ болка, страдание и радостъ. Всички

*) Битие 6 : 6.

живи същества страдатъ и се радватъ. Въ общото вѣрую, което изпълняватъ, всички същества си приличатъ. Различието между тѣхъ се заключава въ степенята на тѣхното развитие, на усъвършенствуването имъ. Въ радостта същества се различаватъ, ставатъ разнообразни. Въ скръбта съществата си приличатъ, ставатъ еднообразни. Въ еднообразието хората погрозняватъ, въ разнообразието красиви ставатъ.

И тъй, разнообразието, различието създава основа за красотата. Ако не обича разнообразието и не се стреми къмъ него, човѣкъ не може да бжде красивъ. Колкото по-разнообразенъ е вътре въ себе си, толкова по-красивъ става. Въ ума и въ сърцето на човѣка трѣбва да има разнообразие, но не дяволии, както българинътъ се изразява. Дяволиитѣ показватъ, че умътъ или сърцето на човѣка сж обсебени. Той е вързанъ, впрегнатъ като волъ, и на главата си има юларъ. Колкото е по-голѣмо разнообразието, въ което човѣкъ живѣе, толкова по-широкъ и свободенъ е неговиятъ духъ. Човѣкъ се стреми къмъ свободата, за да придобие радостта; щомъ придобие радостта, той ще придобие щастieto.

„И огорчи се въ сърцето си.“ Господъ се огорчи, и хората се огорчаватъ. Значи, огорчаването не е нѣщо ново.

„Изпълнявайте отъ душа волята Божия.“ И Господъ изпълнява една воля, и хората изпълняватъ една воля. Значи, изпълняване волята на нѣкого не е нѣщо ново. Всѣки моментъ Господъ изпълнява една воля, която се отнася къмъ хората. Той мисли, грижи се за тѣхъ, всѣки моментъ имъ прави добро. Богъ не мисли за себе си, а хората мислятъ главно за себе си. Следователно, Богъ живѣе въ разнообразието, а хората—въ еднообразието. Докато живѣятъ въ еднообразието, хората не могатъ да се обновятъ, нито да се подмладятъ. Еднообразието не носи нищо ново. Обаче, тѣ трѣбва да изучаватъ еднакво и еднообразието, и разнообразието. Колкото да се възмущава отъ скърбитѣ и страданията, колкото и да протестира, човѣкъ не може да се освободи отъ тѣхъ. И колкото да се стреми къмъ радоститѣ и да ги очаква, той трѣбва да знае, че тѣ не идватъ преждевременно. Човѣкъ може да бжде винаги здравъ, веселъ и радостенъ, но само следъ като разбере и изучи законитѣ на еднообразието и разнообразието. Радоститѣ не сж нѣщо произволно.—Нали Господъ дава радоститѣ? — Господъ дава радоститѣ, но на кого? Кои деца обличатъ майкитѣ съ нови

дрехи? — Майките обличатъ съ нови дрехи само онѣзи деца, които се пазятъ чисто, които не се цапатъ. Онѣзи деца, които не се пазятъ чисто, винаги сж облѣчени съ стари, вехти дрехи. Старитѣ дрехи представятъ скърбитѣ въ свѣта, а новитѣ дрехи — радоститѣ. Ако майките сж умни и знаятъ, какъ да постѣпватъ съ своитѣ палави, непослушни деца, Господъ ли нѣма да знае, какъ да постѣпва съ хората?

„И разкая се Господъ, защото направи чловѣка на земята.“ — Защо се разкая Господъ, нѣма да изнасямъ причинитѣ. Мнозина питатъ, защо Господъ се е разкаялъ. — Да се задава такъвъ въпросъ, то е все едно да се пита, защо човѣкъ се храни, защо диша, защо спи, защо мисли, чувствува, действува и т. н. Много въпроси още могатъ да се задаватъ, но както и да се отговори на въпроситѣ, съ това свѣтътъ нито ще се изправи, нито ще се пресъздаде, нито ще се разруши. Сжщото ще бжде, ако се отговори на въпроса, защо Господъ се разкаялъ. Има обяснения, които или повдигатъ, или понижаватъ човѣка. Ако отговорите добре, правилно, на въпроса, защо Господъ се е разкаялъ, вие ще се повдигнете; ако отговорите неправилно, ще се понижите. Нѣкой пита, защо трѣбва да живѣе добре. — Ще живѣешъ добре, за да си изяснишъ нѣкои въпроси. Щомъ си изяснишъ нѣкои въпроси правилно, ти ще подобришъ живота си въ смисълъ, че ще го измѣнишъ. Когато нѣкой се отегчи отъ радостта, иска да измѣни живота си. Тогава той кани скръбта въ дома си съ деветъ бѣклици. Ако пакъ се отегчи отъ скръбта, той кани радостта пакъ съ деветъ бѣклици. — Защо съ деветъ, а не съ осемъ бѣклици? — Такава е поговорката. Ако каните радостта съ осемъ бѣклици да ви посети, тя ще каже: Този човѣкъ не е достоенъ за мене. Щомъ ѝ изпратите деветъ бѣклици, тя намира, че той е достоенъ вече да го посети. Ще кажете, че скръбта и радостта сж сериозни работи, щомъ трѣбва да дойдатъ сомо при покана съ деветъ бѣклици. — Да, сериозна работа сж тѣ, но въпрѣки това, нѣма сжщество въ свѣта, което да не ги познава. Впрочемъ, всички сжщества познаватъ само нѣкои работи въ скръбта и въ радостта. Има нѣкои нѣща въ тѣхъ, които още не сж разкрити. Това, което е известно за тѣхъ, е даденото знание. Има много знания още, които не сж дадени. Тѣ чакатъ времето си, и тогава ще се дадатъ.

Сега ще направя малко отклонение отъ главната мисълъ, ще ви позанимавамъ малко съ математика. Като броите, вие започвате отъ единицата и продължавате по-нататъкъ:

2, 3, 4, 5, 6, 7... Казватъ, че всички числа сж произлѣзли отъ единицата. Значи, отъ нея е произлѣзло всичко въ свѣта. Споредъ нашитѣ знания, обаче, единицата е дробъ отъ едно абсолютното цѣло. Това цѣло не се дѣли, но въ отношенията си къмъ другитѣ, къмъ всички останали нѣща въ свѣта, то създава частитѣ. Следователно, за всички математически единици, или числа, като 1, 2, 3, 4, 5, 6 . . . , казваме, че тѣ представятъ части отъ абсолютното цѣло, или отношения къмъ това цѣло. Значи, абсолютното цѣло нито се дѣли, нито се увеличава — то е постоянна величина. Когато се казва, че Богъ е неизмѣненъ, подразбираме Вѣчното Начало въ свѣта. Каквито обяснения да се даватъ за това Вѣчно Начало, Богъ външно остава неразбранъ. Той може вътрешно само да се разбере. Никакви обяснения не могатъ да помогнатъ за Неговото разбиране. Какъ ще описватъ характера на човѣка? Като ви даде едно богато угощение, това е най-доброто описание на неговия характеръ.

Едно трѣбва да имате предъ видъ: всѣко нѣщо има своя опредѣлена цена, свое строго опредѣлено предназначение. Цената на всѣко нѣщо е точно опредѣлена, както тази на монетитѣ. Имате единъ български левъ — знаете цената му. Имате една златна английска монета — и нейната цена знаете. Често златнитѣ пари се изравняватъ съ книжни, но това е само привидно изравняване. Казватъ, запримѣръ, че единъ златенъ левъ се равнява на 20 лева книжни, но това е привидно, а не истинско изравняване. На сжщото основание, всѣка способностъ, всѣко чувство и желание, всѣка мисль въ човѣка иматъ своя опредѣлена стойностъ, своя опредѣлена величина. Какво се изисква отъ васъ? — Да имъ дадете съответна цена. Това е законъ, който трѣбва да се спазва. Този законъ има приложение при самовъзпитанието на човѣка, затова казвамъ: Не надценявайте, нито подценявайте нѣщата! Щомъ знаете този законъ, не казвайте, че отъ васъ човѣкъ нѣма да стане, нито казвайте, че като васъ другъ нѣма. Не говорете нѣща, които не знаете. За да се произнесе нѣкой за себе си, че отъ него нищо не може да излѣзе, той трѣбва да мине презъ всички фази на човѣшкото развитие и тогава да каже последната си дума. Спирамъ се предъ единъ брѣмбаръ и виждамъ, какъ се движи, хвърчи нагоре-надолу, изучава нѣщо, работи, намира нѣкакъвъ смисль въ живота, а човѣкъ, съ високо съзнание за себе си, седи предъ него съ увиснала глава и намира, че животътъ нѣма смисль. Брѣмбарътъ

казва на човѣка: Единъ отъ нашитѣ учени разпраща, че животътъ е красивъ, че има нѣкакво предназначение, затова ние весело и свободно хвърчимъ съ крилата си, радваме се на Божия свѣтъ. Ти какво мислишъ по този въпросъ? — Азъ още нищо положително не съмъ мислилъ, не съмъ си отговорилъ на този въпросъ. Сега съмъ скърбенъ, за нищо не мога да мисля.

Ако пресѣтете всички съвременни философски системи и теории, въ края на краищата, отъ тѣхъ нѣма да остане нищо установено. Човѣкъ трѣбва да си състави установена философия за живота, да си служи съ установени числа. Въ математиката, покрай цѣлитѣ числа, служатъ си и съ дробни, като съ установени числа. Въ сжщностъ дробитѣ сж преходни числа, тѣ не разрешаватъ важнитѣ въпроси въ живота. Запримѣрь, въпросътъ за квадратурата на кржга е ирационална проблема. И до днесъ още математицитѣ не могатъ да изчислятъ квадратурата на кржга. Обаче, квадратурата на кржга сжществува въ свѣта, въ природата, като разрешенъ въпросъ. Ако ти не можешъ да изчислишъ ценността на твоята работа, това не значи, че тя не сжществува и трѣбва да я отхвърлишъ; ако ти не можешъ да изчислишъ ценността на твоята скръбъ, това не значи, че тя е илюзия. Това сж въпроси, които трѣбва да се разрешатъ. Да се казва, че скръбта е илюзия, това е старческа идея. Когато остарѣе, човѣкъ казва: Колко съмъ билъ глупавъ! Когато бѣхъ младъ, ходихъ да помагамъ на този на онзи, ходихъ да държа речи, да оправямъ свѣта. Какво спечелихъ отъ това? Нищо не спечелихъ. Ходихъ само да губя времето си, да изразходвамъ енергията си. Ако бѣхъ поуменъ, щѣхъ да мисля повече за себе си, да спечеля повече пари, че на стари години да имамъ съ какво да се гледамъ. А сега, ето, остарѣхъ, оголѣхъ, нѣма кой да ме гледа. Празна работа било всичко, дѣдовото! Докато сте млади още, работете, мислете за себе си, да спечелите повече пари, да осигурите живота си на стари години. — Не, дѣдото не е остарѣлъ и оголѣлъ, защото помагалъ на хората. Другаде се крие причината за неговото остаряване. Да мисли човѣкъ като дѣдото, това е вече една старческа идея. Какви може да сж били идеитѣ на този старъ човѣкъ, който ходилъ да проповѣдва, да реформира свѣта, а не е успѣлъ да си създаде връзка съ младото поколѣние? Може ли звонковата монета, която има нѣкой човѣкъ, да изгуби цената си въ зависимостъ отъ неговата възраст? Дали е младъ

или старъ човѣкъ, звонковата монета не губи своята цена.

Другъ е въпросътъ, какъ поглежда гостилничарътъ на своитѣ посетители. Ако въ гостилницата му влѣзе беденъ, окжсанъ човѣкъ, гостилничарътъ нѣма да му даде обѣдъ, независимо това, дали този човѣкъ е младъ, или старъ. Обаче, ако този човѣкъ влѣзе въ гостилницата и извади отъ кесията си нѣколко английски лири, гостилничарътъ веднага ще опредѣли цената на тѣзи пари и ще каже на посетителя: Моля, господине, заповѣдайте! Следователно, звонковата монета за човѣка седи въ неговото вътрешно богатство. Богатъ трѣбва да бжде човѣкъ въ живота си! Ние не проповѣдваме и не препоръчваме на хората сиромашия. Сиромашията е старческа идея, която се оправдава само за старитѣ хора. За младитѣ, за хората на новото ние проповѣдваме и препоръчваме богатството, а за старитѣ хора — мъдростта. Стари и млади хора, това сж полюси на живота, които трѣбва да се свържатъ. Да мислите, че животътъ е илюзия, това е старческа идея. Животътъ не е илюзия. Въ свѣта, въ живота не сжществуватъ никакви илюзии. Всичко въ свѣта е реалностъ. Който не разбира нѣщата, той казва, че животътъ е празна работа, или че въ свѣта сжществуватъ илюзии. Животътъ е абсолютна истина. Учителъ написва на дъската единица съ шесть нули. Ученицитѣ гледатъ спокойно написаното число на дъската, не трепва сърцето имъ. Но ако учителятъ напише въ ученическата книжка на нѣкой отъ ученицитѣ си единица, или нула, ученикътъ веднага започва да плаче, че има единица, или нула по даденъ предметъ. Представете си, че учителятъ даде на нѣкой ученикъ толкова английски лири, колкото е числото единица съ шесть нули. Какъ мислите, този ученикъ ще разбере ли стойността на тази единица съ шесть нули на края? Ако шесть ученика се оплакватъ, че учителятъ имъ турилъ нула по нѣкой предметъ, азъ ще искамъ да купя тия нули отъ тѣхъ. Давамъ имъ по единъ левъ за всѣка нула, но тѣ не ги даватъ. Давамъ имъ по два, по три, по четири, по петъ лева, все не ги даватъ. Най-после ги даватъ по шесть лева. Шестъ нули по шесть лева, правятъ 36 лева. Като туря единица предъ тия нули, имамъ единъ милионъ английски лири. Тѣзи нули сж обезсърдили ученицитѣ, а мене — насърдчаватъ. Значи, когато не разбира нѣщата, човѣкъ се обезсърдчава; когато ги разбира, той се насърдчава.

И тъй, нулата е величина, която представя, какъ е създаденъ свѣтътъ. Безъ да знае това нѣщо, учителятъ туря

на ученика нула, съ което иска да го застави да изучава теориите за създаване на свѣта. Като не знае, какъ е създаденъ свѣтътъ, учителятъ поставя на ученика нула. Ученикътъ се обезсърдчава. На другия день учителятъ му туря единица. Като му постави единица, учителятъ го пита, каква е стойността на единицата, какъвъ е нейниятъ произходъ, но ученикътъ мълчи, нищо не знае. Това още повече го обезсърдчава. После учителятъ туря на ученика двойка, съ което му показва, какъ единицата е еволюирала. Като започне да учи, учителятъ му поставя тройка. Тройката е свързана съ земедѣлието. Тя представя семето, което се разпуква, и отъ него излиза растението. Ученикътъ е доволенъ отъ тройката, защото съ нея може донѣкъде да върви напредъ. Най-после учителятъ поставя на ученика четворка, петорка, шесторка и го насърдчава да учи. Ученикътъ се радва на шесторката безъ да знае, че тя представя боздуганъ, чукъ, който ще играе на гърба му, ако не я оправдае. Отъ нулата до двойката ученикътъ нищо не разбира, но отъ тройката нагоре той започва да разбира. Сжщото може да се каже и за съвременнитъ хора: отъ нулата до двойката тѣ нищо не разбиратъ. Щомъ минатъ отъ тройката нагоре, тѣ започватъ всичко да разбиратъ.

Значи, ако човѣкъ не разбере първата половина на живота, отъ тройката надолу, какъ ще разбере втората половина, отъ тройката нагоре, т. е. втората половина на живота? Ако жената сама себе си не разбира, какъ ще разбере мъжа? Ако мъжътъ себе си не разбира, какъ ще разбере жената? Ако господарьтъ не разбира себе си, какъ ще разбере слугата? Ако слугата не разбира себе си, какъ ще разбере господаря? При всички тия положения вървациятъ иска да знае, какво Господъ мисли за него. — Не, за него е важно да знае, какво той мисли за Господа. Щомъ научи, какво самъ той мисли за Бога, после ще учи, какво хората мислятъ за него, а най-после — какво Богъ мисли за него. Понѣкога хората искатъ Богъ постоянно да мисли за тѣхъ и каквото пожелаятъ, да получатъ. — И това е възможно, но кога? Когато и тѣ изпълняватъ волята Божия. Когато светията се моли за нѣщо, Богъ всѣкога го задоволява. Когато грѣшникътъ се моли, молитвата му не се приема. — Защо? — Думитъ му не достигатъ до Бога. Богъ му казва: Викай по-силно, нищо не се чува. Той вика, но пакъ не се чува. — Ела по-близо до мене! — Ще се уморя. — Нѣма нищо; върви напредъ! Ще ходишъ, ще почивашъ, пакъ ще вървишъ,

докато стигнешъ. Обикновено грѣшникътъ се качва на високо мѣсто и тамъ се моли, но гласътъ и думитѣ му пакъ не се чуватъ. Молитвата на светията се приема, защото той отива близо до Бога и говори на Неговъ езикъ. Грѣшникътъ седи далечъ отъ Бога, моли се на свой, непознатъ за Бога езикъ. Той нищо не разбира отъ наука, отъ изкуство, отъ музика, и затова думитѣ му не се приематъ. Какво е нула, единица, двойка, той не разбира. Като дойде до тройката, казва: Добъръ е този човѣкъ, даде ми нѣщичко, нахрани ме малко. Като дадете нѣкому малко пари, той казва: Добъръ е този човѣкъ, даде ми нѣщичко. — Той е разбралъ числата отъ три нагоре.

„И разкая се Господъ,“ — Защо? — Защото направи човѣка, въ когото се крие вътрешно неразбиране на нѣщата, вследствие на което прави редъ злини и пакости. Като се намѣрятъ предъ злото, което сами сж създали, хората се нахвърлятъ върху Господа и казватъ: Защо Богъ създаде свѣта такъвъ? Като се нахвърлятъ върху Създателя си, тѣ си причиняватъ ненужни страдания. Като не могатъ да разбератъ, отде и защо идатъ тия страдания, тѣ казватъ най-после, че Богъ е опредѣлилъ така да ставатъ нѣщата. — Въпросъ е, дали Богъ е опредѣлилъ всички нѣща да ставатъ по този начинъ.

Единъ голѣмъ пехливанъ върви съ превързана глава изъ варненскитѣ улици. Срѣщатъ го познати и го питатъ: Защо е превързана главата ти? — Кръчмарътъ ме би и ми пукна главата. — Какъ тъй, такъвъ голѣмъ юнакъ, да се оставишъ на кръчмаря да те бие? — Бѣхъ въ кръчмата, пихъ, опихъ се, не знаехъ, какво да правя. Кръчмарътъ ми каза да излѣза вънъ, да отида дома си. Азъ му се противопоставихъ, той ме би, и така ме изпжди вънъ съ пукната глава. Ако не бѣхъ пиянъ, щѣхъ да му покажа, кой съмъ.

Ако и вие, като този юнакъ, влѣзете въ кръчмата на дявола, той ще ви напие, ще ви пукне главата и ще ви изпжди навънъ. Кой ще бжде виновенъ: вие, или дяволътъ? Че си герой, дяволътъ не иска да знае. — Би ме дяволътъ, наистина, но защото бѣхъ пиянъ. Щомъ дяволътъ ви бие веднѣжъ, кажете и вие като пехливанъ: Втори пѣтъ не влизамъ въ кръчмата на дявола. Той ме би веднѣжъ, но научихъ урока си. Повече не се оставямъ на дявола да ме бие. Наистина, срамъ е за единъ голѣмъ герой да бжде битъ отъ кръчмаря! Срамъ е и за васъ дяволъ да ви бие! Оба-

че, има хора въ свѣта, които кръчмарѣтъ бие по нѣколко пѣти наредѣ, но тѣ не научаватъ урока си.

Съ този примѣръ ви обръщамъ внимание на малкитѣ погрѣшки въ живота. Че си се напилъ веднѣжъ, това е малка погрѣшка. Има малки погрѣшки, които траятъ само една десета частъ отъ секундата, но тѣ произвеждатъ голѣма дисхармония, създаватъ голѣми нещастия въ живота на отдѣлния човѣкъ, а често и въ общия животъ на хората. Всѣки човѣкъ грѣши. И светията прави грѣшки, но веднага ги изправя.

Въ беседитѣ си често взимамъ за примѣри красивата мома и красивиятъ момѣкъ. Красивата мома не подразбира млада мома. И красивиятъ момѣкъ не подразбира младъ момѣкъ. Има разлика между красива и млада мома. Красивата мома никога не се жени, а младата мома се жени. Ако красивата мома се ожени, ще изгуби красотата си. Въ това отношение красивата мома представя неопредѣлена величина. Богъ е далъ голѣмо богатство на красивата мома и на красивия момѣкъ, заради което тѣ не трѣбва да се женятъ, нито служба да търсятъ. Тѣ трѣбва да ходятъ между хората, да ги учатъ, какъ да живѣятъ. Турцитѣ казватъ: Благословение е да гледашъ красивъ човѣкъ. Когато види красивъ човѣкъ, болниятъ трѣбва да стане отъ леглото си и да излѣзе вънъ, но вече здравъ, ободренъ, съ нови сили за животъ. Когато отива на черкова, красивиятъ човѣкъ трѣбва само да се моли и да благодари на Бога за богатството, което му е далъ. Привилегия е за човѣка да бжде красивъ. Подъ думитѣ „красива мома и красивъ момѣкъ“ разбирамъ всички дарби, вложени въ човѣка, които той трѣбва да разработва. Красивиятъ човѣкъ не трѣбва да ходи при единъ, или при другъ да иска нѣщо. Търси, иска нѣщо само онзи, който се жени. Който е надаренъ, той трѣбва само да работи, да развива своитѣ дарби.

Въ единъ отъ примѣритѣ си говорихъ за свещеника, за младата мома и за старата баба. Свещеникѣтъ, младата мома и старата баба сж три величини, три символа, които трѣбва да се разбиратъ. Да бждешъ свещеникъ, това значи да орешъ, да сѣнешъ и да жънешъ, т. е. да обработвашъ това, което е вложено въ тебе. Старата баба не подразбира пригърбената баба, но онази 80-годишна баба, която ходи изправена, стройна и готова на всѣкиго съветъ да даде. Тя носи въ себе си мъдростта. Изобщо, старъ човѣкъ е този, който е събралъ вече въ хамбара си това, което е посѣлъ и

ожъналъ и се радва на плодоветъ си. И сега на всички казвамъ: Бждете красиви като младата мома! Бждете просвѣтени като свещеника! Бждете мждри като старата баба! Ако между младата мома и старата баба възниква споръ, нито младата мома е красива, нито старата баба е мждра. Ако свещеникътъ не оре, не сѣе и не жъне, и той не е просвѣтенъ човѣкъ. Когато влѣзе въ църква и започне да се моли, свещеникътъ забравя всичко около себе си, забравя свѣта. Когато влѣзе въ църква, младата мома се очиства и почива. Понеже по цѣли дни ходи между хората да ги учи да живѣятъ правилно, тя понася тѣхнитѣ грѣхове и нечистоти, вследствие на което влизането ѝ въ църква е почивка, чистене. Когато влѣзе въ църква, старата баба благодарни на Бога за всичко, което ѝ е дадено. Следователно, дръжте въ ума си тѣзи три величини и кажете: Искамъ да бжда красивъ като младата мома, която помага на хората безъ да мисли за женитба. Искамъ да бжда просвѣтенъ като свещеника, който знае да оре, да сѣе, да жъне, т. е. да обработва своя капиталъ. Искамъ да бжда като старата баба, която се радва на плодоветъ си, и предъ която млади и стари отстъпватъ. Щомъ имате тѣзи величини въ себе си, вие ще можете да работите правилно и ще имате добри резултати.

Съвременнитѣ хора живѣятъ въ голѣми недоразумения и неразбирания помежду си. Защо? — Защото нѣматъ тѣзи три величини въ себе си. Всѣки иска другитѣ хора да мислятъ като него, да иматъ еднакви разбирания. — Това не е необходимо. Ако свѣтътъ може да се поправи по този начинъ, именно, като се заставятъ всички хора да мислятъ еднакво, пръвъ Богъ може да направи това. Не е този начинътъ, по който свѣтътъ може да се поправи. Който е създалъ свѣта, той лесно може да го поправи, но има причини, за които не го поправя. — Защо Богъ е допусналъ злото въ свѣта? — И за това има причини. — Нали се казва, че Богъ е всесилень. Защо не оправи свѣта? — Като знаешъ да философствувашъ толкова много, защо ти не оправишъ своя свѣтъ? Ти си недоволенъ отъ положението си, искашъ да живѣешъ богато, да получаваешъ голѣма заплата и т. н. — Това е лесна работа, отъ тебе зависи да подобришъ положението си. Който е недоволенъ отъ материалното си положение, нека се опита да яде по малко, да икономиса отъ срѣдствата си. За човѣка е важно да прилага учението първо къмъ себе си, а после къмъ другитѣ. Щомъ е недово-

ленъ отъ нѣщо, да потърси нѣкакъвъ методъ да превърне недоволството си въ доволство.

„И разкая се Господъ. И огорчи се въ сърцето си.“ — Този стихъ се отнася до ония хора, които сж изчезнали вече. Тази раса днесъ не сжществува. Господъ вече не се разкайва, не се огорчава, но се радва. Като види, че нѣкой грѣши, или прави престжпления, Господъ казва: Доведете този човѣкъ при мене да видя, защо грѣши. Приятно е на Бога да види човѣкъ, който грѣши. Щомъ го види, Богъ се заема да му помогне. Богъ не наказва, но помага. Той прилага вече новъ начинъ за възпитанието на човѣка. Първъ дяволътъ се е повдигналъ противъ Господа. Той е първиятъ черенъ човѣкъ, който се е възбунтувалъ противъ Господа. Той е първиятъ червенъ човѣкъ, който се е възбунтувалъ противъ Господа. Той е първиятъ жълтъ човѣкъ, който се е възбунтувалъ противъ Господа. Той е първиятъ бѣлъ човѣкъ, който се е възбунтувалъ противъ Господа. Като видѣлъ това, Богъ решилъ да накаже дявола чрезъ огънь — държалъ го хиляда години на огънь. Дяволътъ казалъ: Колкото да ме държите въ огъня, пакъ нѣма да се уплаша. Следъ това Богъ го поставилъ на огънь да прекара тамъ още две-три хиляди години, но дяволътъ пакъ не се уплашилъ отъ огъня. Господъ започналъ да мисли, какво друго наказание да наложи на дявола. Като видѣлъ, че хората ядатъ, Той решилъ да лиши дявола отъ хлѣбъ, затова го държалъ известно време гладенъ. Отъ гладъ дяволътъ толкова изнемошѣлъ, толкова отслабналъ, че едва се държалъ на краката си. Като се видѣлъ на тѣсно, дяволътъ извикалъ: Господи, признавамъ се за победенъ. Отъ огънь не се боя, отъ ножъ не се боя, но безъ хлѣбъ не мога. Само гладътъ е въ състояние да ме победи.

Съвременнитѣ хора и до днесъ още продължаватъ да вървятъ по пѣтя на дявола и като него, отъ огънь не се боятъ, отъ ножове, пушки, саби, топове — не се боятъ, но отъ гладъ се боятъ. Тѣ отварятъ войни помежду си, избиватъ се, раняватъ се, но не се страхуватъ. Дойде ли до хлѣба, рече ли нѣкой да го отнеме, тѣ веднага скачатъ на кракъ и казватъ: Безъ хлѣбъ не може да се живѣе! Щомъ е така, Богъ е решилъ да възпита хората чрезъ гладъ. Хлѣбътъ е символъ на човѣшкото вѣруу. Вѣрно е, че безъ хлѣбъ не може, но всѣки трѣбва да яде толкова хлѣбъ, колкото му е нужно за деня. Вѣрно е, че безъ въздухъ и вода не може, но всѣки трѣбва да приеме толкова вода и въздухъ, колкото му е

потрѣбно за деня. Вѣрно е, че безъ свѣтлина и топлина не може, но всѣки трѣбва да възприеме въ себе си толкова топлина и свѣтлина, колкото му е потрѣбно за деня. Щомъ приемете тѣзи елементи въ себе си, благодарете за тѣхъ. Преведете тѣзи символи, приложете ги въ живота си и ще придобиете истинското вѣру, близо до истината.

„И огорчи се въ сърцето си.“ — Понеже Богъ се огорчи, и хората се огорчаватъ. Казано е въ Писанието: „Изтреби Господъ грѣшнитѣ по лицето на земята чрезъ потопъ.“ Когато и вие се огорчите въ сърцето си, вземете единъ корабъ, влѣзте въ него, създайте потопъ, чрезъ който да изтребите грѣшнитѣ въ себе си. Следъ потопа Богъ обещалъ на хората, че втори пжтъ нѣма да има потопъ и поставилъ джгата като заветъ на своитѣ думи. И вие втори пжтъ не трѣбва да правите потопъ въ себе си, но ще поставите джгата като заветъ на Божиитѣ думи. Когато се говори за потопа, това значи, че Богъ изтребилъ всички лоши, отрицателни качества, всички мжчноти и въ живота на човѣка. Следъ потопа Богъ далъ разни начини на хората да живѣятъ добре, да се изправятъ. Когато влѣзете въ спасителния корабъ на Ноя, и вие трѣбва да вземете съ себе си животни. Чрезъ чувствата си вие сте свързани съ по-низкостоещитѣ отъ васъ същества — животнитѣ; чрезъ мислитѣ си вие сте свързани съ по-високостоещитѣ отъ васъ същества — ангелитѣ.

„Но както раби Христови, изпълнявайте отъ душа волята Божия.“ Когато се освободите отъ грѣховетѣ си, вие нѣма да бждете свързани съ първия човѣкъ — съ човѣка на грѣха. Преди две хиляди години още разпнаха първия човѣкъ на кръста. Въ миналата беседа изнесохъ единъ примѣръ за състезанието между двама адепти. Победа издържалъ онзи отъ тѣхъ, който, следъ нѣколко преобразования въ животни, се превърналъ най-после въ човѣкъ и хваналъ другия адептъ, който, въ това време, билъ кокошка. Ако по сщия начинъ можете да превърнете лошия човѣкъ въ кокошка и да го хванете, вие сте го разпнали. Ученитѣ казватъ, че грѣхътъ билъ разпнатъ отъ две хиляди години насамъ. Защо трѣбваше грѣхътъ да се разпне на дърво? — Понеже грѣхътъ дойде чрезъ дървото. Грѣхътъ дойде чрезъ дървото, и чрезъ дървото трѣбваше да си отиде. Човѣкъ сгрѣши чрезъ дървото, и спасението му дойде чрезъ дървото. Дървото, презъ което грѣхътъ излѣзе навънъ, бѣше мъртвото дърво, на което разпнаха Христа.

Кръстътъ представя дървото за познаване добро и зло, а Христосъ представя живото дърво, на което се развиватъ листа, цвѣтове и плодове. Казватъ, че Христосъ умрѣлъ на кръста. — Не, Христосъ не умрѣ на кръста, но каза: „Отче, въ Твоитѣ ръце предавамъ духа си, а тѣлото и дървото оставамъ на хората, да се разправятъ съ тѣхъ, както знаятъ. Тѣлото на човѣка и дървото — кръстътъ живѣятъ едно до друго. Като предаде духа си на Бога, ученицитѣ Христови освободиха тѣлото на Христа отъ мъртвото дърво, отъ дървото на грѣха. Тѣй щото, Христосъ не умрѣ, но предаде духа си въ Божиитѣ ръце. За да излѣзе отъ тѣлото си, Христосъ трѣбваше да се освободи отъ мъртвото дърво, на което бѣше прикованъ съ гвоздеи. Това значи: духътъ трѣбва да излѣзе отъ тѣлото си, да се освободи отъ ограничителнитѣ условия на живота. Такова е положението на всѣки праведенъ човѣкъ, когато трѣбва да влѣзе въ Вѣчния Животъ.

Сега азъ говоря за онѣзи, които разбиратъ смисъла на живота. Нѣкой мисли, че ако отиде въ пустинята и прекара тамъ известно число години въ постъ и молитва, ще разреши въпроситѣ на живота. — И 20 години да прекарате въ пустинята въ постъ и молитва, пакъ нѣма да разрешите въпроситѣ си. Едни сж ходили въ пустинята, други — въ Индия, постили сж, молили сж се, но въпроситѣ на живота и до днесъ оставатъ неразрешени. Индуситѣ сж ги разрешавали, но не сж ги разрешили; египтянитѣ сж ги разрешавали, и тѣ не сж ги разрешили. Отъ преди две хиляди години насамъ и Христосъ постави тѣзи въпроси на разрешение, но още не сж разрешени. Защо не могатъ да се разрешатъ? — Приложение се изисква. За да се приложи, Христовото учение трѣбва да се разбира. Много хора се спасиха съ Христовото учение, но само онѣзи, които Го разбираха. Малцина сж тѣзи, които разбиратъ Христа. Единствената сила, която може да помогне на хората въ борбитѣ, въ страданията имъ, това е Любовта. Любовта надделява на всички страдания. Затова казватъ, че въ любовта нѣма страдания. Любовта анестезира всѣка болестъ. Любовта има въ себе си имунитетъ срещу всички болести. Само любовта може да прави операции безъ да осакатява човѣка. Казвате, че човѣкъ се захласва отъ любовъ. — Не, човѣкъ отъ любовъ може да се пренася, но не и да се захласва. Човѣкъ се захласва отъ красота, но не и отъ любовъ. Като видите богатствата и красотата на нѣкой човѣкъ, вие мо-

жѣте да се захласнете. Въ любовѣта, обаче, захласване нѣма. Любовѣта е изворъ, отъ който постоянно блика чиста, кристална вода. Когато отидете при този изворъ, вие не се захласвате, но туряте устата си и пиете, безъ да обръщате внимание на това, какво хората ще кажатъ. Да опитате водата на извора, това значи да го цѣлунете по всички права. Такива трѣбва да бждатъ отношенията между всѣки човѣкъ и извора. Изворътъ освежава, а не захласва. Като се освежите, ще благодарите на извора, че сте го намѣрили на време, че сте се влюбили въ него, и той въ васъ. Нѣкой казва, че никога не се е влюбвалъ. — Този човѣкъ не говори истината. Нѣма човѣкъ, който да не се е влюбвалъ. Той може да не знае, че се е влюбилъ; сжщо така и изворътъ може да не знае, че се е влюбилъ, но който разбира нѣщата, той познава, че и двамата сж влюбени. Които знаятъ, че сж влюбени, тѣ служатъ съзнателно на Бога. Като се спрете да пиете вода отъ извора съ благодарностъ и кажете, че подобенъ изворъ не сте срѣщали, и той ще каже: Много хора сж минали покрай мене, но като този човѣкъ, тѣй да цени водата и да благодари, не съмъ срѣщалъ. Изворътъ говори като човѣка.

Вие вѣрвате и знаете, че човѣкъ говори. Но че изворътъ говори, въ това не вѣрвате. Тукъ имате две величини: човѣкътъ и изворътъ. Първата величина е човѣкътъ, който говори за извора: $a + b = c$. Втората величина е изворътъ, който говори, че не е срѣщалъ подобенъ пжтникъ: $c - b = a$. Първото равенство е положително, представя действие събиране. Второто равенство е отрицателно, представя изваждане. Отъ тѣзи две равенства трѣбва да намѣрите поне единъ отъ членоветѣ, да видите, на какво е равенъ. Едно трѣбва да знаете, а именно: както да говори изворътъ, нѣма да говори като човѣка. Като говоримъ за изворитѣ, ние подразбираме възвишени, напреднали сжщества, които сж завършили развитието си на земята и се занимаватъ изключително съ водитѣ въ природата. Тѣ седатъ съ години при тѣхъ, направляватъ тѣхнитѣ движения, тѣхния животъ. Изворитѣ преставатъ да сжществуватъ, щомъ тѣзи сжщества ги напуснатъ. Сжщо така и човѣшкото тѣло се намира подъ контрола на нѣщо възвишено, напреднало, каквото е духътъ въ човѣка. Докато духътъ управлява човѣка, неговата душа клокочи, блика като извора и казва: Добъръ е този човѣкъ. Когато духътъ се отдѣли отъ човѣка, съ него заедно изчезва и самиятъ изворъ. Съ всѣки изворъ слиза и

нѣкое разумно сѣщество. Като направляватъ и регулиратъ живота на изворитѣ, разумнитѣ сѣщества научаватъ по единъ урокъ. Щомъ научатъ урока си, на земята става нѣкакъвъ катаклизъмъ, отъ който изворитѣ изчезватъ. Щомъ изворитѣ изчезнатъ, и разумнитѣ сѣщества напушатъ земята. Ученитѣ обясняватъ тѣзи катаклизми въ природата съ размѣстването на земнитѣ пластове. Значи, задъ всички явления въ природата се криятъ разумни сѣщества, съ които трѣбва да влѣземъ въ връзка, ако искаме да разберемъ дълбокитѣ причини на тия явления.

Казано е, че трѣбва да служимъ на Бога въ духъ и истина. — Този е пѣтътъ, начинътъ, по който можете да се свържете съ Бога. Ако така служите, тогава въздухътъ, водата, храната, свѣтлината и топлината, които приемате, ще внесатъ нѣщо ново, нѣщо здраво въ васъ. Въздухътъ, водата, храната, свѣтлината и топлината сж елементи, чрезъ които новата наука си служи като методи за кардинално разрешаване на въпроситѣ въ живота. Който разбира свойствата и приложението на тѣзи елементи, той може въ петъ минути само да стане здравъ. Когато гайдарджията вземе гайдата си, достатъчно е само петъ-шестъ пѣти да духне въ нея, за да започне да свири. Каже ли гайдата „пиу“ — всички започватъ да се въртятъ и да скачатъ. Гайдарджията духне въ гайдата си, натисне я и започва да свири. После пакъ духне, пакъ я натисне и т. н. Гайдата е неговата любовъ. Ако гайдарджията разбира правилата и законитѣ на своята гайда, не трѣбва ли по сѣщия начинъ човѣкъ да разбира законитѣ на своя умъ, на своето сърце, на своята душа и на своя духъ?

Казвате: Все ще дойде време Богъ да ни научи на всичко. — Времето отдавна е дошло, вие даже сте захкснѣли. Вие отдавна трѣбваше да се научите, какъ да живѣете, а още сте въ роптанието и недоволството. И който има, и който нѣма, и двамата сж недоволни; и болниятъ, и здравиятъ сж недоволни. Когато болниятъ е недоволенъ, както да е, но и като боленъ, той трѣбва да съзнае, че болестъта е благословение за него. Ще възразите, може би, че болестъта не е благословение за човѣка.

Ще приведа единъ примѣръ отъ времето на царь Соломонъ-Ра, да разберете, въ какъвъ смисълъ болестъта може да бжде благословение за човѣка. Въ царството на Соломонъ-Ра живѣлъ единъ адептъ, който се наричалъ Баху-Моръ. Той билъ много добъръ, но понѣкога само проявя-

валъ голѣма сприваѣсть, и ако нѣмало кой да го въздържа, би правилъ голѣми пакости. Като знаелъ този неговъ неджгъ, учительтъ му винаги изпращалъ съ него човѣкъ, който да му прислужва; когато виждалъ, че адептътъ проявявалъ сприваѣсть, слугата трѣбвало да го дръпне за ржката, за да го предпази отъ пакостъ или престжплнение. Единъ день адептътъ се разгнѣвилъ толкова много, че щѣлъ да убие единъ човѣкъ. Слугата му веднага го дръпналъ за ржката, но така силно, че я откъсналъ отъ рамото му. Като се видѣлъ безъ ржка, адептътъ започналъ да мисли, де е отишла ржката му и какъ да я намѣри. Въ това време слугата му се навелъ, взелъ ржката отъ земята и казалъ: Господарю, ето ржката ти. Заповѣдай, вземи си я! Адептътъ взелъ ржката си и я поставилъ на мѣсто. Кое отъ дветѣ е по-добре: да падне ржката на човѣка отъ мѣстото ѝ, въ момента, когато се готви да извърши съ нея престжплнение, или да остане ржката на мѣстото си и да извърши съ нея престжплнение?—Първото е за предпочитане. Благословение е да падне ржката на човѣка отъ рамото му, и по този начинъ да не извърши замишленото престжплнение. Следователно, всѣка болестъ, която може да предпази човѣка отъ извършване на известно престжплнение, е благословение. Болестъта трае малко време. Като свърши работата си, тя заминава. Тогава човѣкъ взима ржката си, туря я на мѣстото ѝ и благодари на болестъта, че го е предпазила отъ престжплнение. Само по този начинъ човѣкъ ще се научи да не прави престжплнение. Красиво е човѣкъ да не върши престжплнения въ живота си! Важно е, обаче, човѣкъ съзнателно да не върши престжплнения, а не механически да го предпазватъ.

Единъ младъ момѣкъ се сгодилъ за млада, красива мома. Той често се хвалилъ на приятелитѣ си съ своята годеница, че имала голѣмо самообладание, че била добра мома. Единъ день той поканилъ приятеля си да отидатъ заедно на гости при своята годеница и да му я представи. Като отишли, започнали да се разговарятъ, и по едно време годеницата донесла на табла сладко и кафе да почерпи гоститѣ. Годеникътъ намислилъ да подложи на изпитъ самообладанието на годеницата си, и приятелътъ му да се убеди въ неговитѣ думи. Като дошла при него, годеникътъ ѝ нарочно я спъналъ съ крака си, и тя изпуснала таблата на земята. Годеницата не казала нищо но мълчаливо събрала чашитѣ и купата съ сладкото и ги свалила въ кухнята. Като излѣзли отъ дома на годеницата, годеникътъ казалъ на приятеля си: Ви-

ждаш ли, какво самообладание има моята годеница? Наскоро тѣ се оженили. Каква била изненадата на младия човѣкъ, когато работата не излѣзла, както очаквалъ. Жена му съвсемъ не била такава, каквато се представила като годеница. — Де остана самообладанието ти? Де остана твоята кротост? Помниш ли, какво самообладание показва, когато те спънахъ и ти събори цѣлата табла съ чашитѣ и сладкото на земята? — Да, това бѣше предъ тебе. Трѣбваше да слѣзешъ долу да видишъ, каква дупка направихъ на масата отъ гнѣвъ. То бѣше дѣвкане, чудо! Масата знае само, какво направихъ тогава.

Така постѣпватъ много отъ съвременнитѣ хора. Докато сж сами, тѣ се сърдятъ, заканватъ се на този на онзи, че ще го убиятъ, ще му отмѣстятъ и т. н. Щомъ излѣзатъ предъ хората, представятъ се тихи, кротки, въздържани. — Не, въпроситѣ не се разрешаватъ така. Това е механическо разрешаване. Това значи да седите като рентиери и да очаквате всичко на готово. Животътъ иска работа, а не седене.

„Изпълнявайте отъ душа волята Божия!“

„И огорчи се въ сърцето си“. — Когато се огорчилъ, сжиятъ день Богъ внесълъ въ живота любовта, като методъ за разрешаване на всички кардинални въпроси. Който мисли, че въпроситѣ могатъ да се разрешаватъ безъ любовъ, той е останалъ нѣколко хиляди години назадъ въ развитието си, вследствие на което дълго време още ще се огорчава въ сърцето си. Докато се огорчавате, вие живѣте още въ своето минало. Щомъ престанете да се огорчавате и служите на Бога отъ душа, вие сте въ епохата на Христа. Това е диагнозата на вашия животъ. Щомъ се огорчавате, живѣте въ миналото си. Щомъ живѣте въ радостта, вие сте вече въ епохата на Христа. И тогава лесно ще решите социалнитѣ въпроси. Тѣ сж временни задачи, които сами не можете да решите. Помощта ще дойде отвънъ. За разрешаването си, социалнитѣ въпроси очакватъ добри, благородни, разумни хора, които разполагатъ съ голѣми богатства, съ голѣмо изобилие. Хамбаритѣ на тѣзи хора ще бждатъ толкова пълни, че всички ще могатъ свободно да ядатъ и да пиятъ. Социалнитѣ въпроси ще се разрешатъ съ изобилие, съ здравъ и нормаленъ животъ. Разрешаването на социалнитѣ въпроси е въ самия човѣкъ. Какво се ползува отъ разрешаването на социалнитѣ въпроси човѣкъ, ако стомаятъ му е разстроенъ, дробовѣтъ — повредени, или мозъкътъ въ безпорядкъ? При това положение разрешаването

на тия въпроси е механически процесъ. Обаче, разрешите ли основнитъ въпроси на живота, съ тѣхъ заедно ще разрешите и социалнитъ. Добриятъ, богатиятъ човѣкъ лесно решава въпроситъ съ своитъ ближни. За добрия, за разумния човѣкъ не сж нужни закони, които да го заставятъ да дава. Той знае, какъ и по колко да дава.

И тъй, ползвайте се отъ дадената диагноза: ако сте недоволни, вие живѣете въ своето минало; ако сте доволни, вие живѣете въ епохата на Христа и следъ Христа — по закона на любовта. Ако работите за Бога отъ душа, вие сте въ настоящето. Всички трѣбва да работите! Много работа ви чака.

Сега желая на всички следното: когато кажете нѣкоя лоша дума, да излѣзе мѣхуръ на езика ви. Защо? — За да се благословите. Всѣка болка е благословение, понеже предпазва човѣка отъ престѣпление. Когато кажете нѣкоя добра дума, медъ и млѣко да потече отъ езика ви.

---

11. Беседа отъ Учителя, държана на 14 априлъ, 1929.
София. — Изгрѣвъ.

Наклали огънь.

„И стоеха рабитѣ и слугитѣ, които бѣха наклали огънь, защото бѣше студено, и се грѣха: съ тѣхъ стоеше и Петъръ и се грѣеше.“ *)

„Наклали огънь.“ Ще кажете, че има празни хора въ свѣта, безъ работа, които кладятъ огънь, седатъ около него и се грѣятъ. Като се каже „наклали огънь,“ веднага изпжква образъ, действие, познато на всички. За да разбере човѣкъ онова, което Богъ или природата сж създали, потрѣбно е знание. И учениятъ, и религиозниятъ говорятъ за създаването на свѣта, но разбиранията на единия и на другия коренно се различаватъ. Религиозниятъ разглежда създаването на свѣта като механически процесъ, а учениятъ — като еволюционенъ процесъ. Религиозниятъ казва, че Богъ създалъ свѣта въ шесть деня като тия на земята, а въ седмия день си починалъ. Съ тази теория свършва създаването на свѣта. Когато разглежда теорията за създаването на свѣта, учениятъ разтегля тия шесть деня и казва, че всѣки Божественъ день се равнява на хиляди и милиони дни като нашитѣ, и въ всѣки такъвъ дълъгъ день Богъ е създалъ нѣщо специално. Значи, мѣрката, съ която религиозниятъ мѣри нѣщата се различава отъ тази, съ която учениятъ си служи. Обаче, лесно може да се възрази и на единия, и на другия. Ако мравитѣ разсждаваха за създаването на свѣта и изчисляваха, за колко деня е създаденъ, тѣ щѣха да иматъ свършено различна мѣрка отъ тази, която ние имаме. И най-виднитѣ нравешки философи да правятъ изчисления, тѣхната година коренно ще се различава отъ нашата. Това показва, че въ съзнанието си ние трѣбва да имаме точно опредѣлена мѣрка за нѣщата, която да бжде абсолютна и неизмѣнна. Онзи, който иска да знае, какъ е създаденъ свѣтътъ, той трѣбва да има въ съзнанието си абсолютна мѣрка за изчисление. Който нѣма пробудено съзнание, той не може да знае, какъ е създаденъ свѣтътъ, нито може да разсждава по този въпросъ. Свѣтътъ е създаденъ по нѣкакъвъ начинъ, но какъ е станало това създаване, всѣки не може да знае. Въ съзнанието на човѣка е отпечатанъ об-

раза за създаването на свѣта. Ония, които иматъ пробудено съзнание, само тѣ могатъ по тия отпечатаѣци да възстановятъ цѣлата история за създаването на свѣта. Само тѣ могатъ да кажатъ, преди колко хиляди години и въ колко хиляди Божествени години е създаденъ свѣтътъ. Действително, свѣтътъ е създаденъ въ шестъ деня, но Божествени дни. Всѣки такъвъ день се равнява на число, съставено отъ единица и 15 нули. Какво представя седмиятъ день?

Сега, като говоримъ за създаването на свѣта, това не значи, че трѣбва да приемете всичко казано за абсолютна истина. Това е въпросъ, който се отнася до съзнанието на човѣка. Съвременнитѣ хора се страхуватъ отъ истината. Тѣ се боятъ, да не би по нѣкакъвъ начинъ да се разклати, или подрони тѣхния авторитетъ — Библията. Библията е авторитетъ, създаденъ отъ хора, които принадлежали къмъ единъ народъ, а всички знаятъ, че Богъ създаде свѣта, Той създаде и народитѣ, а не човѣкъ. Следователно, щомъ Богъ създаде свѣта, Той го създаде споредъ свои шестъ деня, а не споредъ човѣшкото разбиране за шестъ деня. Каквото мнение, каквото тълкувание да се даде за тѣзи шестъ деня, то е все човѣшко.

„Наклали огънь.“ — Защо наклали огънь? Какво е било времето, когато наклали огъня? Може ли лѣтно време, по обѣдъ, да се накладе огънь, и човѣкъ да се грѣе на него? Като прочете този стихъ, учениятъ ще каже, че щомъ сж наклали огънь, трѣбва да е било зименъ студенъ день. И Петъръ, както всички останали, се приближилъ до огъня и се грѣялъ. При това, дето има горение, тамъ непременно става нѣкаква химическа промѣна: дървата изгарятъ и отъ тѣхъ остава пепелъ. По сжщия начинъ хората постѣпватъ и съ нѣкои свои възвишени идеи. Тѣ взиматъ една отъ възвишенитѣ идеи и я подхвърлятъ на горене, т. е. на разпѣване. Съвременнитѣ хора се чудятъ на неразумността на евреитѣ, които преди две хиляди години разпѣнали Христа. Тѣ се чудятъ на неразумността на евреитѣ, а сами днесъ вършатъ сжщото: взиматъ една своя възвишена идея, изпращатъ следъ нея цѣлъ полкъ римски войници, както е било съ Христа, и я разпѣватъ на кръстѣ, като казватъ: По-добре да умрешъ ти, отколкото азъ. Ако още продължавамъ да държа тази идея въ себе си, отъ мене човѣкъ нѣма да стане. Така казваше и еврейскитъ народъ за Христа. Ако продължаваме да държимъ този човѣкъ между насъ, никакъвъ народъ нѣма да излѣзе отъ насъ. Ако иска-

ме да станемъ народъ, ние трѣбва да се освободимъ отъ Него. — Сега виждате, че както еврейскиятъ народъ е по-стѣпилъ съ Христа, така всѣки отдѣленъ човѣкъ постѣпва съ своитѣ възвишени идеи. Всички хора хулятъ Юда Искаріотски, безъ да си даватъ отчетъ, че свѣтътъ е пѣленъ съ Юда Искаріотовци — мъже, жени и деца.

Днесъ чувате мнозина да отричатъ идеята за задгробния животъ, като непотрѣбна. Тѣ казватъ, че животътъ се заключава въ ядене и пиене — друго не е нужно. — Вѣрно е, че яденето е необходимо въ живота, но ако човѣкъ не познава науката за яденето, какъ трѣбва да яде и какво да яде, самото ядене нѣма да го ползува много. Има два начина за ядене: като боленъ и като здравъ. Болниятъ яде ли? — Не яде. Ако яде, неговото ядене е специфично и въ строго опредѣлено количество. Здравиятъ човѣкъ яде умерено и по правилата на науката за храненето. Ще кажете, че не трѣбва да се яде много. — Много или малко, но ще ядете. Яденето изключва думитѣ „много и малко.“ Ядене ще има, но нито ще е много, нито ще е малко. — Колко трѣбва да ядемъ? — Това всѣки самъ ще си опредѣли. Като разсждавате по този начинъ, ще видите, че Евангелието има смисълъ за васъ дотолкова, доколкото вие се прониквате въ съзнанието си отъ желанието да си отговорите на въпроситѣ, защо сте дошли на земята и каква е целта на вашия животъ. — Дошли сме на земята да бждемъ щастливи. — Това е идейна работа. Ако нѣкой може да бжде щастливъ на земята, той заслужава похвала. — Азъ искамъ да стана богатъ човѣкъ. — Ако успѣешъ да станешъ богатъ човѣкъ, ти можешъ да се наречешъ гениаленъ. — Азъ искамъ да свърша наукитѣ си въ най-скоро време. — Ако успѣешъ въ това, ти ще имашъ уважението на всички добри хора.

Мнозина искатъ да бждатъ богати, учени хора. Питамъ: колко души има, които отъ създаването на свѣта досега сж запазили своето богатство и своята ученостъ? И богатството, и учеността сж временни нѣща. Следователно, да желае човѣкъ временни нѣща, това показва, че въ него има нѣщо недозрѣло. Ако на такъвъ човѣкъ говоришъ за задгробния, за вѣчния животъ, той ще се уплаши и нѣма да слуша, какво му се говори. Действително, съвременнитѣ хора се страхуватъ отъ задгробния животъ. Тѣ се държатъ здраво за живота на земята, и по никой начинъ не искатъ да го напуснатъ. Какво хубаво има въ тѣхния животъ? Жи-

вотът на съвременните хора е затворъ, карцеръ, дето се налагатъ и наказания. Кой човѣкъ на земята е свободенъ? Достатъчно е да го хване една болестъ, и той веднага влиза въ затворъ. Закони има въ тия затвори. За да смиратъ затворниците, пазителитъ на затворитъ взиматъ отъ време на време камшикъ и имъ казватъ: Какво сте надигнали главитъ си? Съвременните хора не мислятъ за Бога, тѣ мислятъ само за болеститъ си. Де кого срещнатъ, ще му говорятъ за господинъ „ревматичко.“ Съ масълце го мажатъ, бани и масажи му правятъ, но този господинъ не си отива. Той използва условията на живота и казва на домакина, когото е посетилъ: Сега ти ще работишъ, а азъ ще живѣя. Седи господинътъ на готово, и само тегли пари отъ банката. Кредитъ има човѣкътъ. Тѣй щото, това, което наричате болестъ, не е нищо друго, освенъ теглене пари отъ банката. Болеститъ представятъ труднитъ условия, въ които човѣкъ изпада. Ученитъ казватъ, че болеститъ се дължатъ на разни микроби, на разни утайки въ организъма на човѣка. — И това е вѣрно: и микроби има, и утайки има, но голѣмото зло седи въ неразбиране на живота.

Ще приведа два примѣра отъ живота, които се случили въ времето на царъ Соломонъ-Ра. Първиятъ примѣръ се отнася до единъ отъ виднитъ философи по това време, който щѣлъ да загуби живота си за своята идея. Той ималъ идеята да разбере, кога и преди колко милиона години се е явило Божественото съзнание въ свѣта. За тази целъ всѣка сутринъ, преди изгрѣвъ слънце, той излизалъ вънъ отъ града на чистъ въздухъ, избиралъ хубаво мѣсто всрѣдъ природата, сѣдалъ нѣкжде и съ часове размишлявалъ върху въпроса, който го интересувалъ. По това време зефирътъ се любувалъ съ една отъ своитъ ученички, едно малко, нѣжно цвѣтенце. Увлѣченъ въ размишленията си, философътъ не виждалъ нищо предъ себе си. Единъ день, като се разхождалъ, стѣпналъ това нѣжно цвѣтенце. Като видѣлъ възлюбената си стѣпкана, зефирътъ се разгнѣвилъ и казалъ: Азъ ще дамъ единъ доборъ урокъ на философа да помни, какъ се тѣпчатъ малкитъ цвѣтенца. Втори пѣтъ, когато дойде да размишлява, ще знае вече, какъ да се движи, какво да прави. Зефирътъ се разфучалъ, започналъ да шибя по лицето философа, но последниятъ се усмихвалъ доволно и си казвалъ: Чуденъ день е днесъ! Никога не съмъ изпитвалъ такава приятностъ. Този лекъ зефиръ ме гали нѣжно по лицето, разхлажда ме и ми дава възможностъ по-добре

да размишлявамъ. На другата сутринъ философътъ миналъ по сжщия пжтъ, и като погледналъ къмъ земята, видѣлъ малкото стжпкано отъ него цвѣтенце. Той се навелъ, изправилъ го и продължилъ пжтя си, като казалъ: Чудно, какъ не съмъ видѣлъ това цвѣтенце още вчера, че да го изправя! Тогава бѣхъ заетъ съ много работа, нищо не виждахъ. Като видѣлъ това, зефирътъ казалъ: Ето, дойде умътъ въ главата на този философъ, и затова изправи погрѣшкатъ си. Философътъ направилъ една погрѣшка въ своя трактатъ, а именно: написалъ името на Бога съ проста буква. За изправянето на тази погрѣшка му помогнали зефирътъ и неговата възлюбена, като го навели на мисълта за Божественото съзнание.

Вториятъ примѣръ се отнасялъ до единъ отъ виднитѣ поети, който живѣлъ сжщо така въ времето на царъ Соломонъ-Ра. Този поетъ се вдъхновилъ отъ идеята да възпѣе красотата на вселената, на слънцето. За тази целъ той се качилъ единъ день на една планина, застаналъ между две канари и оттамъ решилъ да възпѣе красотата, да я излѣе въ стройна, хубава поезия. Въ това време дветѣ канари се любили помежду си. Като видѣли поета между тѣхъ, дветѣ канари пожелали да го помилватъ, да го погаятъ, да му се порадватъ малко. Тѣкмо извадилъ перо и книга да пише, дветѣ канари се приближили една до друга, притиснали го и се отдалечили. Добро било за канаритѣ, че могли да изкажатъ любовта си, но поетътъ дълго време помнилъ тази любовъ. Отъ любовта на канаритѣ четири ребра на поета били счупени. Следъ това той отишълъ въ една гостилница да яде, но понеже усѣщалъ силна болка отъ счупенитѣ ребра, не могълъ нищо да хапне. Не му стигало това, но противъ него било заведено дѣло, че си позволилъ да наруши спокойствието на дветѣ канари, които се любили.

И тѣй, когато нѣкой страда, трѣбва да знае, че той, като поета, е развалилъ мира на нѣкои, които се любятъ. Поетътъ седналъ между дветѣ канари да пише своята поезия. Тѣ искали да го помилватъ, да му се порадватъ, да му напомнятъ за себе си. Какво лошо има въ тѣхното милване? Отъ гледището на невидимия, на духовния животъ, четиритѣ ребра на поета не били счупени, но влѣзли въ разговоръ съ него. Когато влѣзълъ въ гостилницата, тѣ започнали да му говорятъ, вследствие на което той трѣбвало да слуша, какво му говорятъ, и не могълъ нищо да хапне.

Сега на васъ оставамъ да преведете даденитѣ образи:

философътъ, зефирътъ и неговата възлюбена. После преведете, кой е поетътъ у васъ, канаритъ, както и разговорътъ, който се е водилъ между поета и четиритъ ребра. Въ тѣзи два примѣра изпжкватъ нѣколко противоречия. За да се справите съ противоречията, трѣбва да знаете, че тѣ се дължатъ на особеното съчетание на нѣщата. Понѣкога човѣкъ се намира въ съчетанието на зефира и цвѣтето, а понѣкога — въ съчетание съ твърдата материя, съ която не може да се справи. Понѣкога идеитъ на човѣка сж толкова твърди, че той не може да ги асимилира, а нѣкога сж толкова възвишени, че той не е готовъ да ги приложи, вследствие на което тѣ произвеждатъ върху него обратни резултати.

„Наклали огънь.“ Всѣки човѣкъ трѣбва да има въ себе си накладенъ огънь. Накладениятъ огънь представя възвишенитъ чувства въ човѣка, т. е. проявитъ на любовта. Любовта може да произведе въ човѣка два различни резултата: отъ една страна, тя може да събуди съзнанието на философа, да разбере красотата и величието на Божественото въ свѣта; отъ друга страна, тя може да събуди съзнанието на поета, който иска да възпѣе красотата въ природата, застаналъ между канаритъ, и по този начинъ да го доведе до състояние да не яде. Защо поетътъ не може да яде? — Защото отъ любовъ канаритъ му счупили четири ребра. Оттукъ вадимъ следното заключение: всички хора, които не могатъ да ядатъ, сж ходили да възпѣватъ красотата между канаритъ, вследствие на което четири ребра имъ сж счупени. Значи, всички хора, които страдатъ, сж първокласни поети, пишатъ отлични поезии. — Каква полза отъ тѣзи поезии, когато имаме четири счупени ребра? — Не сж счупени ребрата ви, но сж проговорили. Нѣма по-хубаво нѣщо отъ това ребрата на човѣка да проговорятъ. Ако настоявате на това, че ребрата ви сж счупени, туй показва, че не разбирате алхимическитъ закони. Които разбиратъ тия закони, тѣ никога не могатъ да чупятъ ребрата си. Кой може да чупи ребрата на водата? Кой може да разклаща нервната система на въздуха? Или кой може да чупи краката на свѣтлината? — Никой не може да направи тия нѣща. Ще кажете, че свѣтътъ е лошъ. — Това е ваша концепция, ваше специфично разбиране. — Дали свѣтътъ е лошъ или грѣшенъ, това е по отношение на васъ, но не и по отношение на Бога. Когато създавалъ свѣта, Богъ ималъ велика идея. Дали човѣкъ се ражда или умира, това сж два еднакво важни процеса. За Бога умирането на човѣка е нѣщо подобно

на изливането на вода отъ стомната. За насъ е неприятно изливането на водата, защото стомната остава празна, но за Бога не е така. — Защо умираме? — Защо изпразвате стомната? Хората искатъ да се месятъ въ работитѣ на Бога, но тѣ нѣматъ право да вършатъ това. Какво Богъ върши, това не е наша работа. Какъ е създалъ свѣтътъ, това никой досега не е узналъ и нѣма да узнае. Не само досега, но и следъ милиарди години този въпросъ ще остане неразрешенъ и за най-виднитѣ философи. — Защо не може този въпросъ да се разреши? — Понеже той представя опредѣлена величина, която се намира въ постоянно движение. Ако измѣрвате една величина, която е въ покой, вие ще намѣрите нейнитѣ по-важни точки. Обаче, ако тази величина е въ движение, по никой начинъ не можете да намѣрите нейнитѣ главни точки. Такава величина представя въпросътъ за създаването на свѣта. Не мислете, че Богъ седи на едно мѣсто. Като не знаете, какъ Богъ работи, вие искате да фотографирате тази абсолютна величина, да разберете Божиитѣ планове и намѣрения.

Съвременнитѣ хора искатъ да знаятъ, каква е била идеята на Бога за създаването на свѣта. — Идеята за създаването на свѣта, това си ти самиятъ. — Какво нѣщо е доброто? — Доброто, това си ти. — Какво нѣщо е злото? — Злото, това си ти. Злото и доброто, това е самиятъ човѣкъ. Ако злото не съществуваше, човѣкъ никога не би могълъ да разбере доброто. Човѣкъ познава доброто отъ злото. Следователно, злото е подбудителна причина за проява на доброто. Това се потвърждава отъ стиха въ Писанието: „Всичко, каквото се случаваше на онѣзи, които любяхъ Бога, се обръща на добро.“ Това се отнася за онѣзи, които любяхъ Господа. За Господа е казано: „Ще се весели Господъ въ дѣлата си.“ Това значи: когато човѣкъ стане уменъ и благодаренъ, Господъ ще се весели, че човѣкъ, малкото същество, което Той е създалъ, разбира Божиитѣ закони и ги изпълнява.

Съвременнитѣ хора — хората на 20 в., не трѣбва да живѣятъ като ония на миналитѣ вѣкове. Хората на миналитѣ вѣкове живѣха, както разбираха. Хората на 20 в. иматъ по-правилни разбирания и трѣбва да живѣятъ споредъ тѣхъ. Обаче, сегашнитѣ хора не живѣятъ споредъ своитѣ разбирания, но споредъ разбиранията, които сж имали въ миналото си. Че е така, вслушайте се, какво говорятъ младитѣ. Срѣщате нѣкой младъ, който казва: Баба ми и дѣдо ми

живѣха по този начинъ, и азъ ще живѣя като тѣхъ. И азъ ще остарѣя като тѣхъ. Значи, този човѣкъ туря старостта въ своето бждеще. Той туря дѣдо си отпредъ, а бждещето си отзадъ. Този младъ човѣкъ мисли да се осигурява за черни дни: да събира пари, да си направи кжща, да се ожени, да има деца, да има кой да го гледа на старини. — Какъвъ е този идеалъ? И учениятъ говори по сжщия начинъ. Той наблюдава Слънцето, Венера, Юпитеръ, и като престане да наблюдава, започва да пише теории за тѣхъ, да изкара бѣли пари за черни дни. И поети пишатъ, и философи пишатъ, съ намѣрение да спечелятъ нѣщо, да изкаратъ бѣли пари за черни дни. Нѣкой пише любовно писмо на единъ банкеръ, че жена му е болна, че децата сж малки още, нѣма кой да ги гледа, нѣматъ хлѣбъ за ядене и т. н. Банкерътъ отговаря на това любовно писмо съ сто лева помощъ. После пише на вторъ банкеръ, описва положението си още по-плачевно. Банкерътъ му изпраща двеста лева помощъ. Колко такива любовни писма трѣбва да напише този човѣкъ, за да осигури живота си? Следъ всичко това този човѣкъ ще каже, че е свободенъ. — Споредъ мене, свободенъ човѣкъ е само онзи, който работи. Докато работи, човѣкъ е свободенъ. Щомъ престане да работи, той изгубва свободата си. Съвременнитѣ хора мислятъ точно обратно: тѣ считатъ, че докато работятъ, сж заробени; щомъ престанатъ да работятъ, тѣ ставатъ свободни. Кой може да се нарече свободенъ: умрѣлиятъ лъвъ, или живото куче? — Живото куче е за предпочитане предъ умрѣлия лъвъ.

Следователно, колкото да е малкъ нѣкой човѣкъ, щомъ работи, щомъ мисли и чувствува, щомъ има стремежъ къмъ нѣщо велико, той има цена, каквато и най-видниятъ философъ въ свѣта. Хората се хвалятъ съ съчиненията на нѣкои поети, писатели, философи или учени. Де седи цената на тѣзи хора? Ако Библията има цена и до днесъ, това не се дължи на пророцитѣ, които сж я писали, но на онзи великъ Духъ, който ги е подтиквалъ да пишатъ и имъ е диктувалъ, какво да пишатъ. Много пророци сж писали тази книга, а въ сжщностъ единъ е Духътъ, Който имъ диктувалъ да пишатъ. Питамъ: възможно ли е човѣкъ да напише една книга съ единъ пръстъ и съ една ржка? Тѣй щото, и Свещената Книга не може да бжде написана съ единъ пръстъ и съ една ржка. Тя е писана съ всичкитѣ пръсти на ржцетѣ и на краката. Тя е писана съ очитѣ, съ ушитѣ, съ устата, съ космитѣ на главата — всичко е взело участие въ напи-

сването ѝ. Това значи, че Библията е писана отъ единъ Духъ, Който е диктувалъ на мнозина да пишатъ. Каквото Първичниятъ човѣкъ е казвалъ на Иезекиила, това и той е писалъ. Има единъ човѣкъ въ свѣта, който никога не е съгрѣшавалъ и не съгрѣшава. Той е Първичниятъ човѣкъ. Първичниятъ човѣкъ е Христосъ, Който казваше на Петра: „Скрий ножа въ ножницата си! Задачата, която Богъ ми е далъ, азъ ще я разреша.“ „Тури ножа въ ножницата си!“ — това значи: впрегни ума си на работа и мисли!

„Наклали огънь.“ — Кога наклали този огънь? — Когато сѣдили Христа. Следователно, когато страда човѣкъ, огънътъ му е запаленъ и гори. Щомъ огънътъ на човѣка гори, отъ него може да излѣзе нѣщо. Ако огънътъ на човѣка не гори, той нѣма никакви страдания. Мнозина се оплакватъ отъ огънь, а не знаятъ, че докато иматъ огънь, тѣ сж човѣци. Днесъ всички хора си мѣрятъ температурата, и ако забележатъ, че тя се увеличава съ единъ, или съ два градуса отъ нормалната, започватъ да се страхуватъ, мислятъ, че сж болни. Човѣкъ може да живѣе и съ температура 40° и надъ 40°, но само ако не се страхува. При сегашните условия хората сж стигнали само до 37° температура. Качили се температурата имъ надъ 37°, тѣ вече губятъ присѣствие на духа си. Какви хора сж тия, които живѣятъ при толкова ниска температура? Какво би било положението на хората, ако тѣ биха могли да живѣятъ при 4000° температура? Щастие е за човѣка да разполага съ такава висока температура! Ако на краката и на рѣцетѣ на такъвъ човѣкъ турятъ желѣзни букаи и срещу него изпратятъ цѣлъ полкъ войници, какво ще стане съ тѣхъ? Всички войници ще избѣгатъ, и ще остане той самъ, свободенъ отъ букаи, отъ всѣкакви ограничения. Не е лесно да излѣзете срещу такъвъ голѣмъ огънь. — Може ли да се живѣе при температура отъ 4000°? — И при сто хиляди градуса може да се живѣе. И при 35 милиона градуса може да се живѣе. Понеже съвременните хора живѣятъ при 37° температура, това показва, че тѣ сж още бебета. Ще каже нѣкой, че е голѣмъ философъ. — Да, ти си философъ на 37 градуса. — Азъ съмъ голѣмъ математикъ. — Ти си голѣмъ математикъ на 37 градуса. — Голѣмъ проповѣдникъ съмъ. — Ти си проповѣдникъ на 37 градуса. — Азъ съмъ баща. — Баща си ти, но на 37 градуса. Какво може да се направи при тази температура? — Нищо особено не може да се направи. Наистина, и при тази температура е направено много нѣщо, но въ сравне-

ние съ високата температура, за която говоря, вие минавате за малки деца. Човѣкъ постепенно трѣбва да привиква къмъ все по-висока и по-висока температура, защото ще дойде день, когато той ще живѣе въ огъня, въ температурата на свѣтлината. Тогава той ще диша свѣтлината така, както днесъ диша въздуха.

Днесъ всички говорятъ за страданията, които Христосъ е преживѣлъ. Христосъ страда, наистина, но чрезъ страданията Той победи вътрешния страхъ въ себе си и стана герой. Всѣки човѣкъ трѣбва да страда, да мине презъ голѣми изпитания, да победи вътрешния страхъ въ себе си. Само по този начинъ той може да стане герой. Докато не победи вътрешния страхъ, човѣкъ не може да стане никакъвъ герой, никаква дълбочина не може да развие въ себе си. Нѣкой казва, че има силна вѣра, но щомъ температурата му се повдигне надъ 37°, той започва вече да се плаши. Каква вѣра е тази, която не може да издържи надъ 40°? Ако искате да познаете Бога, да опитате силата Му, това може да стане, когато температурата ви се повдигне надъ 40°.

„Наклали огънь.“ — Когато се намираше въ трудни положения, Христосъ се уединяваше на специално мѣсто и тамъ се молѣше. Обаче, противниците Му и тамъ не Го оставяха самъ. Тѣ дохождаха при Него да Го изкушаватъ, да внесатъ смутъ, съмнение въ душата Му — по този начинъ да разслабятъ Неговия тилъ. Тѣ Му казваха: Празна работа е Твоята, нищо нѣма да излѣзе отъ нея. Много реформатори се явиха като Тебе, но нищо не направиха. Казвамъ: И вие ще бждете изложени на сжщитѣ изпитания, но ще видите, че въпроситѣ на живота не се разрешаватъ така. Подъ влиянието на тѣзи изкушения вие ще се усъмните въ Бога, ще се разколебаете въ Него и ще започнете да питате, сжществува ли, наистина, Богъ, или не сжществува. Ние можемъ да поставимъ въпроситѣ на живота на вътрешенъ опитъ, на провѣрка. Като се убеди въ законитѣ, които управляватъ живота, човѣкъ ще види, че всичко, каквото желае, е постижимо: каквито болести да го нападнатъ, той моментално може да се излѣкува. Дали сиромашия ще го налегне, дали нѣкакви мжнотии ще го сполетятъ, той ще бжде въ състояние да ги преодолѣе. Ако човѣкъ може да се излѣкува въ единъ моментъ, това говори за неговото будно съзнание. Колкото по-мжчно може да се излѣкува човѣкъ, толкова

по-слабо развито е неговото съзнание. Всичко зависи отъ степенята на развитието на човѣшкото съзнание.

Сжщиятъ законъ се отнася и до възкресението на човѣка. Мнозина очакватъ възкресение и мислятъ, че то ще дойде по нѣкакъвъ външенъ начинъ, само по себе си. — Добре е, ако така дойде възкресението, но фактитъ говорятъ друго нѣщо. Единъ виденъ англичанинъ отишълъ въ Индия между бѣлитъ йоги, които вървятъ по Христовото учение, да се учи между тѣхъ. Тѣзи йоги, тѣзи Бѣли Братя въ Индия разполагатъ съ истинско, положително знание, което, обаче, пазятъ свещено, не го даватъ на кого да е. Този англичанинъ придобилъ изкуството да става неуловимъ, лесно да се освобождава отъ затворъ, отъ всѣкакви ограничения. Като го проследило английското правителство помислили, че е нѣкакъвъ шпионъ и го затворили. Какво било очудването имъ, когато още на другия день видѣли, че стаята, въ която го затворили, била празна. Хванали го отново и пакъ го турили въ затворъ, но сега поставили десетъ души стражари, добре въоръжени, да пазятъ. Сутринята още влизатъ въ стаята, но стаята пакъ празна. Като видѣли това, решили да го закаратъ въ Англия, тамъ да го затворятъ. Но и въ Англия се случило сжщото. Той оставилъ едно писмо до английското правителство съ следното съдържание: Не правете повече опити въ това направление. Колкото да ме затваряте, не можете да ме задържите въ затвора. Азъ имамъ работа, която непременно трѣбва да свърша. Оставете ме свободно да завърша мисията си.

Питамъ: ако затворятъ нѣкого отъ васъ, какъ ще излѣзе отъ затвора? Той ще пише писма до министритъ, до царя, да моли за освобождение. Обаче, човѣкътъ на положителната вѣра самъ излиза отъ затвора. Той не очаква да дойде нѣкой отвънъ да го освободи. Нѣкой казва, че е православенъ. — Щомъ си православенъ, можешъ ли самъ да излѣзешъ отъ затвора? — Не мога. — Щомъ не можешъ, ти си отъ тѣзи православни, които очакватъ помощъ отвънъ. Трѣбва да дойде нѣкой отвънъ да те извади отъ затвора. Другъ казва, че е евангелистъ. — Щомъ си евангелистъ, можешъ ли самъ да излѣзешъ отъ затвора? — Не мога. — Ти си евангелистъ, който не можешъ самъ да излѣзешъ отъ затвора. Срѣщамъ едного, който казва, че е отъ новото учение. — Можешъ ли самъ да излѣзешъ отъ затвора? — Не мога. — Щомъ не можешъ самъ да се освободишъ, ти не си ученикъ на новото учение. Ученицитъ на новото уче-

ние сами могат да излизатъ отъ затворъ, сами се освобождаватъ. Онзи, на Когото служите, може да ви извади отъ затвора, и споредъ случая, да ставате видими, или невидими. Всѣки трѣбва да се стреми къмъ това — да служи на Бога, и Богъ да го освобождава отъ труднитѣ положенія въ живота му. Това значи, че всѣки самъ трѣбва да излѣзе отъ затвора. Туй е най-лесното нѣщо въ свѣта. На небето и малкитѣ деца могатъ да излизатъ сами отъ затвора. Малкитѣ деца на небето отъ две годишна възраст започватъ да пишатъ поезия. На земята пъкъ възрастнитѣ хора разглеждатъ въпроситѣ, защо трѣбвало Христосъ да пострада, какъ щѣлъ да спаси свѣта и т. н. — Спасението не е механически процесъ. Той е вътрешенъ процесъ, свързанъ съ невидимия свѣтъ. За да се спаси, всѣки човѣкъ трѣбва да бже въ връзка съ Христа, съ Първия човѣкъ, за Когото се казва, че е Баща на човѣчеството. Свещено е името на Христа, на Първия човѣкъ. Не е така съ съвременния човѣкъ. Той е изгубилъ светостта на своето име, защото е предпочелъ живота на смъртта предъ този на възкресението.

Съвременнитѣ хора сж отдѣлили физическия отъ духовния животъ въ себе си, вследствие на което сж изгубили връзката си съ Първата Причина. Единъ день, когато предъ тѣхъ се разкриятъ и двата свѣта, тѣ ще видятъ връзката между тѣхъ и ще разбератъ, че може да се живѣе едновременно и въ физическия, и въ духовния свѣтъ. Казва се за единъ отъ съвременнитѣ английски писатели, че следъ смъртта на своя единственъ и любимъ синъ, той се отказалъ отъ писателството си и се предалъ на разговоръ съ своя синъ отъ невидимия свѣтъ. Той могълъ по нѣкакъвъ начинъ да фотографира сина си отъ невидимия свѣтъ и казалъ за себе си, че се намира подъ ръководството на своя синъ. Докато синътъ билъ на земята, бащата го ръководилъ и възпитавалъ; щомъ заминалъ за онзи свѣтъ, синътъ вече ръководилъ баща си и го възпитавалъ въ духовно отношение. Споредъ схващанията на съвременнитѣ хора, когато близкитѣ имъ заминаватъ за онзи свѣтъ, връзката между тѣхъ се прекъсва. Напротивъ, когато хората заминаватъ за онзи свѣтъ, връзкитѣ имъ съ тѣхнитѣ близки ставатъ потѣсни, отколкото, когато сж били на земята. Човѣкъ полесно може да се разбере съ заминалитѣ за онзи свѣтъ, отколкото съ тия на земята. Ще кажете, че това сж вѣрвания. — Така е за васъ. Ние не сме за вѣрванията на хората;

ние държимъ за положителната наука, за положителнитѣ знания. Споредъ тази наука вие можете да се съобщавате писмено или устно съ вашитѣ близки, които сж заминали за онзи свѣтъ, както се съобщавате днесъ съ ваши близки и познати, които сж заминали временно за Америка, Германия или Франция. Затова, именно, Христосъ казва на ученицитѣ си: „Отивамъ да ви приготвя жилище.“ Значи, на онзи свѣтъ ще се съградятъ жилища, че като отидатъ хората тамъ, да има де да живѣятъ.

Красивъ е онзи свѣтъ! Който влѣзе въ онзи свѣтъ, той не желае да се върне отново на земята. Когато светията види красотата на онзи свѣтъ, отъ любовъ къмъ хората той пожелава пакъ да слѣзе на земята, да имъ покаже, какъ да живѣятъ, за да намѣрятъ и тѣ пътя къмъ онзи свѣтъ, да влѣзатъ тамъ и да се радватъ на неговата красота и величие. Докато всички хора не отидатъ на онзи свѣтъ, нищо не може да се очаква отъ тѣхъ. Докато живѣе въ нечистъ въздухъ, болниятъ никога нѣма да оздравѣе. — Какво трѣбва да направи, за да оздравѣе? — Да влѣзе въ чистия въздухъ на онзи свѣтъ. Когато струи отъ този чистъ въздухъ влѣзатъ въ дробовѣтъ на човѣка, той ще придобие въ себе си една Божествена идея, която ще го обнови и повдигне. Ако очитѣ на нѣкого се отворятъ за невидимия свѣтъ да види красотата, която сжествува тамъ, какво ще направи той? — Ще трѣгне отъ кжща на кжща да разправя какво е видѣлъ. Какво ще кажатъ хората за него? Ще кажатъ, че този човѣкъ е малко смахнатъ, или че нервната му система е разстроена. Питамъ: ако този човѣкъ самъ може да излѣзе отъ затворъ, смахнатъ ли е? Ако той свободно седи въ пещъ, нагрѣта до 4000°, смахнатъ ли е? Нека онѣзи, които не минаватъ за смахнати, излѣзатъ сами отъ затвора, или нека влѣзатъ въ пещъ, нагорещена до 4000° и излѣзатъ отъ нея неповредени. Така се изпитватъ нѣщата, а не на думи само. Историята ни дава редъ примѣри за хора, които сами сж излизали отъ затворъ, които сж влизали въ огнена пещъ и сж излизали отъ нея неповредени.

Съвременнитѣ хора се гордѣятъ съ своята култура, съ своята философия и наука, като считатъ, че тѣ сж дошли до върха на своето развитие. — Не, тѣ се самоизлѣгватъ. Съвременната култура още не е онази, която предстои да дойде. Съвременната наука и философия сж за децата. Хората не подозиратъ даже, каква наука, каква философия сжествува. Тѣ ще дойдатъ въ бждеще. Който иска да се

домогне до тази велика наука, до това велико вѣрую, той трѣбва да влѣзе въ Божествения свѣтъ, да разбере смисъла на живота. Въ този свѣтъ човѣкъ може да намѣри Великото Начало на живота, да чуе Неговия гласъ, да Го извика и да му се отговори, както майката се отзовава на вика на детето си. Нѣма по-велика радостъ отъ тази, детето да извика майка си, и тя да му отговори. Нѣма по-велика радостъ за човѣка отъ тази, да се обърне къмъ своя Великъ Баща, и Той да му отговори. Можете ли следъ това да наречете този човѣкъ захласнатъ? — Въ захласването, именно, седи щастието на човѣка. Бедниятъ се радва, когато се захласне въ паритѣ. Голиятъ се радва, когато се захласне предъ витрината на нѣкой магазинъ съ дрехи. Гладниятъ е щастливъ, когато се захласне предъ трапезата, на която е сложено ядене. Ученикътъ е доволенъ, когато се захласне въ нѣкоя книга. Безъ захласвания животътъ нѣма смисълъ. — Ама моятъ животъ е строго опредѣленъ. — Споредъ мене, по-строго опредѣлени величини отъ коститѣ на умрѣлитѣ нѣма. Животътъ е неопредѣлена величина. Съзнанието е неопредѣлена величина. Умътъ, сърцето сж сщо така неопредѣлени величини. Въ неопредѣленитѣ величини промѣнитѣ ставатъ бързо, но тия промѣни се хармониратъ една съ друга.

Като говоря за духовния, за Божествения животъ, съ това не отричамъ земния, но казвамъ, че земниятъ животъ, съ своитѣ противоречия и страдания, може да се осмисли отъ Божествения. При свѣтлината на слънцето всичко се вижда ясно; при лунната свѣтлина нѣщата не се виждатъ ясно. Ето защо, когато влѣзете въ гостилница съ единъ сребъренъ левъ, Божественото у васъ ще го превърне въ златенъ и ще се нахраните добре. Какво можете да направите днесъ съ нѣколко книжни, или сребърни лева? — Нищо не можете да направите. Обаче, Божественото въ човѣка е въ сила да превръща нѣщата — отъ неблагородни да ги превръща въ благородни, проститѣ метали да превръща въ злато. Ще кажете, че това сж приказки отъ „Хиляда и една нощъ“ и не искате да се занимавате съ тѣхъ. — Не, това сж реални нѣща. Човѣкъ може да преброди цѣлата земя безъ петъ пари. — Какъ? — Самата земя е пълна съ злато, съ скъпоценни камъни. Може ли при това положение, при такова богатство човѣкъ да умре гладенъ? — Какъ ще намѣримъ това богатство? — Тамъ е изкуството. Който има любовъ къмъ Бога, той разполага съ Божестве-

ната наука, съ изкуството да намира злато въ природата. Щомъ го намѣри, то е за него. Този човѣкъ разполага не само съ богатствата на природата, но и съ богатствата на всички добри хора на земята.

Съвременнитѣ хора търсятъ причинитѣ и последствията на нѣщата, за да издигнатъ страданията. — Не, задачата на човѣка не е тази. Задачата на съвременния човѣкъ е да влѣзе въ вътрешна връзка съ цѣлото човѣчество. При най-голѣмитѣ страдания и изпитания човѣкъ трѣбва да знае, че не е пигмей да се огъва, да скърби, да плаче, но трѣбва да се радва, че му се даватъ условия да разреши известна задача. Не е лошо да плаче, да скърби и да пѣшка човѣкъ, но това трѣбва да става музикално. Само хората не страдатъ. И животнитѣ страдатъ и пѣшкатъ като човѣка, като благороднитѣ дами, госпожи и госпожици. Обаче, свѣтътъ не се нуждае отъ госпожици и госпожи, свѣтътъ се нуждае отъ деви. Подъ думата „деви“ се разбира онази степенъ на развитие на човѣшкото съзнание, когато човѣкъ при никакви условия на живота не може да се опетни, не може да се подкупи, нито изкуси. Каквито богатства да му предлагате, той по никой начинъ не се изкушава. Всички сщщества, които сж дошли до тази степенъ на развитие въ съзнанието си, се наричатъ „деви“. Оттамъ ние употрѣбяваме изразитѣ „девственъ човѣкъ, девствени гори“. Често употрѣбяваме думитѣ „чистъ и светъ“. Думата „светъ“ се подава на окисляване, когато думата „дева“ не се подава на никаква промѣна. Дева подразбира съзнателна връзка съ Първичната Причина. Въ български езикъ думата „Богъ“ има двойко значение. Когато кажете, че вѣрвате въ Бога, хората мислятъ, че сж вързани, че умътъ имъ не е свободенъ, че сж ограничени хора, затова, именно, учениитѣ замѣстватъ тази дума съ думата природа, която е въ възходящо състояние. Ето защо, днесъ трѣбва да се намѣри ново име за Бога. Това име сществува, но хората трѣбва да го намѣрятъ. Това име е свещено и не може да се произнася. Само онзи може да го произнесе, който има непреривна връзка съ Бога. Привилегия е за човѣка да има име. Когато извиквате нѣкой вашъ приятелъ, или приятелка на име, тѣ веднага се обръщатъ къмъ васъ и сж готови на всѣкаква услуга. Всички, които иматъ имена, сж записани въ регистритѣ на хората. Всѣки трѣбва да носи такова име, което да не се повтаря. Нѣкой казва, че се нарича Петъръ, Драганъ или Здравко. — Кой не е Петъръ въ България? Дето се обърнете, на Петъръ ще попаднете. Единъ

ли е Драганъ, единъ ли е Здравко въ България? Човѣкъ трѣбва да носи такова име, което никой другъ да нѣма. Запримѣръ, кой може да носи името на свѣтлината, освенъ тя сама? Кой може да носи името на въздуха, освенъ той самъ? Кой може да носи името на водата, освенъ тя сама? Като кажете вода, вие разбирате само онова вещество, което утолява жаждата и носи животъ въ себе си. Като кажете въздухъ, разбирате това вещество, което освобождава. Като кажете свѣтлина, разбирате особенъ родъ енергия, която дава просторъ. Като кажете земя, вода, въздухъ и свѣтлина, разбирате особенъ родъ качества, които сж вложени въ тѣзи четири елемента. Тѣхнитѣ специфични качества представятъ основа, върху която всѣки отдѣленъ елементъ се крие.

Следователно, всѣки човѣкъ трѣбва да има една свещена дума, на която да разчита. Съ тази дума човѣкъ не може да разреши социалнитѣ въпроси, защото въ Божествения свѣтъ такива въпроси не сществуватъ. На земята сществуватъ социални въпроси, защото хората сж неразумни още. Обаче, сществата въ Божествения свѣтъ сж разумни, тѣ иматъ правилни отношения помежду си. За тѣхъ не сществуватъ никакви социални въпроси. Когато нѣкой каже, че е гладенъ, всички хора го разбиратъ, защото се намиратъ почти на еднаква степенъ на развитие. Каже ли се, обаче, нѣщо отъ Божествения свѣтъ, хората не го разбиратъ. Колкото да се стремятъ къмъ разрешаване на социалнитѣ въпроси, хората трѣбва да разбератъ, че тѣзи въпроси по никой начинъ не могатъ да се разрешатъ външно. Тѣ се разрешаватъ въ съзнанието, по вътрешенъ пжтъ. Богатиятъ трѣбва да има високо съзнание, да е готовъ по любовта въ разреши икономическия въпросъ, да знае, че богатата въ свѣта сж общи, и всѣки има право да участвува въ тѣхъ. И сиромасхтъ трѣбва да има високо съзнание, да не прави разлика между богати и сиромаси. Въ Божествения свѣтъ не сществуватъ богати и сиромаси, учени и прости. Тамъ сществуватъ само мждреци. И тамъ има разлика между сществата, но само когато се отнася до работата, която тѣ извършватъ. Когато нѣкое отъ сществата въ Божествения свѣтъ свърши една маловажна, дребна работа, тѣ го считатъ за великъ, ученъ духъ, защото тази малка работа въ голѣмото, въ великото дѣло е толкова важна, колкото и голѣмитѣ работи. Това сщество е въ състояние вече да създаде цѣла вселена. Каквато работа да свършите

въ Божествения свѣтъ, тя се цѣни еднакво, защото усилията сж еднакви. Обаче, на земята не е така, понеже тукъ се работи съ различни величини и съ различни мѣрки.

„Наклали огънь“. — Знаете ли, какво ще стане съ васъ, ако не можете да накладете въ сърцата си огъня на любовта? Достатъчно е да излѣзете презъ нѣкой студенъ зименъ день вънъ, за да замръзнатъ краката и ржцетѣ ви. Де ще намѣрите този огънь? — Този огънь се крие въ вашитѣ възвишени мисли, чувства и постѣпки. Тѣзи мисли, чувства и постѣпки сж огънътъ, който ще ви помогне да се справите съ мжнотиитѣ, съ неблагоприятнитѣ условия на живота. Ще кажете, че това е вѣрно за вѣрващитѣ, но не и за безвѣрницитѣ. Питамъ: човѣкъ безвѣрникъ ли се е родилъ? — Не. — Вѣрващъ ли се е родилъ? — Не. — Човѣкъ се е родилъ съ вѣра въ положителното въ живота. Веднѣжъ дошълъ на земята, човѣкъ вѣрва, че ще живѣе; той вѣрва, че ще стане ученъ; той вѣрва, че ще стане богатъ. Значи, човѣкъ се е родилъ съ естественъ стремежъ къмъ постигане на известни нѣща. Обществениятъ животъ представя импулси за човѣка, да има къмъ какво да се стреми. Семейство, общество, народъ, цѣлото човѣчество, както и козмосътъ сж материални, външни обекти, създадени за възпитание на човѣка. Запримѣръ, четете по книгитѣ, какво се говори за луната, за слънцето, за разнитѣ планети. Нѣкои учени казватъ, че на луната има животъ, а други отричатъ това. И еднитѣ, и другитѣ не могатъ съ положителностъ да докажатъ своето твърдение. И Фламарионъ, който бѣше напредналъ духъ, казваше, че на луната има животъ, но и той се страхуваше да твърди съ положителностъ това, което знаеше. Животътъ на луната е сжществуваълъ преди този на земята. Сжществата тамъ сж по-учени, по-културни отъ хората на земята. Хората на земята сж деца по отношение на сжществата, които живѣятъ на луната. Нѣкои ще кажатъ, че или има животъ на луната, или нѣма. Обаче, има единъ законъ който гласи: Природата не търпи празни пространства. Оттукъ вадимъ заключение, че всички мѣста въ природата сж населени. Значи, навсѣкжде, на всички планети живѣятъ сжщества, които се различаватъ едни отъ други по устройство на организъма си. Това е много естествено. Различнитѣ климатически условия създаватъ различни форми, различни организми. Понеже слънчевата система се намира още при неблагоприятни условия, затова и сжществата, които живѣятъ на луната, се намиратъ подъ кората

й, а не на нейната повърхност. Когато слънчевата система влѣзе въ благоприятни условия, жителитѣ на луната ще излѣзатъ на повърхността ѝ, и тамъ ще продължатъ своя животъ. Тѣ ще започнатъ да даватъ сили на хората отъ земята и ще влѣзатъ по нѣкакъвъ начинъ въ общение.

„Наклали огнь“.— Въ прочетената глава се говори за страданията на Христа, за Неговото сждане. И днесъ още хората говорятъ за страданията на Христа, но нѣма защо да говорятъ по този въпросъ. Днесъ Христосъ не страда, хората страдатъ, хората се разпъватъ едни други. Като не разбиратъ Христа, хората страдатъ, а съ тѣхъ заедно страда и Христосъ отъ съчувствие. Преди две хиляди години още Той показа на хората, какъ трѣбва да живѣятъ, но тѣ не Го разбраха. Христосъ каза на ученицитѣ си: „Чашата, която Отецъ ми дава, да я не пия ли?“ Чашата, това е задачата, която Христосъ трѣбваше да реши. Той я прие, не се отказа отъ нея и правилно я реши. Следъ това Христосъ каза на ученицитѣ си: „Идете да проповѣдвате, и азъ ще бѣда съ васъ до скончанието на вѣка.“ Днесъ и учени, и религиозни хора пишатъ за Христа и казватъ, че Той е възкрѣсналъ и седи отдѣсно на Отца. И до днесъ сжествува споръ между религиознитѣ, дали Христосъ е на земята, между хората, или на небето, между ангелитѣ. Църквата подържа, че Христосъ е отдѣсно на Отца. Самъ Христосъ е казалъ за себе си: „Даде ми се всѣка властъ на небето и на земята.“ Оттукъ се вижда, че Той слиза на земята, между хората. Кое отъ дветѣ е вѣрно, оставамъ всѣки самъ да си отговори.

Сега, на васъ оставамъ да преведете тѣзи въпроси отъ гледището на духовния животъ. Що се отнася до мнението на църквата по този въпросъ, това не трѣбва да ви интересува. Вие се интересувате отъ въпроситѣ за душата, за съзнанието. Когато разрешите тѣзи въпроси правилно, сами по себе си ще се разрешатъ и социалнитѣ въпроси. Ще дойде нѣкой да пита, до кога ще боледува, кога ще се освободи отъ сиромашията и т. н. Лесно може да се отговори на тѣзи въпроси. Докато престѣпвате Божиитѣ закони, вие всѣкога ще боледувате, всѣкога сиромашията ще ви гази.—Кога ще се оправятъ работитѣ ни? — Когато поумнѣете. — Нѣма ли край това тежко положение? — Никакъвъ край нѣма. — Ами тогава, какво трѣбва да правимъ? — Ще учите — нищо повече. — Животътъ ни е много кжсь. — Вие сами го скжсихте. Богъ ви бѣше далъ дълъгъ животъ, и днесъ отъ васъ зависи да продължите живота си.

Сега като слушате да ви се говори по такъв начин, казвате: Върно ли е всичко, което ни се говори, или не е върно? — Лесно можете да проверите истинността на моите думи. Турете ги във вода, разтворете ги и вижте, дали сж сладки, или горчиви. Ако сж истинни, тѣ ще бждатъ сладки. Имате пелинова вода и захаренъ разтворъ. Трѣбва ли да спорите за вкуса на тия два разтвора? Нѣма защо да спорите. Опитайте ги и се произнесете, кой отъ двата разтвора е захарниятъ. Има нѣща, които сж абсолютно върни. Като ви говоря за тѣхъ, тѣ даватъ добри резултати. Въ тѣхъ се крие истината, а истината освобождава човѣка. Казано е въ Писанието: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичката си душа, съ всичкия си умъ, съ всичкото си сърце и съ всичката си сила.“ — Ако толкова възлюбите Бога, вие чудеса бихте правили. Защо хората днесъ не успѣватъ? — Защото любовта имъ къмъ Бога е микроскопическа.

Преди години се срещнахъ съ единъ български пчеларъ, който отглеждаше пчели. Като ме видѣ, той се оплака, че работата му не върви добре. Цѣли 20 години вече, какъ се занимава съ пчелитѣ, но нищо не е спечелилъ. Сега търси нѣкакъвъ новъ начинъ за отглеждане на пчелитѣ; ако и този пжтъ не спечели, ще ги напусне. Азъ му казахъ, че мога да му помогна въ тази работа, но съ условие да опредѣли една частъ отъ кошеритѣ си за Бога. Каза ми, че ималъ 200 кошери. Въ такъвъ случай, 20 кошери ще опредѣлишъ за Бога. — Чудно нѣщо! Каква нужда има Богъ отъ тия кошери? Щомъ се очуди на това, азъ му казахъ: Твоята работа е свършена вече. Какво стана после? — Сжщата година измрѣха всичкитѣ му кошери.

Следователно, когато иска да успѣе въ нѣкаква своя идея, или въ нѣкоя работа, човѣкъ непременно трѣбва да пожертвува нѣщо за Бога. Който не е готовъ да пожертвува нѣщо за Бога, той не може да очаква никакъвъ резултатъ. Ако лозето не се обрѣже, може ли да даде добри плодове? Ако нивата не се разоре и посѣе, може ли да очакватъ отъ нея жито? Следъ всичко това хората очакватъ резултати, надѣватъ се на успѣхъ. Да се върва въ добрия успѣхъ, безъ да се е употребило трудъ, работа, това не е върва, но суевѣрие.

Всички хора говорятъ за любовта, и азъ говоря за любовта. Обаче, когато говоря за любовта, азъ имамъ предъ видъ проявата на любовта само въ даденъ моментъ. Любовта трае само една секунда. И секунда да трае лю-

бовъта, тя е велика, мощна сила, но хората сж я изопачили така, че днесъ едни други не си вѣрватъ. Дойде нѣкой вѣншенъ човѣкъ при мене, завари ме на обѣдъ, когато се храня. Искане да се срещне, да поговори съ мене, и азъ го поканвамъ да седне. Той седне на столъ близо до мене и ме пита: Това ли само ядешъ? — Това. — Ами много проста храна е тази. Защо не си опражишъ нѣколко яйца, или не си сваришъ малко млѣко? Навѣрно предъ хората ядешъ тази проста храна, а като останешъ самъ, ще си опражишъ яйца, или ще си сготвишъ нѣщо по-мазничко. — Точно така. Както мислишъ, така постѣпвамъ. — Хайде, остани тукъ на обѣдъ, ще ти приготвимъ, каквото искашъ: пражени яйца, пражени картофи — съ една дума ще те нагостимъ добре. Като дойда у васъ на гости, ще искамъ да ми приготвите печена пуйка, пълнена съ оризъ, шестгодишно вино и т. н. Той ме поглежда, не знае, да вѣрва ли, или да не вѣрва. — Не, свѣтътъ по този начинъ не може да се оправи. Хората трѣбва да иматъ довѣрие помежду си, да се разбиратъ. Тѣ трѣбва да се обичатъ, да вѣрватъ едни на други.

Като говоря за яденето на хората, не ги сждя, но казвамъ, че колкото кокошки, или пуйки е изялъ човѣкъ въ живота си, на толкова кокошки и пуйки ще служи. Колкото агнета е изялъ въ живота си, на толкова агнета ще служи. Такъвъ е законътъ въ природата. Нарушеното равновесие трѣбва да се възстанови. Следователно, вие сте свободни да ядете, каквато храна искате, но ще знаете, че за всичко това ще плащате съ слугуване. — Дотегна ни да слугуваме. — Койго се е отегчилъ отъ слугуването, той не може да бжде ученикъ на любовта, ученикъ на Божественото учение. Божественото учение е сжщината на нѣщата. Вие трѣбва да се запознаете съ Божията Любовъ въ правия ѝ смисълъ, тъй щото да дойдете до положение въ всѣки човѣкъ да виждате Бога, т. е. да виждате доброто. Човѣкъ има две страни: външна, физическа страна и вътрешна — духовна, съ която, именно, можете да се разбирате. Външниятъ човѣкъ, това е неговата крива, изопачена страна, а вътрешниятъ, това е красивата страна на човѣка.

„Наклали огънь.“ — Когато всѣки човѣкъ накладе своя огънь, тогава животътъ му ще се осмисли. Тази мисль искамъ да оставя у васъ. Ще кажете, че Христосъ е страдалъ. — Христосъ е страдалъ, за да ви покаже своята любовъ, своитѣ знания, да ви даде идея, какъ можете да се свържете съ Бога, да започнете новия животъ, въ който да

реализирате своитѣ добри желания. Всѣки човѣкъ има желания, копнежи, които иска да реализира. Каквито да сѣ тѣзи желания, само Божественото въ човѣка може да му даде сила да ги реализира. Никому не казвайте желанията си, докато не ги реализирате. Докато не излѣзете отъ затвора, никому не казвайте, че можете да направите това. Христосъ никому не каза, че ще възкрѣсне, но като възкрѣсна, цѣли 40 дня говори на ученицитѣ си. Отъ две хиляди години насамъ Христосъ не е престаналъ да говори на човѣчеството. Нѣкои вѣрващи казватъ, че сѣ видѣли Христа.

Единъ день отидохъ въ дома на единъ български свещеникъ. Въ това време на вратата похлопа единъ калугеръ, който обикалялъ цѣла България, и помоли свещеника да му даде петъ лева, защото изпадналъ, нѣмалъ петъ пари въ джоба си. Свещеникътъ го покани въ дома си, нагости го добре, но пари не му даде, каза, че нѣмалъ пари. Калугерътъ благодари на свещеника и си замина. Следъ това азъ казахъ на свещеника: Знаешъ ли, кой бѣше този калугеръ? — Не зная. — Той бѣше Христосъ, дегизиранъ. Той дойде да види, какъ работишъ, но ти не Го позна. — Какъ не знаехъ това нѣщо? Ако знаехъ, че Христосъ ме е посетилъ чрезъ този калугеръ, не петъ лева, но хиляда лева щѣхъ да му дамъ.

И тѣй, докато човѣкъ не срещне Христа и не Го познае, отъ него нищо не може да излѣзе. Щомъ срещне Христа и Го познае, той коренно се измѣня: мощна сила прониква въ душата му, здравето му се подобрява, чувствата и мислитѣ се повдигатъ въ по-високъ свѣтъ. Това е отъ една страна. Отъ друга страна, въ живота на човѣка настава известно влошаване, което, въ края на краищата, ще го изведе на добъръ пѣтъ. Тѣй щото, когато Христосъ дойде на земята, Той ще донесе най-голѣмото нещастие, но и най-голѣмото благо. Той ще донесе страдания, но ще донесе и радости. Той ще донесе смъртъ, но ще донесе и животъ. Здравето е за разумнитѣ хора, а болеститѣ — за неразумнитѣ; сиромашията е за разумнитѣ хора, а богатството — за неразумнитѣ. Който има богатство и не знае, какъ да го употребява, той е товарно животно. Богатството, което е дадено на човѣка, представя задача, която той правилно трѣбва да реши. На всѣки човѣкъ въ свѣта сѣ дадени блага, които на мѣсто трѣбва да използва. Ако ги използва на мѣсто, той се благославя,

„Наклали огънь.“ — Желая и вие да накладете огънь, да срещнете Христа и да Го познаете. Идването на Христа не е физически, външенъ процесъ. Нѣма по-велико нѣщо отъ това, да имате единъ приятель, въ лицето на когото да виждате Христа. Това значи, винаги да разчитате на този приятель. Този приятель ще внесе въ съзнанието ви свѣтлина. Това е състоянието, което ученитѣ, както и религиознитѣ наричатъ „просвѣтление на съзнанието, или свѣтлина на съзнанието.“ Благословение за човѣка е да срещне поне веднѣжъ въ живота си Христа и да Го познае. Ако нѣколко пѣти Го срещне, толкова по-добре за него. Една среща, единъ разговоръ съ Христа, внася голѣма свѣтлина въ ума и съзнанието на човѣка.

Съвременнитѣ хора се оплакватъ отъ недоимѣкъ въ пари, въ здраве, въ знания. — И Христосъ не бѣше богатъ. Ще кажете, че Той поне въ духовно отношение бѣше богатъ. Като слѣзе на земята, Христосъ остави паритѣ на банкеритѣ, тѣ да се разправятъ съ тѣхъ, а за себе си задържа сърцата на хората. Христосъ абсолютно не се занимава съ банкерство, обаче, държи точна смѣтка за сърцата на хората. Каквито сж сърцата на хората, такива сж и банкеритѣ. Но Христосъ познава методитѣ и законитѣ, чрезъ които може да отваря каситѣ на банкеритѣ. Има редъ примѣри въ живота, отъ които се вижда, какъ американци, англичани, германци и други народи сж започнали вече да отварятъ каситѣ си. И българитѣ сж започнали вече да отварятъ каситѣ си, макаръ че не сж много щедри. Милосърдието въ тѣхъ още не е добре развито. Ако отидете на гости въ дома на нѣкой българинъ, всички около него ще казватъ, че е много щедъръ, но ако ви даде пари на заемъ, съ години ще разправя, че ви услужилъ. Въ това отношение човѣкъ трѣбва да се освободи отъ тази слабостъ.

„Наклали огънь“ — Христовото учение носи този огънь — огъньтъ на любовта. Това учение носи вътрешна свобода, къмъ която всѣки се стреми. Това учение иска отъ всички народи да направи единъ народъ, какъвто въ сжщность сжествува. Единъ народъ сжествува въ свѣта, а не много народи. Той е Божиятъ народъ, съставенъ отъ хора съ високо, Божествено съзнание. Когато всички съзнания въ свѣта се сплотятъ около хора съ Божествено съзнание, тогава свѣтътъ ще се оправи. Свѣтътъ се нуждае отъ умни, отъ добри хора. Тѣзи хора нѣма да убиватъ, да затварятъ своитѣ управници, своитѣ министри. Всѣки министъръ ще

носи въ себе си Божествено съзнание и ще бжде проникнатъ да служи на народа си отъ любовъ, а не на себе си. Въ съвременнитѣ държави, като дойдатъ нѣкакви катастрофи, на първо мѣсто считатъ министритѣ и управницитѣ за главни виновници. — Ако е въпросъ за злото, всички хора сж виновни; и за доброто всички сж виновни. Когато нѣкой грѣши, нека нѣколко души съсрѣдоточатъ доброто си желание къмъ него да му помогнатъ. Щомъ възприеме тѣхното добро желание, той ще се почувствува подкрепенъ и нѣма повече да грѣши. Направете следния опитъ. Когато нѣкой студентъ отива на изпитъ, нека близкитѣ му съсрѣдоточатъ къмъ него своето добро желание да издържи изпита си. Студентътъ ще се почувствува подкрепенъ и ще издържи изпита си. Обаче, ако нѣма никаква подкрепа, той може да пропадне. Майка, която иска да роди добро, разумно и здраво дете, тя непрерывно трѣбва да държи тази идея въ ума си. Каквото дете желае майката, такова ще роди. Отъ майката зависи, какви да бждатъ децата ѝ.

Религиознитѣ казватъ, че за да успѣва, човѣкъ трѣбва да вѣрва въ Бога. — Не е достатъчно само това. Мина време вече на това суевѣрие. Лесно е да каже човѣкъ, че вѣрва въ Бога. Сега хората не се нуждаятъ отъ суевѣрие, но отъ онази положителна вѣра въ живота, свързанъ съ Първата Причина. Само тази вѣра, само този животъ може да уреди работитѣ на хората въ всѣко отношение. Нѣкои казватъ, че не вѣрватъ въ нищо. — Азъ зная, кои сж причинитѣ, дето казватъ, че нѣматъ вѣра въ нищо. Като се натъкнатъ на страдания и противоречия, отъ които не могатъ да излѣзатъ, тѣ изгубватъ вѣрата си. Щомъ излѣзатъ отъ тия противоречия, вѣрата имъ се възстановява. Азъ зная, какъвъ е цѣрътъ на хората. При това, този цѣръ струва пари, но отъ хората се изисква добро желание да го приложатъ. Съвременнитѣ камари изработватъ редъ закони, единъ отъ другъ по-добри, но положението на народитѣ пакъ не се подобрява. — Защо? — Високо съзнание се изисква отъ всички. Ако всички хора работѣха безкористно и отъ любовъ, тѣ щѣха лесно да изправятъ своя народъ. Обаче, днесъ всѣки гласува за себе си, всѣки иска своитѣ работи да изправи, да получи добра служба. Питамъ: какъ е възможно всѣки човѣкъ да заеме добра и високо платена служба? — Въ единъ народъ това е невъзможно. Въпрѣки това, всѣки човѣкъ е назначенъ на нѣкаква служба: единъ е орачъ, другъ — копачъ, трети — каменаръ и т. н. Нѣма ни-

то едно органическо същество въ свѣта безъ служба. Всѣки човѣкъ на земята носи нѣкакъвъ чинъ на службата, която изпълнява. При това всѣки е добре платенъ. И най-малките чиновници, каквито сж бръмбарчетата, сж добре платени — на всѣко бръмбарче се плаща 25 милиона английски лири годишно. Животътъ, енергията, която се дава за сърцето и за ума на човѣка, както и за неговата физическа сила, струва милиони и милиарди лева. Като не знае и не може да прецени богатствата, които му сж дадени, човѣкъ не може правилно да ги използва. Ако хората имаха съзнание за количеството енергия, която е вложена и въ най-малкия бръмбаръ, тѣ биха вършили съ нея чудеса.

Съвременните хора не подозиратъ даже, какви чудеса върши природата. Тѣ мислятъ, че нѣкога, въ миналото само, сж ставали чудеса. — Не, и сега ставатъ чудеса. Между всички народи има учени, които правятъ голѣми чудеса. Въ книгата на Седира се говори за единъ отъ великите адепти, който въ разстояние на половинъ часъ могълъ да спаси отъ смъртъ една туберкулозна, която била въ третия периодъ на болестта си. Не само това, но и по-голѣми чудеса се вършатъ днесъ: умрѣли възкръсватъ, болни отъ неизлѣчими болести оздравяватъ и т. н. — Какво се изисква за това? — Хората трѣбва да се повдигнатъ, да се проникнатъ отъ положителната, отъ научната вѣра, за да се освободятъ отъ терзанията въ живота. — Каква идея има майката, когато ражда? — Единствената идея, която има майката, когато ражда, е да роди живо и здраво дете. — После? — Да бжде това дете щастливо. Следователно, същата идея имаме и ние въ живота си: да живѣемъ, да бждемъ здрави и щастливи. Това значи: да придобиемъ Божията Любовь, да имаме вѣра въ Великото и да си помагаме взаимно, за да не бждемъ въ тежестъ едни на други. Както човѣкъ живѣе за себе си, така трѣбва да живѣе и за другите. Въ това седи свободата на живота.

Тѣзи дни едно обикновено селско куче се приближи къмъ мене и ме погледна право въ очите. Донесохъ парче хлѣбъ и му го подадохъ. Макаръ и гладно, то ме погледна изпитателно, като че искаше да разбере, за него ли е този хлѣбъ, да не би да има нѣкаква грѣшка. Тази постѣпка на кучето говори за благородство на характера му. Тази чѣрта ще му помогне да се издигне по-скоро. Други кучета като взематъ парче хлѣбъ, бѣгатъ по-скоро да се скриятъ нѣкъде, да не имъ вземе нѣкой хлѣба.

Питамъ: сегашнитѣ хора нѣматъ ли поне толкова вѣра и благородство, като това куче, да се освободятъ отъ своитѣ смущения и съмнения и да се увѣрятъ въ сществуването на Бога? Да се съмнява човѣкъ въ сществуването на Великото Начало на живота, да живѣе съ слѣпа вѣра, това значи да е прекъсналъ връзката си съ великата Любовь. Какво ще дойде за този човѣкъ? — Наистина, нѣма по-голѣмо нещастие за майката отъ това, да изгуби любовта на сина си. Отъ това гледище, ако хората изгубятъ своята вѣра и любовь къмъ Първата Причина, къмъ Бога, и Той съжалява. Като вижда безвѣрието и безлюбieto на хората, Той не съжалява, защото знае, че ще бждатъ изложени на голѣми страдания. Въ който день се върнатъ къмъ Бога, всички кардинални въпроси ще се разрешатъ изведнѣжъ. Това не значи, че нѣма да иматъ страдания—ще иматъ страдания, но тѣ ще бждатъ сладки, приятни страдания. Такива страдания лесно се носятъ.

Сторете крачка напредъ! Ще кажете, че вие знаете тѣзи нѣща, вѣрвате въ Бога, любите Го и т. н. — Щомъ кажете това, веднага ще ви сполетятъ различни болести, изпитания и страдания за да ви изпитатъ. Ако имате вѣра и любовь, лесно ще разрешите тѣзи въпроси. Ще хванете болестта и ще ѝ кажете: Знаешъ ли, кой съмъ азъ? Знаешъ ли, кой е моятъ Богъ? Болестта ще каже, че твоятъ Богъ е и нейнъ. Онзи, въ Когото ти вѣрвашъ, и тя вѣрва. Следъ това ще започнете да се разгозаряте съ болестта приятелски, докато ви напусне. Всѣка болестъ не е нищо друго, освенъ единъ ангелъ, дошълъ при васъ съ целъ да обърне вниманието ви съ нѣкое отъ своитѣ добри качества. Щомъ го видите, всичко забравяте, но докато не сте го видѣли още, вие го наричате съ нѣкакво специфично име, споредъ научната медицина. — Това е алегория, на която трѣбва да разберете вътрешния смисълъ,

Сега да оставимъ алегориитѣ настрана и да се спремъ върху любовта, която разрешава всички мжнотии въ живота. Въ който моментъ човѣкъ почувствува най-малката любовь въ себе си, всички връзки, които до това време сж го ограничавали, се разкъсватъ, и животътъ му започва да се подобрява. Щомъ е така, всѣки день увеличавайте любовта си, да можете да кжсате връзкитѣ, които ви ограничаватъ. Докато живѣете на земята, все ще има нѣщо, което да ви ограничава: и като спите, и като ставате и лѣгате, и като ядете, и като се обличате. Това показва, че въ свѣта сщест-

ствуватъ сили, които противодействуватъ на човѣшкото щастие. Нѣкои наричатъ това противодействие „стариятъ човѣкъ“. Други го наричатъ „тъмни сили, черенъ вѣкъ, черна магия“ и т. н. Когато съзнанието на човѣка не е будно, тѣзи сили го свързватъ и му противодействуватъ. За тѣзи сили е писано и въ Свещенитѣ книги. Казва се за Буда: Когато помислилъ, че е разрешилъ въпроситѣ на живота и изпадналъ въ блаженство, Буда веднага се намѣрилъ въ обятията на астралната змия, която го стѣгнала така здраво, че едва не счупела ребрата му. Скоро той се окопитилъ, дошълъ въ съзнание и се смалилъ толкова много, че лесно се изтрѣгналъ отъ обятията на тази змия. Само смирението било въ състояние да избави Буда отъ нещастieto, въ което изпадналъ.

Сега желая на всички, които днесъ ме слушате, да разрешите задачата си така, както Христосъ на времето си реши своята.

---

12. Беседа отъ Учителя, държана на 21 априлъ, 1929.
София. — Изгрѣвъ.

Момчето ми.

„Кажи само речъ, и ще оздравѣе
момчето ми.“ *)

Най-важното нѣщо въ живота е първата стѣпка. Защо? — Защото, каквато е първата стѣпка, такива ще бѣдатъ и последващитѣ. Това е неизбѣженъ законъ въ природата и въ живота. Първата стѣпка, първата мисль, първото чувство, първото желание опредѣлятъ посоката на човѣшкия животъ. Обаче, докато съзнанието на човѣка не е пробудено, не може да се говори за първа стѣпка, за първа мисль. Щомъ съзнанието на човѣка се пробуди, може вече да се говори за първа мисль, за първа стѣпка. Първата мисль, първата стѣпка, която иде следъ пробуждането на съзнанието, опредѣля посоката на живота на даденъ човѣкъ. Следователно, първиятъ потикъ, който стимулира човѣка къмъ работа, е опредѣлящиятъ. Отъ първия потикъ може да се познае, дали човѣкъ ще сполучи въ една работа, или нѣма да сполучи. Отъ първия потикъ въ човѣка положително се знае, какво може да стане отъ него. Но всѣки не може да знае това. То е достояние само на мъдреца, а не на невежия. Каква е разликата между учения, т. е. между мъдреца и невежия човѣкъ? — Мъдрецътъ знае, какво може да стане отъ всѣко нѣщо, а глупецътъ не знае това. Значи, глупецъ е онзи човѣкъ, у когото съзнанието не е пробудено, и той се заблуждава само отъ външността на временния, на непробудения животъ. Въ този случай може да се приложи българската пословица: „Едно живо куче е за предпочитане предъ сто умрѣли лѣва.“ Азъ взимамъ тази пословица въ другъ смисль: Единъ беденъ човѣкъ е за предпочитане предъ сто фалирали търговци. Единъ беденъ човѣкъ, но приятелъ, е за предпочитане предъ сто фалирали търговци, но неприятели.

И тъй, първиятъ потикъ, първата стѣпка опредѣля посоката на живота, а отъ посоката зависи, каква основа ще постави човѣкъ. Ето защо, всѣка сутринъ, като става, човѣкъ трѣбва да постави основа въ живота си. Не мислете, че само веднѣжъ се поставя основа въ живота. Мнозина

---

*) Матей 8 : 8.

мислятъ, че като поставятъ веднѣжъ основа въ живота си, всичко се свършва. Така е само за онзи, който не мисли. Животътъ не е нѣщо механическо; животътъ е вѣченъ. Щомъ животътъ е вѣченъ, и основата, която човѣкъ поставя е сѣщо така вѣчна. Понеже основата въ живота е жива, тя е подложена на постоянни промѣни. Основитѣ на земния животъ не претърпяватъ никакви промѣни. За да станатъ нѣкакви промѣни, трѣбва да настѣпятъ известни катаклизми въ този животъ. Вследствие на това, кжщитѣ ви ще се съборятъ и трѣбва да се поставятъ нови основи. Въпрѣки това нѣкой ще дойде при васъ да се хвали, че турилъ основа на кжщата си. Питамъ: твоитѣ работи наредени ли сѣ? — Не сѣ наредени. — Щомъ работитѣ не сѣ наредени, ти нѣмашъ никаква основа въ живота си. — Ама азъ съмъ турилъ основа на своето образование, разрешилъ съмъ задачитѣ си. — Решилъ ли си задачитѣ на своя животъ? — Не съмъ ги решилъ. — Щомъ не си решилъ задачитѣ на своя животъ, нѣмашъ никаква основа.

Положението на съвременнитѣ хора е подобно на онава, въ което се намиралъ единъ слуга, който билъ сакатъ съ едната си ржка и съ единия кракъ. Обаче, въ ума на този слуга се загнѣздила мисълта, че той билъ даровитъ художникъ. Той започналъ да рисува въ въображението си отлични картини, да ги излага предъ свѣта. Представялъ си, какъ дохождали хора да ги гледатъ; какъ вестницитѣ писали за неговитѣ картини, хвалили го, и той се прочулъ предъ цѣлия свѣтъ за много даровитъ художникъ. Като се огледалъ натукъ-натамъ, пакъ се видѣлъ въ първото си положение, като беденъ слуга, сакатъ съ една ржка и съ единъ кракъ. Въ въображението му имало безброй картини, а отвѣнъ, въ действителностъ — нито една. Съвременниятъ свѣтъ е пъленъ съ такива художници. Когато срещнешъ, виждашъ, че е съ високо мнение за себе си. Не е лоша тази чѣрта, но за да оправдае своето високо мнение за себе си, преди всичко човѣкъ трѣбва да се освободи отъ ограничителнитѣ условия на своя животъ. За да стане слугата даровитъ художникъ, първото нѣщо, което се иска отъ него е да развърже ржката си и крака си, да ги освободи отъ връзкитѣ. Ако може самъ да направи това, добре; ако не може самъ да го направи, трѣбва да потърси нѣкой да му помогне.

„Кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе.“ Често хората се обръщатъ къмъ силния на деня и казватъ: Кажи само речъ, и тази работа ще стане! Съвременнитѣ хора не

успѣватъ въ живота си поради тѣхнитѣ понятия, поради тѣхнитѣ схващания за нѣщата. Въпрѣки всичко това хората на 20 в. мислятъ, че иматъ правилни схващания за живота. Действително, нѣкои отъ тѣхнитѣ схващания сж по-правилни отъ тия на миналитѣ поколѣния, но тѣзи схващания не могатъ да се сравнятъ съ схващанията на поколѣнията, които ще дойдатъ следъ хиляда години. Знаете ли, какво ще представяте, ако следъ хиляда години се явите въ свѣта съ вашитѣ възгледи за живота?

Сега ще приведа единъ разказъ за живота и обичаитѣ на хората отъ царството на Соломонъ-Ра. Въ това царство хората имали обичай да се поздравяватъ съ езика си, като го изплезвали навънъ, а не както сега — съ ржцетѣ си. Значи, за да се поздравятъ, трѣбвало всѣки да изплези езика си навънъ. Така трѣбвало ученицитѣ да поздравяватъ учителитѣ си; така трѣбвало пасомитѣ да поздравяватъ своитѣ пастори, духовнитѣ си ржководители; така трѣбвало, обикновенитѣ хора да поздравяватъ учениитѣ и философитѣ. Единъ отъ най-виднитѣ философи по това време билъ нѣкой си Хамиба, тѣй азъ го наричамъ. Който иска да знае, какво е било сжщинското му име, нека се порови въ анализѣ на миналото, и като го намѣри, да го преведе на български. Споредъ мене, името Хамиба се дава на човѣкъ, който мисли, че е философъ, но още не е завършилъ своята философия. Единъ день, като се разхождалъ изъ града, той срещналъ една отъ най-красивитѣ моми на царството, каквато никога до това време не е виждалъ. Тази мома минала покрай него и не изплезила езика си да го поздравя, както билъ обичаятъ. За да се спазва този обичай, билъ издаденъ законъ, споредъ който, всѣки, неизпълняващъ обичая, се наказвалъ съ десетгодишенъ строгъ затворъ. Като видѣлъ, че красивата мома не го поздравила, философътъ се намѣрилъ въ чудо, какво да прави. Ако не се оплаче отъ нея, достоинството му, като виденъ философъ, се накърнявало. Най-после той подалъ оплакване до царя, въ което съобщавалъ, че най-красивата мома въ царството му не изпълнила обичая, не го поздравила съ езика си. Царътъ издалъ заповѣдь да се тури тази мома въ затворъ за десетъ години, но запиталъ философа да обясни, коя е причината, задето момата не се подчинила на този обичай. Философътъ не могълъ да каже, коя е причината за непослушанието, което красивата мома проявила. Понеже, той не могълъ да даде обяснение за причината на този фактъ, царътъ осж-

дилъ и него на десетгодишенъ затворъ. Въ това време единъ простъ, но разуменъ човѣкъ се явилъ предъ царя и казалъ: Азъ зная причината, задето красивата мома не поздравила философа съ езика си. Отъ рождение още тя има единъ недостатъкъ на езика си. Езикътъ ѝ е недоразвитъ, кжсъ, вследствие на което не може да го изплезе навънъ. Той рѣзналъ малко езика ѝ, освободилъ го и наскоро езикътъ израсналъ. Тогава момата казала: Азъ ще изправа погрѣшката си. Срещнала философа, изплезила езика си и го поздравила. Съ това сждътъ отмѣнилъ решението си: Нито момата останала въ затвора, нито философътъ.

На много отъ съвременнитъ хора езицитъ сж недоразвити, недорасли. Мислите ли, че има езикъ онзи, който обича да хули, да злослови по адресъ на хората? Споредъ мене, само онзи човѣкъ има езикъ, който може да говори сладко. Онзи човѣкъ, който е започналъ да си служи съ лоши думи, следъ време неговиятъ езикъ непременно ще се парализира. Езицитъ на всички хора, които пишатъ и говорятъ лошо, въ бждеще ще се парализиратъ, ще се намѣрятъ въ положението на красивата мома. Които не вѣрватъ, следъ 10 — 15 години тѣ ще провѣрятъ тази истина. Тѣ ще срещнатъ хора безъ езици, които ще мязатъ на риби; най-малкото, което ще ги сполети, е че като заминатъ за другия, за астралния свѣтъ, тѣзи хора ще се превърнатъ на риби. Тамъ ще ги пекатъ, ще ги ядатъ, безъ да могатъ да си изкажатъ мжкитъ и страданията.

Ще кажете, че като заплашваме хората, по този начинъ искаме да ограничимъ злото. — Не, ни най-малко не искаме да ограничимъ злото. Ние насърдаваме доброто, а не ограничаваме злото. Отъ злото ние не се интересуваме. Когато нѣкой върши престѣпление, това ни най-малко не ни интересува. Когато нѣкой върши добро, това ни интересува. Ние се интересуваме отъ учения човѣкъ, а не отъ невежия. Сжщиятъ законъ срещае и въ природата, както и въ отношенията на Бога къмъ хората. Богъ абсолютно не се интересува отъ глупавитъ и отъ лошитъ хора. Какво пишатъ вестниците, това ни най-малко не интересува Бога. Не само Той, но и напредналитъ сжщества даже не се интересуватъ отъ вестникарскитъ дисертации. Вие можете да ги считате за учени работи, но тѣ гледатъ на тѣхъ като на обикновени съобщения, безъ нѣкаква научна дълбочина и достовѣрность. Каква наука е тази, която не просвѣщава умоветъ на хората? Или каква религия е тази, която не внася любовь между

хората и не ги обръща към Бога? Това сж човъшки измислици, човъшки изобретения, които заблуждават хората. Подъ думата наука ние разбираме съвокупность отъ идеи, които сж излѣзли отъ Великото Начало на живота. Лъжата пъкъ е калъ, която е излѣзла отъ общата на хората. Човъшкитѣ обща създадоха лъжата въ свѣта. За да познаете, какъвъ е нѣкой човѣкъ, вижте, като влиза въ кѣщи, дали си изчиства общата, или не. По това ще познаете, дали този човѣкъ е готовъ да говори истината, или не. Ако изчисти общата си и така влѣзе въ кѣщи, той ще говори истината; ако не ги изчисти, той носи лъжата въ себе си. Много хора носятъ нечисти обща по наследство, по предание. Ако присадите едно дърво съ дивачка, следъ време това дърво ще даде плодове на дивачката. Кой е причина за това? — Причината за това е самата дивачка. Счупете присадката и веднага ще видите истинското дърво. Счупете дивитѣ присадки на дървото, и веднага ще видите истинския човѣкъ. Всичко въ свѣта трѣбва да се постави на изпитъ.

Съвременнитѣ хора се намиратъ въ епоха, презъ която нищо нѣма да остане неизпитано, непровѣрено. Животътъ на хората, външно и вътрешно, ще бжде подложенъ на такива разтърсвания, каквито ставатъ въ домоветѣ по Великъ день. Цѣлата кѣща по Великъ-день се пречиства. Защо умиратъ хората и какво става съ тѣхъ следъ смъртта имъ? Нѣкои учени твърдятъ, че мозъкътъ на умрѣлия не остава въ прѣстѣта, но напреднали, учени сжщества го взиматъ, анализиратъ го, да видятъ, какви благородни мисли и чувства сж занимавали този човѣкъ. Въ Божествената лаборатория има списъци, въ които вписватъ всичко, което се отнася до мозъка на дадени лица. Въ тия списъци четете: мозъкътъ на еди-кой си свещеникъ, владика; мозъкътъ на еди-кой си ученъ човѣкъ; мозъкътъ на еди-кой си князь, или царь; мозъкътъ на еди-кой си слугиня и т. н. И срещу всѣко име следватъ резултати отъ направената анализа. Отъ тѣзи анализи се вижда, какво липсва на всѣки човѣкъ. Значи, има съ какво да се занимава човѣкъ. Сега ни учатъ, че като умре човѣкъ, ангели дохождатъ, взиматъ го и на рѣце го занасятъ на небето. — Ние имаме само единъ такъвъ случай — съ бедния Лазарь. Три пѣти анализираха мозъка на Лазара и следъ това го занесоха въ лоното на Аврама. Обаче, когато умрѣ богатиятъ, който цѣлъ животъ яде и пи, не го занесоха въ лоното Аврамово, но го изпра-

тиха въ мѣстото на мъчението. — Какво ще стане съ нашитѣ богаташи?

Азъ не говоря за богаташи, които не вършатъ волята Божия; азъ не говоря за сиромаси, които крадять и лъжатъ. Азъ имамъ предъ видъ онѣзи сиромаси, въ ума на които не минава мисль за кражба и лъжа. Тѣзи сиромаси сж голѣми простаци, защото не знаятъ да лъжатъ, нито да крадять. Такъвъ човѣкъ азъ наричамъ беденъ, сиромасъ, и нищъ духомъ. Всѣки човѣкъ, на когото езикътъ е дълъгъ и рѣже надѣсно — налѣво, той не е беденъ, не е нищъ духомъ. Той е първокласенъ богаташъ, т. е. човѣкъ, богатъ съ грѣхове. Този богатъ човѣкъ ще отиде при онзи, за когото Христосъ е казалъ, че ще бжде изпратенъ въ мѣстото на мъчението.

Като говоря за мъчението, мнозина запитватъ, има ли такова мъчение, или нѣма. Азъ не говоря за физическо мъчение, което всички хора сж опитали и познаватъ, но говоря за вътрешното мъчение, което малцина сж опитали. Ще кажете, че такъвъ огънь, за който се говори въ Писанието, не съществува. — Този огънь, за който се говори въ Писанието, не е физически, защото човѣкъ изгаря на физически огънь. Огънятъ, на който богатиятъ горѣлъ хиляди години и не изгорѣлъ, е отъ съвсемъ друго естество. Този огънь коренно се различава отъ физическия. Защо е трѣбвало богатиятъ да гори на този огънь? Защо той не каза на Аврама: Отче Авраме, покажи ми начинъ, какъ да изправа грѣховетъ си! Защо не се разкая и не потърси начинъ да изправи грѣховетъ си, а пожела да изпратятъ Лазара при него да му облекчи положението? И въ мѣстото на мъчението богатиятъ прояви своето старо аристократство и каза на Аврама: Нека бедниятъ Лазаръ дойде при мене. Той ми дължи нѣщо, за което трѣбва да ми бжде признателенъ. Какъвъ по-голѣмъ срамъ за мене отъ този, той да седи въ мѣстото на блаженството, а азъ — при тѣзи лоши, тежки условия! — Тѣзи сж вътрешнитѣ причини, заради които богатиятъ искалъ да доведатъ Лазара при него. Аврамъ му отговори: Лазаръ не може да дойде при тебе. Има нѣща, които ви дължатъ. — Състоянието на богатия не може да се смѣни съ състоянието на бедния; състоянието на грѣшния не може да се смѣни съ състоянието на праведния. Това не е бояджилъкъ. Господъ не е бояджия. Той е разумно същество. Казвате, че Богъ е добъръ, милостивъ, може да ви направи добро. Ако хората можаха да се боя-

дисватъ тъй лесно, пръвъ азъ щѣхъ да ги боядисамъ. Нѣмаше да оставя човѣкъ въ свѣта да грѣши. Но невъзможно е човѣкъ да се боядисва, както и когато пожелае.

Сега, като говоря за богатъ и за беденъ човѣкъ, азъ разбирамъ друго нѣщо. Подъ думата „богатъ“ разбирамъ разуменъ човѣкъ. И подъ думата „беденъ, сиромахъ“ пакъ разбирамъ разуменъ човѣкъ. И двамата сж разумни, но на различни длѣжности. Каквато длѣжностъ да се даде на разумния човѣкъ, тя е почетна длѣжностъ. И царь да е, и последенъ слуга да е, за него това е едно и сжщо нѣщо. Предъ Бога, предъ възвишения мораль нѣма абсолютно никаква разлика между царь и слуга. Докато сте на земята, вие ще се лѣжете отъ различнитѣ служби на хората. Ако царьтъ изпълнява честно службата си на земята, той е почитанъ и уважаванъ отъ всички; ако слугата изпълнява службата си честно и почтено, той е уважаванъ и почитанъ отъ всички. Въ този случай и двамата сж на почетни служби, безъ абсолютно никаква разлика. Царьтъ е почетенъ като царь, а слугата — като слуга. Ако царьтъ не изпълнява честно своята длѣжностъ като царь, той ще стане слуга. Ако слугата изпълнява честно своята служба като слуга, той ще стане царь. Следователно, всички сегашни слуги сж кандидати за царе, но при условие да изпълняватъ службата си честно и почтено. Като предвижда това, Писанието казва, че ние сме свещени царе за Бога. Нѣкой казва: Азъ не мога да бжда царь. — Какво представя царьтъ? Какъвъ е произходътъ на думата „царь“? Всѣки може да стане царь, но не въ нѣкоя голѣма държава. Всички можете да станете царе, но въ малки държави. Запримѣръ, всѣки шопъ въ България има своя държава. Шопътъ нарича колибата си своя държава. Нѣкой има една стая на разположение — той е царь на тази стая. Вървишъ по пѣтя и около тебе нѣма нито единъ човѣкъ — ти си царь, ти си господарь на този пѣтъ. Лесно е да бждешъ царь, щомъ твоята мисль въ даденъ случай е права. Като мисли само, че е царь, всѣки може да бжде единъ честенъ, разуменъ царь. Щомъ всички хора сж излѣзли отъ Бога, не сж ли тѣ царски синове? Вие мислите и вѣрвате, че сте Синове Божии, но ако ви кажатъ, че като царе можете да бждете Синове Божии, вие се съмнявате. Мислите, че сте създадени по Бога, но ако ви се каже, че като Синове Божии сте царе, вие пакъ се съмнявате. Споредъ мене, ако при сегашнитѣ условия не можете да станете царе, това значи да се огрѣшите. При

сегашнитѣ условия нѣма служба на зѣмята, отъ която човѣкъ да не се огръши. Които заематъ служби при сегашнитѣ условия, тѣ трѣбва да бждатъ разумни хора, съ здравѣ, силенъ грѣбнакъ и съ убеждения.

„Кажи само речъ, и момчето ми ще бжде здраво!“ Съвременното човѣчество се намира въ болезнено състояние. Почти всички хора боледуватъ, почти всички хора сж нервни и казватъ: Това е неврастения. Всѣки се оплаква, че е нервнѣ, че не може да издържа. Ако подложите нѣкой човѣкъ на гладъ, да не яде два-три дня, той веднага започва да се оплаква: Гладенъ съмъ, не мога да издържамъ, ще умра отъ гладъ. Защо ме измжчвате толкова? — Чудно нѣщо! Има паяци, които по шестъ месеца седатъ гладни и не се оплакватъ. Мечкитѣ цѣла зима прекарватъ безъ храна и не се оплакватъ, а като погладува два-три дня, човѣкъ веднага започва да се оплаква, че ще го уморятъ отъ гладъ. Кой ще го умори? Това, което уморява човѣка, е въ самия него, а не въ хората. Хората сж само външни фактори, външни условия. Каквото човѣкъ мисли, това става. Ако мисли, че гладенъ ще умре, така ще стане. Всички хора на 20 в. все отъ гладъ умиратъ. Покажете ми единъ боленъ, който да не е умрѣлъ отъ гладъ. И царъ, и владика — всички умиратъ отъ гладъ. Като заболѣятъ, хората казватъ: Не можемъ вече да ядемъ. — Коя е причината за това? — Нѣма какво да ядатъ. Докато сж въ това положение, за тѣхъ нѣма ядене. Тѣ не могатъ да възприематъ Божествения нектаръ, съ който възвишенитѣ сжщества се хранятъ, вследствие на което нишкитѣ на тѣхния животъ се скжсватъ, и тѣ умиратъ гладни. Хлѣбътъ седи предъ болния, но той нѣма импулсъ въ себе си да посегне къмъ него; той нѣма сила да отвори устата си, а стомахътъ му нѣма разположение да работи. Божественото начало заставя човѣка да яде и сладко да яде. Ето защо, като яде, човѣкъ трѣбва да благодари на Бога. Какво правятъ съвременнитѣ хора? — Наредятъ се предъ трапезата и започватъ да ядатъ: едно, второ, трето, четвърто ядене. Слугитѣ слагатъ и вдигатъ едно ядене следъ друго, но господаритѣ пакъ оставатъ недоволни. Това недоволство произвежда цѣли скандали и крамоли между хората. Въ какво седи вашата философия за яденето? Ще кажете, че яденето е единъ отъ най-постояннитѣ процеси въ природата, вложенъ отъ самата нея, отъ най-древни времена. Този процесъ сжществува въ природата още съ проявяването на живота. Когато хората скжсали връзката си съ този

процесъ, смъртта започнала да действа върху тях по правилен начин. Човѣкъ постепенно е изгубвалъ своята мисль, своята сила, докато най-после се намѣрилъ или въ положението на Лазара, или въ положението на богатия.

Стотникътъ, който разбиралъ закона, се обърналъ къмъ Христа съ думитѣ: „Кажѣ само речъ, и момчето ми ще оздравѣ.“ Този човѣкъ не бѣше нито правовѣренъ, нито израилтянинъ. Той бѣше езичникъ. Обаче, този езичникъ се обърна къмъ Христа съ думитѣ: „Кажѣ само речъ, и момчето ми ще оздравѣ.“ Съ други думи, той каза на Христа: И азъ имамъ власть да заповѣдамъ на слугитѣ си. На едного казвамъ: Дойди! — и той дохожда; на другото казвамъ: Иди! — и той отива. Каквото заповѣдамъ, това става. Следователно, ако и Ти кажешъ само речъ, момчето ми ще оздравѣ. Питамъ: отде знаеше този човѣкъ, че Христосъ има такава сила въ себе си, че каквото каже да стане? Ако въ сегашнитѣ времена излѣкувате нѣкого, ще кажатъ, че тукъ е употребена нѣкаква магия, или нѣкаква лъжа. Въ днешния материалистически вѣкъ, каквото направишъ, все ще го обяснятъ съ нѣкаква лъжа, съ нѣкаква хитрина. Въ днешния критически вѣкъ не може да се допусне никакво чудо. Едно време, когато спиритизмътъ се яви на сцената, правѣха различни фотографии и обясняваха явяването на духоветѣ като етерни излъчвания на човѣшкитѣ мисли, които се изразяватъ въ полуматериални форми. По този поводъ ученитъ създадоха различни теории. Нѣкои казваха, че единственото нѣщо, което съществува въ свѣта, е човѣкътъ. — Какъ се създаде тази теория? Нека тѣзи учени обяснятъ, какъ се създаде тѣлото на човѣка, какъ се създаде неговия мозъкъ, неговата нервна система. Всичко въ човѣка е разумно направено. Какъ се създаде човѣшката форма? Кое застави Бога да създаде човѣка? — Има редъ причини, редъ теории за създаването на човѣка, но ние не подѣржаме онази механическа теория за създаването на човѣка отъ прѣстъ. Богъ взелъ прѣстъ, направилъ отъ нея човѣкъ, вдѣхналъ въ ноздритѣ му, и той станалъ жива душа. Тази теория е за децата, а не за възрастнитѣ.

Ще приведа единъ примѣръ отъ съвременната аритметика. Казвате, че $5 \times 5 = 25$. Значи, взимате две числа, умножавате ги едно на друго и получавате трето число: $5 \times 5 = 25$. Какъ получихте числото 25? Ще кажете, че работата е много проста. Отде дойде двойката? Като умножавате 5×5 , сигурни ли сте, че тѣзи числа сж еднакви? Пред-

ставате си, че едната петорка означава петъ философа, всѣки отъ които е родилъ по петъ деца. Ще кажете, че философитѣ не раждатъ деца. Споредъ мене философитѣ раждатъ. Всѣки трактатъ по известенъ въпросъ, всѣко съчинение, което е написалъ философътъ, не е нищо друго, освенъ негово дете. Петъ философа по петъ деца, правятъ 25 деца. При това, знае се отъ аритметиката, че могатъ да се събиратъ само еднородни числа. Право ли е това? Всички тия 25 деца еднакво даровити ли сж? И самитѣ философи еднакво даровити ли сж? Голѣма разлика има между петътѣ философа, както и между тѣхнитѣ деца. Защо ги умножаваме тогава? Въ аритметиката е лесно: $5 \times 5 = 25$. Двойката въ числото 25 показва, че на това число не достига нѣщо. Ако 25 души образуватъ едно дружество, въ скоро време между тѣхъ ще се създадатъ раздори, недоразумения. Само числото 2 е въ състояние да изглади тѣхнитѣ недоразумения. Какво представя двойката? — Двойката означава женския принципъ. Двойката показва, че въ търговията, въ банкерството е нуженъ кредитъ. Ако нужниятъ кредитъ не сжществува, банката ще фалира. Следователно, който знае този законъ, той никога нѣма да вложи паритѣ си въ банка, или въ кредитно дружество, основано отъ 25 члена. Числото 25 казва на човѣка: Не влагай паритѣ си въ банка, съставена отъ 25 члена, защото, въ края на краищата, ще получишъ само 25% отъ вложената сума, а останалитѣ 75% ще хвъркнатъ.

Този законъ сжществува и въ човѣшкитѣ мисли и чувства. Дойде ти нѣкаква идея на ума, и ти започвашъ една работа, безъ да знаешъ ще успѣешъ ли въ тази работа, или нѣма да успѣешъ. Ако разбирашъ законитѣ, ще знаешъ, какви ще бждатъ резултатитѣ на започнатата отъ тебе работа. Който не разбира законитѣ, той изпада въ суевѣрие. Суевѣрието произтича отъ факта, че когато се натъкнешъ на нѣкаква Божествена идея, вие не я прилагате на време, вследствие на което, вмѣсто добро, излиза зло. Следователно, всѣкога, когато правимъ добро не на време, ражда се зло; когато правимъ зло на време, ражда се добро. Когато правимъ зло не на време, винаги остава зло. Има другъ законъ въ свѣта, споредъ който две злини винаги раждатъ едно добро.

Този законъ се провѣрjava навсѣкжде въ живота. Вземете следния примѣръ: на едного казали една обидна дума. Тази дума го засегнала толкова много, че той се върналъ

у дома си, взелъ револвера си и тръгналъ да отмъщава. Като вървѣлъ изъ пѣтя, спъналъ се, падналъ на земята и счупилъ крака си. Занесли го въ дома му, извикали лѣкарь да му превърже крака. Дълго време лежалъ на легло и прекаралъ голѣми мъжнотии. За да прекара по-леко мъжкитѣ и болкитѣ на счупения кракъ, близкитѣ му донасяли да четѣ Евангелие и различни философски книги. По този начинъ той се обърналъ къмъ Бога. Като оздравѣлъ, той си казалъ: Благодаря на Бога, че счупихъ крака си. Ако не бѣха ме обидили, азъ нѣмаше да счупя крака си и нѣмаше да се обърна къмъ Бога. А сега, макаръ че счупихъ крака си, обърнахъ се къмъ Бога.—Тукъ имаме примѣръ, въ който две злини раждатъ едно добро. Това не е абсолютно правило, нито абсолютенъ законъ. Че злото въ свѣта работи за доброто, това е изключителенъ законъ. Значи, отъ всички страдания, отъ всички препятствия, които се случаватъ въ живота ви, крайната целъ на Битието е да произведе добро. Така е за умния, за добрия човѣкъ, но за глупавия, за лошия не е така. Оттукъ можемъ да извадимъ следното заключение: всѣки човѣкъ, който е склоненъ къмъ доброто, той непременно е заболѣлъ. Този човѣкъ е падналъ на пѣтя, счупилъ крака си и лежи на легло. Страданията, които прекарва на леглото, сж причина да се обърне къмъ Бога.

„Кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе“. — Като оздравѣе, то ще стане човѣкъ, способенъ да помага на хората. Като четатъ този стихъ, съвременнитѣ хора го тълкуватъ, че Христосъ излѣкувалъ това момче физически, т. е. излѣкувалъ тѣлото му. — И сегашнитѣ лѣкари лѣкуватъ тѣлото на човѣка. Тогава, какво повече е направилъ Христосъ? И сегашнитѣ лѣкари лѣкуватъ презъ пространството, както Христосъ е направилъ. Болниятъ е на километри далечъ отъ лѣкаря си, но той го лѣкува. Какво повече е направилъ Христосъ? Въ странство има цѣли общества, които лѣкуватъ презъ пространството. Има заведени дѣла противъ онѣзи, които лѣкуватъ по този начинъ, но понеже нѣма законъ, който да ги сжди, тѣ се освобождаватъ. Сждията казва: Този човѣкъ не е виновенъ, и го освобождава. И Христосъ е лѣкувалъ по този начинъ, затова стотникътъ се обърналъ къмъ Него съ думитѣ: „Кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе. И азъ имамъ власть да заповѣдамъ. Казвамъ на едного отъ слугитѣ си: Иди! — и отива. На друго: Дойди! — и дохожда. И ти можешъ да направишъ сжщото. Каж

само речъ, и азъ ще ти бжда благодаренъ". И зачуди се Христосъ на неговата вѣра. Този човѣкъ бѣше езичникъ.

"Кажи само речъ, и момчето ми въ бждеще ще се измѣни". Ако нѣкой съвремененъ християнинъ отиде при Христа да се помоли за болното си момче, какво ще каже? Той ще каже: Господи, кажи само речъ да се излѣкува момчето ми, да поживѣе малко на земята. Питамъ: ако животътъ на това момче се продължи, за да натрупа повече грѣхове, защо му е този животъ? Да се излѣкува момчето, разбирамъ да се внесе равновесие въ неговия умъ, благородство въ неговото сърце, сила и подеиъ въ неговата душа и въ неговия духъ. Съвременнитѣ религиозни наричатъ това състояние покаяние. Хората се покаяватъ и въ сѣдилищата, помиряватъ се, но това не е покаяние. Така се покаялъ единъ циганинъ, който се давилъ въ рѣката. Като се намѣрилъ въ трудно положение, той се обърналъ къмъ свети Никола съ думитѣ: Моля ти се, свети Никола, помогни ми да се избавя. Имамъ малки циганчета, нѣма кой да ги гледа. Ако ми помогнешъ да излѣза на брѣга, ще ти запала една голѣма свѣщъ, човѣшки бой. Въ това време покрай рѣката минавалъ единъ човѣкъ, видѣлъ, че нѣкой се дави и се моли за помощъ. Той влѣзълъ въ рѣката и спасилъ циганина отъ удавяне. Като се видѣлъ на другия брѣгъ на рѣката, циганинътъ казалъ: Свети Никола, ти си богатъ и светъ човѣкъ; защо ти е моята свѣщъ? Ето, дрехитѣ ми се измокриха. Отде ще взема толкова пари за свѣщъ? Халалъ да ти е, че ме избави!

Съвременнитѣ хора се смѣятъ на този циганинъ, но тѣхниятъ животъ, отъ единия до другия край, не е ли подобенъ на този на циганина? Не се ли намиратъ и тѣ въ сѣщото положение? Кой отъ васъ не е обещавалъ, че това ще направи, онова ще направи, но като излѣзе на сухо, вѣнъ отъ рѣката, казва: Свети Никола, азъ имамъ малки циганчета, пари нѣмамъ за свѣщъ. Защо ти е тази свѣщъ? Небето и безъ моята свѣщъ ти свѣти. Азъ се намирахъ въ голѣмо затруднение, когато ти обещахъ, но виждамъ, че не мога да изпълня обещанието си, пари нѣмамъ. И сега хората обещаватъ, но не изпълняватъ. Отъ всички се изисква здрава, положителна мисль, а не обезсърдчение.

Сега, като говоря така, не искамъ да кажа, че не сте добри, но въ работата, която човѣкъ върши на земята, все ще направи нѣкаква погрѣшка. Ако не внимава, ако съзнанието му не е будно, и светията може да направи погрѣ-

шка. Най-малко съ очитѣ си човѣкъ може да сгрѣши. При това, този грѣхъ е толкова малкъ, че никой не би го подозрѣлъ. Ако минете покрай кжщата на нѣкой богатъ човѣкъ и му завидите, или пожелаете кжщата му, като отидете на онзи свѣтъ, само за тази мисль, за това пожелание, вие ще бждете на мѣстото на богатия. За да не сгрѣшите, като минете покрай кжщата на богатия, кажете: Господи, дай здраве и сила на този човѣкъ, да поживѣе повече, да се порадва на богатството си и да помага на бедни и страдащи. Така трѣбва да каже разумниятъ, а неразумниятъ ще въздъхне и ще пожелае за себе си кжщата на богатия. Ето, две хиляди години се минаха отъ времето на Христа, и всички минавате за вѣрващи, за посветени, но като се натъкнете на нѣкакво изкушение, въздъхвате. Нѣкога сте силни, минавате покрай изкушението, но не се подавате. Нѣкога, обаче, сте слаби, подавате се на изкушение и не сте готови да признаете погрѣшката си. — Не, ще се върнете при богатия и ще кажете: Тукъ, на това мѣсто, предъ твоята кжща сгрѣшихъ. Пожелахъ твоята кжща, завидѣхъ ти, но се разкаяхъ. Не искамъ кжщата ти, тя е твоя. Нека Богъ те благослови, да живѣешъ и да се радвашъ, да помагашъ на беднитѣ. Втори пжтъ нѣма да пожелавамъ чуждото. — Това е малкъ, почти незабелязанъ грѣхъ, но следъ време той ще произведе обратни резултати, съ което ще спъне еволюцията на душата ви. Като грѣшите, това показва, че Богъ никога не реагира на вашата воля. Когато грѣши, човѣкъ проявява своята неразумна воля, на която не реагира, но впоследствие изпитва лошитѣ резултати на тази воля. Тогава той казва: Мжно ми е, че сгрѣшихъ. Не зная, какво да правя. Господъ ще ти каже: Върни се да изправишъ погрѣшката си. Богъ никога не реагира срещу насъ. Той ни поощрява въ доброто, но не ни заставя насила да го правимъ, нито пъкъ ни прѣчи въ злото. И въ доброто, и въ злото ние сме абсолютно свободни да правимъ едното, или другото. Това е красивото въ живота. Като грѣшимъ, или като правимъ добро, ние сами носимъ послѣдствията, отговорноститѣ за нашитѣ дѣла. Сжщевременно ние носимъ въ себе си възможности за изправяне на своитѣ погрѣшки, когато пожелаемъ, и когато Богъ ни подбуди къмъ това. Щомъ почувствуваме този потикъ въ себе си, ние трѣбва да се свържемъ съ желанието на Бога и да го приемемъ като наше, защото Той не е всѣкога близо до

насъ. Казано е въ Писанието: „Търсете ме, докато съмъ близо до васъ!“

„Кажи само речъ, и момчето ми ще бжде здраво.“ Този стотникъ разбиралъ своето момче, разбиралъ това, което е родилъ. На сжщото основание, когато единъ философъ, или писателъ напише една книга, той трѣбва да се обърне къмъ Бога съ думитѣ: „Господи, кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣ.“ Така трѣбва да каже учениятъ въ себе си, защото все има нѣкои нечисти мѣста, нѣкакви неджзи въ книгата му, които трѣбва да се изчистятъ. Книгата му ще се чете отъ много хора, затова трѣбва да бжде чиста, да носи въ себе си красота и благословение за свѣта. Когато художникътъ рисува картини, и неговитѣ картини трѣбва да носятъ благословение за хората. И той трѣбва да се обърне къмъ Бога съ думитѣ: „Кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣ.“ Преди години гледахъ една картина на единъ художникъ, която представяше образа на Христа. Този художникъ нѣмаше понятие за формитѣ, за пропорциитѣ. Ако тази картина бѣше живъ човѣкъ, той щѣше да бжде осжденъ на 10 — 15 години затворъ, като престѣпникъ. Лицето на този образъ бѣше широко, челото — ниско, едва три-четири сантиметра височина, брадата — широка, очитѣ — много голѣми. Този художникъ искалъ да даде единъ представителенъ образъ на Христа, да респектира хората, а той нарисувалъ такъвъ образъ, който може да ги изплаши. Следователно, ако искате да нарисувате нѣкой човѣкъ, трѣбва да представите такъвъ образъ, по който да се четатъ добродетелитѣ му. Лицето, челото, очитѣ, брадата трѣбва да изразяватъ неговитѣ добродетели. Нѣкой пита: Азъ честенъ човѣкъ ли съмъ? — Погледни ме само веднѣжъ въ очитѣ и ще ти кажа, дали си честенъ. Азъ имамъ моментална фотография, ще цѣкна веднѣжъ само, и веднага ще имамъ портрета ти. Ще погледна очитѣ ти и ще кажа, дали си честенъ, или не. Дойде нѣкой при мене, иска пари на заемъ. Погледна лицето му, фотографирамъ го и веднага разбирамъ, може ли да се дадатъ пари на този човѣкъ, или не може.

Човѣкъ носи свидетелството си на своето лице. Това свидетелство всѣки день се мѣни. Ти можешъ да бждешъ днесъ въ добро разположение на духа, но утре можешъ да изгубишъ това разположение. Тѣзи постоянни смѣни не сж нищо друго, освенъ обновяване на духа. На физическия свѣтъ, разположението и неразположението представятъ за-

конъ на обнова. За да стане вътрешна обнова въ човѣка, той трѣбва да бжде поставенъ на две противоположни състояния. Който изучава окултната наука, той трѣбва да знае този законъ. Всѣки день човѣкъ трѣбва да съ опрѣсняява, да се обновява. Ако не се обновява, той преждевременно ще остарѣе. Казвате за нѣкого, че е остарѣлъ. — Ела утре, ще ме видишъ. Преброй колко бръчки имамъ на лицето си. Отивашъ на другия день и виждашъ, че бръчките сж се намалили съ две по-малко. Значи, този човѣкъ се е подмладилъ съ десетъ градуса. Отивашъ на другия день, броишъ още две бръчки сж изгубени. На шестия день още две бръчки се загубватъ, на десетия — още две. Следъ десетъ години виждашъ на лицето на този човѣкъ само две бръчки. Като работи повече време, върху себе си, всички бръчки на лицето му ще се изгубятъ, и той ще стане свършено младъ. Не е мжно да се подмлади човѣкъ. За подмладяването се изисква само едно „ху.“

Ще приведа примѣра за единъ младъ момѣкъ грънчаръ. Този младъ момѣкъ търсилъ нѣкакъвъ лесенъ занаятъ, да може въ скоро време да го изучи. Като търсилъ известно време такъвъ занаятъ, най-после се установилъ върху грънчарството. Отишълъ при единъ добъръ грънчаръ и останалъ да работи при него три години. Единъ день казалъ на господаря си: Азъ работихъ три години, научихъ занаята, искамъ да стана вече майсторъ. — Добре, свободенъ си. Слугата напусналъ господаря си и започналъ самостоятелна работа. Какво било очудването му, когато видѣлъ, че всичките му грънци се пукали. Върналъ се пакъ при господаря си и го запиталъ, защо грънците му се пукатъ. — Трѣбва да учишъ още три години да придобиешъ изкуството да не се пукатъ грънците. Младиятъ грънчаръ останалъ да работи при господаря си още три години и забелязалъ, че когато сждътъ билъ свършено готовъ, господарьтъ му го изваждалъ отъ пещьта, духвалъ вътре, и той не се пукалъ. Тогава слугата си казалъ: Чудно нѣщо! За едно духане само, за едно „ху,“ азъ трѣбваше да чиракувамъ още три години. Значи, докато грънците сж горещи, ще духнешъ въ тѣхъ, за да не се пукатъ. Истинатъ ли веднѣжъ, и сто пжти да духашъ, тѣ все ще се пукатъ. На време ще туряшъ грънците въ пещьта, на време ще ги вадишъ, на време ще духашъ. Това „ху,“ което грънчарьтъ правилъ въ грънците, е думата, която стотникьтъ искалъ отъ Христа.

„Кажи само речъ, и отъ тази дума, която сега кажешъ,

хората ще извадят поука. Всички ще говорят за тази дума — казалъ стотникътъ. „Кажи само речъ, и момчето ми ще бжде здраво.“ Съвременнитѣ хора се намиратъ въ процѣсъ на самоусъвършенствуване. Както виждамъ, вие всички сте богаташи, между васъ нѣма нито единъ сиромасъ. Това лесно мога да докажа. Ако се оплаквате отъ сиромашия, азъ мога да купя сиромашията ви, но нѣма, какво да ми продадете — всички сте богати. Вие се стремите къмъ самоусъвършенствуване, но за това се изисква положителна наука. Запримѣръ, имате нѣкакво неразположение въ себе си. Направете опитъ да го смѣните на добро. Каквъ опитъ ще направите? Казвате, че обичате приятеля си. Виджте сега, може ли любовта къмъ приятеля ви да измѣни вашето състояние. Помислете за приятеля си, и ако състоянието ви се измѣни, вие наистина го обичате. Ако състоянието ви не се измѣни, но обичате приятеля си, както трѣбва. Нѣкой день се разгнѣвите, търсите нѣкого да излѣте гнѣва си върху него. Външно изглеждате тихъ, спокоенъ, като светия, но отвътре се вълнувате като вулканъ. Помислете този моментъ за приятеля си, когото обичате. Ако състоянието ви не се измѣни, любовта ви не е силна. Казвате, че вѣрвате въ Христа. Кажете тогава: Нека вѣрата ми въ Христа измѣни моето състояние. Казвате това, но състоянието ви пакъ не се измѣня. Вѣрвате въ Бога. Апелирайте къмъ тази вѣра да измѣни състоянието ви. И тази вѣра не ви помага. Какво показва това? — Че нито любовта къмъ приятеля ви е силна, нито вѣрата ви въ Христа и въ Бога е силна. Какво трѣбва да направите, за да измѣните състоянието си? Застанете предъ Бога като дете и кажете: Господи, имамъ нѣщо криво въ себе си, нѣкаква погрѣшка, която не мога да изправа. Тя ми прѣчи, не мога да измѣня състоянието си. Нито любовта къмъ приятеля ми, нито вѣрата ми къмъ Тебе сж въ сила да ми помогнатъ. Покажи ми пжтъ, по който да трѣгна, да измѣня състоянието си. Като кажете това, оставете да се изпълни волята Божия. Кажете ли така, състоянието ви веднага ще се измѣни. Това значи „кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣе.“

Казвамъ: никога не оставайте едно ваше състояние само да се измѣни. Състояние, което само се измѣня, не е въ ваша полза. Когато взимате участие въ известно ваше състояние и успѣте да го измѣните, вие се ползвате. Ученикътъ се ползува, когато взима участие въ задачата си и самъ я решава. Ученикътъ се ползува, когато и други взиматъ

матъ участие въ решаване на неговата задача, но по-добре е самъ да реши задачата си. Ученитъ хора, които съ въкове сж работили и работятъ, помагатъ и на насъ, но и ние трѣбва да работимъ като тѣхъ. Добритъ хора сж работили, и ние ще работимъ. Следователно, когато духовнитъ хора искатъ да измѣнятъ нѣкое свое състояние, достатъчно е да се обърнатъ къмъ Бога съ думитъ: „Господи, кажи само речъ!“ Ако при тѣзи думи състоянието имъ се измѣни, за този день тѣ иматъ нѣщо положително въ себе си, на което могатъ да разчитатъ. Представете си, че сте затворени въ „Обществената безопасностъ,“ или сте осждени на десетгодишенъ затворъ. Какво трѣбва да направите? — Поставете на изпитъ вѣрата си. Кажете: Искамъ сега да провѣря има ли Господъ въ свѣта, и кой въ сжщностъ управлява свѣта—Господъ, или хората? После кажете въ себе си: Господи, готовъ съмъ отсега нататъкъ да посветя живота си за Тебе, безъ да нарушавамъ Твоя законъ. Избави ме отъ този затворъ, по който начинъ искамъ. — Какъ ще излѣзете отъ затвора? — Най-простиятъ начинъ е чрезъ амнистия. Ако амнистията не дойде, ангелъ ще слѣзе отъ небето, ще отвори вратата на затвора, ще свали оковитъ отъ краката ви и ще каже: Излѣзте вънъ на свобода! Дали сте въ България, или другаде, ангелътъ ще каже: Излѣзте отъ затвора! Важно е, че молбата ви е послушана, и вие се убеждавате въ сжществуването на единъ великъ законъ, на който всѣкога можете да разчитате. Този законъ не е човѣшки. Докато нѣмате нѣколко опита, които да ви увѣрятъ въ сжществуването на този законъ, вие никога не бихте разчитали на него. Тогава вие ще разчитате на този законъ така, както днесъ разчитате на своитъ пари. Като извадите златната монета, дето отидете, все ще бждете добре дошли. Дето да покажете златната монета, тя навсѣкжде ще има стойностъ.

„Кажи само речъ, и момчето ми ще оздравѣ!“ — Тази е мисълта, на която ви навеждамъ. Ако сте свързани съ Христа, вие можете да се обърните къмъ Него съ думитъ: „Кажи само речъ.“ Щомъ имате тази връзка, достатъчно е само да кажете думитъ „Кажи само речъ,“ за да можете правилно да разрешите трудноститъ въ своя животъ. При това положение нѣма да има никакъвъ споръ между хората. Ние трѣбва да бждемъ силни, да бждемъ свързани съ Бога. Ако сме свързани съ Бога, социалнитъ въпроси лесно ще се разрешатъ, трудноститъ въ живота лесно ще се преодоляватъ. Ако можете да повишите температурата на тѣлото си до 4000 гра-

дуса, кои ще ви държи въ затвора съ такава висока температура? Като ви поставятъ въ затвора, всичко около васъ ще се разтопи. Нѣкои мислятъ, че само ангелитѣ могатъ да произведатъ такава температура. Не, всѣки човѣкъ може да произведе съ мисълта си такава топлина, че да разтопи и вратитѣ и прозорцитѣ на затвора и да покаже на хората, че той не може да лежи въ затворъ. И ако праведниятъ трѣбва да бжде затворенъ, това е само да покаже примѣръ на хората, че онзи, който е завършилъ развитието си, не само че въ затворъ не може да лежи, но и въ гроба не може да остане. И Христа разпнаха, заровиха Го, три деня лежа въ гроба, но на третия день този затворъ се отвори, и Христосъ излѣзе вънъ отъ него. Тогавашнитѣ вѣрващи казаха: Кажете, че ученицитѣ Христови задигнаха тѣлото Му. — Това не е никаква наука. Така не се разрешаватъ въпроситѣ. Отъ всички се изисква положителна вѣра, вѣра на развитие, на постояненъ процесъ, на постоянна връзка въ човѣка. Съвременитѣ хора искатъ съ малко трудъ да постигнатъ много работи. Който иска да се самоусъвършенствува, той трѣбва да постави всичкото свое усилие за превъзможване на мжчнотиитѣ си, отъ какъвто характеръ да сж тѣ, физически, умственъ или сърдеченъ.

„Кажи само речъ и всичко ще бжде!“ Днесъ ви оставамъ да мислите върху темата: „Кажи речъ“. Тѣй ще кажете въ себе си: „Кажи само речъ, и моето момче ще бжде здраво!“ Това момче, този момъкъ представя въ човѣка онова, което мисли. Човѣкъ трѣбва да има здрава мисълъ, здраво сърце. Кажи речъ, Господи, да оздравѣе нашиятъ умъ, нашето сърце! Кажи речъ, Господи, да просвѣтне ума ни, да оздравѣе сърцето ни и да се всели Твоята Любовь въ насъ, да вършимъ Твоята воля!

---

13. Недѣлна беседа отъ Учителя, държана на 28 априлъ, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Ела следъ мене!

И рече му: „Дойди следъ мене!“
И той стана и отиде следъ Него. *)

„Дойди следъ мене!“ — Нѣма по-силно изречение, по-силна идея въ живота отъ тази, да отидешъ следъ нѣкого. Нѣма по-голѣмо щастие за човѣка отъ това, да разбере смисъла, скритъ въ идеята „ела, или дойди следъ мене!“ Думитѣ „ела, дойди“ иматъ дълбокъ вътрешенъ смисълъ. Тѣ представятъ ключа на живота. Когато земеделецътъ каже на житото: Ела, или дойди следъ мене! — отъ този моментъ започва животътъ на житото. Когато слънцето каже на лозата: Ела, или дойди следъ мене! — отъ този моментъ започва животътъ на лозата. Когато духътъ каже на поета: Ела, или дойди следъ мене! — отъ този моментъ започва поезията на поета. Тази дума се отнася до живитѣ хора, които разбиратъ нѣщата, а не до мъртвитѣ. Има два вида хора въ свѣта: мъртви и живи. Мъртвитѣ не се нуждаятъ отъ нищо. Тѣ казватъ: Ние не се нуждаемъ отъ ядене и пиене, отъ дрехи и кжщи, отъ музика, поезия, наука и изкуства; ние се нуждаемъ само отъ гробове, отъ голѣми паметници и кръстове, чрезъ които да засвидетелствуваме своето минало сжществуване. Живитѣ хора казватъ: Ние се нуждаемъ отъ ядене и пиене, отъ дрехи и кжщи за живѣне, отъ поезия, наука, музика и изкуства. Блажени мъртвитѣ, които сж си изработили своя философия и не се нуждаятъ отъ нищо. Да, блажени сж мъртвитѣ, но временно само. Щомъ влѣзатъ въ своя свѣтъ, тѣ веднага започватъ да изпращатъ депутации отъ свои хора да молятъ живитѣ да ги приематъ отново въ тѣхния свѣтъ. Щомъ се видятъ въ своя свѣтъ, мъртвитѣ започватъ да хлопатъ отъ кжща на кжща на живитѣ и казватъ: Моля ви се приемете ни въ вашия свѣтъ! Гладни сме, измжчваме се отъ гладъ. Тукъ има страшенъ гладъ и страшна жажда. Че наистина въ свѣта на мъртвитѣ сжществува голѣмъ гладъ, виждаме по това, че отъ време на време живитѣ имъ изпращатъ по малко варено житце, поливатъ гробоветѣ имъ съ винце, съ масло и т. н. Ако въ тѣхния свѣтъ имаше жито, щѣше ли да имъ се изпраща отгукъ?

---

*) Матей 9 : 9.

Съвременните хора говорят за онзи свѣтъ. Какъв е този свѣтъ, за който хората говорят? Този свѣтъ е пъленъ съ разбити надежди и мечти, съ неосъществени идеали. Този свѣтъ представя пустиня. Дето погледнешъ, ще видишъ само развалини, само сухи кости. Дето стъпишъ — навѣкъжде кости. Когато нѣкой казва, че нищо не съществува въ свѣта, това показва, че този човѣкъ е погледналь въ свѣта на мъртвитѣ, дето всичко е разрушено, дето всичко е илюзия. Този свѣтъ съ нищо не привлича окоето на човѣка. Само археолозитѣ могатъ да се интересуватъ, отъ този свѣтъ, защото ще намѣрятъ тамъ остатъци отъ най-стари култури, отъ различни религии и науки.

Съществува другъ свѣтъ, освенъ този на мъртвитѣ, нареченъ свѣтъ на живитѣ, на безсмъртнитѣ — Божественъ свѣтъ. Христосъ казва: „Дойди следъ мене!“ — Де да отиде? — Въ Божествения свѣтъ. Азъ замѣствамъ думата „дойди“ съ „ела,“ като по-опредѣлена, като по-силна дума. Когато кажете нѣкому „дойди“ — това значи, че този човѣкъ може самъ да дойде. Когато му кажете „ела,“ това подразбира че вие се наемате да водите този човѣкъ,

Когато се говори за езицитѣ на народитѣ, вие ги считате собственостъ на даденъ народъ. Запримѣръ, български езикъ се счита собственостъ на българитѣ; турски езикъ — собственостъ на турцитѣ; гръцки езикъ — на гръцитѣ и т. н. Обаче, има единъ езикъ, който не принадлежи на никой народъ. Той е Божествениятъ езикъ. Всѣка дума въ Божествения езикъ има свой специфиченъ, строго опредѣленъ смисълъ. „Ела следъ мене!“ Думата „ела“ съдържа въ себе си голѣмо изобилие. Добре е филолозитѣ да се позанимаятъ съ тази дума, да намѣрятъ нейния произходъ, да намѣрятъ корена на тази дума. Както филолозитѣ търсятъ произхода на думитѣ, така философитѣ търсятъ смисъла на живота. Смисълътъ на живота се заключава въ безсмъртието. Нѣкои опредѣлятъ безсмъртието като вѣченъ животъ, като условие за осъществяване на всички идеали, вложени въ човѣшката душа. Безъ вѣчния животъ тѣзи идеали сж неприложими. Безсмъртието нѣма никакви граници. То изключва всѣкаква смъртъ отъ себе си. Въ безсмъртието човѣкъ запазва всичко, каквото има. Когато се насити на живота, безсмъртниятъ може да заине за онзи свѣтъ — отъ него зависи да живѣе, или да не живѣе. Безсмъртниятъ е свободенъ човѣкъ, той може да живѣе и въ смъртта, и въ безсмъртието. На несвободния се дава и жи-

вота, и смъртта — отъ него нищо не зависи. Той не разполага съ нищо. Пиленцето не иска да излѣзе отъ черупката на своето яйце, но никой го не пита, иска, или не иска. Турятъ го подъ квачката да го измжти. Следъ 20 деня отъ яйцето се излюпва пиленце. То расте, пораства, става голѣма кокошка. Единъ день господарьтъ ѝ я хваща за врата и казва, че е дошло време да му отиде на гости. Тя не иска да влѣзе въ него: крѣка, противи се, иска да живѣе. Казватъ ѝ: Ние се нуждаемъ отъ твоето месо, и ти трѣбва да умрешъ — нищо повече! Следователно, този свѣтъ, въ който вие живѣете, е свѣтъ на противоречия, свѣтъ на смъртта. Този свѣтъ съществува въ всички хора. Който е недоволенъ, той се намира въ свѣта на мъртвитѣ, въ свѣта на душитѣ, които се нуждаятъ отъ подаяние. Недоволниятъ ходи отъ кжща на кжща да разправя тжгитѣ си на хората, дано се намѣри нѣкой да го утеши. Този го утешава, онзи го утешава, но той все неутешенъ остава. Защо? — Защото всички хора сж сиромаси, никому не дохожда на умъ, че този човѣкъ се нуждае отъ хлѣбъ. Недоволниятъ ходи отъ кжща на кжща, разправя положението си, оплаква се, но навсѣкжде му казватъ: Добъръ е Господъ, Той ще ти помогне. Прочети „Отче нашъ“, помоли се, и помощта ще дойде. Чете този човѣкъ една, втора молитва, надѣва се на този, на онзи, но помощта все още не дохожда. Най-после той потропа на вратата на Онзи, Който му казва: „Ела следъ мене!“ Той влиза въ кжщата Му, дето намира сложена трапеза за ядене и започва да яде. Не е въпросътъ въ яденето, но въ готовността, въ онова чувство, съ което го приема въ дома си и се отзовава на неговитѣ нужди. При това положение, какъвъ по-голѣмъ смисълъ могатъ да иматъ думитѣ „ела следъ мене“?

Като казвамъ, че трѣбва да се задоволятъ нуждитѣ на човѣка, не разбирамъ само неговитѣ нужди въ ядене и пиене. Не е гладътъ, който мжчи човѣка. Не е жаждата, която мжчи човѣка. Има нѣщо въ глада и въ жаждата, което мжчи човѣка, но то не е нито гладътъ, нито жаждата. Ние търсимъ знанието, но не самото знание. Друго нѣщо има въ знанието, което търсимъ. Ние се стремимъ къмъ живота, но не къмъ самия животъ, а къмъ онова, което е скрито въ него. Има нѣщо по-дълбоко, по-велико отъ самия животъ. Къмъ него, именно, се стреми човѣкъ. Христосъ казва: „Който се отрече отъ майка си и отъ баща си, както и отъ себе си, отъ своя животъ, той ще при-

добие Вѣчния Животъ.“ Да се отречешъ отъ своя животъ, значи да се отречешъ отъ временния, отъ преходния животъ. Който не разбира това, той ще се натъкне на известно противоречие и ще каже: Какъ е възможно човѣкъ да се отрече отъ живота си? Да се отрече отъ живота си, значи да стане безсмъртенъ и да носи смъртта на гърба си. Като я поноси известно време, той ще се изпоти, ще я тури настрана и ще отиде на планината да се разходи. Опасно е човѣкъ да носи смъртта на гърба си, ако нѣма де да отиде да се разходи. Щомъ има де да отиде, ще свали смъртта отъ гърба си, ще я остави у дома си да почива известно време и следъ това пакъ ще я тури на гърба си. Смъртта е ангелъ, съ който трѣбва да знаете, какъ да постѣпвате. Щомъ я оставите у дома си да почива, не я карайте да яде, нито я канете на гости. Оставете я да почива, а вие си гледайте работата. — Ама какво ще прави сама? — Не се интересувайте отъ това. Тя е шише, което трѣбва да стои затворено. — Какво има въ това шише? — Не е ваша работа. Шишето трѣбва да бѣде затворено.

Въ царството на Соломонъ-Ра, отъ най-древни времена още, женитѣ започнали да работятъ за права, искали и тѣ да управляватъ. Отъ тогава още билъ повдигнатъ въпросътъ за правата на женитѣ. Тѣ подали петиция до царя да разгледа тѣхната молба. Царътъ имъ отговорилъ: Азъ намирамъ за справедливо да ви се дадатъ права, но преди това трѣбва да издържите единъ малъкъ изпитъ. Тѣ се съгласили. Тогава той имъ далъ една хубава златна кутия и казалъ: Ще държите тази кутия една седмица при васъ, презъ което време никой нѣма да я отваря, да не изгубите съдържанието въ нея. Следъ изтичане на този малъкъ срокъ ще ми я донесете назадъ. Като взели кутията, женитѣ се събрали да разискватъ върху въпроса, какво да правятъ съ нея. Всички поотдѣлно се произнесли по въпроса. Едни казвали да не се пипа кутията, други настоявали да се отвори. Надделяло мнението на последнитѣ. Тѣ отворили кутията да видятъ, какво е скрилъ царътъ въ нея. Щомъ отворили кутията, нѣщо изхвъркнало навънъ. Затворили я внимателно и всички единодушно решили да я върнатъ въ опредѣления денъ на царя, безъ да казватъ, че сж я отворили. Царътъ отворилъ кутията предъ делегацията и запиталъ: Де е онова, което бѣхъ поставилъ въ кутията? — Нѣма го, ние нищо не знаемъ. — Щомъ е така, намѣрете

това, което бѣхъ турилъ въ кутията и ще получите права да управлявате.

И тъй, въ желанието си да придобие нѣщо повече отъ това, което му е дадено, човѣкъ изгубва и онова, което първоначално още Богъ му е далъ. Въ това отношение той мяза на тия жени, които се борятъ за права. Като придобие нѣщо, праведниятъ се радва. Като го изгуби, и той, като обикновенитѣ хора, започва да плаче. По-праведенъ човѣкъ отъ Христа никога не е имало, но и Той плака. Когато влѣзе въ Иерусалимъ, Христосъ се просълзи. Защо? — Защото виждаше страданията, презъ които този градъ щѣше да мине. Той казваше на ученицитѣ си: „Виждате ли този храмъ? Следъ три дня камѣкъ на камѣкъ нѣма да остане отъ него.“ Но въпрѣки това, евреитѣ не искали да приематъ Христовото учение. Тѣ не търсили спасението си, тѣ искали да бждатъ свободни, напълно независими. Време се е изисквало, докато евреитѣ обмислятъ въпроса добре, да решатъ, трѣбва ли да приематъ Христа, или да Го отхвърлятъ отъ себе си. Има моменти, обаче, когато човѣкъ не може да мисли логически.

Единъ български свещеникъ, отъ Варна, разправяше следния случай, на който той самъ билъ свидетелъ. Когато руситѣ обстрелвали града, той видѣлъ, какъ единъ богаташъ бѣгалъ, искалъ да се скрие нѣкъде, да избѣга отъ гранатитѣ, които се прѣскали всрѣдъ града. Като бѣгалъ, богаташътъ искалъ да вземе нѣщо ценно отъ дома си, но въ страха си, самъ не забелязалъ, какъ взелъ една тиква и хукналъ да бѣга съ нея. Щомъ излѣзълъ внѣ отъ града, той се успокоилъ малко и погледналъ въ ржцетѣ си, да види, какво носи. Голѣма била изненадата му, като видѣлъ, че държи въ ржката си тиква, вмѣсто ценни книжа. Казвамъ: Много хора иматъ високи идеали, но като се намѣрятъ предъ страха, забравятъ всичко, гледатъ да се осигурятъ, и въ края на краищата, виждатъ, че вмѣсто ценни книжа, тѣ държатъ тиква въ ржцетѣ си.

По-нататкъ свещеникътъ разправяше: Преди обстрелването на Варна, както и презъ времето на обстрелването, около две седмици азъ бѣхъ боленъ, на легло. Но като чухъ онѣзи далнобойнитѣ, не зная, какъ станахъ отъ леглото и се намѣрихъ внѣ. Какво не прави страхътъ за живота! Обаче, страхътъ за живота не води къмъ безсмъртие. Мощенъ и страшенъ е звукътъ на гранатата, но помощни сж думитѣ: „Ела следъ мене!“

„Ела следъ мене!“ — Това е зовътъ на Единния, Който е създалъ всичко въ свѣта. Този зовъ е въ самитъ васъ, но въпрѣки това вие постоянно се съмнявате. Единниятъ говори на всички езици и на всички живи същества. Нѣма моментъ въ живота на човѣка, когато Той да не е говорилъ и да не говори, но често въ съзнанието на човѣка ставатъ наслоявания, вследствие на което той изгубва красивитъ образи. Наслояванията отговарятъ на тъмнитъ мѣста въ фотографията, а мѣстата, свободни отъ наслоявания, отговарятъ на свѣтлитъ мѣста. Наистина, когато изложите свѣточувствителната плоча на фотографията предъ нѣкои предметъ, само ония части отъ предмета се изобразяватъ ярко върху плочата, отъ който излиза свѣтлина. Другитъ части на предмета, които не сж освѣтени, не се отразяватъ върху плочата. Следователно, една Божествена идея може да се отрази върху съзнанието на човѣка само тогава, когато намѣри свободно мѣсто, върху което да се проектира. За тази целъ въ съзнанието на човѣка сж прокарани специални пжтища, презъ които Божественитъ идеи могатъ да минатъ, за да се отпечататъ. Тия идеи не могатъ всѣкога да се отпечатватъ. Има специални периоди отъ времето, когато отпечатването на тия идеи става лесно. Тѣзи периоди сж известни подъ името „пробуждане на човѣшкото съзнание.“

Пробуждането на съзнанието води къмъ безсмъртие. Само безсмъртниятъ разбира Божествения езикъ на нѣщата. Въ какво седи силата на този езикъ: въ книгата, върху която е написанъ, или въ съдържанието и смисъла му? И на халваджийска книга да пише царътъ, силата е въ написаното отъ него, а не въ книгата, на която е писалъ. Като се подпише отдолу, подписътъ му е въ състояние да свали отъ вжето и най-голѣмия престѣпникъ. Ако подписътъ нѣма сила въ себе си, и на най-хубавата книга да е сложенъ, той нищо не струва. Цѣлата земя е изпѣтрена съ подписа на Господа, но човѣкъ трѣбва да знае, де сж тѣзи мѣста и да чете по тѣхъ. Съвременната наука не е изчислила, колко пжти досега Господъ е посетилъ земята. Дето е миналъ, Той е оставилъ подписа си: по канаритъ, по водитъ, по цвѣтята, по дърветата. Всички негови подписи ние наричаме „Стѣпкитъ на Свещенния.“ Който веднѣжъ само се е докосналъ до една отъ тѣзи стѣпки, той и поетъ е станалъ, и ученъ е станалъ, и музикантъ е станалъ, и философъ е станалъ.

Казвате: Възможно ли е това? — Възможно е, разбира

се. Ако жадният не се докосне до водата на извора, отъ него нищо не може да стане. Каква поезия може да напише поетът, който е жадувалъ цѣли десетъ деня? Каква картина ще нарисува художникът, който е гладувалъ цѣли десетъ деня? Поетътъ може да пише, художникътъ може да рисува, но ако сж могли да се докоснатъ до стѣпките на извора. Тамъ, дето веднѣжъ само е стѣпилъ Свещенниятъ кракъ на Единния, всѣка Негова стѣпка се е превърнала на изворъ. Тия извори никога не преставатъ. Тѣ вѣчно текатъ, вѣчно прѣскатъ водитъ си. Знаете ли такъвъ изворъ нѣкъде въ България, който две-три хиляди години наредъ да е текълъ? Вие не знаете това. Значи, има много въпроси, които трѣбва да се изучаватъ. Има много тайни, скрити въ природата, които трѣбва да се разгадаятъ.

И тъй, богатата на живота сж дълбоко скрити въ природата, и човѣкъ трѣбва съзнателно да работи, за да ги открие. Когато нѣкой рови дълго време въ земята, най-после намира злато, скъпоценни камъни, и по този начинъ забогатява. Когато учениятъ дълго време рови изъ библиотекитъ на природата, най-после той открива нѣщо ценно, и става великъ изобретателъ, или гений въ дадена областъ. Голѣми богатства се криятъ въ природата, голѣми богатства се криятъ и въ човѣшката душа. Срѣщате нѣкого, казвате: Срещнахъ единъ човѣкъ! — Така е, човѣкъ сте срещнали, но какво нѣщо е човѣкътъ, какво нѣщо е човѣшката душа, не знаете. Човѣшката душа е великъ, необятенъ свѣтъ. Достатъчно е за моментъ само да влѣзете въ този свѣтъ, за да откриете голѣми богатства и за себе си, и за самата душа.

Съвременнитъ проповѣдници, пъкъ и тия на миналото, сж говорили и говорятъ за спасението на човѣшката душа. Какъ се спасява душата? За да се спаси човѣкъ, не е достатъчно да му говорите за Бога и да го убедите да вѣрва въ Него. Човѣкъ може да се спаси само по начинъ, по който Богъ спасява. Какъ спасява Богъ? За да разберете, какъ Богъ спасява душитъ, вижте, какво прави слънцето. Отъ сутринъ до вечеръ слънцето огрѣва земята, и тя непрестанно се намира подъ неговитъ благотворни лъчи, отъ които животътъ иде. Сжщото прави и Божественото слънце въ човѣшката душа. Изгрѣ ли веднѣжъ това слънце въ човѣшката душа, то непрестанно изпраща лъчитъ си, върху физическия, умствения и сърдечния животъ на човѣка и му дава условия да расте и да се развива. Щомъ расте

и се развива правилно, едновременно съ това човѣкъ се спасява. Това значи да се движи човѣкъ около себе си, да се движи и около слънцето. Така се движи и нашата земя. Съ нея заедно се движи и луната. Когато земята се движи около слънцето, и луната се движи около слънцето. Ако земята не се движеше около слънцето, и луната нѣмаше да се движи. Значи, луната е по-ограничена въ движенията си, отколкото земята. Въ това отношение нѣкои хора приличатъ на луната. Тѣхното движение около слънцето е въ зависимостъ отъ това на земята. И тѣзи хора следъ време ще кажатъ, че сж на особено мнение по дадени въпроси.—Какво особено мнение може да има човѣкъ, когато е зависимъ отъ много нѣща? За да има особено мнение върху важни въпроси, преди всичко човѣкъ трѣбва да бжде независимъ. Той трѣбва да излѣзе отъ зависимостта, въ която се намира, както луната, и да стане свободна планета, която да се движи самостоятелно около слънцето. Отъ хиляди години насамъ луната слугува на земята, освѣтява я, съ целъ да се освободи единъ день отъ нейното влияние, да стане свободна планета. За да дойде до това положение, луната трѣбва да бжде умна.

Въз основа на това, и човѣкъ се стреми да придобие свободата си. Свободата се придобива чрезъ намиране на Божественото Начало. Щомъ намѣри Божественото Начало въ себе си, човѣкъ става свободенъ. Даде ли пжтъ на Божественото, той може да каже, че е чулъ Божия гласъ въ себе си и да цитира стиха отъ Евангелието: „Които чуятъ гласа на Господа въ себе си, ще оживѣятъ.“ Пакъ въ Евангелието е казано: „И ще вложи Духа си въ тѣхъ.“ — Въ кои тѣхъ? — Въ ония, които сж чули гласа на Бога. Това е реалното въ живота, но докато се дойде до него, трѣбва да се минатъ редъ последователни стѣпки. Едно се изисква отъ човѣка: докато Божественото Начало влѣзе и се засели да живѣе въ него, той да не се натѣква на противоречия, или ако се натѣква, да ги разрешава правилно, съ огледъ на дадената му свѣтлина. Ако наблюдавате живота на духовнитѣ и на свѣтскитѣ хора, ще намѣрите голѣма разлика: духовнитѣ хора постоянно се молятъ. Дето отидатъ, въ пустинята, или на нивата, тѣ все се молятъ. Свѣтскитѣ хора пѣкъ постоянно ровятъ земята. Ще ги видите съ мотика, съ тѣрнокопъ и съ рало да оратъ земята. Тѣ казватъ: „Нивата не ще моли, но — мотика.“ Чудни сж хората, когато дѣлятъ работата си. Споредъ мене, които се молятъ, тѣ трѣбва и да

работятъ, да оратъ, да копаятъ, да учатъ. Които копаятъ и оратъ, и тѣ трѣбва да се молятъ. Човѣкъ трѣбва едновременно и да работи, и да се моли.

Съвременнитѣ хора се намиратъ въ положението на онзи българинъ, който станалъ ортакъ съ единъ турчинъ кафеджия. Турчинътъ излизалъ предъ кафенето си да чука кафе въ една голѣма кремъчна чутура. Като вдигалъ и слагалъ чука въ чутурата, той изпъшквалъ и казвалъ: хж-хж — тежка била работата му. Въ това време българинътъ минавалъ покрай кафенето и казалъ на турчина: Слушай, приятелю, тази работа, която вършишъ, е тежка за тебе. Ти едновременно чукашъ и викашъ „хж.“ Хайде да раздѣлимъ работата помежду си: ти вдигай и слагай чука, а азъ ще казвамъ „хж.“ — Добре, съгласенъ съмъ. Турчинътъ чукалъ кафето, а българинътъ казвалъ „хж.“ Като счукалъ, кафето турчинътъ започналъ да го продава, да прави кафета на клиентитѣ си. Българинътъ го запиталъ: Защо не дадешъ и на мене нѣщо отъ печалбата? Нали сме ортаци въ тази работа! Турчинътъ мълчалъ, нищо не отговарялъ. Тогава българинътъ завелъ дѣло противъ ортака си. Кадията билъ уменъ човѣкъ. Той разгледалъ дѣлото, проучилъ го и казалъ: Ще направите една тенекиена кутия, въ която ще туряте паритѣ, спечелини отъ кафето. Като туряте паритѣ въ тенекията, ще чувате единъ звукъ „тинъ-тинъ.“ Паритѣ ще вземе онзи отъ васъ, който е вдигалъ и слагалъ чука въ чутурата, а това „тинъ“ ще се даде на ортака, който казвалъ „хж.“

Следователно, който иска да се ползува отъ благата на дадена работа, той трѣбва едновременно да работи и да се моли. И който се моли, и той е правъ; и който оре, и той е правъ, но казвамъ: Ти, който се молишъ, започни да орешъ; ти, който орешъ, започни да се молишъ. Такъвъ е Божествениятъ законъ. — Ние не познаваме още този законъ. — Ще го научите. Срѣщамъ онзи, който се моли, и му казвамъ: Ти сега ще се научишъ да орешъ. — Не зная, какъ се оре. — Вземи мотиката, вземи ралото и ела следъ мене, азъ ще те науча. Срѣщамъ другия, който оре, и му казвамъ: Ти сега ще започнешъ да се молишъ. — Не зная, какъ да се моля, нажде да се обърна, на изтокъ, или на западъ. — Когато те биятъ, какъ се молишъ? Нажде се обръщашъ тогава? Имашъ ли време да търсишъ изтокъ и тогава да се молишъ да не те биятъ? Щомъ започнатъ да те налагатъ, на която посока си обърнатъ, веднага запо-

чвашъ да се молишъ и казвашъ: Моля, не ме бийте! Кажете, какво искате отъ мене?

Що е молитва? — Молитвата е общение съ стъпките, съ мислитъ и съ чувствата на Единния, на Свещения. Мнозина иматъ крива представа за Бога. Тъ Го считатъ за нѣщо страшно, което наказва, изпраща страдания на хората. — Не е така. По-милостивъ, по-благъ отъ Бога нѣма. Неговото лице е толкова красиво, толкова благо. По-красиво лице отъ Божието не съществува. Богъ крие лицето си отъ хората, защото, които Го видятъ, ще напуснатъ домъ, ще напуснатъ училище, ще напуснатъ ниви и ще тръгнатъ следъ Него. За да не се наруши реда и порядъка въ свѣта, Богъ крие лицето си отъ хората. Никой още не е готовъ да види това Свещено лице. Псалмопѣвецътъ казва: „Когато видя красотата на Твоето лице, душата ми ще се изпълни съ радостъ.“ Казвате: Страшно нѣщо е да видите лицето на Бога! — Не е страшно да видишъ това лице, но не си готовъ още да Го видишъ. Който веднъжъ само е зърналъ лицето на Бога, той е придобилъ безсмъртието, той е разбралъ смисъла на живота. Само този човѣкъ може да каже: Слѣпъ бѣхъ, но сега виждамъ. За този човѣкъ животътъ е отворена книга, отъ която той чете и всичко разбира. За този човѣкъ всички пѣтища сж отворени, и той може свободно да ходи навсѣкжде. Който види лицето на Бога и продължава да се съмнява, той нищо не е видѣлъ. Ученицитъ Христови казваха: Покажи ни лицето Си, и доста ни е това. Тъ искаха да видятъ лицето на Бога, но не бѣха готови. Затова Христосъ имъ казваше: „Който е видѣлъ мене, той е видѣлъ и Отца.“ Мислите ли, че ако Христосъ дойде днесъ на земята, хората ще Го познаятъ? И днесъ ще се повтори сжщата история, пакъ нѣма да Го познаятъ. Ако Христосъ дойде днесъ на земята, Той ще лъчеизпуска отъ себе си свѣтлина и топлина, не по-низка отъ десетъ хиляди градуса. Кой ще може тогава да се приближи при Него? Ако е обикновенъ човѣкъ съ температура 37°, всѣки може да се приближи при Него и да каже: И Той е като насъ. И Той като насъ обича да хапне, да пийне, да поспи. Въ какво ще вѣрваме тогава? Да се мисли така, това е заблуждение. Докато е на земята, човѣкъ ще яде, ще пие, ще спи, но има разлика въ това, което обикновениятъ човѣкъ яде и пие и това, което светията, праведниятъ яде и пие.

И Мойсей се натъкналъ на едно противоречие въ живота си, но като не могълъ да го разреши, направилъ едно по-

грѣшка. Като билъ на Синайската гора, той срещналъ единъ овчаръ, който правилъ нѣкакви голѣми приготовления. — Какво правишъ, приятелю? — Заклахъ една отъ най-тлѣститѣ си овце и сега ще я опека на огъня, защото Господъ ще ми дойде на гости. — Колко си глупавъ! Господъ не яде овце и не ходи. — Така ли? — рекълъ чистосърдечниятъ овчаръ — и се обезсърдчилъ. Духътъ му отпадналъ, радостта му изчезнала, и той спрѣлъ приготовленията, които правилъ за Господа. Мойсей продължилъ пѣтя си, но почувствувалъ, че Богъ не е доволенъ отъ него и чулъ тихъ гласъ да му говори отвътре: Защо наскърби най-добрия ми рабъ? Трѣбваше ли да се месишъ въ чуждитѣ работи? Върни се отъ пѣтя си и кажи на раба ми, че ще го посетя. Мойсей се върналъ при овчаря и му казалъ: Прости ме, азъ сгрѣшихъ къмъ тебе. Продължи приготовленията си, Господъ ще те посети. Овчарътъ се зарадвалъ и продължилъ работата си. Понеже Мойсей нѣмалъ опитностъ да знае, какъ Господъ посещава хората отъ земята, затова се скрилъ да види, какво ще стане. Като пригответъ всичко, каквото било нужно за Великия гостъ, овчарътъ легналъ малко да си почине и заспалъ. Въ това време огънь слѣзълъ отъ небето и изгорилъ овцата, която овчарътъ пригответъ за Господа. Като се събудилъ и видѣлъ, че овцата я нѣма, овчарътъ се зарадвалъ и благодарилъ на Господа за посещението. Това посещение не е нищо друго, освенъ присѣствие на Божественото въ човѣка. Това е идеалътъ на душата, къмъ който всѣки се стреми.

Единъ съвремененъ астрономъ ималъ желание отблизо да види слънцето, звездитѣ, различнитѣ планети, да разбере, какъ сж устроени, какъвъ животъ има тамъ и т. н. Дълго време се молилъ на Бога да му даде възможностъ да задоволи своята любознателностъ, да проникне въ живота на небето. Най-после молитвата му била чута. Господъ изпратилъ специаленъ ангелъ отъ небето да го разведе изъ всички слънца и планети. Това зарадвало твърде много астронома, че ще има възможностъ да се освѣтли по въпроса за създаването на вселената и ще може да даде на човѣчеството вѣрни сведения за живота на небето. За тази цель ангелътъ оставилъ тѣлото на астронома на земята, а взелъ съ себе си само ума и сърцето му и се понесли изъ пространството: започнали да обикалятъ всички звезди, всички малки и голѣми планети и слънца, всички свѣтове. По едно време астрономътъ запиталъ ангела: Нѣма ли край

тази работа? До кога ще ме водишъ изъ пространството? — Ние сме едва въ началото на нашето пжтешествие. — Тогава, моля ти се, върни ме назадъ. Не съмъ готовъ още да изследвамъ небето по този начинъ. Уморихъ се вече.

Казвамъ: Има нѣща, които при сегашнитѣ условия на живота не сж достѣпни още за човѣшкия умъ и за човѣшкото сърце. Щомъ е така, нѣма защо преждевременно да се доказватъ тия нѣща. Да изследвате небето, това значи да четете Свещената книга на живота, да вървите по свещенигѣ стѣпки на Твореца. Небето, това е съвкупность отъ живи свѣтове, въ които Божественото се проявява. Небето, това е надеждата на свѣта. Който се е обезнадеждалъ, той трѣбва да излиза всѣка вечеръ вънъ, да гледа небето. Като наблюдава звездитѣ, да се радва на тѣхния животъ. Звездитѣ пѣкъ сж писмото, което Свещената книга съдържа. Всѣка душа има възможность да чете и да разбира това писмо, да възприема радостта, която съществува въ тия свѣтове. Всѣка звезда говори на хората на специаленъ езикъ. Говорѣтъ ѝ се разбира отъ влиянието, което тя указва върху човѣка. Запримѣръ, всички благородни хора, съ свѣтли умове и чисти сърца, се намиратъ подъ влиянието на Сириуса. По култура Сириусъ е близо до Слънцето. Съществата, които живѣятъ на Слънцето и тѣзи на Сириуса, се съобщаватъ помежду си. По какъвъ начинъ се съобщаватъ? Науката признава ли това съобщаване? Какви доказателства има за това? Официалната наука нѣма никакви доказателства, затова не признава тѣзи твърдения. Обаче, Божествената наука признава тия факти и може да ги докаже. За Сириуса се казва, че се намира по-далечъ отъ земята, отколкото Алфа Центориусъ. Това се доказва по времето, необходимо за пристигане на неговата свѣтлина на земята. Три години сж нужни, докато свѣтлината на Алфа Центориусъ стигне до земята, а за свѣтлината на Сириуса е потрѣбно повече време.

Нашитѣ понятия за бързина на движението сж относителни. Ние нѣмаме абсолютна мѣрка, споредъ която да изчисляваме бързината на движението. Като относителна мѣрка за бързината на движението, взимаме бързината на свѣтлината. Всѣка друга мѣрка, по-голѣма отъ тази на свѣтлината, става вече непонятна за насъ. Каква друга мѣрка можете да вземете? Ще кажете, може би, че като мѣрка за измѣрване бързината на движението може да се вземе бързината на мисълта. Каква е бързината на мисълта —

никой не знае. Ще кажете, че съ бързината на мисълта за единъ моментъ само можете да отидете на слънцето. Възможно е това, но образитѣ, които ще възприемете съ мисълта си отъ слънцето, не можете да ги пренесете въ вашия мозъкъ. Какво има на слънцето, мисълта знае, но ти, като човѣкъ, съ своя физически мозъкъ, не можешъ да възприемешъ. Защо? — Защото между мисълта, като висше съзнание, и физическото съзнание нѣма вътрешна връзка. Ако тази връзка въ човѣка се възстанови, всички образи, възприети отъ слънцето, ще изпжкнатъ въ съзнанието му. Докато тази връзка не се възстанови, въ човѣшкото съзнание винаги ще съществува известна тъмнина, която ще спѣва хората. Казвате: Да живѣемъ, че каквото ще да става! — Така е, но живѣенето се отнася само за безсмъртнитѣ. Истински живѣе само безсмъртниятъ.

Христосъ каза на Матей: „Ела следъ мене!“ Матей стана и отиде следъ Христа. Ако Христосъ каже днесъ на нѣкого съжитѣ думи, той ще го запита: Де отивашъ? Той ще иска да знае, де отива Христосъ, за да си помисли, може ли да Го последва. Когато Христосъ ви покани следъ себе си, вие не трѣбва да срещнете нито единъ човѣкъ на пътя си, който да ви запита, де отивате. Всички хора отъ миналото трѣбва да останатъ задъ васъ, а предъ васъ да стоятъ само праведни. И които вие настигнете, също нѣма да ги питате, кжде отиватъ. Нито васъ ще питатъ, кжде отивате, нито вие ще питате. Когато настигнете, той самъ ще ви каже: Азъ зная, че вие отивате тамъ, дето и азъ отивамъ. Това ще бжде насърчение и за двамата. Щомъ сте тръгнали въ този пътъ, вървете напредъ! Връщане да нѣма! Преди години въ полуостровъ Аляска, въ Азия, бѣха открили нѣкакво голѣмо богатство, голѣмо съкровище. Мнозина отиваха съ шейни, да взематъ нѣщо. Нѣкои отъ тѣхъ се връщаха съ много пари, забогатѣха; други се връщаха сиромаси, а трети — съвсемъ не се върнаха.

„Ела следъ мене!“ Новиятъ, свѣтлиятъ пътъ изисква смѣли хора. Като чуете този вътрешенъ зовъ, вие ще помислите, че трѣбва да напуснете живота си. — Не, вие трѣбва да напуснете само онѣзи мъртви, изостанали отъ вѣковетѣ, архаически нѣща и да се запознаете съ същинския животъ. Това значи: „Да възлюбишъ ближния си като себе си!“ Всѣки день провѣрвайте, обичате ли хората като себе си. Който не обича хората заради Бога, той е мъртавъ човѣкъ; който ламти само за пари, той е мъртавъ; който иска

ученъ да стане, той е мъртавъ; който иска виденъ да бжде, той е мъртавъ. Това сж остатъци на миналото. Човѣшката душа носи всичко въ себе си. Въ нея е вложено и знание, и богатство, и сила — нѣма защо сега да го придобива. Сега сж нужни само условия за развиване на това, което е вложено въ човѣка. Казвате: Азъ искамъ да се обърна къмъ Бога, да стана праведенъ. Ако отсега нататъкъ искашъ да се обърнешъ къмъ Бога, да станешъ праведенъ човѣкъ, ти много си закъснѣлъ. Досега е трѣбвало да направишъ хиляди опити въ това направление, че да си свършено готовъ, като петътъ разумни деви, да влѣзешъ направо въ Царството Божие. Остане ли сега да купувашъ масло и да пълнишъ кадилницата си, твоята работа е свършена. Вратата на Царството Божие ще се затвори предъ тебе, и ти ще останешъ вънъ. Който е готовъ, той ще чака съ кадилницата си предъ вратата на Царството Божие да влѣзе вътре. Който не е готовъ, той трѣбва по-рано да стане, да купи масло и да се нареди съ другитъ заедно да чака, докато чуе името си.

Всичко се заключава въ приложението. Не е достатъчно да се каже, че трѣбва да бждемъ религиозни, или трѣбва да бждемъ добри, любещи, но доброто, любовта трѣбва да се проявятъ. Не да бжде човѣкъ религиозенъ, но съ религията той трѣбва да разреши нѣщо. Какво трѣбва да разреши? — Вътрешния смисълъ на живота. Религията трѣбва да създаде вътрешна връзка между хората, да събуди въ тѣхъ съзнанието, че всички иматъ общъ произходъ. Следователно, всички сжщества, отъ най-малки до най-голѣми — ангели, човѣци, животни, растения — иматъ опредѣлено мѣсто и опредѣлена работа. Това опредѣля значението на всѣко живо сжщество въ общия животъ. Ще кажете, че не разбирате това нѣщо. Щомъ не разбирате, това показва, че не сте готови още за висшата математика. Когато професорътъ отвори една отъ тия книги, веднага разбира смисъла и съдържанието имъ. Каквато формула види, той я разбира. Отивате на планината, гледате разхвърляни камъни, но нищо не разбирате. Щомъ дойде минералогътъ, веднага започва да чете по тѣхъ. Виждате различни растения, животни, насѣкоми, но нищо не разбирате. Щомъ дойде нѣкой зоологъ, или ботаникъ, веднага ще ви каже, какво растение, или животно е това, какво име носи, какъ и при какви условия расте и се развива. Срѣщате нѣкой психологъ, каз-

вате: Ученъ човѣкъ е този, той се занимава съ човѣшката душа.

Какво представя душата?— Душата е центъръ, въ който се събиратъ всички красиви заложби и възможности за човѣка. Щомъ загуби този центъръ, човѣкъ загубва всички възможности и условия въ себе си да се прояви. Безъ душа човѣкъ не може да се прояви. За да се развива правилно, той трѣбва да проявява четири нѣща въ себе си: умъ, сърце, душа и духъ. Това сж четири необходими елемента за развитието на човѣка. Съвременнитѣ хора признаватъ ума, сърцето, донѣкъде и духа. Дойде ли до душата, тѣ я отричатъ, не признаватъ нейното съществуване. Безсмъртието на човѣка седи въ съзнанието, че има душа. Като намѣри душата си, човѣкъ става безсмъртенъ. Щомъ изгуби душата си, той влиза въ областта на смъртта. Значи, душата носи безсмъртие. Казано е въ Писанието: „И вдѣхна му Богъ дихание, и той стана жива душа.“ Като не изпълни закона на послушанието, първиятъ човѣкъ изгуби душата си, още докато бѣше въ рая. Казватъ, че жената била врата, която не могла да издържи на напора, който упражнилъ върху нея Луциферъ, адепта на черното братство. Какво се иска днесъ отъ жената? Да усили, да закрепи тази врата, че никой да не я отваря, освенъ Богъ. Що е жената? — Жената, въ пълненъ смисълъ на думата, подразбира врата, която се отваря само съ ключа на Бога. Всѣка друга врата, която се отваря съ ключоветѣ на обикновенитѣ хора, не е жена. Това е новото опредѣление за жената. Че жената била красива, че представляла мекия елементъ — това е другъ въпросъ. Красота, мекота, богатство, знание, сила — всичко се съдържа въ душата. Душата никога не може да бжде изоставена, пренебрегната. Когато човѣкъ пренебрегне своята душа, Богъ предварително я взима. Небето е много вискателно и строго къмъ своето. То не позволява да се злоупотрѣбява съ Божественото. Срѣщамъ едного. Той ме поглежда отгоре додолу, измѣрва ме. Питамъ: Имашъ ли точни везни, съ които да ме претеглишъ? Азъ самъ ще ти кажа какво имамъ. Имамъ глава, която право мисли; имамъ отворени, очи, които никога не дремятъ. Безсмъртието изключва дремката. Имамъ крака, които здраво държатъ тѣлото ми. Краката представятъ човѣшкитѣ добродетели. Имамъ ржце, които добре работятъ. Ржцетѣ представятъ правдата. Щомъ имамъ всичко това, душата ми е на мѣсто. Следователно, не може да стане претѣжпление въ свѣта, което Богъ да

не види. Ако Богъ спѣше, както хората спятъ, нищо не би останало отъ свѣта. Единъ день, когато придобиятъ безсмъртие, и хората ще бждатъ подобни на Бога. Христосъ казва: „Гледайте сърцата ви да не натегнатъ въ ядене и пиене, да не заспите.“

Като говоря по този начинъ, азъ не искамъ да ви наплаша, да мислите, какъ ще се спасите тогава. Въпросътъ не е за спасение, но за безсмъртие. Спасението е приготовление за безсмъртието. Покаяние, спасение сж приготвителни процеси. Днесъ човѣчеството се стреми къмъ по-високи идеали — къмъ братство и сестринство, къмъ безсмъртие. Само въ безсмъртието може да се реализира истинско братство и сестринство. Да чувствувашъ човѣка като свой братъ и своя сестра, това значи да ги държишъ въ ума, въ сърцето и въ съзнанието си толкова високо, колкото себе си държишъ; и той да те държи въ съзнанието си така високо, както държи себе си. Днесъ никой за никого нѣма добро мнение. Съвременниятъ човѣкъ нѣма добро мнение и за себе си даже. Идеята за братството изисква отъ всѣки човѣкъ да носи въ душата си свещенъ образъ за своя братъ и за своята сестра. Че нѣкой направилъ една погрѣшка — това нищо не значи. Тази погрѣшка не принадлежи на неговата душа. Достатъчно е да погледнете на брата си съ любовъ, и грѣшката му моментално ще се изправи. Любовта изключва всѣкакви погрѣшки, всѣкакви престѣпления. Който има любовъ, той не може да прави погрѣшки и престѣпления. — Защо? — Защото той живѣе въ Бога, а предъ Неговото лице никакво престѣпление не може да се извърши.

Двама души пжтували заедно: единиятъ билъ по-богатъ, носилъ съ себе си единъ чувалъ отъ 50 — 60 кгр. злато. Другиятъ билъ по-беденъ, носилъ съ себе си едва два-три килограма злато. По едно време първиятъ пжтникъ заспалъ. Въ това време вториятъ започналъ да мисли, какъ да вземе малко злато отъ чувала на другаря си. Той мислилъ, борилъ се съ изкушението, да вземе ли злато, или да не вземе. Ако този пжтникъ се стремѣше къмъ съвършенство, къмъ реализиране идеята за братство, той по-скоро трѣбваше да извади отъ своя чувалъ малко злато и да го тури въ чувала на другаря си, отколкото да открадне. Постѣпи ли по този начинъ, той ще се справи съ изкушението, и втори пжтъ нѣма да пожелае да краде. Не е лесно човѣкъ да се справя съ изкушенията. Който не е преживѣлъ тѣзи бор-

би, той лесно се произнася, че този, че онзи били нечестни хора. Отде знае, че еди-кой си не е честенъ човѣкъ? Или, отде знае, че еди-кой си е безъ сърце, безъ душа? Ти, който казвашъ, че еди-кой си нѣма душа, какъ позна това? Де е твоята душа тогава?

Казвамъ: Докато е на земята, човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ все по-високъ идеалъ, къмъ самоусъвършенствуване. Процесътъ на самоусъвършенствуването е вѣченъ, той е безъ начало и безъ край. И Христосъ, като Синъ Божий, дойде на земята да придобие нѣщо, да придаде нѣщо къмъ своето съвършенство. Ще кажете, че Той не е билъ абсолютенъ Богъ, затова е трѣбвало да се усъвършенствува. Това сж човѣшки приказки и разбирания. Вие трѣбва да разбирате думитѣ, които Христосъ е казалъ: „Отецъ ми е по-голѣмъ отъ мене. Не дойдохъ да изпълня своята воля, но волята на Отца, Който ме е проводилъ.“ Христосъ дойде да изпълни волята Божия, а съ това заедно и да се самоусъвършенствува. Въ изпълнение волята Божия седи усъвършенствуването на човѣка. Следователно, сжщото се отнася и до васъ. Като не можете да изпълните тази Свещена воля, вие често изпадате въ малодушие, измжчвате се, страдате. Това, че имате малки, или голѣми страдания, е въ реда на нѣщата. Кой не е страдалъ въ свѣта? Покажете ми единъ Учителъ, единъ адептъ, единъ великъ човѣкъ, който да не е страдалъ. И боговетѣ сж страдали. Само Вѣчниятъ, Абсолютниятъ, Свещениятъ не е страдалъ и не страда. Всички сжщества следъ Него сж подложени на страдания, мжнотии и несполуки, докато достигнатъ съвършенство. Вие, малкитѣ сжщества, които сега изниквате отъ земята като нѣжни, слаби фиданки, на васъ отсега нататкъ предстои да растете и да се развивате. Христосъ уподобява хората на фиданки и казва: „Азъ съмъ лозата, вие — пржкитѣ.“ Както виждате, една лоза отъ Божествения свѣтъ говори. Това сравнение, което Христосъ прави, е въ преносенъ смисълъ.

„Ела следъ мене!“ Когато чуете този зовъ, всѣко съмнение, всѣка съблазнь трѣбва да изчезнатъ отъ васъ. Тогава вие ще разберете, че една Истина сжществува въ свѣта, на която всѣкога можете да разчитате. Който е дошълъ до тази Истина, той навсѣкжде носи радостъ и веселие. Дето и да се намира, каквото положение да заема, този човѣкъ е добре дошълъ навсѣкжде. Ако е слуга, господарътъ му ще го гледа като писано яйце. Ако е баща, майка, синъ,

дъщеря, учител — всички ще го обичатъ, ще го уважаватъ и почитатъ. Този човѣкъ е повече отъ скжпоцененъ камѣкъ. Веднѣжъ намѣрили този скжпоцененъ камѣкъ, вие за нищо не го давате нѣкому. Такова нѣщо представя добриятъ човѣкъ. И затова казвамъ: Колкото повече добри хора познавате, толкова по-добре за васъ.

Кой е добъръ човѣкъ? Добъръ човѣкъ е този, който може да носи страдания, изпитания, изкушения, безъ да роптае, безъ да протестира. Кагато изкушението дойде при него, той не бърка въ чувала на своя ближень да вземе оттамъ нѣщо, но дава отъ себе си. Добриятъ човѣкъ никого не ошетява. Той е братъ, той е сестра. Сестра наричаме онази душа, която се отключва само съ ключа на Божията Любовь. Единъ ключъ има въ свѣта — той е ключътъ на Божията Любовь. Който чуе гласа на тази Любовь, той не може вече да се съблазнява, той обича всички хора. Изкушава се само онзи, който обича единъ човѣкъ само. Обаче, който обича всички, той не може да се изкушава. Въ любовта изкушения на сжществуватъ. Тя е толкова голѣма, толкова велика и мощна, че всичко отстѣпва предъ нея. И най-лошитѣ сжщества отстѣпватъ предъ лицето на любовта. Любовта превръща и най-дебелитѣ ледове въ пара; и най-лошитѣ духове тя обръща къмъ Бога; и вжгленътъ отъ топлината на любовта се превръща въ диамантъ. Тази любовь, обаче, не е за хората отъ свѣта. Тя е само за онѣзи, които се стремятъ къмъ новия животъ.

Съвременнитѣ хора говорятъ за устройство на обществото, за изправяне на свѣта, и търсятъ нови методи за това, но не се спиратъ върху въпроса за любовта, като велика, мощна сила, която може да преустрои цѣлия свѣтъ. Свѣтътъ е устроенъ вече, нѣма защо хората да го преустройватъ. На хората предстои да изучаватъ растенията и животнитѣ, които сж създадени отъ милиони години насамъ. Сжществата, които посѣха семената на растенията и на плоднитѣ дървета, имаха грижа за това. Тѣ пренесоха тия семена отъ други мѣста и ги посадиха на земята. Милиони работници извършиха тази работа. Тѣ пренесоха и рибитѣ, и птицитѣ отъ специални мѣста. Така пренесоха и животнитѣ, а най-после и човѣка. Мойсей предава историята за създаването на свѣта много просто. Когато дохожда въпросъ за създаването на човѣка, той казва, че Богъ взелъ прѣстъ, направилъ отъ нея човѣкъ, въ когото вдѣхналъ дихание, и станалъ жива душа. — Не, човѣкъ не е билъ направенъ по

този начинъ, той е билъ сваленъ на земята отъ високъ свѣтъ. Тържествена е историята за създаването на човѣка, но Мойсей я предава въ проста форма, да бже отъ една страна понятна за всички, а отъ друга страна скрита за обикновенитѣ хора.

„Ела следъ мене!“ Така и майката вика детето си. Ако не познава този гласъ, детето не познава тогава своята майка. Въ този човѣкъ има вътрешно чувство, по което той познава всички ония, съ които е свързанъ. Единъ младъ американецъ се отдѣлилъ въ раннитѣ си години още отъ майка си и живѣлъ десетъ години далечъ отъ нея. По едно време той заболѣлъ отъ петнистъ тифъ, вследствие на което изгубилъ съзнание. Лѣкаритѣ дохождали, туряли ржката си на главата му, но той никого не позналъ. Когато се научила за тежкото положение на сина си, майката дошла отъ Америка да го види. Тя турила ржката си върху главата на сина си, и той, макаръ и въ безсъзнание, казалъ: Мамо! Значи, има една свещена ржка, която ние познаваме по вътрешенъ пжтъ. Всѣки познава, чувствува свещената ржка, която го е донесла въ свѣта.

Христосъ казва: „Ела следъ мене.“ Това значи: ела следъ мене да ти покажа стѣпките на Свещения. По-нататкъ Христосъ казва: „Който е видѣлъ мене, видѣлъ е и Отца ми. Словото, което ви казвамъ, не говоря отъ себе си, но говоря това, което съмъ чулъ отъ Отца си.“ Съ Словото си, Христосъ искаше да покаже на хората стѣпките на Свещения, да имъ покаже начинъ да корегиратъ живота си. Както човѣкъ се нуждае отъ чистъ въздухъ, свѣтлина и топлина на физическия свѣтъ, така се нуждае и отъ Словото за духовния свѣтъ. Нѣкой казва, че едно време сърцето му е горѣло отъ любовъ, но сега вече не гори. — Този човѣкъ е изгубилъ много. Сърцето на човѣка постоянно трѣбва да гори отъ любовъ — да гори, безъ да изгаря. Единствената работа, съ която човѣкъ трѣбва да се занимава, това е любовта. Защо? — Защото любовта осмисля живота, любовта осмисля науката, поезията, изкуството. Любовта осмисля всичко. Божията Любов осмисля цѣлия животъ. Всѣка любовъ, която не осмисля живота, не е Божествена. Когато види Бога, т. е. Любовта, човѣкъ всичко забравя: недоразумения, скърби, страдания, противоречия.

Питама: може ли да се нарече престъпникъ онзи, който съ чаша гребе вода отъ голѣмъ, дълбокъ изворъ? Може ли да се нарече крадецъ онзи, който отъ една златна пла-

нина, голѣма като Витоша, взима нѣколко килограма злато? И 50 килограма злато да вземе, планината нѣма да усѣти даже, че сж взели нѣщо отъ нея. Богатиятъ човѣкъ никога не счита хората за престѣпници. Богатиятъ никога не одумва, не критикува. Сиромашѣтъ счита, че хората правятъ престѣпления, затова ги одумва и критикува. Колкото много злато да вземете отъ планината, пакъ не можете да го сравните съ житото, което Свещениятъ е далъ на човѣчеството. Българитѣ трѣбва да се радватъ на житото, което имъ е дадено. Благословено да е житото, да ражда, да дава своя плодъ! Да оживѣе житото въ насъ!

Съвременнитѣ хора трѣбва да се учатъ на щедростъ отъ житото. Тѣ сж станали много скържави. Човѣкъ трѣбва да мяза на изворъ, който постоянно дава. Който иска да пие вода, той свободно може да отиде при нѣкой изворъ и да си начерпи, колкото желае. Той ще приеме водата направо отъ извора. Азъ не препорѣчвамъ вода, която минава презъ кюнци. Направо приемайте водата отъ извора! Нека всѣки човѣкъ пие отъ водата на вашия изворъ. Давайте съ радостъ отъ своя изворъ на всѣка жадна, на всѣка утрудена душа. Помагайте си въ всички направления! Бждете щедри въ всички случаи на живота си. Щедростта не се добива лесно. Всѣки трѣбва да носи въ ума си идеята да бжде щедъръ. Това не значи, че трѣбва да изисквате отъ хората да бждатъ щедри. Ако изисквате отъ хората да бждатъ щедри, а сами не сте такива, това показва вашето користолюбие. Всѣки трѣбва да дава на другитѣ заради Господа. Носете Божественото въ свѣта и давайте отъ изобилието, което имате.

Днесъ Христосъ отправя къмъ всички своя зовъ: „Ела следъ мене!“ Отъ този день у васъ ще потече новъ животъ, нови разбирания. Които разбератъ тѣзи думи, тѣ ще се зараднатъ; които не ги разбератъ, тѣ ще се уплашатъ и ще изпаднатъ въ положението на онзи ученикъ отъ времето на Христа, който казалъ: Учителю, позволи ми да отида да погребѣ баща си. Христосъ му отговорилъ: „Остави мъртвитѣ да погребватъ умрѣлитѣ си. Ти ела следъ мене!“ Това е проповѣдвалъ Христосъ. Който разбере учението му, той ще придобие Вѣчния животъ.

Всички религиозни плачатъ за Христа, и говорятъ за Неговитѣ страдания. Въпрѣки това, свѣтътъ и до днесъ още е пѣленъ съ затвори, съ просеци, съ сакати, хроми, клошни. Днесъ навсѣкжде се говори за убийства, за престѣпле-

ния, че този ще обесятъ, онзи ще обесятъ. Какво показва това? Това показва, че Христосъ и до днесъ още не е свободенъ. Всичко това се върши отъ християни, отъ последователи на Христа. Въ Негово име днесъ се вършатъ най-големитъ престѣпления. Всички сж християни и като се срещнатъ, запитватъ се едни други: Ти вървашъ ли въ Бога? Вървашъ ли въ Христа? Питамъ: трѣбва ли да питате детето, върва ли въ майка си? Разумното дете всѣкога върва въ майка си.

Сега азъ не искамъ да засѣгамъ вашето вървю. Който се засѣга, той е отъ старото вървю. Човѣкътъ на новото вървю разбира Христа, разбира думитъ му „ела следъ мене“ — и трѣгва подиръ Него. Сега мислете върху думитъ: „Ела следъ мене!“ Нека днешниятъ день създаде у васъ нова епоха, животъ на ново вътрешно разбиране. Нека този день събуди у васъ всички благородни потици, благородни и красиви стремежи.

Съвременната наука разполага съ обикновени начини за възпитание на човѣка, но тия методи не даватъ много. Запримѣръ, хората се възползуваха отъ теорията на Ломброзо за познаване на престѣпниците, но какво придобиха отъ тѣзи научни данни? Не е въпросъ да познавате престѣпността въ човѣка, както и неговитъ отклонения отъ правия пѣтъ. Важно е да познавате добродетелитъ въ човѣка. Доброто е въ сила да възпита хората, а не злото. Френологията, астрологията, хиромантията иматъ за цель да покажатъ, какво е вложено въ човѣка, и какъ може този капиталъ да се пусне въ обръщение. Нѣма нищо скрито-покрито въ човѣка. На ржката, на лицето, на главата на човѣка е написано всичко онова, което той е наследилъ отъ своитъ дѣди и прадѣди, добро или лошо. На човѣка не остава нищо друго, освенъ да изправи кривото и да развие доброто, което е вложено въ него.

„Ела следъ мене!“ До кого е отправилъ Христосъ този зовъ? Христосъ е отправилъ този зовъ до всички ония, на които сж размѣстени главитъ, очитъ, ржцетъ, краката. Той отправилъ този зовъ до всички ония, които иматъ нѣщо изкълчено въ себе си. Ако срещне нѣкой човѣкъ, на когото кракътъ е измѣстенъ, Христосъ ще му каже: „Ела следъ мене!“ — Защо? — Да изправя крака ти. — Че какъ ще го изправишъ? Отъ редъ поколѣния нѣкои отъ нашия родъ обичаха да понакуцватъ. — Ела следъ мене! Куцията трѣгва следъ Христа и не забелязва, какъ кракътъ му се изправя.

Следователно, който тръгне следъ Христа, той ще изправи, ще намѣсти своитѣ външни и вътрешни удове, които отъ вѣкове още сж размѣстени. Какво по-красиво, по-велико отъ това за човѣка?

И тъй, за да дойде до красивото въ живота, човѣкъ трѣбва да има една мѣрка за нѣщата. Тя е абсолютна мѣрка, съ която той ще създаде своето бждеще. Тази мѣрка се крие въ Христовото учение, въ Неговитѣ велики принципи, както и въ думитѣ „ела следъ мене!“ Изучавашъ ли нѣкаква наука, спомни си думитѣ: „Ела следъ мене!“ Изучавашъ ли философия, музика, поезия, изкуство, спомни си думитѣ: „Ела следъ мене!“ Любишъ ли, спомни си думитѣ: „Ела следъ мене!“ Човѣшкиятъ животъ трѣбва да върви по стѣпките на Божественото, за да може животътъ да се осмисли. Човѣкъ може да осмисли живота си, когато дойде до положение да цени душата. Въ всѣки човѣкъ той трѣбва да вижда първо душата, а после неговитѣ прояви. Нѣма по-велико нѣщо отъ човѣшката душа. Мнозина се оплакватъ, че сърцето имъ изгорѣло, че умътъ имъ билъ обърканъ. Това сж състояния, които се дължатъ на факта, че сърцето и умътъ на човѣка редъ години сж яли и пили, безъ да мислятъ, че работа се иска отъ тѣхъ. Задачата на душата е да изправи обърканитѣ работи на ума и на сърцето. Свѣтътъ се нуждае отъ души. Много хора вече живѣятъ съ своитѣ души и работятъ за повдигане на човѣчеството. За тѣзи хора е казано въ Писанието: „Ще се всели Божиятъ Духъ.“ Когато Духътъ се всели въ човѣшката душа, тогава безсмъртието ще дойде въ свѣта. Когато безсмъртието дойде, нѣма да има вече сухи извори, изсъхнали дървета и сухи кости по гробищата. Безсмъртниятъ е живъ паметникъ, на който всѣки се кланя. Въ човѣшкия свѣтъ не сжществуватъ живи паметници. Тѣ сжществуватъ само въ Божествения свѣтъ. Желая на всички да станете живи паметници, да влѣзете въ Божествения свѣтъ!

Сега, желая на всички душата ви да похлопа на вашата врата и да каже: „Ела следъ мене!“ Казвате: Какво ще стане съ насъ, ако отидемъ следъ нея, и тя ни върне пакъ назадъ? Не мислете за това. Не се съмнявайте въ душата си. Покани ли ви, идете следъ нея, и не се смущавайте. Смисълътъ на живота е при нея, а не при сърцето и ума ви, които сж изложени на постоянни промѣни. Когато кажатъ на растението „ела следъ мене,“ това значи да влѣзе въ почвата, да расте и да се развива. Когато кажатъ

на рибата „ела следъ мене,“ това значи да влѣзе въ водата, дето сж условията на нейния животъ. Когато кажатъ на птицата „ела следъ мене,“ това значи да я пуснатъ въ въздуха, свободно да хвърчи. Когато кажатъ на човѣка „ела следъ мене,“ това значи да го поставятъ въ свѣта на неговата душа, дето той може правилно да мисли и да чувствува. Който живѣе въ душата си, само той може да мисли. Безъ душа човѣкъ живѣе въ свѣтъ на илюзии, на заблуждения. Съ душа човѣкъ живѣе въ действителността, въ пълнотата на живота. Всѣки може да провѣри тази истина. За това, обаче, се изисква абсолютна вѣра въ Единния, въ Свещения. Съ тази вѣра корабътъ ви спокойно ще преплава бурното море, безъ да потъне. Мжнотиитѣ и страданията ще минатъ и заминатъ, безъ да ви причинятъ нѣкакви повреди. Каквито мжнотии и страдания да преживявате, всичко ще се превърне на добро.

Велики сж принципитѣ на новото учение! Тѣ правятъ хората братя и сестри помежду си. Тѣ превръщатъ злото въ добро. И тогава, като се каже за нѣкоя жена, че е сестра, подразбираме такава душа, която може да се отваря само съ ключа на Божествената Любовъ. Днесъ жената носи ключа на спасението. Ако тя може да употреби този ключъ на мѣсто, свѣтътъ моментално ще се изправи, моментално ще се спаси. Едно мога да препорѣчамъ на българитѣ: да се освободятъ отъ своето любопитство. Де кого срещне, българинътъ ще му зададе редъ въпроси: Къде отивашъ? Какво правишъ? Жененъ ли си? Какво работишъ? Колко ти плащатъ? — Не се интересувайте отъ чуждитѣ работи! Вземете примѣръ въ това отношение отъ англичанитѣ.

Англичанинъ седи въ едно купе на трена, пжтува за нѣкъде. Срещу него седи непознатъ пжтникъ и пуши цигара. По едно време непознатиятъ пжтникъ задрѣмалъ. Искри отъ цигарата паднали върху дрехата му, която следъ малко почнала да дими. Англичанинътъ забелязалъ това нѣщо, но понеже не познавалъ съпжтника си, не помѣлъ да го събуди и да обърне вниманието му, че дрехата му се запалила. Той потърсилъ съ погледа си човѣкъ, който да познава задрѣмалия пжтникъ и, като намѣрилъ такъвъ, обърналъ се учтиво къмъ него съ думитѣ: Моля, запознайте ме съ този господинъ. Следъ като го запознали, той казалъ на въпросния пжтникъ: Господине, дрехата ви се е запалила. Въ това отношение, англичанинътъ има добра чѣрта — той запазва присѣствие на духа си. Ако българинъ

бѣше на мѣстото на англичанина, веднага щѣше да събуди пжтника, ще го стресне и ще му каже, че дрехата му се е запалила.

„Ела следъ мене!“ Кой може да тръгне следъ Христа? Следъ Христа може да тръгне само онзи, който е разбралъ думитѣ Му. Може да разбере думитѣ на Христа само онзи, на когото умътъ е на мѣсто. Умътъ пкъ е на мѣсто само на онзи, на когото душата е дошла въ него. Този човѣкъ разбира дълбокия смисълъ на думитѣ „ела следъ мене!“ Иначе, човѣкъ безъ душа ще разбере тия думи буквално и ще изпадне въ заблуждение. Като изтрезнѣе, ще каже: Слѣпъ бѣхъ, но сега виждамъ. Който е разбралъ думитѣ на Христа, той е щастливъ човѣкъ, той е намѣрилъ истината.

Сега, нѣма да ви поздравя съ думитѣ „Христосъ възкресе,“ защото, ако за едни е възкръсналъ, за други още не е възкръсналъ. Ако нѣкой ми каже „Христосъ възкресе,“ ще го питамъ: Ходи ли въ болницитѣ да посетишъ нѣкои болни? Между болнитѣ ще намѣришъ Христа. Ходи ли да посетишъ онази вдовица, останала съ четири-петъ сирачета? Даде ли парче хлѣбъ на гладния? Щомъ казвашъ, че Христосъ е възкръсналъ, подразбирамъ, че си ходилъ между вдовицитѣ, сирачетата и гладнитѣ, защото тамъ е Христосъ.

Нѣкой казва: Христосъ възкресе, парици донесе. — Не, Христосъ възкресе, истината донесе. Истината пкъ носи свобода и любовъ за човѣшката душа. Любовта върви по стѣпкитѣ на истината. Пжтътъ на любовта е пжтъ на истината. Следователно, който не разбира истината, той не може да възприеме любовта въ себе си. Щомъ любовта не дойде въ човѣка, и душата му не присѣтствува въ него. Когато любовта дойде въ човѣка, той е въ състояние вече да намѣри онова, което е изгубилъ. Какво е изгубилъ? Той е изгубилъ душата си. Когато намѣри душата си, той може вече да се нарече човѣкъ. Най-хубавото име, което можете да дадете на нѣкое живо сжщество, това е името човѣкъ. По-красиво име отъ името „човѣкъ“ нѣма. Да нарекатъ нѣкого царъ, князь, това е нищо въ сравнение съ името човѣкъ. Много отъ ангелитѣ, които живѣятъ на небето, биха дали всичко, само да бждатъ човѣци. По този въпросъ нѣма да давамъ никакви обяснения. Защо и за какво ангелитѣ биха желали да бждатъ човѣци, не е нужно да знаете. Ако знаете това, ще опетните ума си. Вие ще се съблазните така, както ще се съблазните, ако извадя предъ васъ една торба съ златни английски лири. Който я види, той веднага

ще пожелае за себе си поне една отъ тия златни монети. Ако туря въ торбата хубавъ, прѣсенъ хлѣбъ вмѣсто злато, пакъ ще се съблазните. Всѣки ще иска поне по едно парче хлѣбъ. Ако нѣкой вземе повече златни монети, или повече хлѣбъ, между васъ ще се яви споръ, защо еди-кой си взелъ повече отъ другитѣ. Какво трѣбва да направя, за да не се съблазнявате? Трѣбва да нося едно кило жито отъ най-хубавото и на всѣки човѣкъ да дамъ по две-три зрънца да си посади. Колкото останатъ, ще ги туря въ хамбара да чакатъ редъ, докато дойдатъ други хора, и на тѣхъ да се даде. Който посади тия зрънца, той ще бже богатъ, щастливъ човѣкъ.

„Ела следъ мен!“ Този е зовътъ на Единния, на Свещения, Който минава презъ земята. Тръгнете следъ Неговитѣ стѣпки! Вървете по пѣтя, по който Той върви, ако искате да станете хора на новия животъ, на новата култура, която сега иде въ свѣта.

-
14. Недѣлна беседа отъ Учителя, държана на 5 май, 1929 г.
София. — Изгрѣвъ.

Ще ти въздаде.

И Отецъ ти, който види въ тайно,
ще ти въздаде на яве. *)

„Отецъ ти ще ти въздаде.“ Думата „Отецъ“ включва цѣлокупния животъ. Животътъ пъкъ започва съ една, или съ нѣколко възможности. Възможноститѣ представятъ условия за постигане на човѣшкитѣ стремежи. Една възможность въ свѣта е човѣкъ да живѣе. Следователно, който мисли, той трѣбва да разбира тази възможность. Не разберете ли тази възможность, пжтътъ, който трѣбва да извървите, ще бжде безъ съдържание, безъ смисълъ. Казвате, че имате умъ, че имате сърце. Какво представятъ умътъ и сърцето? — Тѣ сж възможности за човѣка да се прояви. Умътъ дава възможность на човѣка да мисли; сърцето дава възможность на човѣка да чувствува. Всѣки иска да живѣе. Защо? — Защото животътъ дава възможность на човѣка да придобие своето щастие. Разбере ли тази възможность, едновременно съ това човѣкъ ще придобие щастieto си. Не разбере ли тази възможность, той ще изгуби живота си. Щомъ изгуби живота си, той нищо не е придобилъ. Българитѣ често употрѣбаватъ пословицата: „Празна Мара тжпанъ била.“ Такова е положението на онзи, който е изгубилъ живота си и нищо не е придобилъ. Да се бие тжпанъ на хоро, на сватба, разбирамъ, но да се бие тжпанъ въ гората, това е празна работа. Такъвъ тжпанъ биятъ днесъ много проповѣдници, писатели, поети, учени и философи. Днесъ навсѣкжде бучи този тжпанъ. Единъ познатъ ходилъ въ царибродско нѣкжде по работа и на два километра далечъ чулъ, че нѣкой бие тжпанъ. По едно време видѣлъ че двама души носятъ тжпанъ, а трети бие тжпана. Възможноститѣ за тия двама души се криятъ въ тжпанджията. Какви възможности ги очаквали? Да спечелятъ нѣщо. И двамата били пияни, едва се клагили по улицата. Споредъ мене, тѣзи двама души трѣбваше да бждатъ трезви. Да бжде човѣкъ трезвъ, това значи да бжде способенъ да мисли. Съ други думи казано: когато влиза въ живота, човѣкъ непременно трѣбва да бжде трезвъ, да бжде способенъ да мисли право.

Тѣй както сега се развиватъ нѣщата, човѣкъ трѣбва

---

*) Матей 6 : 6.

да има ясна представа за всичко. Той трѣбва да знае, какво нѣщо е животътъ, какво нѣщо е науката, какво нѣщо е философия, какво представятъ общества, народитѣ и т. н. Съвременнитѣ хора говорятъ, че човѣкъ трѣбва да бжде великъ, че народитѣ трѣбва да бждатъ велики. Да се говори така, това значи „празна Мара тѣпанъ била.“ Права е идеята, че народитѣ трѣбва да бждатъ велики, но какъ? За да бжде единъ народъ великъ, изискватъ се редъ възможности, редъ условия. И човѣкъ може да бжде великъ, но какъ? Първата възможностъ за човѣка е, че той се ражда, даватъ му се условия да живѣе. Следъ това му се даватъ редъ още условия, които, обаче, той не може правилно да използва, вследствие на което взема крива насока въ живота. Тази е причината, задето, при възможностъ да живѣятъ, хората не могатъ да бждатъ щастливи. И като не могатъ да бждатъ щастливи, тѣ се оправдаватъ съ условията на живота, съ държавния и обществения строй, съ икономическитѣ условия и т. н. „Празна Мара тѣпанъ била.“ Ако човѣкъ не може да диша правилно, нито икономически условия, нито държавния строй сж виновни за това. Въ дадения случай икономическитѣ условия, които опредѣлятъ дишането на човѣка, сж въздухътъ и умението му да диша правилно. Да приемашъ въздуха презъ носа, презъ дробоветѣ си като презъ хуния, това не е дишане. Да приемашъ въздуха въ дробоветѣ си и да пѣхтишъ като ковачески мѣхъ, това не е дишане. Правилното дишане е свързано съ процеса на мисълта. Който не мисли право, той не може правилно да диша. Който не яде правилно, той не може и правилно да диша. Не е ядене това да се натѣпче човѣкъ като воденица. Човѣкъ може да диша, а при това да страда отъ туберкулоза. Това не е дишане, това е насилие върху дробоветѣ. Човѣкъ може да яде, а при това да страда отъ стомашно разстройство. Това не е хранене, това е насилие върху пищеварителната система. Болниятъ диша, храни се, но умира. Здравиятъ диша, храни се, но живѣе.

На онѣзи отъ васъ, които сж здрави, казвамъ: Всѣки день носи по една възможностъ. Използвайте тази възможностъ! — Ама ние сме намѣрили пѣтя. — Щомъ сте намѣрили пѣтя, използвайте разумно възможноститѣ, които ви се представятъ въ този пѣтъ. Ще кажете, че като сте намѣрили пѣтя, можете да вървите вече съ затворени очи. — Не, очитѣ ви трѣбва да бждатъ отворени, за да можете

да използвате възможностите на деня. Щомъ използвате една възможност, „Отецъ ти, който види въ тайно, ще ти въздаде на яве.“ — Кога ще въздаде? — Когато разберете възможностите, които Той ви е далъ. За тази целъ вие трѣбва да имате една опредѣлена, сжществена идея, да знаете, какво търсите. Който нѣма такава идея, той запитва: Защо е създаденъ свѣтътъ, кой го е създалъ, какъ е създаденъ? Свѣтътъ, цѣлиятъ козмосъ е създаденъ, за да се прояви животътъ. — Има ли животъ въ другите свѣтове, въ другите планети? — Въ всички свѣтове има животъ. Животътъ на земята не е отъ най-високитѣ, но има животъ, който седи и по-долу отъ земния. Ние сме едва въ предградието на Великия животъ. Жителитѣ на земята, сравнени съ тѣзи на „млѣчния пжтъ,“ сж подобни на колибаритѣ. Тия на млѣчния пжтъ представятъ гражданитѣ, а ние на земята — колибаритѣ, които отъ време на време отиваме въ града. Като дойдатъ до нѣкои научни въпроси, нашитѣ учени разсжждаватъ много повърхностно. Тѣ говорятъ за състава на слънцето. Казватъ, че на слънцето има водородъ, кислородъ и редъ още елементи. Тѣ се произнасятъ за температурата на слънцето, на различните звезди.

Споредъ нѣкои учени има звезди, температурата на които достига до 20,000°. Какъ сж дошли до това твърдение? Като ги изучаватъ отъ земята, вѣрно е, че температурата на тия звезди е 20,000°, но ако се отиде до тѣхъ, температурата имъ ще бжде около 35,000,000°. Като слушате да се говори за ученитѣ така, ще кажете, че съ това се подбива тѣхниятъ авторитетъ. Авторитетътъ на ученитѣ не може да се подбие. Истински учениятъ има всѣкога авторитетъ, а обикновенитѣ ученъ не трѣбва да си прави илюзии, че всичко знае. Той трѣбва да се радва, че нѣщата постепенно се откриватъ за него, докато дойде до тѣхното истинско положение. По-рано ученитѣ казваха, че на луната нѣмало никакъвъ животъ, а сегашнитѣ учени подържатъ, че на едната страна на луната се забелязвалъ нѣкакъвъ животъ. Значи, ученитѣ постепенно се приближаватъ къмъ истината. Забелязано е, че подъ влиянието на луната водитѣ въ моретата и океанитѣ се повдигатъ и снишаватъ, явяватъ се приливи и отливи. Какво показва това? Това показва, че на луната живѣятъ интелигентни, разумни сжщества, които съ мисълта си влияятъ, както върху хората, така и върху цѣлия животъ на земята. Когато нѣкой човѣкъ повдигне сръжката си предметъ тежкъ 60 кгр., това показва, че въ

него има животъ, сила. На това основание вадимъ заключение, че и луната е жива, защото повдига водата на десетки метри височина. Ако луната бѣше мъртва, тя не би могла да повдига водата. Въ природата мъртви тѣла не съществуватъ. Че луната е жива, за това говори факта, че тя е изпратила всички хора на земята. Нѣкога, въ далечното минало, хората сж живѣли на луната, и оттамъ сж се преселили на земята. Най-ученитѣ, най-добритѣ хора сж останали да живѣятъ на луната, откъдето и до днесъ ръководятъ културата на земята.

Сега ще се спра върху единъ въпросъ, съ който геометрията се занимава. Въ геометрията подъ права линия се разбира най-късото разстояние между две точки. Това определение за правата линия е относително вѣрно. Ние казваме, че правата линия има три точки. Третата точка подразбира възможността на правата линия да се огъне, да се превърне въ крива. Ако правата линия не можеше да се огъва, крива линия нѣмаше да съществува. Значи, кривата линия се образува при огъване на правата. Отношението между двама души е права линия. Всѣка отъ точкитѣ на правата представя идеалъ, къмъ който човѣкъ се стреми. Когато двама души не могатъ правилно да разрешатъ въпроситѣ на своя животъ, правата линия се огъва. Всѣко огъване представя разрешаване на въпросъ, който не е могълъ да върви по пътя на правата линия. Следователно, всѣки въпросъ, който не може да се разреши по пътя на правата линия, се разрешава по пътя на кривата. Защо? — Защото електричеството се движи по права линия. Забелязано е при това, че всички хора, които се движатъ по права линия, по пътя на електричеството, сж груби, жестоки по характеръ. Щомъ правата линия у тѣхъ се огъне, тѣ ставатъ меки, нѣжни, говорятъ сладко. Една опасностъ има за тия хора: тѣ много обещаватъ, малко изпълняватъ. Понеже кривата линия продължава до безконечностъ, като ви обещаятъ нѣщо тѣзи хора, вие трѣбва да разполагате съ много време, съ дълъгъ животъ, докато дочакате изпълнение на обещанията имъ. Хората на правата линия обещаватъ и веднага изпълняватъ; тѣ не протакатъ работитѣ. Ако вървите по кривата линия, трѣбва да се въоръжите съ търпение. Понеже кривата линия определя възможноститѣ на правата, затова, като влѣзете въ общество, въ което хората вървятъ по крива линия, вие ще намѣрите възможноститѣ за разрешаване на мъжнотиитѣ въ вашия животъ. Математикътъ може да из-

числи, съ какви възможности разполага човѣкъ при разрешаване на своитѣ мжнотии.

Като говоря за права и за крива линия, ни най-малко не разбирамъ, че който върви по права линия, той е лошъ човѣкъ, а който върви по крива линия, той е добъръ. Нѣма лоши хора въ свѣта. Хората сами се дѣлятъ на добри и на лоши, но въ сжщностъ за Бога лоши хора не сжществуватъ. Който не е приятенъ за насъ, той не е неприятенъ и за Бога. Лошитѣ хора на земята сж добри на небето. Запримѣръ, като дойде единъ светия между хората, всички се нахвърлятъ върху него, считатъ го лошъ, смахнатъ човѣкъ. Смахнатъ е светията, но като се моли, Богъ го слуша. Другъ нѣкой не е смахнатъ, моли се, на Богъ не го слуша. Смахнатъ е онзи, който нѣма възможноститѣ на правата линия, който не може да се огъва. Той казва: Азъ имамъ едно вѣрую, и по никой начинъ не мога да се огъна, да го измѣня. — Ако ти дадатъ хиляда английски, ще го измѣнишъ ли? — Нѣма да го измѣня. — Ако ти дадатъ две, три, четири хиляди? — Вижъ, тогава мога да помисля малко; този въпросъ ме интересува. За него съмъ готовъ да измѣня своето вѣрую. Значи, предъ празната торба не се огъва, но като види пълна торба, готовъ е да се огъне. Това не е какво вѣрую, какво убеждение. Покажете ми единъ човѣкъ, който да не се е огъналъ предъ паритѣ. Не е въпросъ, че хората трѣбва да работятъ безъ пари. Като работи, човѣкъ има право да палучи известно възнаграждение за своя трудъ. Паритѣ, това сж заплата на хората за тѣхния трудъ, която тѣ заслужаватъ. Следователно, смахнатъ е онзи човѣкъ, който се огъва предъ паритѣ, а не се огъва предъ истината. Който иска човѣкъ да бжде, той трѣбва да се огъва предъ любовта, предъ мждростѣта, предъ истината, предъ правдата и предъ добродетелта. Той трѣбва да се огъва предъ Божественото, предъ доброто въ свѣта. Да се огънешъ предъ доброто, това значи да отстѣпишъ предъ него. Казватъ за нѣкого, че е неотстѣпчивъ човѣкъ. Да, но като остарѣе, той отстѣпва предъ всички.

И тѣй, правата линия представя отношения между две разумни сжщества. Правата линия се ограничава отъ две точки, т. е. отъ две разумни сжщества. Тия две сжщества иматъ една възможностъ въ себе си, а именно, да бждатъ правдиви, любещи, истинолюбиви. Освенъ за прави и криви линии, въ геометрията се говори за плоскости, за тѣла. Всѣка плоскостъ е ограничена съ четири прави линии. Плоскостъ-

та се образува при пресичането на две успоредни линии съ други две успоредни. Тѣлото е ограничено съ плоскости. Въ тѣлото присѣдствуватъ нѣколко разумни същества, въ плоскостта — четири, въ правата линия — две, а въ точката — едно.

Що е единица? Единицата е разумностъ, която се проявява като първопричина на всички послѣдствия. Въ това отношение всички хора произлизатъ отъ тази Първа Причина, отъ тази разумна сила, наречена Единица. Тази Единица наричаме Богъ. Казано е, че човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие. Има нѣщо подобно между Бога и насъ, но Богъ не прилича на насъ. Подобни сме на Бога въ това, че можемъ да мислимъ, да чувствуваме, да обичаме като Него. Ние можемъ да бждемъ правдиви, истинолюбиви, като Него. Въ това седи подобие то ни съ Бога, а не въ нашия външенъ образъ: лице, очи, уши, уста. Лицето на човѣка е неговиятъ капиталъ въ обръщение. Лицето показва, какво може човѣкъ да извърши на физическия свѣтъ, доколко може да издържи въ чувствения свѣтъ. Главата, мозъкътъ показва, какво може човѣкъ да извърши съ мисълта си въ умствения свѣтъ. Велика наука се крие въ човѣшкото лице и човѣшката глава. Разумни сили, разумни закони сж участвували при създаване на това лице и на тази глава. Тепърва трѣбва да изучаваме тази наука. Тя ще ни даде онѣзи блага, които сж необходими за нашето развитие. Човѣкъ иска да бжде здравъ, но здравето е въ връзка съ тѣлото. Какъ можешъ да бждешъ здравъ, ако не знаешъ законитѣ, по които тѣлото е създадено? Искашъ да бждешъ щастливъ. Щастието е въ връзка съ чувствата, съ сърцето на човѣка. Какъ ще бждешъ щастливъ, ако не знаешъ законитѣ, които управляватъ твоето сърце? Човѣкъ иска да бжде силенъ. Силата е въ зависимостъ отъ човѣшкия умъ. Какъ ще бждешъ силенъ, ако не знаешъ условията, при които умътъ се проявява? Дето има сила, тамъ има умъ; дето нѣма сила, тамъ умътъ отсъствува. Умниятъ човѣкъ е силенъ. Силата на ума не подразбира грубата, физическа сила. Може ли да се нарече силенъ камъкътъ, който се търкаля по наклонъ и удря, де кого срещне на пътя? Това не е съзнателна проява на нѣкаква сила. Задъ камъка се крие нѣкаква причина, която го е заставила да се търкаля. Този камъкъ е откъртенъ отъ нѣкоя канара чрезъ динамитъ, и подъ влиянието на тази сила той ще се търкаля надолу, докато срещне нѣкакво препятствие. Отъ резултатитѣ на

проявенитѣ сили ние сѣдимъ за интелигентността на причинитѣ, които сѣ ги предизвикали. Отъ търкалянето на камънитѣ по наклона, учениятъ вижда, че и тѣ не се движатъ произволно. Всѣки камъкъ изминава известенъ пѣтъ и взима известно направление споредъ гласъка, който му е даденъ. Движението на камъка е несъзнателно, но онзи, който му е далъ посоката, е съзнателно, разумно същество.

Като наблюдаватъ природата, хората намиратъ, че камънитѣ сѣ разхвърляни, и казватъ, че въ нея съществува известенъ безпорядѣкъ. Донѣкжде това е вѣрно, обаче, още по-вѣрно е, че такъвъ безпорядѣкъ, такава разхвърляностъ съществува и въ човѣшкия животъ. Като ставате сутринъ, казвате: Какво ще правя днесъ? Чудите се, какво да правите, а не знаете, че точно опредѣлено е, каква работа трѣбва да свършите презъ деня. Точно опредѣлено е, каква посока на движение трѣбва да предприемете този день. Спите, ставате, безъ да знаете, каква работа трѣбва да свършите въ време на сънъ, и каква — презъ деня. Вечеръ, като спите, вие отивате на ауденция при разумнитѣ същества въ невидимия свѣтъ, да дадете отчетъ, какво сте свършили презъ деня, и да ви дадатъ оттамъ програма за работата, която трѣбва да свършите на другия день. Обаче, ставате сутринъ и не помните, каква работа ви е дадена. Защо не помните? Като се връщате отъ онзи свѣтъ, по пѣтя виждате тукъ-тамъ кръчми, отбивате се ту въ една, ту въ друга, пийнете си по една-две чашки винце, и като станете сутринъта, нищо не помните. Казвате, че сте сънували нѣщо, но всичко сте забравили. Защо? — Понеже не сте изтрезнѣли, както трѣбва. Направили сте нѣкаква погрѣшка нѣкжде и ви пукнали главата. Не е позволено на ученика да пие, да губи своята трезвостъ. Трезви трѣбва да бъдете!

Следователно, като се връщате отъ онзи свѣтъ, не трѣбва да се отбивате никжде. Ще се върнете право въ дома си и ще започнете работата, която ви е опредѣлена. Щомъ сте трезви, вие ще помните, каква е програмата ви за деня. Казано е: „Достатъчно е злото на деня.“ Наистина, ако вечеръ не отивате въ духовния свѣтъ да получите директива за работата ви презъ деня, да приемете добритѣ съвети на вашитѣ по-голѣми братя, вие не бихте могли единъ день да прекарате на земята. Следователно, красивото въ съня се заключава въ посещението, което правимъ вечеръ на своя домъ и връщането ни сутринъ на земята въ пансиона, въ който сме изпратени да учимъ и да прила-

гаме знанието си. Всѣка вечеръ човѣкъ отива въ онзи свѣтъ, сутринъ се връща оттамъ, и въпрѣки това отрича неговото съществуване. Защо го отрича?

„Отецъ ти, Който види въ тайно, ще ти въздаде на яве.“ Значи, всѣки трѣбва да отиде при Отца си, Който вижда въ тайно. И като изпълни Неговата воля на земята, Той ще му въздаде на яве. Въ какво седи Неговото въздаване? Който върши волята Божия, той ще бжде здравъ, умътъ му ще бжде на мѣсто, хората ще го обичатъ. Не върши ли волята Божия, ще дойдатъ за него кармически, икономически, лоши условия и т. н. Като не знаятъ причината за всичко това, хората се оправдаватъ съ лошите условия на живота, съ лошо наследство и т. н. Всичко лошо може да се измѣни, при условие човѣкъ да върши волята на Отца си и да Го слуша. Ако слушате Отца си, Който вижда въ тайно и въздава на яве, всичко ще се превърне за добро.

Съвременнитѣ религиозни вѣрватъ, че като умратъ, това ще отидатъ на онзи свѣтъ да видятъ, какво става тамъ. Чудна философия! Да чакатъ да умратъ, да ги погребватъ, да ги опѣватъ, да имъ носятъ жито на гробищата, и следъ това да се надѣватъ да отидатъ въ онзи свѣтъ да провѣрятъ истината. Тежко на онзи, на когото жито трѣбва да носятъ на гроба! Остане ли да очаквате на хората, вашата работа е свършена. Вие ще гладувате тамъ, ще страдате, главата ви ще види и ще пати. Ще кажете, че искате да знаете истината. Коя истина искате да знаете? Има два вида истина: истина на лъжата и абсолютна истина. Понѣкога и като лъже, човѣкъ пакъ говори истината.

Въ времето на единъ отъ турскитѣ султани живѣлъ единъ прочутъ мукалитинъ, който могълъ да стѣкмява различни лъжи, но така майсторски, че всѣки вѣрвалъ въ лъжитѣ му. Единъ день султанътъ го извикалъ при себе си и му казалъ: Кажи една лъжа! — Не мога, зарекълъ съмъ се вече никога да не говоря лъжи. Като се разговаряли върху различни въпроси, мукалитинътъ се обърналъ къмъ султана съ думитѣ: Султанъ ефенди, имамъ една голѣма молба къмъ Васъ. Вчера баща ми се помина, трѣбватъ ми 500 лири за погребение. — Ще ги върнешъ ли? — Непременно ще ги върна. Сега нѣмамъ петъ пари въ джоба си да изпълня последния дългъ къмъ баща си. Султанътъ го съжалилъ и заповѣдалъ на секретаря си да му даде 500 лири. Като взелъ паритѣ, мукалитинътъ казалъ на султана: Много благодаря

за паритѣ, които ми дадохте, но не се надѣвайте да ги получите назадъ. Тѣ сж възнаграждение за последната лъжа, която Ви казахъ. Вие искахте да Ви кажа една лъжа. Азъ Ви казахъ вече, а сега Ви казвамъ истината, че излъгахъ. Баща ми не е умрѣлъ. Така постѣпватъ много отъ съвременнитѣ хора. Тѣ говорятъ лъжи, вършатъ престѣпления и после завеждатъ дѣла едни противъ други да се докаже истината. Какво се ползвате, ако въ сѣдилището се докаже, че нѣкой извършилъ престѣпление?

Като разглеждаме живота отъ тази страна, намираме, че той не представя нищо друго, освенъ забавления. Приятни сж забавленията, но какво допринасятъ тѣ въ свѣта? Актьоръ играе на сцената, представя чужда роля. Какво допринася на хората играта на този актьоръ? Приятно е да отидешъ на театъръ, но въ живота има нѣщо по-важно отъ игритѣ на актьоритѣ. Животътъ не е представление, не е театъръ. При това, представленията се даватъ обикновено вечеръ, а човѣкъ трѣбва да разбира възможноститѣ на деня. Всѣки день предвижда известни възможности. Щомъ намѣри възможноститѣ на единъ день само, човѣкъ започва да мисли и чувствува така, както никога не е мислилъ и чувствувалъ. Само при това положение той може да си каже: „Отецъ ти, Който види въ тайно, ще ти въздаде на яве.“

Като се намѣрятъ въ затруднение, хората търсятъ помощъ отвънъ, очакватъ отвънъ да дойде нѣкой да имъ помогне. Кой може да помага повече отъ Онзи, Който е създалъ свѣта? За да получите Неговата помощъ, вие трѣбва да влѣзете въ връзка съ Него. За да създадете тази връзка, трѣбва да изучавате себе си, да изучавате всичко, каквото ви е дадено. Преди всичко на човѣка е дадено тѣло, което той трѣбва да изучава. Ако имате нѣкакъвъ физически дефектъ, болятъ ви, запримѣръ, глава, гърди, стомахъ, кракъ, вие трѣбва да изучавате причинитѣ на своя дефектъ, болката, която изпитвате. Ако стомахътъ, или коремътъ ви боли, това показва, че въ вашия физически животъ има нѣщо дисхармонично. Ако главата ви боли, въ умствения ви свѣтъ е настѣпила нѣкаква дисхармония, вследствие на което не можете правилно да мислите. Какво трѣбва да направите тогава? Вие трѣбва да възстановите отношенията си между физическия и умствения си животъ. Трѣбва да знаете, какъ да избирате храната си, какъ да се обхождате съ хората. Главоболието се предизвиква отъ две противоречиви мисли въ човѣка, а коремоболието — отъ две противоречиви чув-

ства. Туберкулозата се предизвиква отъ сблъскване на противоположни мисли и чувства въ човѣка. Всѣки може да заболѣе отъ туберкулоза, особено младиятъ човѣкъ. Младъ момъкъ обича една мома, въздиша по нея. Тя му казва, че не го обича, не иска да го види. Той се отчае, започва да линѣе, да чезне, докато единъ день заболѣе. Щомъ тя му каже, че не го обича, и той да ѝ каже: И азъ не те обичамъ. Когато момата не обича младия момъкъ, тя не върви съ него по права линия, но въ движението си описва крива линия, окръжностъ. За да не изпадне въ отчаяние и да заболѣе, момъкътъ трѣбва да потърси своя полюсъ въ тази крива линия и да се поляризира, т. е. да трансформира състоянието си.

Какво правятъ младитѣ моми и момци, когато възлюбениятъ, или възлюбената не отговарятъ съ своята любовъ? Тѣ веднага се отчайватъ и сж готови да се самоубиятъ. Защо момата и момъкътъ решаватъ въпроса съ самоубийство? Когато момъкъ откаже на нѣкоя мома, тя иска да се самоубие, за да може после, когато сжщиятъ момъкъ се ожени за друга, тя да се прероди въ тѣхното семейство, като негово дете. Сжщата причина може да застави момъка да се самоубие. Обаче, това е едно обяснение само. Има редъ причини още за самоубийството на млади моми и момци. Ако е уменъ, момъкътъ никога нѣма да стане причина за самоубийството на нѣкоя мома. Той знае, че споредъ закона за ликвидиране на кармата, следъ убийството си, момата може да се роди като негово дете. Не е желателенъ този начинъ за ликвидиране на кармически отношения.

Научни ли сж тѣзи нѣща? Това сж научни твърдения, аксиоми. Това може да се провѣри навсѣкжде въ живота. Чувате, че еди-кой си вашъ познатъ заминалъ за онзи свѣтъ. Следъ известно време навсѣкжде се ражда дете, съ сжщия характеръ, съ сжщитѣ качества и прояви, съ сжщитѣ чърти, каквито ималъ вашиятъ познатъ, който заминалъ преди години за онзи свѣтъ.

Една госпожа, наша позната, имаше малко момиченце, на шестъ години, което заболѣ и умрѣ. Майката плака дълго време за него, но нѣколко години следъ смъртъта му се роди друго момиченце. Като виждало майка си да плаче, момиченцето ѝ казвало: Мамо, не плачи за моята сестричка. Азъ съмъ сжщата, която по-рано заминахъ и сега пакъ се преродихъ между васъ. Второто момиченце порасна, свърши гимназия, стана мома. Вие ще се усъмните, ще питате, дали

това момиченце говори истината. Ако ви кажа, че говори, или не говори истината, вие какъ ще я провѣрите?— Може ли човѣкъ съ ума си да приеме тѣзи нѣща? Не сж ли това нѣкакви въображаеми теории?—Отъ човѣка зависи да приеме, или да отрече истината. Разумниятъ разбира законитѣ и вѣрва въ тѣхъ. Не е въпросъ само да кажете на човѣка, че е смахнатъ, че не разбира нѣщата. Умниятъ трѣбва да вземе положението на учителъ и да учи глупавия. Той трѣбва да му покаже пжтя, по който да върви, а не само да казва, че е на кривъ пжтъ. Лесно е да се каже нѣщо, но то трѣбва да бжде обосновано. Казвате, че носътъ на еди-кого си е дълъгъ. Какво показва дългиятъ носъ? Ще кажете, че дългиятъ носъ опредѣля интелигентността на човѣка. По носа се познава, дали нѣкой човѣкъ е уменъ, или не. Не, умътъ не се опредѣля само отъ дължината на носа. Носътъ има известни възвишения, известна широчина и дебелина, които сжщо трѣбва да се взематъ прѣдъ видъ, когато се опредѣля интелигентността на човѣка. Изобщо, интелигентността на човѣка е написана на мноно мѣста по неговото лице, но трѣбва да разбирате написаното. Като погледнете лицето на гениалния писателъ, поетъ, музикантъ, вие веднага можете да кажете, каква ще бжде неговата музика, каква ще бжде неговата поезия. Това може да познае само онзи, който разбира писаното върху човѣшкото лице. Сократъ, запримѣръ, нѣмаше красивъ, правиленъ носъ. Съ този носъ той създаде философия, но не можа да стане поетъ и музикантъ. Въ него нѣмаше музика и поезия. Обаче, Сократъ имаше единъ ученикъ, Платонъ, който бѣше музикаленъ. Следъ отравянето на Сократа, Платонъ продължи неговата работа. Въ Платона живѣеше Сократъ, и по този начинъ взаимно се допълваха, образуваха нѣщо хармонично. Въ едно тѣло живѣеха и двамата, но Сократъ бѣше невидимъ. Тѣ заедно създадоха философията на Платона. Такова общение между душитѣ имаме и следъ възкресението на Христа. Често Христовиятъ Духъ влизаше въ Павла, и тогава Павелъ пишеше посланията. Платонъ никжде не е казалъ, че Сократъ живѣе въ него, но Павелъ казваше: „Не живѣя сега азъ, но Христосъ живѣе въ мене.“ На това, именно, се дължи силата на Павла. Ще кажете, че Христосъ не е билъ ученъ. Четете посланията на Павла, да видите, какво дълбоко разбиране ималъ той за живота.

Съвременнитѣ материалисти не приематъ съжителството на душитѣ, защото тѣ признаватъ съществуването са-

мо на ума, на сърцето, донѣкжде и на духа, а душата съвършено отричатъ. Въ ума се включватъ редъ способности, които, ако сж добре развити, опредѣлятъ, дали даденъ човѣкъ е уменъ. Човѣкъ може да има умъ, безъ да е музикаленъ, безъ да е поетъ, безъ да е философъ. Уменъ човѣкъ е този, въ когото сж развити ония умствени способности, необходими за неговото сегашно развитие. При това, въ човѣшкия мозъкъ сжществуватъ много центрове, свързани съ проявата на известни чувства. Запримѣръ, моралнитѣ чувства на човѣка се намиратъ на горната частъ на главата. Тѣ се огрѣватъ отъ лжчитѣ на Божествената свѣтлина. Съ изправянето си, съ стоенето правъ на краката си, човѣкъ приема повече свѣтлинна енергия, която отправя къмъ моралнитѣ си чувства, и по този начинъ се отдалечава отъ животинското си състояние. Въ животнитѣ, обаче, свѣтлината пада повече върху онѣзи части на тѣлото имъ, дето се намиратъ тѣхнитѣ инстинкти, вследствие на което тѣ се развиватъ повече за смѣтка на моралнитѣ имъ чувства. Наистина, животнитѣ нѣматъ мораль. Следователно, увлѣченията не сж присжщи на човѣка, но на животинското въ него. Колкото по-добре сж развити моралнитѣ чувства въ човѣка, толкова по-добре се развива неговиятъ умъ. Колкото по-слабо развити сж моралнитѣ чувства въ човѣка, толкова по-малки сж възможноститѣ за развитието на неговия умъ. Моралнитѣ чувства придаватъ устойчивостъ на човѣшкия характеръ. Понѣкога човѣкъ мисли морално, а не чувствува и не постжпва морално.

Двама светии живѣли 20 години въ пустинята, дето прекарвали въ постъ и молитва, въ работа върху себе си. Тѣ мислили, че придобили вече голѣма чистота и светостъ и решили да слѣзатъ заедно въ града, да изпитатъ силата си, да видятъ, докжде сж стигнали. Като пробенъ камъкъ за своята чистота и светостъ, тѣ взели въ ржцетѣ си по една малка топка снѣгъ и си казали: Ако топката снѣгъ се стопи въ ржката ни, или при нѣкакъвъ случай я изгубимъ, това значи, че не сме постигнали много нѣщо. Като вървѣли изъ града, тѣ срещнали нѣколко млади, красиви моми. Първиятъ светия веднага изпусналъ снѣжната топка отъ ржката си, но се навелъ да я вземе. Вториятъ светия се захласналъ въ една отъ красивитѣ моми и изпусналъ снѣжната топка отъ ржката си. Той забравилъ даже, че носилъ снѣгъ въ ржката си. Когато се сѣтилъ да погледне къмъ снѣга въ ржката си, било късно вече. Ржката му била празна.

Върналъ се да го търси, но не могълъ да го намѣри. Де е лошото сега? Де е грѣхътъ? Грѣхътъ не седи въ погледането на красивата мома, но въ това, че снѣжната топка паднала отъ ржката на светията. Топката снѣгъ представя идеала на светията. Какъвъ светия, какъвъ човѣкъ, билъ той мжжъ или жена, е този, който изгубва своята топка снѣгъ? Каква жена е тази, която се захласва въ единъ мжжъ? Какъвъ мжжъ е този, който се захласва въ една жена? Мжжътъ има право да гледа жената, но той трѣбва да държи снѣжната топка въ ржката си. И жената има право да гледа мжжа, но да държи снѣжната топка въ ржката си. Нѣкой се хвали, че е чистъ. Нека при слизането си отъ планината вземе топка снѣгъ въ ржката си и да слѣзе съ нея въ града, за да опита своята чистота. Ако снѣгътъ не падне отъ ржката му и не се изгуби, нито стопи, той е чистъ. Гледай красивата мома, но здраво дръжъ снѣжната топка въ ржката си. Тази е мѣрката за чистотата. Когато видите, че нѣкой човѣкъ изпуска топката снѣгъ отъ ржката си, вие знаете вече, какво може да стане отъ него.

И тъй, ще знаете, че при слизането на човѣка отъ невидимия свѣтъ, дадена му е въ ржката снѣжна топка, съ която трѣбва да работи презъ цѣлия си животъ. Като се върне въ невидимия свѣтъ, веднага ще погледнатъ, държи ли топката въ ржката си, или я изгубилъ. Ако я изгубилъ, или стопилъ, той ще почне да се извинява, че условията на неговия животъ били тежки, че нещастия го сполетѣли, че се захласналъ нѣкжде и т. н. Колкото и както да се оправдава, всичко е напразно. Следъ като те изслушатъ внимателно, ще ти кажатъ: Сега пакъ ще се върнешъ въ пустинята, дето отново ще прекарашъ 20 години въ постъ и молитва, — на покаяние. Следъ това ще вземешъ една снѣжна топка въ ржката си и ще слѣзешъ въ града да видишъ, какво си придобилъ. Но тогава ще държишъ топката съ дветѣ си ржце. Като срещнете нѣкой красива мома, вие ще се усмихнете само и ще си заминете. Ако момата ви запита, защо се смѣете, ще ѝ кажете: Едно време ти ме излѣга. Азъ се захласнахъ подиръ тебе и изгубихъ снѣжната си топка. Днесъ имамъ опитностъ, не се лъжа вече. Мога да те погледна, но снѣжната топка ще държа здраво въ ржката си.

Като слушате тѣзи нѣща, ще кажете, че искате да ви се говорятъ сериозни работи. Кои нѣща сж сериозни? Сериозни сж тия нѣща, които сж свързани съ вътрешната чистота на човѣка. Вътрешно чистъ е онзи, който знае, какво

върши. И всѣко нѣщо, което върши, е съзнателенъ процесъ за него. Като се смѣе, той знае, защо се смѣе; като яде, знае, защо яде; като се моли, знае, защо се моли; като чете, знае, защо чете. Чистиятъ знае, защо има глава, защо има гърди, защо има ржце, крака и т. н. Той знае, че има глава, за да мисли право; има гърди, за да бжде смѣлъ, решителенъ; има ржце, за да работи съ тѣхъ, да свърши нѣкаква работа. И като свърши нѣщо, да мълчи. Въ това отношение птицитѣ сж научили закона на мълчанието. Мълчанието освобождава човѣшкитѣ добродетели отъ изкушение. Разумниятъ човѣкъ никога не се поставя на изкушение. Защо? — Защото той мисли, той е смѣлъ, той знае да мълчи. Който е научилъ закона на мълчанието, той разбира живота. Той знае, че въ свѣта сжествува разумностъ, която превръща всичко на добро. Каквото и да изгуби, мълчаливиятъ е доволенъ. Когато учителятъ преподава, ученицитѣ трѣбва да слушатъ и да мълчатъ. Докато учителятъ преподава, ученицитѣ мислятъ. Щомъ преподаването се свърши, ученицитѣ иматъ право да разискватъ. Значи, опредѣлено е, кога човѣкъ трѣбва да говори и кога трѣбва да мълчи. Когато мълчи, той слуша. Мълчанието е свързано съ слушането.

Христосъ казва: „И Отецъ ти, Който види въ тайно, ще ти въздаде на яве.“ Всѣки трѣбва да знае, че колкото и да е малко онова, което е вложено въ него, то е истинско, то е неизмѣнно. Това трѣбва да бжде за васъ аксиома. Защо трѣбва да ви се доказва, че имате умъ, сърце, душа и духъ? Въ тѣзи нѣща вие не трѣбва да се разколебавате нито за моментъ. Човѣкъ не трѣбва да се разколебава въ убежденията си. Какво виждаме въ живота? Като остарѣятъ, нѣкои хора започватъ да се разколебаватъ въ убежденията си. Тѣ съжालяватъ, че сж изгубили младинитѣ си, че не сж живѣли, както трѣбва. Ако стариятъ на старини се разколебава въ убежденията си, той не е ималъ никакви убеждения. Какво излиза тогава? Младиятъ иска да живѣе като стария. Стариятъ пѣкъ съжालява, че не е живѣлъ като младия, иска да живѣе като него. Споредъ мене, младиятъ трѣбва да живѣе като младъ, и стариятъ трѣбва да живѣе като старъ. Младитѣ хора не трѣбва преждевременно да остаряватъ; старитѣ хора не трѣбва да съжालяватъ, че не сж млади. Щомъ остарѣе, човѣкъ трѣбва да разреши въпроситѣ на животъ по другъ начинъ — чрезъ закона на мъдростъта. Стариятъ може да се подмлади по закона на мъдростъта, а не по закона на любовъта. Да се намѣри срѣдство за подмладяване, това значи да се намѣри елексирътъ на живота, кой-

то сж търсили ученитѣ още въ древността, който търсятъ и днесъ. Достатъчно е стариятъ човѣкъ да вземе една капка отъ елексира на живота, за да стане моментално младъ: брадата му ще падне, бръчкитѣ на лицето му ще изчезнатъ, тѣлото му ще се изправи. Като видятъ този младъ човѣкъ, на 21 година, всички ще се чудятъ, кжде отиде стариятъ. Стариятъ се е подмладилъ по закона на мъдростъта. Подмладяване може да става и по закона на любовъта, но той е другъ пжтъ, другъ начинъ. Ако си остарѣлъ по причина на това, че си иждивилъ любовъта си, ти не можешъ да се подмладишъ по закона на любовъта. Ти ще проявишъ своята мъдростъ и ще се подмладишъ по закона на мъдростъта. Ако си остарѣлъ по причина на това, че си живѣлъ съ истината, по сжщия законъ ще се подмладишъ. Следователно, всѣки човѣкъ ще намѣри възможноститѣ за своето подмладяване въ пжтя, по който е миналъ.

Сега азъ говоря за възможности, които още днесъ ви се откриватъ, а не въ бждеше. Нѣкой се оплаква, че остарѣлъ, че главата му побѣлѣла отъ учение. Този човѣкъ не подозира даже, че има възможностъ за подмладяване. Отъ него се изисква да работи, да види, по кой законъ може да се подмлади. — Кога ще стане това? — Ще почакашъ малко. — Глухъ съмъ, отвори ушитѣ ми. — Ще почакашъ малко. — Слѣпъ съмъ, отвори очитѣ ми. — Ще почакашъ малко.

Сърцето ми е закоравѣло, смекчи го малко. — Ще почакашъ. Върви смѣло въ правия пжтъ и ще намѣришъ решение на въпроситѣ, които те интересуватъ. Въ този пжтъ ще намѣрите законитѣ, съ които ще можете да отворите ушитѣ си, очитѣ си, да смекчите сърцето си. Това може да стане въ единъ моментъ, може да стане и следъ години. Всичко е възможно за онзи, който знае законитѣ. Христосъ взе малко калъ, направи кашичка съ слюнката си, намаза съ нея очитѣ на слѣпия, и той прогледа. Христосъ не отвори очитѣ на всички слѣпи, а само на едного. Защо? — Причини има за това. Цѣла история се разправя за слѣпия, на когото Христосъ отворилъ очитѣ. Христосъ излѣкува жената, която боледувала 12 години. Той излѣкува момчето на стотника, а Лазара възкрѣси. Които разбиратъ законитѣ, тѣ знаятъ, че всички чудеса, които Христосъ извърши, не сж произволни. Тѣ почиватъ на разумни закони. Има дълбоки вътрешни причини, заради които Христосъ е помогналъ на нѣколцина, а не на всички страдащи. Христосъ казва за себе си: „Както ме е научилъ Отецъ, така правя.“

Въ днешната беседа ви се даватъ условия, които трѣбва

да използвате разумно. Когато отивате на екскурзия, даватъ ви се условия да дишате чистъ, свежъ въздухъ. Ако можете да използвате тия условия разумно, вие ще се радвате цѣлъ животъ отъ това, което сте придобили. Единъ день разумно използванъ носи благоприятни условия за цѣлъ животъ. Единъ день неразумно използванъ, разваля добритѣ условия на цѣлъ животъ. Представете си, че слизате отъ единъ високъ планински връхъ, но бързате, искате въ нѣколко минути да слѣзете въ подножието на планината. Обаче, дрехата ви се закачва на единъ камъкъ, вие падате и счупвате крака си така, че на цѣлъ животъ оставате инвалидъ. Ето, какъ съ една неразумна постѣпка вие се осакатявате на цѣлъ животъ. Не можете ли да слизате спокойно, бавно? Повече време щѣхте да употребите, докато слѣзете долу, но поне здравъ щѣхте да останете.

Съвременнитѣ хора търсятъ правия пѣтъ, за да стигнатъ по-скоро на опредѣлената целъ. Тѣ не знаятъ, че правиятъ пѣтъ не е всѣкога най-добъръ. Пъкъ и силитѣ въ природата не вървятъ всѣкога по прави линии. Електричеството, запримеръ, върви по прави линии. Често линиитѣ, които електричеството образува, сж много своеобразни. Енергиитѣ на електричеството и магнетизъма се направляватъ отъ разумни сжщества, които иматъ предъ видъ благото на цѣлото човѣчество, както и на цѣлия органически свѣтъ. Обаче, тия два вида енергии, на електричеството и на магнетизъма, се различаватъ едни отъ други. Енергиитѣ на магнетизъма вървятъ по криви линии, които се извиватъ спиралообразно и развиватъ топлина. До голѣма степенъ нашето здраве се дължи на магнетичнитѣ енергии, които текатъ въ организъма. Електрическитѣ енергии вървятъ повече по прави линии. Изсушаването на организъма се дължи на електричеството, което се събира понѣкога въ голѣмо количество. Човѣкъ трѣбва да разбира законитѣ, за да може да се справи съ излишното количество отъ електричество и магнетизъмъ въ тѣлото си. Електричеството и магнетизмътъ сж сили, които действуватъ въ вжтрешността на организъма. Свѣтлината и топлината действуватъ отвънъ. Тѣзи сили се взаимно поляризиратъ, но човѣкъ трѣбва да познава законитѣ, по които тѣ се движатъ, за да може съзнателно да ги трансформира.

Всѣки християнинъ, или ученикъ на Христовото учение, трѣбва да разбира своя организъмъ, да знае, какви сили действуватъ въ него. Сжщевременно той трѣбва да знае законитѣ и методитѣ, чрезъ които да трансформира състоя-

нията си. За тази цел той се нуждае отъ положителна наука. Всѣка вечеръ, преди да си легне, той трѣбва да прегледа състоянието на своитѣ мисли и чувства, и ако намѣри нѣкаква неизправностъ въ тѣхъ, да приложи известенъ методъ, чрезъ който да ги хармонизира. Ако чувствата и желанията на човѣка не се задоволятъ, той става неврастеникъ. Като направите опитъ въ това направление, ще се увѣрите въ казаното. Поставете нѣкакво препятствие при реализиране на нѣкои стремежи и желания на човѣка, и ще видите, че въ скоро време той ще стане неврастеникъ. Махнете препятствието въ неговия пѣтъ, и неврастенията ще изчезне. Ако пъкъ оставите човѣка да се пресити въ своитѣ чувства и желания, въ него ще се явятъ особени отрицателни състояния. Следователно, както въ незадоволяването на чувствата, така и въ пресищането имъ, човѣкъ е изложенъ на опасности. За да не изпадне въ това положение, той трѣбва да намѣри онова естествено отношение между сърцето и ума, което да хармонизира неговитѣ състояния. Това значи да дойде човѣкъ до Божественото начало въ себе си. За да дойде до това начало, отъ него се иска не само да върва въ Първата Причина, но да има готовностъ въ себе си всѣки моментъ да върши нѣщо заради Нейя. Великиятъ не иска отъ насъ нищо, но щомъ живѣе въ насъ, Той има желание да ни събуди, да ни направи съработници съ Него въ великото дѣло, което сега се твори. Ако не вземемъ участие въ това велико дѣло, отъ насъ нищо не може да излѣзе. Следователно, да работимъ за себе си, да работимъ и за Великия, Който вижда въ тайно и ще ни въздаде на яве.

Това е велика истина, която всѣки моментъ можете да провѣрите. Вървайте въ Божественото, начало въ себе си безъ никакво съмнение, и каквото търсите, ще постигнете. Дразните се нѣщо. Кажете: Заради Онзи, Който живѣе въ мене, ще се въздържамъ. Не ви се учи. Кажете: Заради Онзи, Който живѣе въ мене, ще уча. Имате да взимате отъ нѣкого пари. Кажете: Заради Онзи, Който живѣе въ мене, ще простя дълга на своя ближень. Ако можете да простите дълга на ближния си заради любовта си къмъ Онзи, Който живѣе въ васъ, Той ще ви посочи да отидете на нѣкъде, дето дѣдо ви е заровилъ гърне съ злато. Ще намѣрите паритѣ, ще ги вземете, и по този начинъ ще бъдете задоволени отъ две страни: отъ една страна ще запазите добритѣ отношения съ брата си, а отъ друга страна ще ви се въздаде десетократно. Какво ще спечелите, ако дадете подъ сждъ своя ближень? **Ще го осждите да лежи въ затворъ**

нѣколко години. Какво ще спечелите съ това? Нищо нѣма да спечелите. А тъй, като намѣрите гърнето съ паритѣ, които дѣдо ви е заровилъ въ земята, ще бждете доволни, и въ благодарностъ на това ще дадете угощение, на което ще поканите и своя длѣжникъ. Ако сте месоядецъ, угощението ще бжде отъ месна храна; ако сте вегетарианецъ, угощението ще бжде изключително отъ вегетариански храни. Споредъ мене, истински вегетарианецъ е онзи, който никога не се съблазнява отъ месото, въ широкъ смисълъ на думата. Нѣкой е вегетарианецъ, но рибата го привлича. Защо? — Защото рибата има особена магнетична сила, отъ която човѣшкиятъ организъмъ се нуждае. Сжщата магнетична сила се намира и въ растенията, даже въ по-голѣмо количество, отколкото въ рибитѣ. При изключителни случаи човѣкъ може да яде риба — нѣма нищо престѣпно въ това. За предпочитане е рибата да живѣе въ човѣка, отколкото човѣкъ въ рибата. Какъ може човѣкъ да живѣе въ рибата? Представете си, че нѣкой се отчае отъ живота и се хвърли въ морето, дето го изяждатъ голѣмитѣ риби. Не живѣе ли той въ рибата? Всичко, което Богъ е създалъ, е чисто.

„Отецъ ти, Който вижда въ тайно, ще ти въздаде на яве.“ „Ще ти въздаде.“ Кога? Когато вършишъ всичко заради Него. Този е пѣтътъ, по който трѣбва да вървите. Този пѣтъ е здравословенъ. Той е пѣтъ на любовта, пѣтъ на свѣтлината, пѣтъ на истината. Този пѣтъ ще освободи хората отъ всички мѣхноти, въ които сега живѣятъ. Мѣхнотиитѣ ще се разрешатъ сами по себе си, и тогава всички хора ще се убедятъ, че нѣма невъзможни нѣща въ свѣта. Кога нѣма невъзможни нѣща? Когато хората вървятъ въ пѣтя на любовта. Казва пророкътъ: „И заключи Богъ небето; три години не падна дѣждъ въ Израиль.“ Това показва, че Богъ управлява свѣта. Всички закони, всички войни, гладъ, сиромашия, плодородие, земетресения се дължатъ на великата разумностъ въ свѣта. Тази разумностъ работи и управлява цѣлия сѣтъ. Ако хората работятъ въ хармония съ тази разумностъ, и животътъ имъ ще се оправи.

Сега ние не искаме да се наложимъ на хората да върватъ въ това, което казваме. Тѣ сами ще провѣрятъ думитѣ ми. Ние не сме за онѣзи вѣрвания, които се налагатъ на хората. Ние не сме за онзи редъ и порядъкъ, който се налага на хората. Всичко, което се налага, не е Божествено. Божествениятъ редъ и порядъкъ е общъ за всички. Човѣшкитѣ блага засѣгатъ само частъ отъ хората. Божественитѣ блага засѣгатъ всички хора, всички живи сжщества. Когато

пали огънь, човѣкъ го запалва само за себе си. Богъ запалва огъня за всички. Човѣшкото дава потикъ само на едно нѣщо. Божественото дава потикъ на всичко. То едновременно дава потикъ и на ума, и на сърцето, и на волята въ човѣка.

„Отецъ ти, Който види въ тайно, ще ти въздаде на яве.“ Нека тази мисъл остане въ съзнанието ви. Вечеръ, когато лягате да спите, вие отивате въ невидимия свѣтъ да учите. Тамъ ви преподаватъ уроци, казватъ ви много нѣща, които трѣбва да помните. Като ставате сутринъ, направете малко усилие, да си спомните, какво ви е казано. Ако не можете да си спомните, това показва, че или съзнанието ви не е било будно, или паметта ви е отслабнала. Щомъ паметта ви е отслабнала, работете върху нея, да я засилите. Колкото по-малко се безпокоите, толкова по-голѣмо самообладание ще имате. Самообладанието е въ връзка съ вѣрата.

Като говоримъ за Бога, ние имаме предъ видъ Живия Богъ, Който живѣе въ насъ. Ние трѣбва да ходимъ въ Неговия пѣтъ, по Неговия умъ и вършимъ всичко заради Него. Само по този начинъ ще се освободимъ отъ противоречията на живота. Съвременнитѣ хора се натъкватъ на противоречия, защото иматъ много богове. Тия богове внасятъ раздвояване въ умоветъ имъ, вследствие на което тѣ се измъчватъ едни други. Интереситъ на тия хора се сблъскватъ, и тѣ се отнасятъ помежду си като врагове. Когато нѣкой беденъ дойде при васъ и ви каже искрено, че е гладенъ, че се нуждае отъ нѣщо, приемоте го като братъ. Когато хората дойдатъ до съзнание да виждатъ въ лицето на човѣка свой братъ, всички мжнотии въ живста ще изчезнатъ. Ако хората не дойдатъ до това съзнание, насилието все още ще продължава да се прилага. Обаче, насилието не разрешава въпроситѣ. Само любовта, мъдростта и истината сж въ състояние да оправятъ свѣта. Тѣ представятъ пѣтъ, по който хората трѣбва да вървятъ.

„Отецъ ти, Който види въ тайно, ще ти въздаде на яве“ Вървете въ пѣтя на любовта, на мъдростта, на истината, за да може вашиятъ Отецъ да ви въздаде на яве. Да ви въздаде на яве, това значи да бъдете здрави, умни, любещи, доволни. Каквото пожелаете, ще имате. Щомъ имате всичко, ще любите всичко.

„Отецъ ти, Който види въ тайно, ще ти въздаде на яве“.

Съдържание

	стр.
Който има невѣстата	3
Самъ Отецъ	21
Вързано и развързано	46
Той е речениятъ	64
И огорчи се въ сърцето си	88
Наклали огънь	106
Момчето ми	132
Ела следъ мене	150
Ще ти въздаде	175